

2006

2007

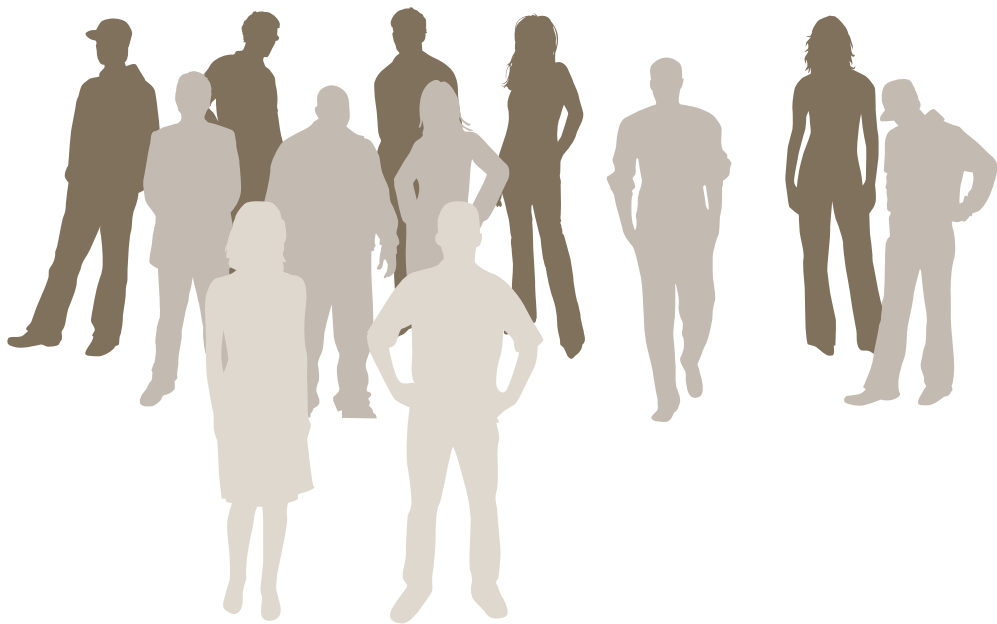
2008

2009

Statutair rapport 2010

ABVV

Statutair rapport

een verslag van 2006 tot 2010

Verantwoordelijke uitgever

Rudy De Leeuw
Hoogstraat 42
1000 Brussel

www.abvv.be

Tel.: +32 (2) 506 82 11

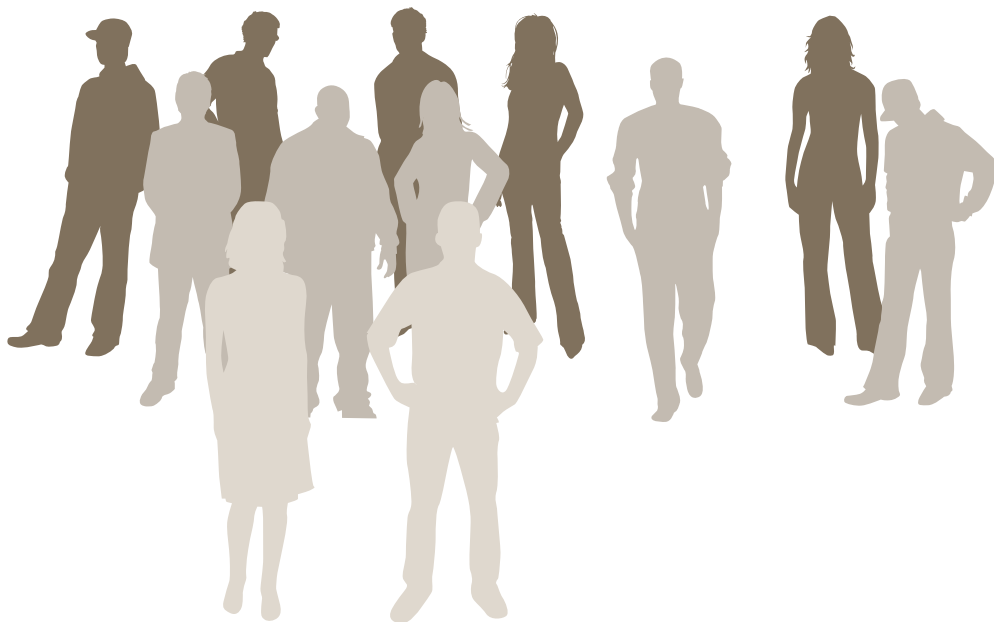
E-mail: info@abvv.be

© Mei 2010

Volledige of gedeeltelijke overname of reproductie van de tekst uit dit rapport mag enkel met duidelijke bronvermelding.

Mannen – Vrouwen

Verwijzingen naar personen of functies (zoals ‘werknemer’, ‘adviseur’, ...) hebben betrekking op mannen en vrouwen.

Ontwerp, opmaak en productie

Cypres • www.cypres.com

01	Algemene inleiding	11
02	De context waarin we moesten werken	17
	1. De roep naar meer overheid, maar zonder zekerheid over de toekomstige inhoud	19
	2. Van euforie naar paniek op de beurs, tegen een achtergrond van toenemende ongelijkheden en sociale onrust	21
	2.1. Toename van de ongelijkheden	22
	2.2. Het leven werd duurder en deed de ongelijkheden nog toenemen	23
	2.3. Een klap voor de zelfgenoegzaamheid van bankiers: de bankencrisis barst in alle hevigheid los	24
	2.4. Van krachtige werkgelegenheidsgroei naar massale werkloosheid	25
	2.5. Van inflatie naar deflatievrees en de diepste recessie sedert de tweede wereldoorlog	25
	3. Fundamentele verschuivingen in de machtsverhoudingen	26
	3.1. Internationale machtsverhoudingen veranderen	26
	3.2. Ook in België waren er belangrijke verschuivingen	29
	4. Lichtpunten en kansen	29
03	Onze doelstellingen	31
	1. De oriënteringen van het Statutair Congres van 8 en 9 juni 2006	33
	2. Het ABVV memorandum voor de federale verkiezingen van 10 juni 2007	36
	3. De sociale verkiezingen van mei 2008	37
04	Versterking van de solidariteit	39
	1. Het Interprofessioneel Akkoord 2007-2008 en het Uitzonderlijk Akkoord 2009-2010	41
	1.1. Het IPA 2007-2008	41
	1.1.1. Een moeilijke aanloop naar de onderhandelingen	41
	1.1.2. Akkoord over welvaartsvaste uitkeringen, maar gekoppeld aan uitbreiding fiscale loonsubsidies	43
	1.1.3. Het federaal comité van 3 oktober keurt het eisenbundel 2007-2008 goed	44
	1.1.4. Harde onderhandelingen leiden tot een ontwerp-akkoord 2007-2008	44
	1.1.5. Het ontwerp IPA 2007-2008 wordt goedgekeurd	46
	1.1.6. Sociale bijsturing van het generatiepact	46
	1.2. De strijd voor meer koopkracht en het uitzonderlijk akkoord 2009-2010	47
	1.2.1. Een controversiële uitloper van het vorig IPA: de niet recurrente resultaatsgebonden voordelen	48
	1.2.2. De federale verkiezingen van 10 juni 2007	49
	1.2.3. ABVV neemt de leiding in de verdediging van de koopkracht	49
	1.3. Versterking van de sociale zekerheid dankzij het ABVV	64
	2. Het ABVV laat de werknemers de crisis niet betalen	66
	2.1. Van de crisis een kantelmoment maken	66
	2.2. Een werk en actieprogramma voor 2009 om de machtsverhoudingen in ons voordeel te doen kantelen	67
	2.3. Campagnes en acties	67
	2.4. Vakbondsoffensief voor beïnvloeding van de begroting 2010-2011	68
	2.5. Begroting: geen sociale afbraak... maar tot wanneer?	69
	2.6. Werknemers zijn geen Kleenexzakdoekjes: betoging van 4 december 2009	69
	2.7. Een concreet resultaat: 1.666 euro netto supplement	70

3.	Druk voor een opwaartse harmonisering van het statuut arbeiders/bedienden	70
4.	Werken aan een toekomstgericht, solidair en federaal ABVV	73
5.	Gendermainstreaming als rode draad	74
5.1.	Inleiding	74
5.2.	Realisaties	75
5.2.1.	Institutionele verankering van het Charter Gendermainstreaming	75
5.2.2.	Het vergroten van de gendergevoeligheid bij mannen en vrouwen	76
5.2.3.	Zichtbaarder maken van de ABVV-acties & realisaties over gendergelijk(waardig)heid	76
5.2.4.	De interne en externe samenwerking bevorderen	78
05	In de bres voor de verdediging van ons sociaal model	79
05 a	De herverdelingsmechanismen	82
1.	Sterkere sociale zekerheid	83
1.1.	Verbeteringen voor de deeltijdse werknemers	83
1.2.	Werkloosheid – begeleidingsplan	84
1.3.	Bijdrageverlagings	84
1.4.	Financiering van de sociale zekerheid	84
1.5.	Gezondheidszorg	86
1.6.	Pensioenen	86
1.7.	Arbeidsongevallen en beroepsziekten	87
1.8.	Combinatie arbeid en privé	87
1.9.	Stelsel van zelfstandigen	87
2.	Fiscaliteit	89
3.	Kwaliteitsvolle openbare diensten	92
05 b	Instrumenten voor de bescherming van de werknemers	94
1.	Arbeidsrecht en sociale wetgeving	95
1.1.	Flexibiliteit en kwaliteit van het Werk	95
1.1.1.	Plus minus conto: een gevoelig onderwerp	95
1.1.2.	Kwaliteit van deeltijdwerk: een niet gerealiseerd syndicaal ankerpunt van het IPA 2007/2008	96
1.1.3.	Aanwerving via interim en kwaliteit van het werk van uitzendkrachten: impasse	97
1.1.4.	Overgang naar lichter werk	97
1.1.5.	Betaald educatief verlof: financiële redding van een recht op vorming	98
1.2.	Werkgelegenheidsbeleid	99
1.2.1.	Startbaanovereenkomsten (Rosetta's)	99
1.2.2.	Inschakelingsmaatregelen - schoolverlaters	99
1.3.	Vervoerskosten, ecocheques, elektronische maaltijdcheques, ...	100
1.3.1.	Werkgeversbijdrage in vervoerskosten	100
1.3.2.	Ecocheques	100
1.3.3.	Elektronische maaltijdcheques	100
1.4.	Outplacement/herstructurerings/tewerkstellingscellen	101
1.5.	Fonds Sluiting van Ondernemingen (FSO)	102
1.6.	Privacy – diefstalpreventie en uitgangscontroles bij het verlaten van de onderneming of de werkplaats; CAO nr 89	104
1.7.	Jaarlijkse vakantie	104
1.8.	Paritaire Comités	105
1.9.	Diversiteit en strijd tegen discriminaties	105
1.10.	Gerechtelijk recht: hervorming van het gerechtelijk landschap	106
1.11.	Sociale dumping - sociale fraude	106
1.12.	Syndicale vrijheden	107
1.13.	Ombudsdienst	109
1.13.1.	Vorming – rechtspraak – voorziening in Cassatie	109

1.13.2.	Verhaalbaarheid	110
1.13.3.	De sociale rechters	110
2.	Syndicaal leven in de onderneming	111
2.1.	Vernieuwing van de Dienst Ondernemingen	111
2.2.	Economische en sociale democratie	112
2.2.1.	De sociale balans in een nieuw kleedje	112
2.2.2.	Nieuwe bevoegdheden voor CPBW's en vakbondsafvaardiging na KMO-akkoord	114
2.2.3.	Dialogo over innovatie op de ondernemingsraad	116
2.2.4.	Nieuwe Belgische mededingingswet	117
2.2.5.	Deugdelijk bestuur na de financiële crisis	117
2.2.6.	Bedrijfsrevisoren: advies van de ABVV-afgevaardigden en beter overheidstoezicht	118
2.2.7.	Europees offensief tegen de economische en financiële inlichtingen	119
2.2.8.	Mobiliteit: betrokkenheid van de OR	120
2.2.9.	De herziening van de richtlijn op de Europese ondernemingsraden (EOR): niet ver genoeg!	120
2.2.10.	Transnationale ondernemingsakkoorden: naar meer zekerheid?	122
2.2.11.	Richtlijn betreffende de Europese coöperatieve vennootschap en grensoverschrijdende fusies: omzetting in het Belgisch recht via twee cao's	123
2.2.12.	Europese Vennootschap: zorgen voor een syndicale omkadering	123
2.2.13.	Europese besloten vennootschap: gevaar voor dumping!	124
2.2.14.	Belgisch contactpunt van de OESO: de plaats om de multinationals tot de orde te roepen	124
2.3.	Welzijn op het werk	125
2.3.1.	De politieke context: einde FARAO, overgang naar de "strategie Milquet"	125
2.3.1.1.	FARAO	125
2.3.1.2.	De strategie Milquet	126
2.3.2.	Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk	128
2.3.2.1.	Rode draad doorheen 4 jaar werking: codificatie reglementering welzijn op het werk ..	128
2.3.2.2.	De werking van de Externe Diensten voor Preventie en Bescherming op het werk	129
2.3.2.3.	Gezondheidstoezicht op uitzendkrachten	130
2.3.2.4.	Onthaal en begeleiding van werknemers in de onderneming	130
2.3.2.5.	Bescherming van werknemers tegen chemische stoffen	131
2.3.2.5.1.	REACH	131
2.3.2.5.2.	Het nieuwe systeem van indeling en etikettering van chemische stoffen	132
2.3.2.5.3.	Herziening van de "kankerrichtlijn": de reprotoxische stoffen	132
2.3.2.5.4.	Nanotechnologieën	132
2.3.2.5.5.	Grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling	133
2.3.2.5.7.	Bescherming van werknemers tegen ioniserende stralingen	134
2.3.2.6.	Preventie van geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk	134
2.3.2.7.	Eerste Hulp bij Ongevallen	135
2.3.2.8.	Brandveiligheid	135
2.3.3.	Preventief alcohol- en drugbeleid binnen de onderneming	135
2.3.4.	Technische normalisatie	136
2.3.5.	Nieuwe Europese richtlijn "machines"	136
2.3.6.	Europees en internationaal niveau	137
2.3.6.1.	Europees Raadgevend Comité veiligheid en gezondheid op het werk	137
2.3.6.2.	Europees Agentschap veiligheid en gezondheid op het werk	137
2.3.6.3.	Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	138
2.3.6.4.	De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en Welzijn	138

06	Duurzame ontwikkeling, milieu- en energiebeleid	139
	1. Doelstellingen	141
	2. Realisaties	141
07	Economisch beleid en bescherming van de koopkracht	149
	1. Antwoord op de financiële crisis	151
	2. Link met permanent syndicaal werk in de overlegorganen	153
	2.1. Index	153
	2.2. Centrale Raad voor het Bedrijfsleven	153
	2.2.1. De zwakheden van de Belgische economie zijn niet noodzakelijk deze die men denkt	153
	2.2.2. Werknemersmobiliteit	155
	3. Aanvullende pensioenen	156
	3.1. Eigen initiatieven van het ABVV	156
	3.2. Werkzaamheden in de commissie aanvullende pensioenen (CAP)	157
	4. Ons werk voor de bescherming van de werknemer als consument	158
	4.1. Consumentenbeleid	158
	4.2. Prijzencontrole en -beleid	160
	4.2.1. Van een campagne voor de verstrenging van de prijzencontrole	160
	4.2.2. naar de oprichting van een overbodig prijzenobservatorium!	160
	4.2.3. Werkzaamheden in de adviesorganen	161
	4.2.3.1. Commissie tot Regeling der Prijzen	161
	4.2.3.2. Prijzenbeleid van de terugbetaalbare geneesmiddelen	162
	4.3. Verzekeringen	163
08	De vakbondsactie in Europa	165
	1. Interne organisatie	167
	2. Aanwezigheid in het Europees Vakverbond	167
	3. 11de EVV-congres (mei 2007) en conferentie in de helft van het mandaat (mei 2009)	168
	4. Acties / manifestaties	170
	5. Memorandums	170
	6. De groep van Doorn	170
	7. Opvolging van de dossiers	171
09	De inzet van het ABVV voor een alternatieve globalisering	175
	1. Inleiding	177
	2. Steun bij de oprichting en de uitbouw van vakbonden	177
	3. Versterken van de internationale syndicale organisaties	179
	4. De actie van de IAO bevorderen en er onze stem laten horen	181
	5. Onze stem ook bij het IMF laten horen	184
	6. De middelen	185
	7. Sensibiliseren en mobiliseren van de leden	186

10	Solidariteit zonder grenzen: de internationale werking van het ABVV	187
	1. Solidariteitsprojecten met het Zuiden	189
11	Sociale verkiezingen	193
	1. Gewijzigde wetgeving	195
	1.1. Verkiezingen 2008	195
	1.2. Twee gebeurtenissen wijzigen de kalender	195
	1.3. Follow-up van de verkiezingen	196
	1.4. Protocollen	197
	1.4.1. Protocol over de publicatie van de resultaten	197
	1.4.2. Protocol tussen de vakbonden	197
	1.5. Vlaams Belang mag geen kandidaten voordragen bij de sociale verkiezingen	197
	1.6. Verkiezingen 2012	197
	2. Intern beheer	198
	2.1. De commissie sociale verkiezingen	198
	2.2. Ronde van de Gewestelijke afdelingen	198
	2.3. Publicaties	198
	2.4. Informatisering	199
	2.4.1. Overdracht van documenten	199
	2.4.2. Juridische database	199
	2.5. Interne protocollen	200
	2.6. Events	200
	2.6.1. Dag van de kandidaten en handvest van de ABVV-delegees	200
	2.6.2. De 4e editie van Equal Pay Day	200
	2.6.3. Tweede editie van de Working Class Night (25 april 2008)	200
	3. Communicatie	200
	4. Studies	202
	5. Verkiezingsresultaten	202
	5.1. Het ABVV is de enige vakbond die er overal op vooruitgaat	202
	5.2. Het ABVV neemt akte van de tussenkomst van minister Milquet	202
	5.3. Enkele andere opmerkelijke feiten tijdens de verkiezingen	203
	5.4. Algemene resultaten	204
12	Een versterking van ons communicatiebeleid	205
	1. Ter herinnering	207
	1.1. De context in 2007	207
	1.2. De algemene doelstellingen	207
	1.3. Ter herinnering: onze communicatiedoelstellingen	207
	2. Verwezenlijkingen	208
	2.1. Een nieuw logo en een sterke, wervende slogan: Samen sterk	208
	2.2. De sociale verkiezingen: campagne 2008	209
	2.3. ABVV campagnes	211
	2.3.1. Equal Pay Day (EPD), dag gelijk loon v/m	211
	2.3.1.1. 't zijn niet de hormonen, 't is het verschil in lonen (EPD 2007)	211
	2.3.1.2. Vrouwen zijn nog steeds in solden (EPD 31 maart 2008)	211
	2.3.1.3. Vanaf 15 uur 05 werken de vrouwen gratis en voor niets (EPD 27 maart 2009)	212
	2.3.1.4. 't is behelpen zolang je vrouw 23 % te weinig verdient (EPD 26 maart 2010)	213
	2.3.2. Campagne n.a.v. de financiële crisis	215
	2.3.3. Campagne Electracash en Koopkracht	216
	2.3.4. Campagne Waardig Werk	217
	2.3.5. De campagne met de klimaatcoalitie	218

2.4.	Partnerships	219
2.4.1.	Het ABVV bestelde een aantal studies bij gezaghebbende actoren uit de academische wereld	219
2.5.	Nieuwe WEBSITE: www.abvv.be	220
3.	Publicaties	222
3.1.	De Nieuwe Werker/Syndicats	222
3.2.	ECHO	223
3.3.	Barometer herstructureringen	223
4.	Conclusies	224
13	De diensten van het ABVV	225
1.	Dienst interne audit	227
1.1.	Opdracht	227
1.2.	Stand van zaken	227
1.3.	Knelpunten/prioriteiten	228
1.4.	Varia	229
2.	De Externe Audit	230
2.1.	De transparantie op financieel vlak bleef ook gedurende de afgelopen congresperiode een belangrijk aandachtspunt	230
2.2.	Ook op het vlak van de interprofessionele ABVV-afdelingen werd het beleid van controle, analyse, preventie en omkadering verdergezet:	231
3.	De federale informaticadienst	232
3.1.	Stand van zaken	232
3.2.	Prioriteiten en aandachtspunten	233
4.	De federale dienst werkloosheid	233
4.1.	Opdracht van de dienst	233
4.2.	Regelgeving	233
4.3.	Informatisering van de gegevensstromen	236
4.4.	Opleiding	236
4.4.1.	Opleiding aan de diensthoofden werkloosheid	236
4.4.2.	Vorming aan polyvalente bedienden werkloosheid	236
4.4.3.	Een uitgebreide basisopleiding voor nieuwe bedienden	237
4.4.4.	Helpdesk	237
4.5.	Mijn dossier werkloosheid	238
4.6.	Kwaliteitszorg	238
4.7.	De activering van het zoekgedrag van werklozen	238
5.	De dienst “artikel 59bis”	238
5.1.	Artikel 59bis	238
5.2.	De dienst “artikel 59bis”	240
6.	De federale documentatiedienst	242
7.	Dienst Grensarbeiders	243
8.	De “ondersteunende diensten” van het ABVV	245
8.1.	Personeelsdienst	245
8.2.	Logistieke diensten	246
14	Bijlagen	247

01

Algemene inleiding

Dit werkingsverslag beschrijft onze syndicale werking tijdens de periode juni 2006 tot en met januari 2010.

Op het ogenblik dat we deze inleiding schrijven (januari 2010) worden de werknemers in de grootste onzekerheid gedompeld. Er blijven vragen over de te verwachten economische ontwikkeling. Sommige voorspellen een lichte heropleving, anderen waarschuwen dat een nieuwe recessie nog steeds tot de mogelijkheden behoort, indien overheidsstimuli te vlug zouden afgebouwd worden. Wat we wel met zekerheid weten is dat de economische groei in Europa, en in België, bij ongewijzigd beleid, hoe dan ook te zwak zal zijn om extra banen te creëren en dat het aantal werkzoekenden, zoals voorspeld door de NBB, met 90.000 zal toenemen. Tienduizenden werknemers dreigen dus hun werk te verliezen en voor de duizenden jongeren die van school komen en werk zoeken oogt 2010 bijzonder somber.

Het is tekenend voor de voorbije periode dat de werkgevers net op dat moment een zogenaamde “concurrentieagenda” voor 2010 lanceren, omdat ze vrezen dat de bedrijven niet de nodige ruimte zullen hebben om jobs te creëren zodra de economie opnieuw aantrekt. Daarom herhalen ze hun klaagzang over de zogenaamde “loonkostenhandicap”, de te hoge belastingen en de volgens hen te dure sociale zekerheid. Als we hier hun kritiek op de tewerkstelling bij de overheid aan toevoegen hebben we hun programma en hun visie over de werking van ons sociaal model samengevat.

Los van de vaststelling dat de werkgevers al over de periode na de crisis spreken, terwijl we er nog volop in zitten, is het wraakroepend dat ze geen lessen trekken uit deze crisis. Voor hen komt het er blijkbaar op aan om zo vlug mogelijk terug te keren naar “business as usual” met dezelfde recepten als vóór de crisis. Ze vergeten dat het hun crisis is en dat het hun recepten zijn die ze mee veroorzaakten: deregulering, hang naar korte termijnwinsten, aanvaarden van toenemende ongelijkheden, blind geloof in de blinde werking van de markt, belasting- en bijdrageverlaging zonder link met werkgelegenheid en investeringen... Nochtans waren ze maar al te blij dat de overheid de falende banken kwam redden, dat de sociale zekerheid de werknemers bescherming bood tegen de falende marktwerking en verhinderde dat de crisis nog scherper werd, dat de zo verguisde tewerkstelling in de overheidssector een stabiliserende factor was die verhinderde dat de werkloosheid nog verder toenam. Ze vergeten dat de toekomst van onze welvaartsstaat onzeker is door hun falen. Het rapport van de CRB – dat de werkgevers nochtans mee onderschrijven – wijst op de enorme structurele gebreken van onze economie, door het gebrek aan visie van een groot deel van de ondernemingswereld. De sterke toename van de

staatssteun aan ondernemingen, via belastingvermindering en sociale bijdrageverlagingen, werd bovendien niet gekoppeld aan werkgelegenheidsverbintenissen noch aan controleerbare engagementen om onze economie te moderniseren.

Begin januari 2010 lanceerden we ons eco-solidair relanceplan, waarin de voorwaarden geconcretiseerd werden om te komen tot een sterkere maar duurzame groei, op basis van een nieuw groeimodel. Om de werkgelegenheidskansen, ook op korte termijn, aan te zwengelen werd ook gepleit voor een herverdeling van werk en inkomen door collectieve werktijdverkorting en collectief omkaderde systemen van individuele werktijdverkorting (tijds krediet), die maximaal moeten gekoppeld worden aan vervangingen.

Dit initiatief was tekenend voor ons werk in de hele periode van dit werkingsverslag, waar het ABVV de leiding nam in het formuleren van alternatieven voor de falende werking van het kapitalistisch systeem.

Dit verslag wil de rode draad van onze werking in deze moeilijke context in beeld brengen.

*We schetsen eerst de **voornaamste elementen die de omgeving** waarin we moesten werken hebben **beïnvloed**. Toenemende ongelijkheden, failliet van het dominerende neoliberale beleid van de afgelopen dertig jaar, verschuivingen in de machtsverhoudingen tussen de economische grootmachten en verlies aan politieke invloed van Europa op het internationale toneel door een onvoldoende gecoördineerd optreden, de steeds zichtbaarder wordende gevolgen van de klimaatopwarming, maar ook de politieke verzwakking van de socialistische en sociaaldemocratische krachten op politiek niveau zijn hierin sleutelaspecten.*

Vervolgens hernemen we de **krachtlijnen van onze doelstellingen**, zoals ze vastgelegd werden op ons Statutair Congres van 2006 maar ook in een aantal latere standpunten, waaruit blijkt dat onze organisatie een voornamelijk rol heeft gespeeld voor de bescherming van de werknemers en voor meer solidariteit hier en in de wereld. Het ABVV staat dicht bij zijn leden en was ontegensprekelijk de vakbond die het eerst en het krachtigst de woede en de verwachtingen van de werknemers vertolkte.

Toen de inflatie in 2007 explodeerde, organiseerden we een campagne voor de verdediging van de koopkracht en hekelden we o.m. de monopoliewinsten die Electrabel maakt op de kap van de gewone consumenten. Tegelijk zetten we door het lanceren van “onze sociale barome-

ter” de toon om de toenemende ongelijkheden te illustreren en aan te klagen. Deze campagne werd uitgebreid met een relanceplan onder de slogan “alliantie voor duurzame groei”, toen de financiële crisis uitbrak en zich doorzette in een economische en sociale crisis. We droegen bij tot een verbetering van de vergoeding van de grootste slachtoffers van de crisis, nl. deze die hun werk verliezen of tijdelijk werkloos werden. Samen met de twee inter-professionele akkoorden zorgde de aanzienlijke vooruitgang in de koppeling van de uitkeringen aan de welvaartsvastheid, voor een verhoging van de solidariteit tussen alle werknemers. Er werden ook stappen gezet in de verbetering van de sociale en economische democratie in de KMO’s. Een sociaal akkoord van 2007 geeft nu meer bevoegdheden aan onze vertegenwoordigers in de CPBW’s, aan de vakbondsafvaardigingen en geeft ook mogelijkheden om de drempels voor de vakbondsafvaardigingen te verlagen. Maar er moet ook eind dit jaar een evaluatie komen die nagaat of dit akkoord op het terrein aan de belangen van de KMO-werknemer tegemoetkomt. In heel onze actie stond ook de strijd voor gendermainstreaming centraal door de jaarlijkse organisatie van “Equal Pay Day”, door het integreren van de genderdimensie in onze eisenbundels en door de versterking van de aanwezigheid van vrouwen binnen onze organisatie.

Toen duidelijk werd dat de financiële en economische crisis twintig jaar inspanningen om de begroting gezond te maken, teniet deed door stijgende werkloosheid, minder belastingontvangsten en vooral door de dure reddingsoperaties voor de falende banken gaf het ABVV een duidelijk signaal. Het zijn niet de slachtoffers van de crisis die nu ook nog eens de schade aan de begroting zullen rechtzetten. Het was het ABVV die als eerste opriep om een substantiële bijdrage aan de banken te vragen. Tegelijk eisten we een bijdrage van de energiesector en meer inkomsten, door meer fiscale rechtvaardigheid, in de eerste plaats door de afschaffing van het fiscaal bankgeheim. We voerden ook campagne voor het terugdringen van de notionele intrestaftrek. Al deze punten kwamen, onder onze druk op de politieke agenda en er kwamen aanpassingen, zij het minder verregaand, dan wij hadden gewild.

Op internationaal vlak werkte het ABVV ten volle mee aan de oprichting op 1 november 2006 van één internationale vakbond die meer dan 300 vakbonden en 168 miljoen leden vertegenwoordigt. Zowel binnen dit Internationaal Vakverbond (IVV) als binnen het Europees Vakverbond (EVV) engageerde het ABVV zich ten volle om de machtsverhoudingen ten gunste van de werknemers te verbeteren en om een alternatief te ontwikkelen tov. het duidelijk falende neoliberale systeem. We stonden op het voorplan in de strijd voor een doorgedreven regulering van de financiële sector, in de strijd tegen de fiscale paradijzen en het fiscale bankgeheim, in

de acties voor waardig werk voor iedereen, in de strijd tegen de klimaatopwarming en in het uitwerken van plannen voor een relancebeleid op internationaal niveau.

We moeten steeds weer herhalen dat een vakbond slechts resultaten kan boeken dankzij mobiliseerbare militanten en als hij zijn representativiteit telkens opnieuw kan bewijzen door de kracht van zijn ledental, door goede resultaten in de sociale verkiezingen en door het werken aan een doelgerichte samenwerking tussen de vakbonden.

Op al deze domeinen kan het ABVV goede resultaten voorleggen. Ons ledenaantal bleef stijgen tot 1.450.000 en we konden opnieuw rekenen op de enthousiaste inzet van tienduizenden militanten om onze eisen kracht bij te zetten. De sociale verkiezingen werden gewonnen door het ABVV. Het ABVV is de enige vakbond die zetels én mandaten heeft gewonnen in het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk en in de Ondernemingsraad. Het vakbondspluralisme in ons land belette niet dat we ook in deze periode voortdurend zochten naar de punten van eensgezindheid tussen beide grote vakbonden (en indien mogelijk ook met het ACLVB), om te komen tot een sterk gemeenschappelijk vakbondsfront. Op alle grote sociale afspraken hield dat front stand.

De vakbond is zo sterk als de slagkracht van zijn militanten. Daarom was de verdediging van de syndicale vrijheden en de verbetering van de sociale democratie één van de prioriteiten van onze voorbije werking.

Het ABVV wil ook in de toekomst de vakbond blijven waarin vrouwen en mannen zich thuis voelen en de vakbond die opkomt voor een samenleving met meer vrijheid, meer rechtvaardigheid, meer gelijkheid en meer solidariteit.

Anne DEMELENNE
Algemeen secretaris

Rudy DE LEEUW
Voorzitter

02

De context waarin we moesten werken

Failliet neoliberalisme, toenemende ongelijkheden, onafgewerkte terugkeer van de overheid op de economische scene

Het is moeilijk om een hiërarchie op te maken van de gebeurtenissen die de voorbije vier jaar tekenden. Er is het failliet van het neoliberale gedachtegoed, geïllustreerd door de diepe financiële crisis en de roep om de terugkeer van de overheid in het economisch en financieel beleid. Er zijn de pijnlijke en niet genezen wonden van de werking van het wilde kapitalisme: de economische en sociale crisis met massale werkloosheid en ontworpen overheidsfinanciën, maar ook met scherpe ongelijkheden tussen continenten en landen, maar vooral binnen de verschillende landen. Dit alles voltrekt zich terwijl de klimaatopwarming de ongelijkheden nog deed toenemen en het steeds duidelijker wordt dat oplossingen niet kunnen uitgesteld worden.

Er zijn de verschuivingen in de machtsverhoudingen tussen de grote economische blokken waar de G8 verdrongen werd door de G20 en de pijnlijk geëtaleerde politieke zwakte van de Europese Unie op het wereldtoneel. In België was er ook de verdwijning van belangrijke beslissingscentra van grote ondernemingen naar het buitenland. Er was de toenemende onzekerheid bij de bevolking omwille van al deze ontwikkelingen en de opkomst van populistische en uiterst rechtse partijen, terwijl de invloed van linkse partijen, zeker in Europa, sterk afnam. In tegenstelling tot ons land moeten we vaststellen dat ook de syndicalisatiegraad in vele landen afbrokkelde.

De verkiezing van Barack Obama tot president van de Verenigde Staten van Amerika, die de “middle class” angst van de Amerikaanse middenklasse begreep en hen een perspectief op verbetering bood, was één van de weinige lichtpunten voor wie zoekt naar verandering met oog voor solidaire accenten.

Dit alles speelde zich af tegen een economische achtergrond die evolueerde van euforie (2006-2007) naar absolute rampspoed (2008-2009).

1. De roep naar meer overheid, maar zonder zekerheid over de toekomstige inhoud

“De overheid is niet de oplossing voor onze problemen. De overheid is het probleem” zei Ronald Reagan, in zijn inaugurale rede in 1981. Hiermee werd in navolging van Thatcher in de tweede helft van de jaren zeventig, ook in de Verenigde Staten het politieke startschot gegeven voor een internationale golf van liberalisering, privatisering en deregulering die de rol van de overheid in de economie sterk terugdroeg.

Dit nieuwe geloof in de weldaden van de vrije markt rekende af met de recepten die de econoom J. M. Keynes ontwikkelde, om de crisis van de jaren dertig te lijf te gaan door een actief overheidsingrijpen, gericht op het ondersteunen van de vraag en de economische activiteit en een betere regulering van de werking van de financiële sector. In het verlengde van deze denkbeelden werd in Europa na de tweede wereldoorlog een nieuw sociaal contract uitgewerkt, door de oprichting van de verzorgingsstaat, met een uitgebreide sociale bescherming, waardoor de werknemers tegen de risico's van de vrije markt en de wisselvalligheden van het leven beschermd werden.

Onder impuls van de Angelsaksische landen werd dit sociaal contract onder druk gezet door een maatschappelijk project met als hoekstenen: liberalisering van het handelsbeleid, deregulering van de economie, privatisering van de overheidsbedrijven. Deze politiek, ook gekend onder de benaming “Washington Consensus” werd met de hulp van de Bretton-Woodsinstellingen (IMF, Wereldbank) opgedrongen aan de ontwikkelingslanden. Alhoewel het vrije marktdenken resulteerde in een “eenheidsdenken”, dat ook een deel van de socialistische en sociaaldemocratische partijen aantastte, werd de sociale bescherming in de meeste West-Europese landen, mede dankzij de syndicale actie, nooit radicaal teruggedrongen. De sociale uitgaven bleven de laatste 25 jaar nagenoeg stabiel tov. het BBP, maar toch werd hun expansie stopgezet en werden de werknemers aangemaand om minder op de overheid te rekenen en zelf meer verantwoordelijkheid te dragen (bijv. via private verzekeringen).

De grotere voorzichtigheid die de overheidsregulering aan de financiële instellingen had opgelegd werd steeds meer overboord gegooid. Zo werd in de Verenigde Staten in 1999 (onder Bill Clinton) de zgn. Glass Steagall-wet, over de afsplitsing tussen commerciële banken en zakenbanken, afgeschaft.

De bankencrisis die in 2007 en 2008 woerde bewees dat een economie zonder regulerende overheid tot catastrofes leidt. De zelfregulerende werking van de vrije markt is een luchtspiegeling. De overheid moet een rol spelen als stabilisator, regulator en toezichthouder. Dat moeten zelfs voorstanders van de vrije markt erkennen. Zo schreef het weekblad *The Economist*, radicaal verdediger van het vrijemarktdenken begin 2009: “Ondanks de nooit geziene herstelmaatregelen bestaat het grootste risico voor de economie erin dat de regeringen te weinig doen”. En Nobelprijswinnaar economie P. Krugman schreef in de *New York Times*: “... een complete catastrofe lijkt niet meer waarschijnlijk. Wat ons heeft gered? Het antwoord, voornamelijk Big Government”.

De slingerbeweging tussen meer en minder staat, die er voortdurend geweest is, begeeft zich dus duidelijk opnieuw in de richting van een grotere rol van de overheid. Het gewicht dat een groep zoals de G20 in de voorbije periode gekregen heeft, is een gevolg van de bankencrisis en de diepe economische crisis die eruit resulteerde en de vaststelling dat de vrije markt moet gereguleerd worden. Het is evenzeer een gevolg van de vaststelling dat de economie geglobaliseerd is en de problemen niet langer door individuele staten kunnen opgelost worden. De meest efficiënte aanpak is internationaal.

Als de vrije markt zijn onkunde bewijst komt er meer ruimte vrij voor het politiek en sociaal middenveld, om de economie mee te sturen. Hoe die ruimte effectief zal ingevuld worden en tot waar die rol zal gaan is vandaag nog niet duidelijk. Het gevaar dat het “momentum” passeert voor een nieuw beleid is reëel. Een terugkeer naar “business as usual” valt niet uit te sluiten.

De maatregelen die tot vandaag genomen werden zijn in elk geval onvolledig en ook onbevredigend, wat de financiële regulering betreft. Hoogstens kan men van een voorzichtige doorbraak spreken in het veroordelen van extreme bonussystemen voor het topmanagement van ondernemingen en speciaal van deze uit de financiële sector, het viseren van belastingparadijzen en het onder druk zetten van het fiscaal bankgeheim. Concrete internationale afspraken over de een nieuwe regulering van het financiële systeem, de invoering van een belasting op financiële transacties en het aanpakken van de klimaatopwarming, bleven uit. Meer zelfs, de begrotingen van de meeste landen zijn ontwricht door de crisis zodat, bij ongewijzigd beleid, de marges voor een actief overheidsoptreden klein zijn en dit terwijl een internationaal regulerend kader uitblijft. Banken gebruiken overheidssteun prioritair voor het herstellen van hun winstmarges en niet voor goedkope kredietverleningen aan bedrijven en gezinnen.

Het zou dan ook naïef zijn om te denken dat de voorwaarden gecreëerd zijn voor het uitwerken van een internationaal gedragen nieuw sociaal contract, dat toelaat de wereldeconomie beter te sturen, laat staan de sociale bescherming veilig te stellen of te verbeteren.

Integendeel, we weten dat de belangrijkste maatregelen voor een gezondmaking van de door de crisis geteisterde begrotingen, nog moeten genomen worden. We zullen moeten beletten dat de werknemers hierdoor een tweede keer de crisis betalen. Dit betekent vechten voor nieuwe en rechtvaardige inkomsten en voor een eco-solidaire economische relance. De komende jaren zullen we immers ook voor een onvermijdelijke “energietransitie” staan die ons naar een economie moet leiden die minder energie gebruikt. Dit kan voor de zwaksten in onze samenleving voor veel problemen zorgen en tot nieuwe ongelijkheden leiden, als die overgang geen sociale dimensie omvat. Die strijd moet nog gevoerd worden en, wat ons betreft, in de eerste plaats in eigen land en in Europa.

2. *Van euforie naar paniek op de beurs, tegen een achtergrond van toenemende ongelijkheden en sociale onrust*

In het begin van de beschreven werkingsperiode was er helemaal geen sprake van een grotere roep naar overheidsoptreden. Zowel 2006 als 2007 waren jaren van sterke groei.

Jaar	BBP (%)	Gezondheidsindex (%)
2006	2,8%	1,8
2007	2,8%	1,8
2008	0,8%	4,2
2009	-3,1%	0,6
2010	1,0%	1,1

Bron: NBB

Beide jaren werden gekenmerkt door recordwinsten, beurzen-euforie en de toekenning van vette bonussen aan het topmanagement. Het bruto-exploitatieoverschot van de ondernemingen bereikte in 2006 opnieuw het recordpeil van het einde van de jaren tachtig. De BEL-20 ondernemingen boekten in 2006 een winst van 23 miljard, dat was een stijging met 38% tov. van 2005, dat nochtans ook al een goed jaar was. In 2007 boekten de Belgische beursgenoteerde bedrijven een gezamenlijke nettowinst van bijna 20 miljard euro.

2.1. Toename van de ongelijkheden

De bedrijfswinsten stegen terwijl het loonaandeel in het nationaal inkomen daalde. De toegekende dividenden aan de aandeelhouders verdriedubbelden op tien jaar tijd. Geboekte meerwaarden op de verkoop van aandelen konden belastingvrij opgestreken worden.

Inmiddels werd de verrijking, zonder band met de economische prestaties, van CEO's steeds ergerlijker. CEO's kregen riant vergoedingen. De loonspanning tussen de laagste verdiener (ongeschoolde arbeider) en de grootste verdiener (CEO) klopte in België af op een verhouding van één op achttien. Dit betekent dat met het loon van één CEO dus 18 arbeiders konden betaald worden.

Daarnaast genoten topmanagers die moesten vertrekken van riant opzegvergoedingen, ook als ze hun bedrijf eerst de dieperik hadden in geholpen. Bovendien was er meermaals een duidelijke link tussen herstructureringen en het binnenrijven van vette vergoedingen voor de CEO's. Een toppunt werd bereikt in januari 2010 toen INBev zich voornam om 299 werknemers te ontslaan, ondanks een winst na belasting van 2,1 miljard en de uitkering van 28 miljoen aan opties (voor een waarde van 800 miljoen) aan 40 bedrijfsmanagers. De belofte om dit pakket aan opties met enkele bijkomende miljoenen aandelen te verhogen als ze erin slaagden de hoge schuldenlast van de onderneming te verlagen, vormde een extra prikkel om de kosten te drukken, via het aan de deur zetten van 299 werknemers.

Het ABVV is voortdurend in het verweer geweest om deze ontwikkelingen aan te klagen en op de politieke agenda te zetten. Vragen van het ABVV voor het bestrijden van de graaicultuur van topmanagers werden aanvankelijk weggelachen. Belastingbeleid werd immers herleid tot een discussie over wie van een nieuwe belastingverlaging zou genieten, rechtvaardiger fiscaliteit kwam nauwelijks op de politieke agenda. Laat de markt zo vrij mogelijk, neem er toename van ongelijkheid bij en iedereen zal beter worden, was het credo van velen.

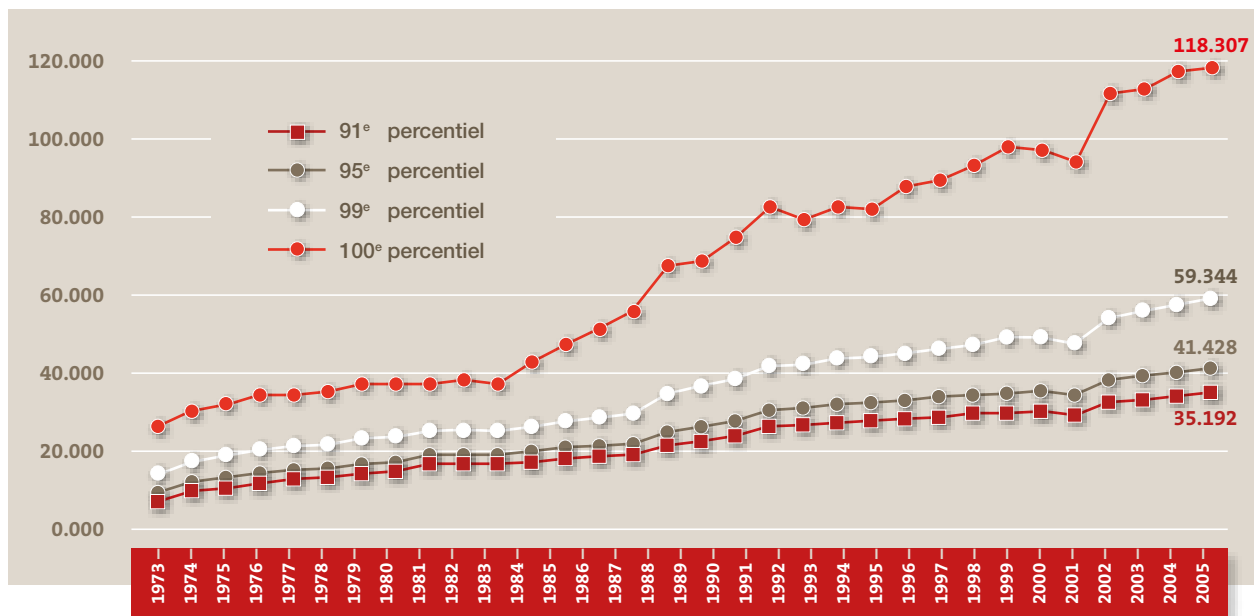
De ongelijkheden namen dan ook toe. De woorden van Georges Debunne “de rijken steeds rijker, de armen steeds armer” hebben niet aan actualiteit ingeboet. Integendeel zelfs. Natuurlijk zijn de ongelijkheden tussen de landen uit het Zuiden en het Noorden kleiner geworden, dankzij de economische ontwikkeling van enkele landen zoals China en India, maar dit verschijnsel mag en kan een dieperliggende werkelijkheid niet verbergen: de ongelijkheden binnen de landen zelf werden steeds groter. Op spectaculaire wijze in die nieuwe economische grootmachten, maar ook in de industrielanden. Dit was al duidelijk op basis van de laatst beschikbare statistieken (2005) en ze zijn ongetwijfeld nog toegenomen nadien.

Nog vóór het uitbreken van de crisis vroeg het ABVV aan het Departement Toegepaste Economische Wetenschappen van de ULB (DULBEA) om een sociale barometer uit te werken die de basistrends in de samenleving moest blootleggen. Zo leren we dat, hoewel ons land beter dan de meeste andere industrielanden weerstand heeft kunnen bieden tegen de groeiende ongelijkheden, het er toch niet gespaard van bleef. Zo wordt in de studie vastgesteld dat de samenstelling van het loonaandeel in de toegevoegde waarde grondig veranderd was. Daarnaast wordt een sterke toename van de hoge en vooral van de zeer hoge inkomens vastgesteld.

- De inkomensverschillen worden sinds het begin van de jaren zeventig steeds groter aan de bovenzijde van de spreiding.
- In 2005 bedroeg het gemiddeld inkomen in het 91ste percentiel 35,192 € en meer dan 118,000 € in het honderdste percentiel.

Evolutie in percentiel voor het tiende deciel van het gemiddeld inkomen na belastingen
(x 1000 euro, aanslagjaren 1983-2006)

Bron: NIS, België

2.2. Het leven werd duurder en deed de ongelijkheden nog toenemen

In 2007 en tot een stuk in 2008 werd het leven gevoelig duurder. De toenemende vraag naar grondstoffen vanuit China duwden de prijzen van olie, metalen en landbouwproducten naar omhoog. In België stegen de consumptieprijzen van gas en elektriciteit bovendien sneller dan in de buurlanden o.m. door de quasi-monopoliepositie van Electrabel, die door het ABVV voortdurend werd aangeklaagd. Ook de prijzen van voedingsmiddelen stegen sneller in België dan in het eurogebied. Het waren dan ook vooral de energieprijzen, brandstofprijzen en voedingsprijzen die de inflatie in België in 2008 deden klimmen tot het hoogste niveau sedert 1984. Aangezien de brandstofprijzen niet meegerekend worden voor de berekening van de gezondheidsindex leden de werknemers koopkrachtverlies. Dit was zeker het geval voor mensen met een laag inkomen, waar het aandeel van energie en voeding samen met de hoge huurkosten een groot stuk van het budget uitmaakt.

De dalende prijzen voor producten zoals laptops, MP3 spelers woog voor mensen met een bescheiden inkomen niet op tegen de verhoging van de prijs voor basisbehoeften. Dit is een kerngegeven uit de voorbije werkingsperiode. De globalisering van de economie zorgt ervoor dat een aantal hoog technologische producten, die dikwijls uit Azië ingevoerd worden, in prijs dalen, maar tegelijk stijgt de prijs van de grondstoffen door de sterke expansie van de nieuwe groei landen. Zo is de productie in China erg energie-intensief waardoor de ongemeen krachtige Chinese groei de energieprijzen mee de hoogte injaagt. Op die manier stijgt de prijs van verwarming, van brandstof en zelfs van voedingsproducten, terwijl de huurprijzen ingevolge de hausse van de woningmarkt ook sterk gestegen waren. Basisbehoeften zoals zich voeden, verwarmen, verplaatsen of huisvesten zorgen voor een grote hap in het gezinsbudget. Dit treft vooral de lagere inkomens.

2.3. Een klap voor de zelfgenoegzaamheid van bankiers: de bankencrisis barst in alle hevigheid los

Het jaar 2007 was voor het bedrijfsleven in een euforische sfeer begonnen. De uitstekende groeicijfers van 2006 werden ook in 2007 doorgetrokken. De bedrijfswinsten zwollen aan, de aandelenkoersen stegen. Er ontstond een fusie- en overnamecarrousel die de beurskoersen verder deed stijgen.

In volle zomer van 2007 werd het feest voor het eerst verstoord. Eerst was er de aankondiging van het Amerikaanse Bear Stearns dat zijn hefboomfondsen nagenoeg bankroet waren, vervolgens raakte bekend dat de Duitse bank IKB in financiële moeilijkheden zat, omdat ze te zwaar had belegd in Amerikaanse rommelhypotheken. In september geraakte de Britse Northern Rock in grote liquiditeitsproblemen wat resulteerde in TV-beelden met klanten die in volle paniek geld van hun rekening wilden halen.

Dit begin van de kredietcrisis inspireerde de toenmalige voorzitter van de sectorfederatie Febelfin om te pleiten voor een versnelde fusiebeweging in de banksector. Uit zijn oogpunt werden zo steviger, solvabeler banken gecreëerd, hetgeen de consumenten beter zou beschermen. Tegelijk wist hij te vertellen dat onze banken goed beheerd werden en niet in risicovolle activiteiten belegd hadden, terwijl de toezichthouder efficiënt werk had opgeleverd. Het is in deze sfeer van zelfgenoegzaamheid dat Fortis ABN-AMRO kocht voor een goede 70 miljard euro.

In 2008 sloeg deze zelfgenoegzaamheid om in paniek. Midden 2008 breekt de financiële crisis immers pas voorgoed uit, toen de Amerikaanse overheid besloot om het beurshuis Lehman Brothers overkop te laten gaan. Wereldwijd werden banken gevisieerd die als zwak werden beschouwd of die er van verdacht werden rommelkredieten in portefeuille te hebben.

Alle grote Belgische banken stonden op de rand van de afgrond. België was één van de landen waar het financieel systeem het zwaarste werd getroffen. Het Belgisch toezicht bleek niet goed gewerkt te hebben. Specialisten stelden dat de voorbij concentratiebeweging in de bankwereld nefast geweest was en dat grote financiële instellingen verplicht zouden moeten worden af te slanken. Het gebrek aan regulering, de hang naar korte termijnwinst op basis van risicovolle beleggingen, de onderschatting van deze risico's door duurbetaalde specialisten... werden eindelijk aangeklaagd. In afwachting moest de overheid wel met 20 miljard euro over de brug komen om de Belgische grootbanken overeind te houden.

Misschien ligt de kostprijs nog hoger want een precieze berekening ontbreekt vandaag nog altijd. In elk geval moet rekening gehouden worden met de onrechtstreekse gevolgen. Zo deed de diepe recessie, die op de financiële crisis volgde, de werkloosheidsuitgaven stijgen en zaten de belastinginkomsten in vrije val. Zo werden 20 jaar inspanningen, om de begroting gezond te maken en de vergrijzing voor te bereiden, teniet gedaan. Het overheidstekort bedroeg in 2009 ongeveer 6% van het BBP, terwijl de overheidsschuld opnieuw oprukt naar 100% van het BBP.

Op het einde van deze verslagperiode is het helemaal niet duidelijk of de banken hun les geleerd hebben. De banken beginnen opnieuw winst te maken. Niet omdat ze zich grondig gereorganiseerd hebben, maar omdat de centrale banken hun massaal goedkoop krediet versterkt hebben. Deze marges worden niet gebruikt om de economische heropleving te ondersteunen maar om hun winstmarges te verhogen en om zelfs opnieuw te speculeren. Het bankmodel dat ons op de rand van de afgrond bracht is dus nog niet fundamenteel bijgestuurd. Het blijft wachten op een grondige regulering van de financiële sector. De rommelkredieten zijn vandaag niet verdwenen. Een risico op een nieuwe financiële crisis kan dus niet uitgesloten worden.

2.4. Van krachtige werkgelegenheidsgroei naar massale werkloosheid

Met de werkgelegenheid ging het aanvankelijk niet slecht. Tussen 2007 en 2008 kwamen er meer dan 185.000 banen bij. Ondanks de hoge rendabiliteit, de belastingverlaging en de bijdrageverlaging was het niet zozeer de privé-sector die banen creëerde. Een groot deel van die nieuwe banen kwam er via de dienstencheques en de groei in de socialprofit en bij lokale besturen.

Werkgelegenheid: jaar-op-jaarveranderingen in duizenden personen

Werkgelegenheid	2006	2007	2008	2009	2010
Loontrekkenden	+48,2	+64,7	+72,3	-30,0	-59,3
Werkzoekenden	-5,5	-53,2	-25,8	+53,0	+89,4

Bron: NBB

In vele ondernemingen was er bovendien een alles behalve euforische sfeer bij de werknemers op de werkvloer. Ondanks de gunstige economische context werden belangrijke herstructureringen doorgevoerd. Een van de ergst getroffen sectoren was de autoassemblage. Er verdwenen duizenden banen bij Volkswagen Vorst en Opel Antwerpen en ook Ford, Volvo en Daf Trucks werden getroffen. Maar ook werknemers uit talloze andere bedrijven werden slachtoffer van herstructureringen. De lijst is te lang om alle ondernemingen op te sommen. Bij wijze van voorbeeld vernoemen we: Arcelor-Mittal, Bayer Axa, Agfa- Gevaert, Inbev, ING, Jansen Pharmaceutica, Carrefour, Unilever, Demo, AGC Automatic, Bekaert, Philips, Beaulieu, UCB, BNP Paribas, DHL, BASF, Dexia, B Cargo, Sonaca, Bosch, Aleris, Sabena Technics....

De diepe recessie vernietigde in 2009 al 30.000 arbeidsplaatsen en bij ongewijzigd beleid zullen er nog bijna 60.000 banen sneuvelen in 2010. De werkloosheid dreigt te stijgen met bijna 90.000 eenheden in 2010.

2.5. Van inflatie naar deflatievrees en de diepste recessie sedert de tweede wereldoorlog

Het jaar 2008 was een rampjaar. Nog vóór de financiële crisis in volle hevigheid uitbrak woerde er in alle hevigheid een voedselcrisis waardoor het aantal mensen in hongersnood door internationale instanties op meer dan 1 miljard geraamd worden, tegenover 820 miljoen in 1996. Tegelijk stevende de wereldeconomie af op meer rampspoed. Reeds in de eerste helft van 2008 vormden de sterke stijging van de grondstoffenprijzen een bedreiging voor de economische groei. Toen in september ook de financiële crisis losbarste kwam de fatale klap voor de wereldeconomie. De hoge inflatie ruimde plaats voor deflatievrees en voor de diepste recessie sedert de tweede wereldoorlog. In 2009 zou de negatieve groei -2,5% bedragen in de VS, -5,9% in Japan, -4,6% in het Verenigd Koninkrijk, -4,0% in het Eurogebied en -3,1% in België.

3. Fundamentele verschuivingen in de machtsverhoudingen

3.1. Internationale machtsverhoudingen veranderen

Brazilië, Rusland, India en China (de zgn. BRIC-landen) versterkten dankzij hun krachtige groei hun invloed in de wereldeconomie.

Ontwikkeling BBP naar volume

	Realisaties	Projecties	
	2008	2009	2010
Verenigde Staten	0,4	-2,5	2,2
Japan	-0,7	-5,9	1,1
China	9,7	8,7	9,6
India	6,7	5,7	6,4
Rusland	5,6	-7,2	2,3
Brazilië	5,1	-0,4	4,2

Bron: NBB

De meeste groeielanden kenden een verzwakking in 2008 maar zouden in 2010 weer aanknopen met hoge groeicijfers, terwijl er voor de Eurozone een groei van 0,7% verwacht wordt. Dit is tekenend voor de verschuiving van de economische macht.

Voorals China is op korte tijd uitgegroeid tot een belangrijke economische macht. Amerika heeft hier veel toe bijgedragen: een lage rente waardoor massale investeringen goedkoop konden gefinancierd worden, delokalisatie van moderne technologiefabrieken op zoek naar kostenvoordeel en massale afname van Chinese producten door Amerikaanse consumenten. In een context van groter wordende inkomensongelijkheid deed de Amerikaans consument hiervoor in belangrijke mate beroep op schuldfinanciering. China heeft Amerika dus financieel in zijn greep, want het is veruit de belangrijkste houder van Amerikaans schuld papier.

Ondertussen stijgen de ongelijkheden sterk binnen de groeielanden. In deze landen worden de vruchten van de economische vooruitgang immers ingepikt door een toplaag bij gebrek aan herverdelende mechanismen: sociale bescherming, vrije vakbonden, CAO- onderhandelingen, collectieve diensten...

G8 wordt G20

In 2009 werden deze economische verschuivingen vertaald in een politieke omwenteling. De grote industrielanden, die tot dan via de G-8 het wereldtoneel beheerst hadden, moesten toegeven dat hun gezamenlijk gewicht te klein was om antwoorden te bieden op de grote

uitdagingen van deze tijd: de financiële crisis, de klimaatopwarming en de armoedekloof tussen Noord- en Zuid. Ze moesten voor het eerst de groeilanden in hun midden dulden. De G-8 werd vervangen door de G-20 (de 19 grootste industrielanden plus de Europese Unie) als voornaamste forum voor internationale economische samenwerking. Deze machtsoverdracht werd geïncialiseerd op de Top van Pittsburgh op 25 september 2009. De landen van de G-20 vertegenwoordigen tweederde van de wereldbevolking tegen 14% voor de G8. De aanwezigheid van een sterk Afrikaans groeiland als Zuid-Afrika in deze club kan echter niet doen vergeten worden dat de armste (dikwijls Afrikaanse) landen uitgesloten zijn uit deze club van sterke landen.

Het blijft nog wel de vraag of deze verschuiving in de machtsverhoudingen tot een betere aanpak van de wereldproblemen zal leiden en vooral of er ook meer rechtvaardigheid uit zal voortvloeien. Tot nog toe bleven de concrete resultaten voor een beter regulering van het internationaal financieel systeem ondermaats. De sterkste groeilanden (India en China) zetten hun economische prestaties nog niet om in een betere spreiding van de interne welvaart. Van de 2,3 miljard mensen die in beide landen wonen verdienen er, volgens de Wereldbank, 1,5 miljard minder dan twee dollar per dag! Het grotendeels mislukken van de klimaatop van Kopenhagen is een ander teken aan de wand...

De Europese Unie speelt nauwelijks mee met de supermachten

Europa beschikt over veel potentiële troeven om een economische en politieke supermacht te worden en om bovendien de promotor te zijn van een democratisch, sociaal en energiezuinig economisch model.

Het gebrek aan economische samenwerking, de onmacht om samen een coherent en ambitieus plan voor een economische relance uit te werken en het gebrek aan politieke integratie, marginaliseren Europa op het wereldtoneel. Het ernstigste signaal werd wellicht gegeven op de Klimaatop van december 2009 in Kopenhagen. Alhoewel Europa de meest ambitieuze plannen had om de klimaatopwarming tegen te gaan werd het zelfs niet uitgenodigd aan de tafel waar de beslissingen werden genomen. Duitsland niet, Frankrijk niet en Groot-Brittannië niet, maar ook de Unie als geheel niet.

Kortom, als men wil dat Europa op de internationale scène weegt, dan zal het integratieproces versterkt moeten worden. Niet alleen moet Europa de kwestie stellen van het 'telefoonnummer' maar er ook voor zorgen dat Europa met één enkele stem spreekt.

Verschuivingen in de politieke en sociale machtsverhoudingen in Europa

De voorbije verslagperiode was er ook een van verschuivingen in de politieke macht. Tien jaar geleden maakten socialistische of sociaaldemocratische partijen in 13 van de 15 Europese lidstaten deel uit van de regering. Dit had "het momentum" moeten zijn om de Europese Unie te verdiepen en socialer te maken. Velen aarzelden echter om hun "corebusiness" in de praktijk te brengen door het aanpakken van ongelijkheden en het verstevigen van de sociale bescherming en de openbare diensten. Er werd eerder geopteerd om linkse veroveringen via de zgn. "derde weg" te stroomlijnen met de werking van de vrije markt. Privatisering en liberalisering van overheidsbedrijven en overheidsdiensten werd niet altijd efficiënt afgeblokt. Activering kreeg voorrang op de verbetering van de sociale bescherming. Responsabilisering van sociaal zwakken werd een bewijs van verantwoordelijkheidszin. Opkomen voor herverdeling en tegen ongelijkheid werd door velen geklasseerd als een bekommernis uit het verleden.

Klare en sociale antwoorden op de onzekerheid van werknemers voor de gevolgen van de globalisering, de toenemende ongelijkheden en de klimaatopwarming kwamen er onvoldoende. Een groot deel van de kiezers maakten andere keuzes en stemden voor populistische of rechtse partijen die inspeelden op de angst. Af en toe profiteerde groene partijen of radicale linkse partijen van het verzwakte vertrouwen.

Ook de financiële crisis en het failliet van het neoliberalisme konden tot nog toe de situatie niet doen kantelen. De leegte die ontstond werd in sommige landen zoals Frankrijk vlugger opgevuld door conservatieve politici zoals Nicolas Sarkozy, die vooraan liepen in het offensief tegen de banken en het falende internationale financiële systeem. De roep voor meer regulering, voor een aanpak van belastingparadijzen en van superbonussen van het topmanagement klonk het hardst in deze kringen.

De rechterzijde is er dus grotendeels in geslaagd het traditionele discours van de socialisten en sociaaldemocraten over de noodzakelijke omkadering en regulering van de vrije markt over te nemen en zo haar geloofwaardigheid bij de burgers op te krikken. Dit werd rechtstreeks vertaald in een aantal verkiezingsuitslagen, zoals bij de Europese verkiezingen.

De uitslag van de Europese verkiezingen wees trouwens op een verrechtsing van het politieke landschap en op de opkomst van anti-Europese of alternatieve stromingen. Die verrechtsing is minder het gevolg van een overwinning van de conservatieve en de liberale partijen, dan wel van de grote nederlaag van de socialistische partijen (een uitzondering niet te na gesproken zoals de PS in Wallonië en Brussel).

Over het algemeen hebben de drie traditioneel pro-Europese politieke families terrein verloren ten gunste van alternatieve of openlijk anti-Europese stromingen: radicaal links (Die Linke in Duitsland), de groenen en de populistische, anti-Europese en xenofobe rechtse partijen zijn de overwinnaars van deze verkiezingen. Tenzij de echte winnaars diegenen zijn die zich onthouden hebben. Om en bij de 6 Europeanen op 10 hebben niet gestemd (57%). In 1979, bij de eerste rechtstreekse Europese verkiezingen, bedroeg dit cijfer nog maar 37%. Nochtans zijn de bevoegdheden van het Europees Parlement op 30 jaar tijd toegenomen.

Inmiddels kan niet gezegd worden dat alle vakbonden in Europa in blakende gezondheid verkeren. Terwijl alle Belgische vakbonden het uitstekend blijven doen met een constante ledengroei en er ook nog in slagen om belangrijke akkoorden af te sluiten en op het politiek beleid wegen, is dit niet het geval voor vele andere Europese vakbonden.

Dit is een bijzonder onrustwekkende evolutie voor onze vakbond die ontzettend veel inzet op de Europese syndicale samenwerking om tot een krachtiger en sociaal Europa te komen.

Een lichtpunt is wel de beëindiging van de onderlinge concurrentie tussen het socialistisch geïnspireerde Internationaal Verbond Vrije Vakverenigingen (IVVV) en het kleinere Wereldverbond van de Arbeid (WVA), dat vooral door het ACV gedomineerd werd. Op 1 november 2006 werden beide organisaties samengesmolten tot één Internationaal Vakverbond (IVV) dat meer dan 311 vakbonden, met samen 175 miljoen leden, vertegenwoordigt. Deze wereldvakbond moet een nieuwe impuls geven aan de strijd voor een sociale en ecologische regulering van de geglobaliseerde economie. Het zal wel nog veel energie vergen om van deze organisatie een slagkrachtige machine te maken die solidariteit, rechtvaardigheid, sociale democratie en waardig werk voor allen dichterbij kan brengen.

3.2. Ook in België waren er belangrijke verschuivingen

Economisch was de periode 2006-2009 er een waarin talrijke belangrijke beslissingscentra naar het buitenland verschoven. Enkele sprekende voorbeelden: Fortis Bank kwam in Franse handen na de overname door BNP Paribas en over de Belgische energiemarkt wordt voortaan in Parijs beslist. Ook de Belgische luchtvaartsector kwam in buitenlandse handen nadat het Duitse Lufthansa grootaandeelhouder werd van Brussels Airlines.

Politiek was er het verdwijnen van paars na de federale verkiezingen van juni 2007. Zowel PS als sp.a leden een sterke nederlaag. In Vlaanderen won het kartel CD&V-NVA, wat leidde tot een verlamdend communautair opbod en een gevaarlijk appelleren aan nationalistische gevoelens. Op de keper beschouwd is de verborgen agenda van de promotoren van meer autonomie voor gewesten en gemeenschappen, via een eigen sociale zekerheid, de uitbouw van een minder solidaire samenleving.

4. Lichtpunten en kansen

Ondanks de opgesomde rampspoed bevatte de voorbije verslagperiode ook lichtpunten.

Inzicht in nood aan internationale samenwerking, inclusief tussen vakbonden

Er was het groeiend inzicht dat de vrije markt catastrofes veroorzaakt en dat er nood is aan een sterk overheidsoptreden om de financiële en economische crisis te lijf te gaan. Ook het inzicht dat individuele landen op eigen houtje weinig kunnen doen om de problemen aan te pakken, maar dat er nood is aan een globaal en internationaal antwoord, met inschakeling van de nieuwe wereldspelers, werd duidelijker. De bijeenkomst van de G-20 in Pittsburgh was een historische gebeurtenis en de capaciteit van de internationale vakbeweging om op deze Top een krachtig en concreet eisenprogramma voor te leggen was hoopgevend. Alhoewel de resultaten van de Top van Pittsburgh onvoldoende concreet waren, kwam er wel meer openheid om na te denken over veranderingen.

Toenemende druk op het fiscaal bankgeheim en belastingparadijzen

Alhoewel concrete beslissingen voor een nieuwe financiële regulering uitbleven, zijn er toch enkele verworvenheden die niet meer kunnen teruggedraaid worden. Er is de sterk gedeelde eis voor meer controle en beperkingen op de bonussen. Nog belangrijker en zeker concreter is de sterker wordende internationale druk tegen de belastingparadijzen en tegen het fiscale bankgeheim. De OESO maakte in de marge van de G-20 Top een "grijze lijst" bekend van fiscale schurkenstaten. Een lijst waarop ook België, als één van de vaandel dragers van het fiscaal bankgeheim, prijkte. Een akkoord van België met twaalf landen over informatie-uitwisseling van bankgegevens volstond om ons land vrij snel van deze lijst te doen verdwijnen.

In het kader van de Europese spaarrichtlijn houdt België ook niet langer vast aan de heffing van een roerende voorheffing op spaargeld van Europese onderdanen, maar deelt het vanaf 2010 de informatie over de spaarinkomsten van niet residenten mee. Er is echter nog een lange weg te gaan voor de volledige afschaffing van het Belgisch fiscaal bankgeheim en zeker voor de invoering van een automatische meldingsplicht van roerende inkomsten aan de fiscus.

Toch wankelt het bankgeheim internationaal steeds meer, zelfs bij de grootste verdedigers. Zo speelde de Zwitserse bank UBS 4.450 namen door van klanten aan de Amerikaanse fiscus en ook de namen van klanten van een Liechtensteinse bank raakten in handen van de Duitse fiscus. Deze toenemende druk zorgde er alvast voor dat in 2009 Belgen drie keer meer zwart geld terughaalden uit het buitenland dan in 2008.

De nood aan een nieuw duurzaam groeimodel wordt duidelijker

De klimaatopwarming kan niet meer ontkend worden: hittegolven, overstromingen, orkanen, uitdroging... De sterk stijgende energieprijzen in 2007-2008 confronteerden ons ook in België met de toekomstige energievoorziening en met de nood om het energieverbruik te drukken. Internationaal groeit er overeenstemming dat we de opwarming moeten afremmen. Door minder energie te gebruiken, door vernieuwbare energie te produceren, door minder grondstoffen te gebruiken... door anders te consumeren.

Verschillende tekenen wijzen erop dat nagedacht wordt over een nieuw groeimodel dat in overeenstemming is met de vereisten van onze planeet. Zo wordt gezocht naar alternatieve methodes om de maatschappelijke vooruitgang te meten. Het BNP is immers een te enge maatstaf. Nicolas Sarkozy bestelde een rapport over nieuwe methoden om de toename van welvaart te meten. Hiervoor werd een werkgroep opgericht onder leiding van de Nobelprijswinnaars Stiglitz en Sen. In eigen land boog de Federale Raad voor duurzame ontwikkeling zich over de uitwerking van nieuwe indicatoren.

Toch is er in een context van stijgende werkloosheid nood aan meer groei. We moeten zorgen dat die gestimuleerd en ingevuld wordt, op een wijze die de overgang naar een energiezuiniger groeimodel op een sociaal rechtvaardige manier waarmaakt. En Europa is hier nog altijd het beste niveau om deze uitdaging aan te gaan.

Met het einde van de saga van het Verdrag van Lissabon is het voortaan mogelijk te werken binnen een gekend vast kader. Welke vooruitgang of achteruitgang er ook geboekt wordt, welke grijze zones er nog overblijven, vanaf nu moet er in dit kader gewerkt worden en moeten de beschikbare instrumenten volop gebruikt worden om het Europese project dat wij nastreven een stap dichterbij te brengen.

Het Belgische sociaal overlegmodel bleef overeind

Alhoewel sociaal overleg in de overgang tussen 2009 en 2010 in een moeilijke periode zit, slaagden we er tijdens de verslagperiode toch in belangrijke akkoorden af te sluiten. Terwijl het politieke leven verlamd werd door communautaire problemen, bleven de sociale gesprekspartners onderhandelen en werd een interprofessioneel akkoord afgesloten voor de periode 2007-2008 en, ondanks de diepe crisis, werd een uitzonderlijke akkoord bereikt voor de periode 2009-2010. Deze akkoorden zorgden voor een versterking van de solidariteit, door de verhoging van het gewaarborgd minimumloon, de sociale bijsturing van het zgn. generatiepact en een verhoging van alle sociale uitkeringen.

03

Onze doelstellingen

In de voorbije werkingsperiode waren er verschillende momenten waarop we onze doelstellingen extra in de verf konden zetten. Er was in de eerste plaats ons Statutair Congres van juni 2006. Ook ter gelegenheid van de federale verkiezingen van 10 juni 2007 en van de sociale verkiezingen van mei 2008 konden we belangrijke doelstellingen van onze vakbond in de schijnwerpers zetten.

Uiteraard waren er nog tal van andere belangrijke momenten waarin we dit konden doen zoals: het Congres van het EVV, de oprichting van de nieuwe internationale vakbond IVV, de lancering van specifieke eisenprogramma's voor welvaartsvaste uitkeringen, ter gelegenheid van de interprofessionele onderhandelingen, en bij onze reacties op de stijgende koopkrachtproblemen van de werknemers op de financiële, economische en sociale crisis. Al deze punten worden verderop in dit verslag uitvoerig behandeld.

1. *De oriënteringen van het Statutair Congres van 8 en 9 juni 2006*

Ons Statutair Congres van juni 2006 was vooral bedoeld als een opvolgingscongres waar een nieuwe voorzitter en algemeen secretaris verkozen werden. Er werd dan ook sterk uitgekeken naar hun maidenspeeches. Op dit Congres werden ook belangrijke resoluties gestemd over de versterking van de solidariteit door een IPA met inhoud, een sterke en solidaire federale sociale zekerheid, kwaliteitsvolle openbare diensten, een rechtvaardige welvaartsstaat met voldoende financiële middelen, duurzame economische ontwikkeling, een actieplan voor de verdediging van de syndicale vrijheden en recht op syndicale aanwezigheid in de KMO's, uitbouw van de gendermainstreaming, een sociaal Europa, solidariteit met de mensen zonder papieren, werken aan solidariteit zonder grenzen, een plan voor de uitbouw van een sterk, solidair en federaal ABVV.

De maidenspeeches van beide nieuwe leiders waren belangrijk, omdat ze hiermee hun visitekaartje gaven aan de militanten en aan de buitenwereld.

**Algemeen Secretaris,
Anne Demellenne**

De nieuwe **Algemeen Secretaris, Anne Demellenne**, lichte in haar tussenkomst de resoluties toe en beklemtoonde het belang van een strategie om de uitdagingen van de globalisering aan te pakken door een versterking van onze werking en door de verdediging van de solidariteits- en herverdelingsmechanismen. Deze staan immers onder druk omdat ze haaks staan op de marktlogica, de logica van het ieder voor zich. Daarom staan de verdediging van de sociale zekerheid, de fiscaliteit en de openbare diensten centraal in de resoluties van het congres.

Ze beklemtoonde de band tussen kwaliteitsvolle openbare diensten en belastingen. Openbare diensten staan voor verdeling van de rijkdom en dat heeft een prijs, deze van de solidariteit. *“De openbare diensten, dat is rijkdom die gedeeld wordt, en dat is blijkbaar een doorn in het oog van een aantal mensen... Financiering van openbare diensten impliceert belastingen. Minder belastingen is synoniem van minder openbare diensten, en dat verklaart ongetwijfeld waarom de liberalen zoveel mogelijk belastingen willen afschaffen. Belastingen zijn een noodzaak, maar ze moeten wel rechtvaardig zijn”.*

België is vandaag een paradijs voor inkomens uit vermogen, daarom herinnerde ze aan enkele kerneisen van het ABVV die ze opnieuw op de sociaal-politieke wou krijgen nl. de opheffing van het fiscaal bankgeheim en de invoering van een kadaster van de vermogens.

Ook de sociale zekerheid moet op een betere manier gefinancierd worden François Jansens zei dat de sociale zekerheid "onze kathedraal" is. De algemeen secretaris formuleerde het zo: *"Ik zou zelfs durven zeggen dat de sociale zekerheid met de tijd "onze vesting" geworden is. Ze biedt een bescherming tegen alle grote risico's van het leven. Ze waarborgt een vervangingsinkomen aan miljoenen mensen: de zieken de slachtoffers van arbeidsongevallen of beroepsziektes, de werklozen en gepensioneerden. Maar iedereen wil beschutting zoeken in die vesting, ook diegenen die niet hun steentje hebben bijgedragen en die financieel onvoldoende voor het onderhoud van de vesting zorgen. Willen wij vermijden dat die vesting onder het gewicht bezwijkt, willen wij dat onze sociale zekerheid de uitgaven die gebonden zijn aan de vergrijzing kan blijven dragen, dan moeten wij een bredere financieringsbasis voorzien."*

Daarom moeten alle inkomens tot de financiering bijdragen en moet er een Algemene Sociale Bijdragen ingevoerd worden op alle inkomens. Ook ondernemingswinsten, ook roerende inkomens zoals meerwaarden, ook huurinkomsten en ook inkomens van zelfstandigen. Deze ASB moet de structurele financiering van de sociale zekerheid op lange termijn waarborgen evenals de automatische koppeling van de sociale uitkeringen aan de toename van de welvaart.

De algemeen secretaris hekelde ook de perverse effecten van de controle op de beschikbaarheid van de werklozen *"er is geen werk, maar toch wordt elke werkloze verondersteld actief werk te zoeken. Zo wordt het zoeken naar werk een beroep op zich, dat de mensen in een carroussel van het zoeken naar onvindbare banen doet terechtkomen, terwijl vaste banen precair worden..."*

Ze eiste dat het geld en de energie dat aangewend wordt voor deze controle eerder zo ingezet worden om de werklozen effectief te helpen en kondigde een offensief aan tegen preciaire jobs. Zeker de vervrouwelijking van de arbeidsmarkt via nepcontracten moet aangepakt worden: verbetering van de gelijkstellingen voor deeltijdsen, wegwerken loonkloof, streven naar gelijke rechten op vorming, op promoties...

**Voorzitter,
Rudy De Leeuw**

De werkgevers werden aangemaand om te stoppen met hun indoctrinatie over hoge loonkosten en nood aan meer flexibiliteit. Ze hekelde hun pogingen om het stakingsrecht uit te hollen via dwangsommen en eenzijdige verzoekschriften en beklemtoonde de fundamentele rol van het stakingsrecht voor de werking van een sociale en economische democratie. Bescherming van het stakingsrecht en uitbreiding van de syndicale aanwezigheid in alle ondernemingen en dus ook in de KMO's wordt een van de syndicale prioriteiten voor de periode 2006-2010. "We kiezen voor u" was immers onze slogan van de vorige sociale verkiezingen.

De nieuwe **voorzitter, Rudy De Leeuw**, schetste in zijn maidenspeech eerst een beeld van de externe en interne uitdagingen waar we voor staan. Hij beklemtoonde onmiddellijk dat hij de problemen overliep zonder onmiddellijk over alles oplossingen aan te reiken. Hierover wil hij dat de militanten hun zeg hebben: *"Jullie stem, jullie voorstellen in militanten- en ledenvergaderingen zijn belangrijk. In deze periode van grote uitdagingen zal de creativiteit en de openheid van geest van iedereen nodig zijn"*.

De grote uitdagingen zijn volgens de voorzitter: de globalisering, de Europeanisering, de vergrijzing en het vrijwaren van ons sociaal model of maw. *“het buitenland wordt steeds meer binnenland en omgekeerd.*

Soms is dat prettig, soms ook niet maar het is nu eenmaal de realiteit. Tevreden kunnen we vandaag niet zijn.

Europa waar we voorstander van zijn – al was het maar voor de langer periode van vrede die het ons bracht – was eerder een promotor van de liberale globalisering dan de motor van een alternatieve mondialisering. Dat de bevolking steeds ouder wordt is geen probleem maar een succesverhaal te danken aan de sociale vooruitgang die we wisten te realiseren. Maar er is nog geen zekerheid over een gepaste financiering. Dit alles leidt tot angst en onzekerheid en een verrechtsing van de maatschappij. Ook werkgevers misbruiken onzekerheid en angst soms als bewuste strategie door te dreigen met delocaliseren, het overdrijven van de loonverschillen met buurlanden... We zouden ons moeten neerleggen (...) bij minder sociale zekerheid, minder collectieve verzekeringen, minder herverdeling van de arbeid, minder federale en sectorale collectieve afspraken, minder overheid, minder federale regelingen, minder ethiek en meer marktwerking. Aan die oplossing zeggen wij neen. Niet omdat we een “njet” vakbond zijn, wel omdat we alternatieven hebben. Het ABVV wil meer alternatieve financiering voor de sociale zekerheid, rechtvaardiger fiscaliteit, beter collectieve verzekeringen, meer ruimte voor minimumlonen, een meer innovatieve economie, meer kwaliteitsvolle banen en het behoud van een sterke sociale zekerheid.

Hierover een maatschappelijk debat vragen wordt echter snel weggelachen. Armoede revolteert niet meer, ook al wordt ze steeds zichtbaarder in onze steden. Solidariteitsmechanismen hebben niet meer het maatschappelijke draagvlak van weleer. Individualisme wint veld. Vakbonden die de solidariteit willen behouden worden als conservatief bestempeld. Diegenen die de solidariteit willen afbouwen worden als moedig en vooruitziend beschouwd.”

Rudy De Leeuw beklemtoonde dat we als vakbond willen behouden en verdedigen waarvoor we jarenlang gestreden hebben, maar dat we ook de motor zijn van hervormingen en van het formuleren van alternatieven.

In die taak zijn we niet wereldvreemd en we beseffen dat aanpassingen nodig zijn. Maar “noch de globalisering, noch de uitbreiding van Europa, noch de vergrijzing dwingt ons tot een afbouw van de solidariteit. Globalisering hoeft geen verhaal te zijn van landen die elkaar beconcurreren via de slechtst mogelijke arbeidsvoorwaarden, via sociale afbouw en via torenhoge ondernemingswinsten. Neen globalisering moet gaan over de manier om de herschikkingen in de productie hier sociaal te laten verlopen. Het moet gaan over gezamenlijke strategieën om armoede en honger te bestrijden, om duurzaam te produceren, om waar ook ter wereld kwaliteitsvol werk te creëren...”

We schuiven de kostenproblematiek niet onder de mat. Daarom spreken we met de vakbonden uit de buurlanden om samen opnieuw greep te krijgen op de loonvorming en om onderling loonconcurrentie te vermijden. De voorzitter nodigde dan ook de vakbonden van Duitsland, Nederland, Frankrijk en Luxemburg uit om in het najaar samen te komen en te zoeken naar afspraken over een gezamenlijke loonstrategie.

Vervolgens overliep hij enkele grote uitdagingen om de vakbondswerking internationaal en in eigen land te versterken. Het komende congres van het Europees Vakverbond zag hij als een kans voor het EVV om zich te herpakken en zich om te vormen van lobbymachine tot slag-

krachtige vakbond. Ook de komende samenvloeiing tussen het Wereldverbond van de Arbeid en het Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen tot één wereldvakbond (IVV) moet zorgen voor de opbouw van een echte syndicale tegenmacht op wereldvlak. In eigen land wil de nieuwe voorzitter prioriteit geven aan de bescherming van de delegees en van het stakingsrecht, naast het verzekeren van het federaal karakter van het arbeidsrecht, de paritaire comités en CAO's en van de sociale zekerheid.

Vervolgens schetste hij de uitdagingen op korte termijn: welvaartsvaste sociale uitkeringen, meer werkgelegenheid en koopkracht -ook een verhoging van het interprofessioneel minimum-loon- via een volgend interprofessioneel akkoord, bevordering van de gelijkheid man/vrouw, ook in onze eigen vakbond. In dit kader beklemtoonde hij dat *“een goede sociale bescherming en een krachtige overheidssector geen rem voor, maar een voorwaarde tot goede economische prestaties zijn”*.

Tot slot wees de voorzitter om de doelstelling om onze syndicale structuur aan te passen om de leden zo goed mogelijk te organiseren en te helpen en om van hun vakbond een zo krachtig mogelijk instrument voor sociale vooruitgang te maken. Hij omschreef de grote uitdagingen waar we voor staan:

- *“de stem van de nieuwe Belgen van de migratie en de migranten, de arbeidsgehandicapten, de niet-actieven, de jongeren en de senioren beter laten horen in onze instanties;*
- *het uitklaren van de problematiek statuut arbeiders/bedienden door overleg en met het oog op harmonisatie naar boven;*
- *de samenwerking tussen onze centrales, de efficiënte taakverdeling tussen de centrales en het interprofessionele;*
- *een betere doorstroming van de informatie van “top naar bottom” en omgekeerd, m.a.w. stroomopwaarts en stroomafwaarts”.*

Ten slotte wees Rudy De Leeuw erop dat we op dit congres onze statuten aangepast hebben om te komen tot een representatieve aanwezigheid van vrouwen in onze vakbond. Daarmee is na de onderschrijving van het Charter voor gendermainstreaming een tweede belangrijke stap gezet in het streven naar gelijkheid tussen vrouwen en mannen. Concrete doelstellingen en actieplannen formuleren voor verdere verbeteringen is een volgende fase. *“De toekomst van het ABVV zal dus vrouwelijker zijn.”*

2. Het ABVV memorandum voor de federale verkiezingen van 10 juni 2007

In het memorandum wees het ABVV erop dat de werknemers geconfronteerd werden met een liberale globalisering waarop Europa niet het verwachte antwoord bood, maar integendeel bijdroeg tot meer concurrentie, meer liberalisering en deregulering. Het was een dynamiek die leidde tot een verlaging van het loonaandeel in het nationaal inkomen, tot grotere ongelijkheden en armoede en waarin bovendien de herverdelingsinstrumenten zoals een progressieve fiscaliteit, openbaar diensten en sociale zekerheid onder druk staan.

Dit leidt tot grote onzekerheid en onrust die bij de werknemers terwijl een samenleving die zich moet aanpassen aan de belangrijke uitdagingen van globalisering en vergrijzing nood heeft aan zekerheid. Zekerheid voor behoud en verbetering van de sociale bescherming, perspectieven

voor de creatie van meer en betere banen, voor het behoud van een sterke en slimme industrie en een verdere uitbouw van de diensten, voor goede openbare diensten met voldoende middelen, voor een duurzame economische ontwikkeling die niet leidt tot meer milieuvervuiling. Daarom verwachtte het ABVV van een volgende regering een beleid gericht op: volledige en kwaliteitsvolle werkgelegenheid; de gelijkheid man/vrouw; de bezoldiging van de werknemers; een progressieve fiscaliteit en een rechtvaardigere verdeling van de fiscale heffing, performante openbare diensten die over voldoende middelen kunnen beschikken; een sterke, federale sociale zekerheid gebaseerd op het verzekeringsprincipe en op het repartitiestelsel, die beschermd is van privatiseringen...Dit betekent o.m.:

- de ontwikkeling en de financiële verankering van de federale solidariteitsmechanismen
- een verruiming van de financiering van de sociale zekerheid, door de invoering van een algemene sociale bijdrage, zodat de kloof tussen arbeidsinkomens en sociale uitkeringen kan verminderd worden door welvaarts vaste uitkeringen en een inhaaloperatie voor de laagste en oudste uitkeringen en men het hoofd kan bieden aan de nieuwe noden;
- meer kwaliteitsvolle en goedbetaalde banen om het verschijnsel van “working poor” te vermijden en de tewerkstellingskansen voor jongeren te verhogen. Dit impliceert ook een versterking van de huidige maatregelen ter aanmoediging van de collectieve werktijdverkortingen met loonbehoud en compenserende aanwervingen waar mogelijk;
- het uitwerken van een offensieve strategie gericht op vorming en innovatie in de industrie en de dienstensectoren en dit in synergie met de gewesten: België moet een podiumplaats inzake innovatie en vorming nastreven;
- een verdieping van de politieke, sociale en economische democratie;
- dat ze een hoofdrol speelt in de regulering van de nieuwe ontwikkelingen op het vlak van de governance van de ondernemingen, zowel op Belgisch als op Europees vlak;
- een voortrekkersrol voor:
 - de uitbouw van een democratisch en sociaal Europa met voldoende financiële middelen voor de uitbouw van een sociaal en fiscaal beleid in alle lidstaten, dat zorgt voor een relance van de werkgelegenheid en voor duurzame groei,
 - de transparantie en de democratische werking van de besluitvorming op het gebied van de (multilaterale en bilaterale) handelsakkoorden en voor het beleid van de grote financiële instellingen zoals de Wereldbank en het Internationaal Muntfonds,
 - de eerbiediging van de sociale en milieunormen in het handelsverkeer;
- een beleid dat steunt op de principes van duurzaamheid en gendergelijkheid.

3. *De sociale verkiezingen van mei 2008*

Het ABVV kaderde de campagne voor de sociale verkiezingen van 2008 in zijn algemene strategie. Het spitste die campagne dan ook toe op de actuele thema's, nl. werk, kwaliteit van het werk, koopkracht en kwaliteit van het leven. Zo toonde de studie die door het Departement toegepaste economie van de ULB (DULBEA) in opdracht van het ABVV gemaakt werd, dat het aandeel van de lonen in het nationaal inkomen gedaald was, dat de ongelijkheden binnen de lonen toegenomen waren net als het aantal flexibele en preciaire banen in ons land.

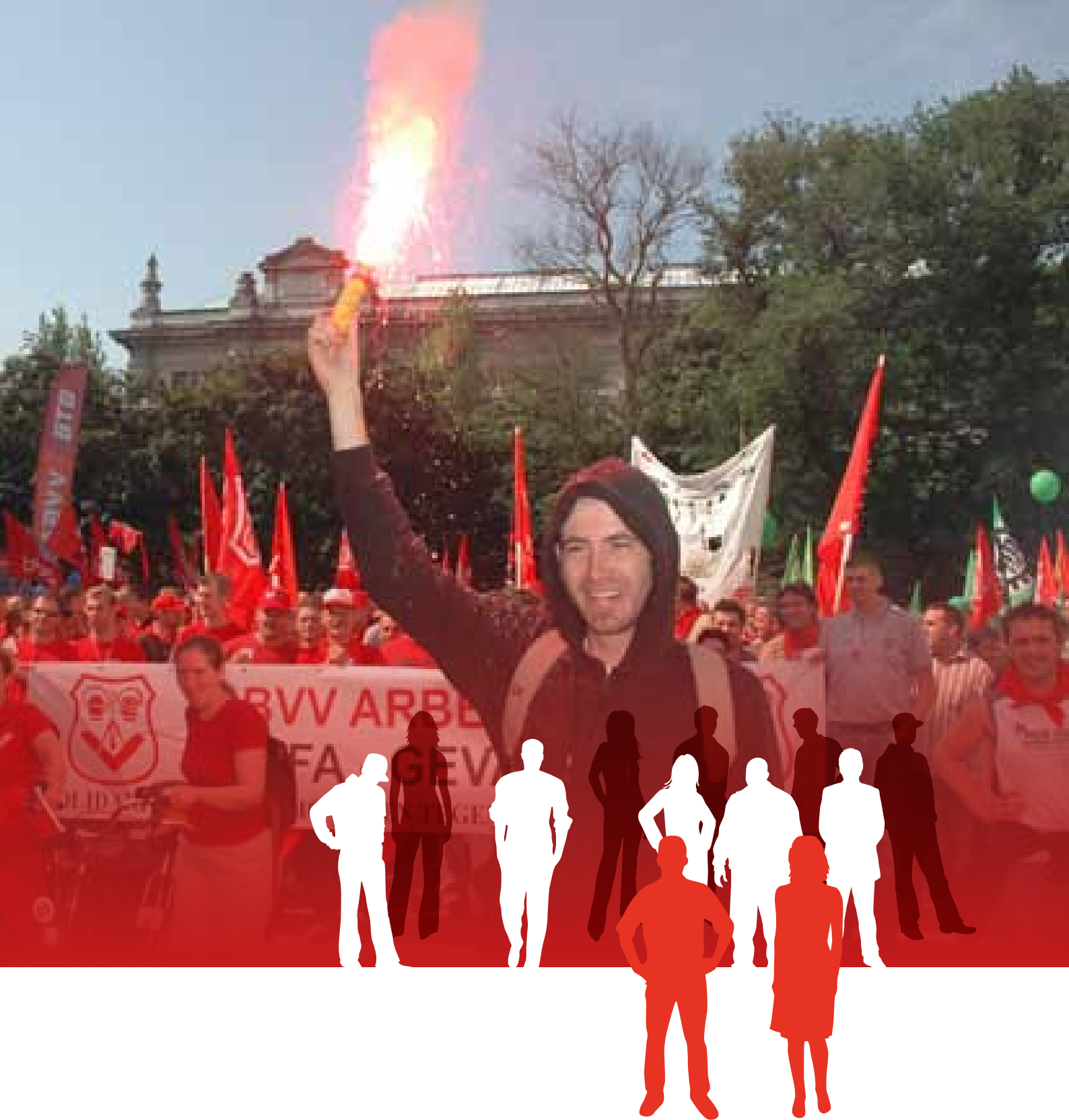
Naast deze transversale thema's bekleemtoonde het ABVV twee prioritaire dossiers die mede dankzij onze inspanningen (opnieuw) aan de syndicale en sociale agenda van het land gezet werden: de gelijkheid man/vrouw en de milieu- en klimaatproblematiek.

In 2008 was Equal Pay Day, een initiatief van het ABVV bedoeld om de loonkloof tussen vrouwen en mannen aan te klagen, al aan zijn vierde uitgave toe.

Daarnaast wees het ABVV op de uitdaging van de klimaatverandering maar ook op de kansen van de ondernemingen om het probleem aan te pakken en innoverend en creatief tewerk te gaan in nieuwe productiekanalen of beter met de milieunoden rekening te houden in de klassieke productiekanalen.

Tijdens de campagne schoof het ABVV vanuit de terreinervaring van onze leden, afgevaardigden en secretarissen diverse thema's naar voren, zoals stress op het werk, de combinatie beroeps- en privéleven, veiligheid en welzijn op het werk. Telkens werden de middelen aangegeven waarover de afgevaardigden concreet kunnen beschikken om hun opdracht op de vloer uit te voeren, zowel in het comité voor preventie en bescherming op het werk als in de ondernemingsraad en ook in de schoot van de vakbondsafvaardiging.

Zo wilde het ABVV duidelijk maken dat het een vakbond is voor alle werknemers en dus ook voor de vrouwen en de jongeren, dat het een vakbond van de vloer is die efficiëntie koppelt aan respect voor de democratie. In het ABVV kan ieder zijn zeg doen.

04

*Versterking van de solidariteit
door een ABVV dat de ambitie
heeft nog sterker te worden*

Het werkingsverslag begint met twee jaren van stevige economische groei. Zowel in 2006 als 2007 groeide de economie met bijna 3%. Niet iedereen genoot op dezelfde manier van de economische vooruitgang. Het loonaandeel ging verder achteruit en volgde de dalende trend die sedert het begin van de jaren tachtig ingezet werd. De ongelijkheden namen toe. Zo stegen de vergoedingen van de CEO's tussen 1988 en 2005 al met bijna 160%.

De werkgevers waren niet van plan om de werknemers hun rechtvaardig deel in de groei te gunnen. Integendeel ze eisten extra loonmatiging, sociale besparingen en meer flexibiliteit. Vanaf 2008 kantelde de economische situatie. Eerst was er de explosie van de inflatie. Deze werd sterk gevoeld in België waar energieprijzen en prijzen van bewerkte voedingsproducten nog sneller stegen dan in andere landen. Werknemers leden koopkrachtverlies. Vervolgens barste de financiële crisis los gevolgd door de diepste recessie sedert de tweede wereldoorlog. Het ABVV formuleerde alternatieven om uit de crisis te geraken en voerde actie om te beletten dat de werknemers de crisis zouden betalen.

Onze rode draad in die periode bleef de verdediging van de solidariteit. De slagvaardigheid van de militanten zorgde dat dit, ondanks de harde houding van de werkgevers en ondanks de moeilijke economische context, ook resulteerde in verschillende akkoorden met inhoud.

1. *Het Interprofessioneel Akkoord 2007-2008 en het Uitzonderlijk Akkoord 2009-2010*

1.1. *Het IPA 2007-2008*

1.1.1. *Een moeilijke aanloop naar de onderhandelingen*

Toen het nieuw verkozen secretariaat na de zomervakantie van 2006 het syndicaal werkingsjaar startte, zagen de economische vooruitzichten er goed uit. De economische voorspellingen waren op een krachtiger groei dan voorzien. De werkgeversorganisaties benadrukten dat dit niet belette dat we marktaandeel verloren terwijl Duitsland het zijne kon behouden.

Werkgevers blijven correctiemechanisme voor loonontwikkeling eisen

Onze loonkosten werden door de werkgevers met de vinger gewezen en zij zwaaiden met de gezamenlijke verklaring van 27 maart 2006 van de Groep van 10. In deze verklaring werd bezorgd gereageerd op de diagnose van de CRB van november 2005 waaruit bleek dat de loonkosten in België gevoelig sneller stegen dan bij de buurlanden. Er werd een loonafwijking met de buurlanden van 1,9% voor 2005-2006 en 2,9% voor de periode 1996-2006 vastgesteld. Daarom werd in de verklaring een striktere toepassing van de wet van 1996 tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen in het vooruitzicht gesteld. De verklaring bevatte een aanbeveling aan de sectoren, die dat nog niet hadden gedaan, om in het kader van het IPA 2007-2008 te onderhandelen over een correctiemechanisme dat zou toelaten om sneller dan voorziene loonstijgingen bij te sturen. De regering had in het verlengde van deze verklaring al de invoering van een belastingkorting voor ploegen - en nachtarbeid voorzien.

Wij antwoorden aan de werkgevers dat de goede prestaties van de Duitse economie niet simplistisch dienden toegeschreven te worden aan de matige ontwikkeling van de Duitse lonen.

Het had veel meer te maken met de samenstelling van onze exportkorf en met de kenmerken van onze industriële structuur. Terwijl de Belgische ondernemingen gespecialiseerd blijven de export van halffabricaten, exporteren de Duitse ondernemingen veel meer hoog technologische producten. Ze boren ook meer expansieve markten aan dan de Belgische ondernemingen. Ook hier was de verklaring van de Groep van 10 van maart 2006 overigens duidelijk in. Het gebrek aan inspanningen voor de modernisering van onze economie werd erkend. Er werd op gewezen dat de investeringen in onderzoek en innovatie en in vorming zwak zijn in België. De verklaring wou de juiste situatie beter in kaart brengen door nuttige sectorale indicatoren te ontwikkelen over de innovatie-inspanningen en door in het technisch verslag van de CRB een hoofdstuk over het structureel concurrentievermogen van de economie toe te voegen. Er werd ook een engagement opgenomen om samen naar oplossingen te zoeken om de situatie te verbeteren.

Deze verklaring voorzag bovendien ook dat er onderhandelingen zouden opgestart worden over sociale correcties op het Generatiepact, meer bepaald door een verbetering van de gelijkstellingen.

Over deze sociale correcties en over de modernisering van de economie waren de werkgevers in september 2006 minder duidelijk. Zoals gewoonlijk moest alles wijken voor hun concurrentie-agenda gericht op loonmatiging.

Eerste aanduidingen wezen op afname van de loonmatiging in de buurlanden

Bij de aanvang van de werkzaamheden over de opstelling van het technisch verslag 2006 van de CRB bleek dat er sprake was van een trendbreuk in de loonontwikkeling in de buurlanden. De extreme loonmatiging van de vorige jaren bleek in Duitsland voorbij te zijn. Toch werd die ombuiging afgezwakt door verschillende elementen. Zo liepen er nog een aantal matigingsakkoorden door die de vorige jaren in Duitsland waren afgesloten. Er werden ook veel eenmalige en resultaatsafhankelijke premies onderhandeld. Het fenomeen van de negatieve loondrift bleef belangrijk in Duitsland omdat op ondernemingsniveau steeds meer afgeweken kon worden van de sectorale afspraken. Kortom alhoewel er een trendbreuk was met het matigingsbeleid in Duitsland zorgden de afwijkingen op ondernemingsvlak, samen met de toename van slecht betaalde minijobs en slechtere nieuwe instroombarema's, ervoor dat dit effect afgezwakt werd. In Nederland was de matiging ook voorbij en bovendien steeg de loonkost er door een verhoging van de bijdragen voor de aanvullende pensioenen. Ook in Frankrijk bleken de looneisen toe te nemen, maar tegelijk was er een uitholling van de 35-urenweek.

Alles wees er dus op dat de loonkloof die in november 2005 vastgesteld werd neerwaarts zou herzien worden door de minder trage stijging van de lonen in de buurlanden.

Bijeenroeping van de groep van Doorn in Brussel

Zoals de voorzitter van het ABVV in zijn maidenspeech aangekondigd had, nam het ABVV het initiatief om de zogenaamde groep van Doorn samen te roepen. Deze groep bestaat uit de vakbonden aangesloten bij het EVV van België, Duitsland, Nederland, Frankrijk en Luxemburg. Ze werd opgericht na de stemming van de wet van 1996 die ons verplichtte om onze loonevolutie af te stemmen op de voorziene loonstijging in Duitsland, Nederland en Frankrijk.

In 1998 kwam die groep in het Nederlandse Doorn samen en onderschreef een plechtige verklaring. Hierin werd afgesproken om geen loonconcurrentie te aanvaarden. Er zou integendeel

samen gestreefd worden naar loonsverhoging die spoorde met de inflatie en de stijging van de productiviteit.

Deze gezamenlijke loonstrategie was de eerste jaren succesvol. De laatste jaren waren moeilijk door de druk van regeringen en werkgevers op de vakbonden in Nederland en Duitsland om loonmatiging te aanvaarden. In die context daalde het enthousiasme van de Duitse vakbeweging om verder te werken aan een grensoverschrijdende loonstrategie.

Door intensieve contacten met de vakbonden uit de buurlanden, slaagden we er toch in om op 5 en 6 oktober 2006 in aanwezigheid van de algemeen secretaris van het EVV, een representatieve conferentie van alle betrokken vakbonden in Brussel samen te roepen. Er werd een gemeenschappelijke verklaring goedgekeurd waarin loonconcurrentie verworpen werd. Er werd een verhoging van het minimumloon en een recht op vorming geëist. Tegelijk werd een verlenging van de arbeidstijd en verdere decentralisering van het loonoverleg verworpen. De buitensporige vergoedingen aan topmanagers moesten aangepakt worden.

Dit gemeenschappelijk standpunt versterkte onze positie voor de komende onderhandelingen met de werkgevers. Het gaf ook geloofwaardigheid aan de vooruitzichten uit het verslag van de CRB dat in november zou gepubliceerd worden en waarin voorzien werd dat de periode van extreme loonmatiging in Duitsland zou omgebogen worden.

1.1.2. Akkoord over welvaartsvaste uitkeringen, maar gekoppeld aan uitbreiding fiscale loonsubsidies

Dat deze onderhandelingen voor een nieuw IPA 2007-2008 moeilijk zouden zijn wisten we al toen we in september onderhandelden over de welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen. Alhoewel we er in slaagden om voor de 2 miljoen sociale uitkeringstrekken een akkoord te bereiken met de werkgevers dat ervoor zou zorgen dat de uitkeringen de volgende jaren structureel met 2 tot 6% zouden verhogen, was er een keerzijde. De werkgevers onderschreven dit akkoord alleen maar als de vakbonden hun akkoord gaven voor een substantiële verhoging van de fiscale loonsubsidies. Dit is een techniek waardoor de werkgevers een deel van de bedrijfsvoorheffing die op de lonen wordt ingehouden mogen houden in plaats van het volledig bedrag door te storten aan de fiscus. Dit niet door te storten deel van de bedrijfsvoorheffing zou voor ploegen- en nachtarbeid mogen verhoogd worden van 5,63% tot 10,7% zonder dat dit mag gebruikt worden om een loonsverhoging mee te financieren. Wel werd de mogelijkheid voorzien om de vrijgekomen ruimte te gebruiken voor de ontwikkeling van kwaliteitsvolle werkgelegenheid. Tegelijk zou ook dezelfde techniek worden toegepast op overuren, zonder evenwel een extra gepresteerd uur goedkoper te maken dan een gewoon gepresteerd uur. De modaliteiten zouden verder afgesproken worden tijdens de onderhandelingen over het interprofessioneel akkoord. Tegelijk werd afgesproken om een expertenwerkgroep op te richten om de onderhandelingen over de sociale correcties op het generatiepact technisch voor te bereiden.

Alhoewel de syndicale onderhandelaars door hun instanties gefeliciteerd werden met het belangrijk akkoord over de welvaartsvastheid van de uitkeringen waren er twee schaduwzijden. Onze eis om de in het generatiepact voorziene enveloppe voor welvaartsvastheid een bestemming te geven die overeenkomt met de wensen van de vakbonden werd door de werkgevers gekoppeld aan de toekenning van een nieuwe budgettaire enveloppe voor verlaging van de belastingen voor de werkgevers. Dit verhoogt onrechtstreeks de budgettaire kost van de welvaartsvastheid. Bovendien was er nog geen definitief akkoord over de sociale correcties op het generatiepact zodat dit moeilijke dossier samengevoegd werd met de discussie over de andere eisen voor het IPA.

1.1.3. Het federaal comité van 3 oktober keurt het eisenbundel 2007-2008 goed

Bij de goedkeuring van het eisenbundel hield het federaal comité rekening met een context van stevige economische groei en een verscherping van het herverdelingsvraagstuk: afname van het loonaandeel in het nationaal inkomen, scherpe toename toplonen, winsten met royale dividenduitkeringen maar investeringen die achteropblijven.

Het federaal comité eiste daarom een solidariteitsakkoord met voelbare sociale verbeteringen voor de zwakste werknemers: betere sociale bescherming, meer kansen op werk en een verbetering van hun bruto inkomen en met als rode draad gendermainstreaming.

De standpunten van het federaal comité vormden de basis voor de uitwerking van een gemeenschappelijk eisenbundel met het ACV voor “een rechtvaardig deel in de groei”. Kerneisen waren: verbetering van de koopkracht door voldoende ruimte voor CAO-overleg in de sectoren voor een reële verhoging van de brutolonen, aanpak van onverantwoorde loonverschillen tussen mannen en vrouwen, substantiële verhoging van het interprofessioneel gewaarborgd minimummaandinkomen zonder verlies van de werkbonus, recht op opleiding, meer investeringen in innovatie, meer en beter werk, sociale correcties op het generatiepact.

1.1.4. Harde onderhandelingen leiden tot een ontwerp-akkoord 2007-2008

Bij de start van de onderhandelingen publiceerde de CRB in november 2006 zijn technisch verslag waaruit bleek dat de loonafwijking met de buurlanden inderdaad minder groot was dan voorspeld werd in 2005. Bovendien werd een hogere loonstijging (5,5%) in de buurlanden verwacht voor 2007-2008 dan in de vorige periode. Tegelijk bevestigde dit verslag dat er voldoende ruimte was voor het CAO-overleg: de rendabiliteit van de bedrijven benaderde opnieuw het recordniveau uit de jaren tachtig en de economische en werkgelegenheidsprestaties waren beter dan die in de buurlanden.

De dramatisering van het vorig verslag die tot de verklaring van maart 2006 had geleid was dus verdwenen. Toch kwamen de werkgevers met harde eisen naar de onderhandelingen. Samengevat vertrokken ze van volgende uitgangspunten voor de komende onderhandelingen:

- het principe van een indicatieve loonnorm kan slechts aanvaard worden mits een dubbele correctie van de loonontwikkeling: wegwerking van de loonafwijking uit het verleden en een veralgemeend interprofessioneel suppletief correctiemechanisme – voor sectoren zonder eigen correctiemechanisme – voor de toekomst
- liefst nulgroei voor de reële lonen en hoogstens een niet recurrente loonstijging en dan nog in het kader van winstdeling
- alleen netto verhoging van het gewaarborgd interprofessioneel minimumloon
- afbouw leeftijdsbarema's en meer aandacht voor prestatiegerichte lonen
- meer flexibiliteit
- vierde motief voor uitzendarbeid
- besparingen in betaald educatief verlof

Toch werd er na moeilijke onderhandelingen een ontwerpakkoord bereikt. Als we de balans opmaken tussen de krachtlijnen waaraan een IPA moet beantwoorden volgens het statutair congres van juni 2006 en het federaal comité van 3 oktober was het resultaat positief.

Krachtlijnen Congres en Federaal comité

Versterking van de solidariteit, in de eerste plaats door een verhoging van het bruto interprofessioneel minimumloon, zonder verlies van de werkbonus.

Verbetering van de koopkracht door vrije onderhandelingen, zonder dwingende loonnorm, met behoud van de index en de baremieke verhogingen.

Engagementen om de defensieve kostenconcurrentie in overleg aan te vullen met een offensieve aanpak gericht op innovatie (vorming, gezondmaking BEV, engagementen innovatie).

Minder flexibiliteit en meer kwaliteit in het werk.

Sociale bijsturing van het generatiepact en verlenging bestaande akkoorden: brugpensioenen vanaf 56 jaar voor loopbanen van minstens 33 jaar, voor arbeidsongeschikte bouwvakkers, na 20 jaar nachtwerk en halftijds brugpensioenen; ook brugpensioenen vanaf 56 jaar voor lange loopbanen (40 jaar).

Gendermainstreaming als rode draad en extra aandacht voor jongeren.

Realisaties in IPA 2007-2008

Na 13 jaar bekwamen we een verhoging van het bruto gewaarborgd maandinkomen : + 50 euro in twee fasen, en verbetering van de werkbonus.

Indicatieve loonnorm van 5,0% als gemiddeld referentiecijfer, behoud index zonder interprofessioneel correctiemechanisme, geen extra verlaging sociale bijdragen, wel interprofessionele fiscale loonsubsidie van 0,15%.

Stappen naar offensievere aanpak concurrentievermogen: aandacht op alle niveau's voor innovatie ook in ondernemingen door aangepaste info aan ondernemingsraad, meer geld voor vorming en veilig stellen BEV, 120 uren i.p.v. 100 BEV als beroepsopleiding samenvalt met de werkuren zoals voor ploegenarbeiders, extra inspanning sectoren die onvoldoende vorming organiseren.

Geen nieuwe flexibiliteit.

- *Belangrijke sociale bijsturing van het generatiepact: gevoelige uitbreiding van gelijkstellingen voor niet gewerkte periodes van 3 jaar tot 6 à 9 jaar en spreiding ervan in de tijd voor deeltijdsen; werk bij de overheid of als leerling telt mee voor brugpensioenen op 58 of 60 jaar; recht op 4/5de tijdskrediet en geen beperking tot 90%; verlenging voor 55-plussers bijzondere brugpensioenregelingen voor bouwvakkers en nachtwerkers (56 jaar);*
- *Brugpensioenen vanaf 56 jaar voor mensen met een zeer lange loopbaan.*

Verschillende afspraken zijn in het bijzonder voor vrouwen belangrijk: sociale bijsturing generatiepact, verhoging bruto minimumloon...

We konden de aanvallen van de werkgevers dus haast integraal afslaan. Er kwam geen interprofessioneel correctiemechanisme voor de loonontwikkeling, er kwam ruimte voor verhoging van de bruto lonen in plaats van reële nulgroei er kwam een bruto verhoging en geen netto toename van het interprofessioneel minimuminkomen en er kwam geen bijkomende flexibiliteit.

In 2006 werd wel eerder al het plusminusconto-systeem geïntroduceerd. Daardoor werd het mogelijk in de automobiel om de arbeidsduurregeling te berekenen over 6 jaar. We slaagden er wel in stevige grendels in te bouwen: zowel in het PC als in het bedrijf moeten alle vakbonden hun akkoord geven. Voor ons was het echter onbespreekbaar om in het IPA 2007-2008 nieuwe flexibiliteit mogelijk te maken.

Het enige dat de werkgevers bekwamen was een resultaatsverbintenis om te onderhandelen over een instrumentarium voor resultaatsgebonden voordelen.

1.1.5. Het ontwerp IPA 2007-2008 wordt goedgekeurd

Na een ruime consultatieronde keurde ons federaal comité van 19 januari 2007 het ontwerp IPA goed met 55% van de stemmen voor, 21% tegen en 23% onthoudingen. De goedkeuring van het federaal comité kwam er dankzij onder meer de verhoging van de koopkracht voor de werknemers. Het interprofessioneel bruto minimumloon (2 maal 25 euro bruto over twee jaar) werd al sinds 1993 niet meer verhoogd! Hier hebben we dus een verhoging van 8% bedongen (4% over twee jaar + de index). Dankzij de indicatieve loonnorm van 5% kunnen de sectoren, zoals het ABVV het wilde, vrij onderhandelen.

Bovendien was er tevredenheid over de belangrijke vooruitgang die bedongen werd ten voordele van de vrouwen. Er werden inderdaad punten gescoord voor een gemakkelijker toegang tot het brugpensioen op 58 en op 60 jaar (t.g.v. het generatiepact), en heel zeker voor de deeltijdsen (veelal vrouwen). Verder is er de vraag aan de sectoren en de ondernemingen om na te gaan of hun loonclassificatie sekseneutraal is en eventueel de nodige correcties door te voeren. Naast deze belangrijke punten was de afgesproken sociale bijsturing van het generatiepact de blikvanger van dit akkoord.

1.1.6. Sociale bijsturing van het generatiepact

In 2005-2006 kenden we de strijd rond het generatiepact. De regering had twee belangrijke punten doorgeschoven naar het sociaal overleg: het brugpensioen voor lange en zware loopbaan, en de gelijkgestelde perioden voor de berekening van de benodigde loopbaanjaren om op brugpensioen te kunnen gaan. Binnen de onderhandelingen over het klassieke IPA werd ook een akkoord bereikt over deze sociale correcties op het generatiepact.

Gelijkgestelde perioden

De vereiste loopbaan om op de normale leeftijd van 58 jaar op brugpensioen te kunnen gaan, wordt door het generatiepact geleidelijk van 25 naar 38 jaar gebracht. Om aan die 25 jaar te komen, mochten de werknemers 3 kalenderjaren laten meetellen voor perioden van werkloosheid of opvoeding van kinderen.

De toekomstige vereiste van 38 loopbaanjaren had vooral desastreuze gevolgen voor deeltijds werkende mensen. Dus vooral voor de vrouwen. Zij konden immers slechts 3 kalenderjaren voltijds laten meetellen, ongeacht het feit of ze 4/5de of 3/4de of halftijds werkten. Daardoor konden bijna geen vrouwen meer op brugpensioen.

Met het ABVV eisten en verkregen we daarom een uitbreiding van de gelijkgestelde perioden. Om op 58 jaar op brugpensioen te kunnen gaan telt voortaan elke inactieve periode mee sinds het begin van de loopbaan, ten bedrage van:

- maximum 3 kalenderjaren
- plus een krediet van 3 jaar in dagen
- plus een krediet van 3 jaar in dagen voor deeltijds werk vóór 1985

Vooraf die kredieten “in dagen” zijn interessant voor deeltijdse werkenden. De inactiviteitsperiodes moeten immers nog slechts proportioneel aangerekend worden. Zo laat een krediet van 3 jaar in dagen toe om 4/5de werk gedurende 15 jaar voltijds te laten meetellen, halftijds werk gedurende 6 jaar enz...

Met deze gelijkstellingen konden we de impact van het generatiepact serieus verzachten, vooral voor diegenen die deeltijds werkten. Maar voor wie na zijn 20ste op de arbeidsmarkt komt, blijft het halen van 38 loopbaanjaren tegen zijn 58ste natuurlijk onmogelijk...

Brugpensioen voor lange en zware beroepen

Op vraag van het ABVV werd het mogelijk dat mensen die op zeer jonge leeftijd begonnen te werken, en minstens 40 jaar loopbaan hebben, op 56 jaar op brugpensioen kunnen. Dit systeem is veel gebruikt door arbeiders uit de industrie.

Daarnaast is er een systeem onderhandeld waardoor mensen die gehandicapt zijn, of een blijvende arbeidsongeschiktheid kregen t.g.v. hun werk, slechts 35 i.p.v. 38 jaar loopbaan moeten bewijzen. Ze moeten dit aanvragen bij het Fonds voor arbeidsongevallen.

Tenslotte bereikten we ook dat mensen met lange loopbanen van minstens 38 jaar, of mensen die vanaf 56, 57 of 58 jaar in brugpensioen gaan, vrijgesteld werden van de verplichting tot outplacement of inschrijving als werkzoekende.

1.2. De strijd voor meer koopkracht en het uitzonderlijk akkoord 2009-2010

Tussen het einde van de onderhandelingen over het IPA 2007-2008 en de start voor een nieuw akkoord 2009-2010 liggen twee jaren met enorme turbulenties.

In 2007 moeten we veel energie steken in de strijd voor het recht van KMO-werknemers op informatie en overleg (zie hoofdstuk VI.2) en ook in de uitvoering van sommige afspraken van het vorig akkoord. Vooral de discussie rond de invoering van een nieuw systeem van resultaatsgebonden voordelen sleept lang aan. Het is ook het jaar van de federale verkiezingen, die de paarse meerderheid zullen breken, maar die ook de federale solidariteit hevig onder druk zullen zetten en bovendien zullen leiden tot maandenlang politiek immobilisme. Tegelijk kantelt de economische situatie.

In de tweede helft van 2007 beginnen de prijzen sterk te stijgen waardoor de koopkracht van de werknemers steeds meer afbrokkelt.

In 2008 verschrompelt de economische groei tot 0,8% en breekt de financiële crisis uit. Dit alles leidde tot onrust en onzekerheid bij de werknemers.

Het ABVV was ongetwijfeld de vakbond die als eerste de onrust en woede bij de werknemers vertolkte en omzette in concrete eisen voor verbetering. We namen de leiding in alle interprofessionele acties en kregen onze punten op de politieke agenda.

Het is in deze woelige context dat in de laatste maanden van 2008 de onderhandelingen voor een nieuw interprofessioneel akkoord zouden starten. Maar er was nog een lange weg af te leggen.

1.2.1. Een controversiële uitloper van het vorig IPA: de niet recurrente resultaatsgebonden voordelen.

Een van de weinige toegevingen die we in het IPA 2007-2008 moesten doen was het engagement nemen om een kader uit te werken voor het afsluiten van resultaatsgebonden voordelen. Het gaat om voordelen waarvan de toekenning gekoppeld wordt aan het geheel of gedeeltelijk realiseren van duidelijk aflijnbare en meetbare doelstellingen. Alhoewel we hier principiële bezwaren tegen hadden, gingen we tenslotte toch akkoord in het kader van een globaal evenwicht. Bovendien hielden we bij de uitvoering van dit engagement strikt vast aan een parallelisme met de uitvoering van andere belangrijke dossiers (syndicale aanwezigheid in KMO's) en met de uitvoering van andere bepalingen van het IPA (lange loopbanen en zware beroepen). Daarom werd de afspraak uit het IPA-uitwerking van een nieuwe regeling en laatste op 15 maart 2007 - niet gehaald. Het zou tot 27 september duren vooraleer we binnen de Groep van 10 ons akkoord gaven over de krachtlijnen van het nieuwe systeem. Vervolgens moest een expertengroep binnen de CRB-NAR dit akkoord verder technisch uitwerken. Pas in december 2007 zou hierover een CAO afgesloten worden in de NAR. Er werd ook een advies goedgekeurd in de CRB en de NAR over de wettelijke aspecten en de komende evaluatie van het nieuwe stelsel.

16/11/2007

ABVV-militanten zijn massaal aanwezig op de militantenconcentratie te Brussels Expo uit protest tegen de forse toename van de prijzen voor gas, electriciteit, huur, voedingswaren, ... en dat terwijl de ondernemingen de winsten opstapelen en de regering niets uitvoert.

We wilden immers op basis van een **grondige interne consultatie** duidelijke krijtlijnen afbakenen die een syndicale controle moesten waarborgen om te voorkomen dat dit nieuwe instrument een bron van nieuwe ongelijkheden zou worden, of de financiering van de sociale zekerheid zou ondermijnen. Ons federaal bureau legde die krijtlijnen vast: afsluiten van een ondernemings-cao, strikte beperking van de verhouding tussen vast en variabele loon, een absoluut maximum in percenten van de loonmassa, werkgelegenheidscriteria, recht op externe expertise voor de syndicale afvaardiging, geen omvorming van de bestaande voordelen, geen nieuwe fiscale of parafiscale voordelen, geen koppeling aan prestaties van een individuele werknemer of afdeling.

Toen het ontwerp van akkoord werd voorgelegd aan het federaal bureau werd er geoordeeld dat het grotendeels kaderde in de door ons afgebakende krijtlijnen. Het systeem is wel ingewikkeld maar dat is de prijs voor een zo goed mogelijke omkadering.

Het uiteindelijk voordeel werd vastgelegd op 2.200 euro netto en er werd aanbevolen om het geheel of gedeeltelijk toe te kennen onder de vorm van een forfaitair bedrag. Het voordeel is onderworpen aan een bronheffing van 33% die integraal naar de sociale zekerheid gaat. Het stelsel trad in werking op 1 januari 2008. Op het terrein werden inmiddels verschillende moeilijkheden signaleerd. De voorziene evaluatie in de CRB en de NAR zal de kans geven om deze problemen aan te kaarten.

1.2.2. De federale verkiezingen van 10 juni 2007

Onmiddellijk na de federale verkiezingen van 10 juni 2007 en de toenemende communautaire spanningen, uitte het ABVV zijn bezorgdheid voor de werknemers. Het herinnerde aan de belangrijke eisen die het in zijn memorandum aan de toekomstige regering had geformuleerd en stelde “neen” te zeggen tegen een model dat werknemers tegen elkaar uitspeelt en dat tot verschillende loon- en arbeidsvoorwaarden in de regio's zou leiden.

Zoals gevreesd ging het communautaire klimaat er gestaag op achteruit. Het ABVV organiseerde verschillende campagnes en acties gericht op het behoud van de federale solidariteit waaronder: de publicatie van een argumentarium, een petitie, een manifest en een brochure voor een sterke federale solidariteit. Het ABVV nam ook deel aan de campagne “red de solidariteit”. De haast exclusieve aandacht voor het communautaire leidde in periode in van politiek immobilisme en deed de aandacht van de politieke wereld verslappen voor de gevaren van de beginnende internationale financiële crisis. Aanvankelijk werd er ook nauwelijks gereageerd op de gevolgen van de toenemende inflatie. Het ABVV nam de leiding van een syndicale reactie die de politieke wereld zou wakker schudden.

1.2.3. ABVV neemt de leiding in de verdediging van de koopkracht

Zeker vanaf de tweede helft van 2007 nam de bezorgdheid van de werknemers over de gevolgen van de stijgende prijzen op hun koopkracht toe. Het ABVV nam onmiddellijk de leiding in het verzet tegen de prijsstijgingen. Zo eisten we al op 18 juni 2007 de blokkering van de elektriciteit- en gasprijzen als reactie op de aangekondigde prijsverhogingen. We eisten maatregelen om de perverse gevolgen van de liberalisering van de energiemarkt af te blokken en een programma om het woningpark energiezuiniger te maken. Al snel bleek dat de aankondiging van de prijsstijgingen van gas en elektriciteit de voorbode zou zijn van een explosie van de energieprijzen en van de prijzen van bereide voeding. Nadat de prijzen in de tweede helft van 2007 snel stegen zou de inflatie in juli 2008 een piek bereiken van 5,91%.

Militantenconcentratie van 16 november op de Heyzel

Het ABVV ging in de aanval. We organiseerden op 16 november 2007 een concentratie met 2500 enthousiaste militanten tegen de helse prijzenspiraal. We prezen ons wel gelukkig met de koppeling aan de index van lonen en sociale uitkeringen waardoor we beter tegen de inflatie beschermd worden dan werknemers in landen waar dit niet bestaat. Toch was er ook bij ons een zeker koopkrachtverlies. Niet alleen omdat de gezondheidsindex geen rekening houdt met de stijgende brandstofprijzen, maar ook omdat vooral de prijzen van levensnoodzakelijke producten zoals stookolie, aardgas, elektriciteit en voedingsproducten sterk stegen. Dit werd vooral door mensen met een bescheiden inkomen sterk aangevoeld aangezien dit een groot stuk uit hun budget neemt en ze bovendien minder kunnen genieten van de relatieve prijsdaling van sommige andere producten (PC's, buitenlandse reizen, ...). Daarom eisten we maatregelen.

Die kwamen er niet van een regering die na meer dan 5 maanden politieke crisis, alleen lopende zaken afhandelde. Maatregelen werden bovendien tegengehouden door de werkgevers die er niet beter op vonden dan in deze periode van koopkrachtverlies loonmatiging te eisen.

Er werden op de militantenconcentratie duidelijke eisen gesteld zoals: een maximumprijs voor brandstoffen, toegang tot het sociale stookoliefonds voor mensen met een inkomen tot 20.000 euro bruto per jaar; oprichting van een energiefonds voor de meest kwetsbare mensen kansen te geven voor isolatie van hun woning; meer bevoegdheden voor de commissie voor de regulering van elektriciteit en gas om tariefbeperkingen op te leggen...

Vakbondsbetoging voor koopkracht en solidariteit op 15 december 2007: 25.000 betogers

Vervolgens overtuigden we de andere vakbonden om samen op 15 december 2007 een betoging voor koopkracht en solidariteit te organiseren. De platformtekst voor deze betoging nam de analyse van het ABVV over en stelde *“de prijzen swingen de pan uit. Vooral voor levensnoodzakelijke producten: voeding, energie, huisvesting... Dit ondermijnt de koopkracht en het inkomen. Terwijl bedrijven en beleggers gouden zaken doen. Het aandeel van de lonen in de welvaart blijft zakken. Inmiddels tot minder dan de helft van alle inkomens. Dit moet stoppen”*. De 25.000 betogers eisten een verbetering van de koopkracht, een sterke sociale zekerheid en een rechtvaardiger fiscaliteit.

Al deze vakbondsinspanningen – waar het ABVV zonder meer de leiding in had – zorgden ervoor dat de koopkrachtproblematiek eindelijk op de politieke agenda kwam.

De interim-regering Verhofstadt erkent het koopkrachtprobleem

De week na de betoging konden ABVV en ACV in een gemeenschappelijke verklaring vaststellen dat hun betoging blijkbaar tot een politieke ommekeer had geleid. Op 21 december 2007 trad er immers een interim-regering -met Verhofstadt als Premier- aan, met een beperkt programma, om op korte termijn maatregelen te nemen. De koopkrachtproblematiek werd erkend in de regeringsverklaring van 21 december, maar er werd ook gewezen op de krappe begrotingssituatie die substantiële verbeteringen zouden tegenhouden.

Wij eisten alvast dat er drie prioriteiten zouden gelegd worden:

- ondersteuning van de koopkracht door welvaartsaanpassingen bovenop de reeds beschikbare enveloppe en een netto verhoging van de lage lonen, met absolute vrijwaring van de index

- dringende uitvoering van sociale dossiers die al een tijd liggen te wachten
- een volwaardige dialoog opbouwen tussen de gemeenschappen, op basis van wederzijds vertrouwen

Inzake koopkracht drongen we aan op maatregelen om de stijging van de energieprijzen af te remmen (o.a. uitbreiding van het stookoliefonds, automatische toekenning van het sociaal tarief.) en dat energiebesparing mogelijk wordt gemaakt voor iedereen. Voor de financiering werd geëist dat de superwinsten zouden afgeroomd worden die gemaakt werden met de afgeschreven kern- en steenkoolcentrales, op een onvoldoende concurrentiële markt.

Het ABVV voert de eerste maanden van 2008 de druk op

Het begin van 2008 werd gekenmerkt door een algemene verslechtering van het sociaal klimaat omwille van koopkrachtverlies en de toenemende onzekerheid over het economisch klimaat. Stilaan begonnen ook hier vragen te rijzen over de gevolgen van de immobielencrisis en de financiële crisis in de Verenigde Staten op de mondiale economie.

Voor de energieprijzen stegen sterker in België dan in de buurlanden omwille van de quasi monopoliepositie van Electrabel. Het ABVV hekelde de hold up van Electrabel op de portefeuille van de gezinnen door een gecibleerde actie onder het moto "Electracash".

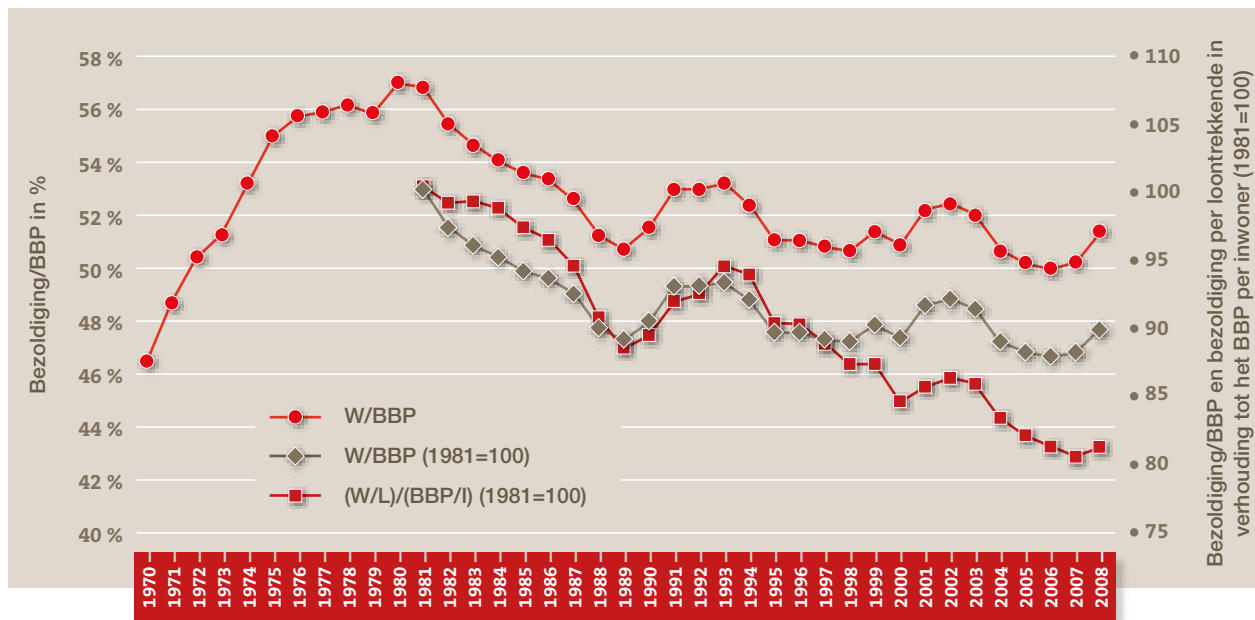
De context van inflatieopstoot, hoge winsten en bonussen voor topmanagers zorgde voor harde sociale acties in tientallen ondernemingen om de koopkracht te verhogen. Hierbij werd dikwijls gebruik gemaakt van het nieuw systeem van resultaatgebonden voordelen dat op 1 januari 2008 in voege trad.

Terwijl de interim-regering de moeilijke budgettaire context aanhaalde om geen substantiële verbeteringen voor de koopkracht te kunnen aanbieden, zorgde de notionele intrestaftrek voor een belangrijke daling van de belastingontvangsten. Terwijl een van de regeringspartijen, de PS, een wetsvoorstel indiende om de misbruiken van deze maatregel aan te pakken, besliste de Premier van dezelfde regering om deze belastingmaatregel te gebruiken als één van de voorname troeven van ons land om buitenlandse investeerders aan te trekken.

Het ABVV hekelde het gebrek aan duidelijke cijfers over de echte kostprijs van deze maatregel en eiste klaarheid. De minister van financiën hield de cijfers over de echte kostprijs angstvallig voor zich en ook de werkgevers in de CRB weigerden om klaarheid te scheppen. Om de maatregel toch op een doorzichtige en ernstige wijze te kunnen evalueren lanceerde het ABVV een grootschalige enquête bij zijn afgevaardigden. Het lanceerde een campagne die de ABVV vertegenwoordigers in de ondernemingsraden toeliet om kritische vragen te stellen over het gebruik van de notionele intrestaftrek in hun onderneming, over de kostprijs ervan en de gevolgen op tewerkstelling, investeringen en winstuitkeringen.

In het verlengde van deze acties besloot de Voorzitter van het ABVV om zich te onthouden over twee passages bij de politieke inleiding van het verslag van de NBB. Hij deed dit omdat de inleiding sterk de nadruk legde op een responsabilisering van de werknemers die opgeroepen werden de looneisen te matigen terwijl de teneur van de tekst veel lakser was voor het gedrag van ondernemingen. De verantwoordelijkheid van sommige ondernemingen voor de stijging van de inflatie om hun winstmarges te verhogen en de perverse werking van sommige fiscale uitgaven zoals de dure notionele intrestaftrek werd niet duidelijk genoeg verwoord.

Evolutie van de bezoldiging ten opzichte van het BBP (in % en op basis 1981=100) en van de bezoldiging per loontrekkende in verhouding tot het BBP per inwoner (basis 1981=100)

Bron: Plasman, 2008

In een persmededeling van 13 februari werd zijn standpunt nog verduidelijkt:

“Dit gebrek aan duidelijkheid leidt niet tot het evenwicht dat ik in het rapport had verwacht over de verantwoordelijkheid van de overheid en de werkgevers enerzijds en van de werknemers anderzijds mbt het beheersen van de onzekere sociaal economische toestand. Terwijl de werknemers in duidelijke bewoordingen opgeroepen worden tot loonmatiging en tot het hanteren van correctiemechanismen ter bescherming van het concurrentievermogen blijft de inleiding veel vager over de noodzaak van een doorzichtige prijsvorming en het vermijden van inflatieverhogende stijgingen van de winstmarges en van het oneigenlijke gebruik van sommige fiscale uitgaven door de ondernemingen. Het verslag blijft ook te vaag in de aanwijzing van de verantwoordelijken voor de nefaste gevolgen van de internationale kredietcrisis.”

Deze houding van de voorzitter werd ondersteund door een studie die we samen met DULBEA realiseerden en die bevestigde dat de welvaart steeds ongelijker verdeeld wordt: afname van het loonaandeel maar ook een groter wordende kloof tussen het loon per werknemer in vergelijking met het BBP per inwoner. Dat betekent dus dat een minder groot stuk van de door hen geproduceerde rijkdom naar de werknemers gaat en meer naar kapitaal.

De studie van DULBEA toonde aan dat het ABVV op een wetenschappelijk onderbouwde wijze werkt en versterkte onze eisen voor meer koopkracht.

Boze patronen

De werkgeversorganisaties probeerde te ontkennen dat er een koopkrachtprobleem is en veroordeelde de stakingen van de eerste weken van 2008 en die volgens hem ons overlegstelsel op de helling zetten. Sommige patronale vertegenwoordigers beschuldigden de vakbonden van koopkrachthysterie.

Het ABVV intensificeert zijn campagne voor meer koopkracht met een eisenbundel op korte en middellange termijn

De prijsstijgingen bereikten in deze eerste maanden van 2008 pieken die sedert 1991 niet meer gezien waren. Vooral de prijzen van levensnoodzakelijke producten stegen. De stijging sinds 2004 was indrukwekkend voor : stookolie (+78%), gas (+33%), brandstoffen (+31%), water (+16%), brood, koffie, melk (+19 à 25%). En bovendien werden nieuwe prijsstijgingen aangekondigd voor elektriciteit en gas...

Het ABVV stelde dat er met deze prijsstijgingen meer aan de hand was. Een aantal van deze levensnoodzakelijke producten kende prijsstijgingen die niet verantwoord konden worden door internationale verschijnselen zoals de stijging van de olieprijsen of van de grondstofprijzen voor voedingsproducten. De voorbije liberaliseringgolven elimineerden een serieuze controle van de prijsontwikkeling. Sommige ondernemingen maakten hier handig gebruik van om hun prijzen meer dan nodig te verhogen en zijn dus verantwoordelijk voor een deel van de prijsstijging.

Daarom vulden we onze campagne voor onmiddellijk koopkrachtverbetering – zoals de verlaging van de BTW op gas en elektriciteit van 21 naar 6%- aan met eisen die zich richten tot de interim-regering, tot de nieuwe regering die tegen Pasen zou gevormd worden onder leiding van Yves Leterme en met een eerste aanzet van eisen naar de werkgevers als voorbereiding op de interprofessionele onderhandelingen van het najaar. De interim- regering die de begroting 2008 moest opstellen werd aangemaand rechtvaardige fiscale maatregelen te nemen, de sociale uitkeringen te verhogen en de inflatie beter aan te pakken door een versterking van de prijzencontrole. Van de toekomstige regering Leterme verwachtten we een koppeling van de sociale uitkeringen aan de welvaart, structurele maatregelen voor een vermindering van de energiefactuur en de toegang tot comfortabele huisvesting. Van de werkgevers wilden we onderhandelingen die moeten toelaten het loonaandeel in het BBP te verhogen en aangepaste maatregelen om de oplopende kosten van het woon-werkverkeer te verzachten.

Een brochure hielp om de militanten rond dit concreet eisenbundel te sensibiliseren.

De begroting 2008 gaf slechts een gedeeltelijk antwoord op de koopkrachtproblemen

In een gemeenschappelijke evaluatie stelden ABVV en ACV vast dat het regeerakkoord over de begroting 2008 slechts een gedeeltelijk antwoord gaf op de koopkrachtproblemen. Er was wel een verbetering voor de vervangingsinkomens (vooral gepensioneerden waar de pensioenbonus in het maandbedrag geïntegreerd werd, in mindere mate invaliden en werklozen en kinderbijslag) maar slechts in minieme mate voor de werknemers met een laag of middelgroot loon. Dit stak schril af bij de wijze waarop de bedrijven worden ontzien. Op de notionele intrestaftrek zou slechts voor 200 miljoen gespaard worden en er werden geen maatregelen voorzien om op korte termijn iets te doen aan de buitensporige prijsstijging die in verschillende sectoren werden vastgesteld. Vooral de problematiek van de stijgende gas en elektriciteitsprijzen werd ondermaats beantwoord.

Positief was wel dat er bij de opstelling van de begroting nog geen beslissing genomen werd om de fiscale korting voor ploegen- en nachtarbeid te verhogen zoals oorspronkelijk aangekondigd was door de Premier. Dit dossier werd doorgeschoven naar de sociale gesprekspartners die in het najaar een voorstel konden uitwerken. Dit gaf ons een hefboom bij de komende onderhandelingen over de besteding van de budgettaire enveloppe voor welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen en bij de IPA- onderhandelingen later op het jaar.

Nu de begroting 2008 was opgesteld wilden we onze aandacht richten op de uitwerking van het sociaal- economisch regeerprogramma van de nieuwe regering Leterne. Met ons concreet eisenbundel rond koopkracht dat verder reikte dan de beïnvloeding van de opstelling van de begroting 2008 hadden we intern al verduidelijkt waar we naartoe wilden. We moesten nu nagaan hoe we de druk op regering en werkgevers konden opvoeren.

Gemeenschappelijk eisenbundel ABVV-ACV-ACLVB

In ons eisenbundel over koopkracht hadden we ook werk gemaakt van de precisering van onze eisen voor welvaartsaanpassing van de vervangingsinkomens voor 2009-2010 en overtuigden we de twee andere vakbonden om dit om te zetten in een gemeenschappelijk eisenbundel. Deze voorstellen werden op 10 maart 2008 neergelegd in de gemengde commissie welvaarts-vastheid van de NAR-CRB met volgende krachtlijnen:

- uitvoering geven aan een automatisch systeem van tweejaarlijkse verhoging van de vervan-gingsuitkeringen en van de minima
- een inhaaloperatie voor de oudste uitkeringen
- herstel van het verzekeringsprincipe door een verhoging van de berekeningsplafonds
- speciale aandacht voor het herstel van het verzekeringsprincipe voor de werkloosheidsuitke-ringen door een substantiële verhoging van het veel te lage berekeningsplafond
- verhoging van de bijstandsuitkeringen

Studie van de NBB bevestigt dat er koopkrachtproblemen zijn en weerlegt het negationisme van de patroons

Inmiddels verscheen er een studie van de NBB over de ontwikkeling van de inflatie in ons land die ons op verschillende punten gelijk gaf: er is wel degelijk koopkrachtverlies zeker voor groepen waarvan het verbruik meer dan gemiddeld bestaat uit de sterk duurder geworden producten; de 10% laagste inkomens verloren in de periode 2004-2007 tov gezinnen met een gemiddeld inko-men 1,1 procentpunt koopkracht en dat verschil kan in 2008 nog oplopen, er is een overdreven stijging van de prijzen van voedingsmiddelen en een slechte werking van de energiemarkt. De analyse geeft ons dus grotendeels gelijk, maar de aanbevelingen voor verbetering waren zwak. Er wordt vooral gepleit voor een betere werking van de markt en voor meer concurrentie.

Terwijl deze studie verschijnt worden ook de eerst winstcijfers over 2007 gepubliceerd. De spectaculaire stijging van de voorbije jaren lijkt voorbij, maar dit belet niet dat er een drastische verhoging van de uitgekeerde dividenden is: de eerste cijfers spraken van een stijging met 38% voor de betrokken ondernemingen.

De werkgevers sluiten een pact met zichzelf

In deze context van afbrokkelende koopkracht en ondernemingen die hun aandeelhouders verwennen, lanceren de werkgeversorganisaties zonder overleg een programma voor een "Solidariteitspact" voor 500.000 jobs tegen 2020".

Het ABVV nam met verwondering kennis van dit historisch feit waarin de werkgevers met zich-zelf een pact afsluiten. De voorstellen waren totaal onaanvaardbaar en lagen in de lijn van de aloude gekende patronale recepten: langer werken, afslanking van overheidsdiensten, beper-king van de werkloosheidsuitkering in de tijd, nog meer bijdrageverlaging (liefst 8% en lineair) in de hoop dat dit alles automatisch zal leiden tot een versterking van het economisch weefsel en meer banen zal creëren.

Het ABVV reageerde door een trendbreuk te eisen. Werkgevers mogen zich niet langer beperken tot vragen aan de overheid en aan de werknemers wat zijn voor hen kunnen doen. De werkgevers moeten ook zelf hun verantwoordelijkheid opnemen.

20 maart 2008: aanstelling Yves Leterme tot formateur en sensibiliseringsdag ABVV rond koopkracht

Het ABVV organiseerde alleen in heel het land op 20 maart, de dag dat Yves Leterme benoemd werd tot formateur, een sensibiliseringsdag rond koopkracht (gelinkt aan de kwestie van de notionele intrestaftrek) en menswaardige sociale uitkeringen.

Voor het ABVV moest de volgende regering zorgen voor een overheveling van de notionele intrestaftrek naar de koopkracht van de werknemers.

Het regeerakkoord Leterme I gaf geen antwoord op de koopkrachtproblemen van de werknemers en het ABVV besloot om de campagne ter ondersteuning van de koopkracht die sedert november 2007 ingezet werd een nieuw elan te geven.

Een “road map” voor de syndicale strijd in 2008 en lancering van het “rood alarm”

Zowel de patronale aanvallen op de index en als sommige gevaarlijke bepalingen van regeerakkoord – zoals het belastingverlaging zonder compenserende financiering en het invoeren van degressiviteit voor de werkloosheidsuitkeringen – deed het federaal bureau besluiten om een actieplan op te stellen.

Er werd een “road map” voor de komende acties voorzien en de actie “rood alarm” werd in de steigers gezet. Op die manier wilden we een permanente waakzaamheid organiseren om te mobiliseren wanneer dit nodig zou zijn, zelfs tijdens de zomer.

Er werd ook beslist om het “rood alarm” onmiddellijk om te zetten in effectieve acties in juni en oktober en om aan het ACV te vragen om zich in dit actieplan in te schakelen. Er werd gemikt op de organisatie van provinciale betogingen tussen 9 en 11 juni en de organisatie van een grote nationale betoging begin oktober.

Het ACV sluit zich aan bij het actieplan van het ABVV: honderdduizend betogers in de verschillende provincies

Op 29 april kwam er een akkoord tussen ABVV en ACV om in de week van 9 tot 13 juni provinciale acties te voeren om het probleem van de koopkracht opnieuw aan te kaarten en regering en werkgevers onder druk te zetten.

Tegenover de regering werd een voldoende hoog budget voor de verhoging van de sociale uitkeringen geëist en belastingverlaging voor de lage en middelhoge lonen, nieuwe maatregelen om de energiekost te drukken en rechtvaardige belastingen om dit alles te financieren. Tegenover de werkgevers waren deze acties een aanloop naar de onderhandelingen in het najaar waar we wel degelijk een bruto verhoging van de lonen wilden, te beginnen met de minimumlonen.

Dit eisencahier kwam dus volledig overeen met het eisenprogramma dat het ABVV eerder al gelanceerd had. Het ABVV was dus eens te meer het gezicht van en de stuwende kracht achter de offensieve vakbondsacties.

De acties waren een succes. Honderdduizend mensen kwamen op straat om dringende maatregelen te eisen. En de acties waren nodig. Niet alleen om onze eisen voor meer koopkracht te ondersteunen, ook om een vuist te maken tegen verschillende proefballonnetjes met aanvallen op de index. Zo pleitte UNIZO in juni voor een indexatie van het netto loon, pleitte het VBO voor een veralgemening van all in akkoorden om het gevaar van een loon-prijsspiraal zoals in de jaren zeventig te vermijden en pleitte de Gouverneur van de NBB ervoor om de indexatie te beperken tot een bepaald loonplafond.

Onderhoud met Premier Leterme en nieuwe actie van het ABVV

ABVV en ACV vroegen onderhandelingen met de regering over hun eisencahier en waarschuwden de Premier dat het uitblijven van tegemoetkomingen zou wegen op het sociale klimaat. Om extra druk te zetten stelde het ABVV aan het ACV voor om op 30 juni een actie te organiseren rond het gebouw van de Petroleumfederatie en kondigden we aan dat we indien nodig de aangekondigde actie van na de zomer zouden versterken bv door al een grote actie in de tweede helft van september te organiseren.

Het ACV sloot zich niet aan bij de actie van 30 juni en was ook afwijzend voor een vervroeging van de acties na de zomervakantie. Ook inhoudelijk kwamen er barsten in het vakbondsfrent. Op een perscontact nam het ACV afstand van de ABVV eis voor een BTW verlaging op gas en elektriciteit en van ons voorstel om al in september een grootschalige actie te organiseren.

Akkoord over de krachtlijnen voor de welvaartsvastheid van de uitkeringen

Ondertussen was er in de NAR-CRB een akkoord gevonden over de toe te wijzen enveloppe voor de welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen (184 miljoen in 2009 en 428 miljoen voor 2010) en een akkoord over de positieve invulling van de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen. Er was ook een akkoord over de krachtlijnen van de vereenvoudiging van werkgeversbijdragen. De werkgevers wilden wel hun definitief akkoord over de welvaartsvastheid linken aan de uitvoering van het engagement uit het regeerakkoord dat de fiscale korting voor ploegenpremies en nachtwerk zou verhoogd worden en dat er een verdere uitbreiding zou komen van de fiscale korting op overuren.

We stonden dus voor twee uitdagingen. De eerste uitdaging bestond erin om op een zodanige manier met de eis voor extra fiscale kortingen om te gaan dat het akkoord rond welvaartsvastheid en verbetering van de werkloosheidsuitkeringen niet in gevaar kwam. De tweede uitdaging bestond erin om te zorgen dat onze acties voor meer koopkracht niet als excuus zouden gebruikt worden door de werkgevers om geen definitief akkoord over beide dossiers af te sluiten.

Het federaal comité van 16 september kondigt een nationale actiedag af voor 6 oktober

Het federaal comité evalueerde onze campagne voor meer koopkracht van de voorbije maanden. Het oordeelde dat de regering ons niet hoorde en dat de werkgevers ons niet begrepen, maar integendeel bleven uitdagen. Daarom besloot de voorzitter dat onze campagne “rood alarm” naar een hogere versnelling moest schakelen. Een versnelling die rekening houdt met de verwachtingen van velen en met de mogelijkheden van allen. Daarom moest 6 oktober een actiedag worden met stakingsacties in het ganse land met het ACV als het kan, zonder het ACV als het moet.

Uiteindelijk was het ACV akkoord om samen een nationale actiedag te organiseren en vonden we een gemeenschappelijk eisenplatform waarin ook onze eis voor een verlaging van de BTW op gas en elektriciteit van 21 naar 6% werd opgenomen. De kerneisen waren: meer loon, behoud en versterking van de solidariteit, stop de prijsstijgingen, rechtvaardige belastingen en kwaliteitsvolle openbare diensten.

De actiedag wordt overschaduwd door het losbarsten van de financiële crisis

In dezelfde periode werd het kartel tussen CD&V en NVA opgeblazen hetgeen betekende dat de communautaire dialoog uit het federale niveau werd gelicht en de federale regering zich kon focussen op het sociaaleconomisch beleid. Dit zou bijzonder dringend worden omdat de financiële crisis nu volop toesloeg in België en de grote banken in zware moeilijkheden kwamen en de begrotingssituatie zienderogen slechter werd. Het ABVV reageerde scherp en stelde dat het niet zal aanvaarden dat de werknemers slachtoffer worden van een financiële crisis waar ze geen schuld aan hebben. We zouden niet aanvaarden dat de crisis misbruikt wordt om geen maatregelen in het voordeel van de koopkracht te nemen.

Toch werd onze actiedag overschaduwd door de financiële crisis en de opeenvolgende reddingsoperaties voor de banken. Ook in de media werd de berichtgeving hierover weggedrukt door de vloedgolf aan nieuwe doemberichten over de gevolgen van de financiële crisis die in wezen de crisis van het liberalisme, de deregulering en de privatisering is.

Werkgevers en de liberale politieke partijen aarzelden niet om onze actiedag te veroordelen omdat hij samenviel met het losbarsten van de financiële crisis in ons land en er dus nood is aan vertrouwen. We hebben geantwoord dat de liberalen en werkgevers slecht geplaatst waren om over het herstel van vertrouwen te praten aangezien net het liberale gedachtegoed aan de grondslag ligt van de crisis en dat een herstel van vertrouwen in de eerste plaats moet verdiend worden door maatregelen te nemen die de koopkracht van de mensen herstellen. Toch reageerden de werkgevers agressief. Ze gingen zelf in staking in de NAR en de CRB en blokkeerden de verhoging van de tweede schijf voor de verhoging van het minimumloon, zoals afgesproken in het vorig IPA.

Het ABVV bleef kort op de bal spelen. Op de vergadering van de syndicale leiders van het EVV in Londen heeft het ABVV een belangrijke rol gespeeld in het opstellen van een verklaring die opriep voor een gezamenlijke Europese strategie voor regulering van de financiële sector en voor een Europees antwoord tegen het doorsijpelen van de financiële crisis op de reële economie.

In eigen land was het de voorzitter van het ABVV die, verontwaardigd over het totale gebrek aan doorzichtigheid over de aanpak, de draagwijdte en de oorzaken van de financiële crisis in België een extra vergadering van de Regentenraad van de NBB eiste en bekwam. Hier hekelden we het miskennen van de vakbonden in het verstrekken van de informatie over de financiële crisis in ons land. Onze studiedienst werkte heel snel een werkdocument uit over de oorzaken van de financiële crisis en pistes voor oplossingen.

Onderhoud met Premier Leterme en hervatting van het sociaal overleg

Na onze actiedag werd nagegaan of een hervatting van het sociale overleg mogelijk was. Premier Leterme riep de Groep van 10 samen om te horen wat onze verwachtingen waren over de begroting, dit met de komende onderhandelingen over het IPA in het achterhoofd. Er was in elk geval één duidelijk resultaat: de werkgevers gingen door de knieën om onmiddellijk de CAO over de tweede schijf van de verhoging van het minimumloon te tekenen en de werkbonus

werd onmiddellijk verhoogd. Er werd afgesproken om de onderhandelingen over een IPA 2009-2010 na 4 november op te starten, dat was de dag waarop het technisch verslag van de CRB over de beschikbare loonmarges zou gepubliceerd worden.

Door de ondertekening van de CAO over de tweede schijf van het minimumloon werd dit onderdeel van het IPA 2007-2008 dus volledig uitgevoerd. Uiteindelijk werden de bruto minimum maandlonen verhoogd met 50 euro per maand én verkregen we de aanpassing van de werkbonus (= vermindering van de persoonlijke bijdragen).

Zo konden we de minimumlonen netto met meer dan 4% verhogen op twee jaar tijd. Een alleenstaande arbeider van 21 jaar met het minimummaandloon bekam aldus 48 euro netto per maand meer dan wat hij zou gehad hebben zonder IPA (1.138 euro netto vandaag i.p.v. 1.090 euro netto zonder IPA).

Door het geleidelijker laten uitdoven van de werkbonus konden we trouwens ook netto loonsverhogingen van 25 euro netto verkrijgen voor brutolonen tot 1.450 € per maand, en van 15 à 20 euro netto voor brutolonen tot 1.600 € per maand.

Na de tweede verhoging met 25 euro bruto op 1 oktober 2008 gaf dit volgende netto loonsverhogingen per maand:

Netto verhoging t.g.v. + 25 euro op 1 oktober 2008	Arbeider	Bediende
Netto minimumloon 19 jaar	24	29
Netto minimumloon 20 jaar	37	35
Netto minimumloon 21 jaar	38	35
Netto minimumloon 21,5 jaar en 6 maanden anciënniteit	33	37
Netto minimumloon 22 jaar en 1 jaar anciënniteit	31	29
Brutoloon 1.450 €	25	23
Brutoloon 1.500 €	19	17
Brutoloon 1.550 €	13	19
Brutoloon 1.600 €	15	13

We hebben er ook voor gezorgd dat de mensen zelf hun nieuw nettoloon konden berekenen door een berekeningsmodule te plaatsen op onze website www.abvv.be

Het ABVV lanceert een plan voor “een alliantie voor duurzame groei”

In de loop van de maand oktober kwamen er steeds meer berichten van herstructureringen binnen en de dreiging van een recessie werd steeds concreter. Werkgevers herhaalden hun oproepen voor bijdrageverlagingen en loonmatiging. De commissaris van het Plan waarschuwde dat er geen ruimte is voor loonsverhogingen en deed een voorstel om de index gedeeltelijk te hervormen. De Premier kondigde aan dat hij het kernkabinet zou samenbrengen om de crisis aan te pakken en beloofde dat hij ook de sociale partners wou betrekken in het zoeken naar antwoorden.

Het ABVV besloot niet te wachten op een regeringsagenda maar om zelf het initiatief te nemen en onze invulling van een relancebeleid uit te werken. We werkten “een alliantie voor duurzame groei” uit met drie krachtlijnen:

- het herstel van het vertrouwen van de werknemers door meer koopkracht;
- een betere sociale bescherming in de eerste plaats van de grootste slachtoffers van de crisis, zij die hun werk verliezen (betere opzeg voor arbeiders, gelijke behandeling van alle werknemers tijdelijken en werknemers met een contract van onbepaalde duur; verhoging van het berekeningsplafond voor de werkloosheidsuitkeringen)
- de toekomst voorbereiden door een regulering van de financiële sector en een duurzame relance.

Het ABVV eist en bekomt tripartite overleg voor de bestrijding van de aankomende recessie.

Tijdens een ontmoeting met de Premier eisten en bekwamen we de oprichting van twee tripartite werkgroepen om de aankomende recessie te bestrijden. De eerste werkgroep moest maatregelen uitwerken om de energiekosten te drukken en de werkgelegenheid te ondersteunen. De tweede werkgroep onderhandelde over maatregelen om de sociale bescherming te verbeteren meer bepaald voor de tienduizenden werknemers die het slachtoffer werden van tijdelijke of volledige werkloosheid.

Het ABVV was klaar voor dit overleg en legde zijn plan voor een “alliantie voor duurzame groei” op tafel.

Het federaal comité van 18 november geeft mandaat voor de komende onderhandelingen over een IPA 2009-2010

Op het federaal comité werden vooreerst lessen getrokken uit de acties van de voorbije maanden. De gevolgde strategie werd goedgekeurd en er werd een duidelijk mandaat gegeven om de onderhandelingen met de werkgevers op te starten rond vier kerneisen: een indicatieve loonnorm die voldoende vrijheid laat voor bruto loonsverhogingen en volledig behoud van de index en de baremieke verhogingen; een verhoging van het interprofessioneel bruto minimumloon; een gevoelige verbetering van de terugbetaling van de verplaatsingskosten van en naar het werk en een beter betaald vakantiegeld. Daarnaast moet het komende IPA ook het licht op groen zetten voor een versterking van de koopkracht voor de sociaal gerechtigden door de integrale uitvoering van onze eisen voor welvaartsvastheid en verbeteringen van de werkloosheidsuitkering en van het berekeningsplafond.

Er werd afgesproken om een nieuw federaal comité samen te roepen op 4 december waarop dan het licht op groen zou gezet worden hetzij voor consultatie en goedkeuring van het resultaat van de onderhandelingen hetzij voor mobilisatie en actie.

Het technisch verslag van de CRB van 2008

De opstelling van het technisch verslag over de beschikbare loonmarges voor 2009-2010 stond volledig in het teken van de weerslag van de financiële crisis op de economische activiteit en van de verwachte diepe recessie voor 2009. Bij de opstelling van het verslag wordt altijd vertrokken van de macro-economische voorspellingen die de OESO in juni publiceert. Dit keer werden deze voorspellingen achterhaald door de economische realiteit.

Ook de loonontwikkeling die in het rapport van 2006 voorspeld werd – en die de basis was voor het afsluiten van het IPA 2007-2008 – werd door de feiten achterhaald. Het vorige IPA voorzag een indicatieve loonnorm van 5%, maar uiteindelijk stegen de Belgische lonen met 7,6%. De voorziene loonstijging in de buurlanden bedroeg niet 5,5% zoals voorspeld, maar 5,0%. Eens te meer was vooral Duitsland verantwoordelijk voor deze lager dan voorziene toename. In België stegen de lonen niet omwille van hoge reële loonsverhogingen maar door de explosie van de prijzen. Hierdoor steeg de gezondheidsindex niet met 3,9%, zoals voorspeld, maar met 6,1%. Dit alles zorgde voor een toenemende loonafwijking met de buurlanden nl 2,6% voor 2007-2008 en 4,1% voor de periode 1996-2008.

De werkgevers reageerden heftig en eisten een looncorrectie. Het ABVV kaatste de bal terug en wees op de verantwoordelijkheid van sommige ondernemingen in de toename van de inflatie. Zeker de energiesector – en meer bepaald Electrabel – droeg immers een zware verantwoordelijkheid in de explosie van de inflatie.

We lieten een berekening maken over de impact op de gezondheidsindex in 2007-2008 van het verschil in de evolutie van de prijzen voor gas en elektriciteit tussen België en zijn drie buurlanden. Het verschil bleek 1% te bedragen op nog geen 2 jaar tijd! De gezondheidsindex steeg dus met 1% sneller in België omwille van de scherpere stijging van de gas- en elektriciteitsprijzen.

Wij stelden dat de werknemers geen prijs gingen betalen voor de stijgende winstmarges van de energiebedrijven. Tegelijk wezen we op de sterk gestegen fiscale loonsubsidies die nu 1% van de loonmassa bedroegen en die de productiekosten en dus de loonafwijking met eenzelfde bedrag deden dalen.

Het secretariaat van de CRB raamde in samenwerking met het Planbureau dat de loonontwikkeling in de buurlanden 5,1% zou bedragen voor 2009-2010. De indexering van de lonen in België werd voor dezelfde periode op 5,1% geraamd.

Het was met deze moeilijke cijfers voor ogen dat de onderhandelaars de definitieve onderhandelingsronde zouden inzetten.

Moeilijke onderhandelingen en ingewikkelde puzzel

De onderhandelingen starten in een bijzonder moeilijke context. Sedert het opstellen van ons ontwerp eisenbundel en de start van de onderhandelingen brak de financiële crisis uit, gevolgd door een wereldwijde recessie waarvan we wisten dat ze ook in België tienduizenden werknemers zou bedreigen.

Daarom had het ABVV overigens geëist en van de regering bekomen dat er naast de onderhandelingen over een nieuw IPA, onmiddellijk een tripartite overleg met de regering zou komen om werknemers die het slachtoffer worden van de crisis door volledige of tijdelijke werkloosheid een betere sociale bescherming te bieden en om de dreigende recessie af te wenden door een “alliantie voor duurzame groei”.

De onderhandelingen waren extra ingewikkeld omdat er tegelijk een akkoord in drie andere belangrijke dossiers moesten gevonden worden: de bestemming van de enveloppe voor welvaartsvaste sociale uitkeringen, de vereenvoudiging van de banenplannen en het uitwerken – op vraag van de regering – van een voorstel voor de versterking van de fiscale korting op premies voor ploegen- en nachtarbeid en overuren.

Al deze dossiers vielen samen omdat de onderhandelingen over de welvaartsvastheid niet in de vooropgestelde timing afgerond werden. De wet op het generatiepact voorziet dat er in september een advies wordt uitgebracht over de aanwending van de enveloppe voor welvaartsvastheid. De werkgevers wilden slechts een advies geven over de welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen indien de vakbonden op een onvoorwaardelijke manier het licht op groen zetten voor een bijkomende fiscale korting voor ploegen-nachtarbeid en overuren. Bovendien eisten ze dat de enveloppe voor deze korting even groot zou zijn als deze voor de verbetering van de sociale uitkeringen.

Het ABVV weigerde te ploegen voor die patronale druk en eiste eerst een evaluatie van de maatregel en stelde eisen mbt. de kostprijs van de maatregel, het wegwerken van het fiscale misbruiken van occasionele ploegenarbeid, een betere link met humanisering van ploegen- en nachtarbeid en zekerheid dat werk in ploegen of 's nachts niet goedkoper zou worden dan gewoon dagwerk.

De goedkeuring van de vereenvoudiging van de banenplannen koppelden we aan een akkoord over structurele verbeteringen voor de werkloosheidsuitkeringen. Daarom werden de onderhandelingen door de werkgevers afgebroken en slechts weer opgenomen samen met deze over het IPA. We moesten tijdens deze onderhandelingen alle stukken van de puzzel in elkaar schuiven en proberen tot een evenwichtig akkoord over het geheel te komen.

09/03/2009

Het ABVV organiseert een actie in gemeenschappelijk front aan de Beurs te Brussel om de werkgevers en de politici te laten weten dat de werknemers niet de schuld zijn van de crisis, maar wel het slachtoffer.

De werkgevers eisen correcties op de loonontwikkeling en lopen weg van de onderhandelingstafel

Door dit uitstel moesten we de discussie over de fiscale kortingen wel voeren in een context van economische crisis en in het licht van de nieuwe cijfers uit het technische verslag van de CRB over de loonkostenontwikkeling en de loonmarges voor 2009-2010. Dit verslag stelde een belangrijke toename van de loonafwijking met de buurlanden vast en voorspelde op basis van de meest recente informatie een volgehouden loonmatiging in de buurlanden. In november verspreidde de OESO bovendien een loonstijging in de buurlanden van 4,4%. Dit lag nog lager dan de 5,1% die het rapport van de CRB vooropstelde.

De werkgevers wilden niet spreken over bruto loonsverhoging. Ze wilden hoogstens over een netto loonsverhoging onderhandelen en eisten tegelijk een afbouw van de loonafwijking met de buurlanden door een gevoelige uitbreiding van de fiscale loonsubsidies. In tegenstelling tot een verlaging van de sociale bijdragen worden fiscale loonsubsidies niet gecompenseerd door een alternatieve financiering. Toen we de werkgevers niet volledig wilden volgen in hun eisen voor extra belastingkorting en bovendien een alternatieve financiering eisten door een belasting van kapitaalinkomens en bestijding van de fiscale fraude liepen ze weg van de onderhandelingstafel.

Aanstelling van een bemiddelaar biedt uitweg uit de impasse

De regering stelde R. Tollet, voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven aan, als bemiddelaar. Hij werkte een voorstel dat een aanzienlijke tussenkomst van de regering vroeg. Zijn voorstel voorzag immers dat er kon onderhandeld worden over netto verhogingen van de koopkracht wat tot aanzienlijke minderinkomen zou leiden voor de sociale zekerheid en de belastingen. Daarnaast werd ingegaan op de eis van de werkgeversorganisaties om de fiscale loonsubsidies te verruimen en op onze eis om een gedeeltelijke alternatieve financiering te voorzien van deze fiscale kortingen door een belasting die noch de ondernemingen noch de koopkracht van de werknemers zou raken. Dit betekent dat de regering moet instemmen met nieuwe belastingen.

Maar er was meer. De regering moest ook haar antwoord over verschillende voorstellen die door de vakbonden op initiatief van het ABVV neergelegd waren op het tripartite-overleg. Het ging meer bepaald over een betere vergoeding voor de tijdelijk werklozen, een verlaging van de energiefactuur en het stimuleren van energiebesparende investeringen. Verder moest de regering zich ook uitspreken over de voortellen om de sociale uitkeringen inclusief de werkloosheidsuitkeringen ten belope van 429 miljoen te verbeteren, terwijl de vergrijzingcommissie aangeraden had om deze verbeteringen te beperken tot 406 miljoen. Ook het voorstel tot vereenvoudiging van de banenplannen zaten in het globaal pakket dat de informateur aan de regering voorlegde.

De regering gaf een positief antwoord op het voorliggende voorstel van de bemiddelaar en ging ook in op onze voorstellen die we tijdens het tripartite overleg formuleerden. Ze integreerde deze afspraken als een belangrijk onderdeel van het Belgisch relanceplan ter bestrijding van de recessie.

Het federaal comité van 22 december keurt het ontwerp van “Uitzonderlijk Akkoord” goed

We konden dus de puzzel van de resultaten van de verschillende parallel verlopen vergaderingen voorleggen aan ons federaal comité van 22 december.

Samengevat kwam dit neer op:

- de mogelijkheid voor de sectoren om te onderhandelen over een netto verhoging van de koopkracht met als referentie 125 euro netto per werknemer in 2009 en 250 euro in 2010. De verhoging wordt berekend per werknemer, hetgeen betekent dat ook deeltijdse, tijdelijke en interim-werknemers dit bedrag konden krijgen
- een betere terugbetaling van het woon-werk verkeer (tussenkost in de abonnementen van 60 naar 75%)
- verlengingen van de bestaande afspraken over brugpensioenregelingen (nacht/bouw, halftijds brugpensioen, lange loopbanen) en over bijdragen voor risicogroepen en begeleiding werklozen, verhoging van het plafond voor het betaald educatief verlof tot 2500 euro (geïndexeerd)
- verbetering voor vergoedingen van de tijdelijk werklozen (van 60% naar 70% voor samenwonenden en van 65 naar 75% voor alleenstaanden en gezinshoofden) en bovendien werd het berekeningsplafond met 300 euro verhoogd
- voor gehuwde tijdelijk werklozen werd eindelijk de fiscale discriminatie (door het ontbreken van de decumul van het belastingkrediet) opgeheven
- lagere energiefactuur: er werd een prijsverlaging van de energiefactuur van 12% aangekondigd en er werden middelen uitgetrokken voor goedkope leningen voor energiebesparende investeringen
- gevoelige verbetering van de sociale uitkeringen en voor de eerste keer ook van de werkloosheidsuitkeringen en verbetering van de vergoeding voor zwangere vrouwen die van het werk verwijderd worden

Voor de verbeteringen voor de werkloosheidsverzekering kwamen juist op tijd, in het begin van de crisis. Een aantal oude eisen van het ABVV en de jongerenmensen van de jaren '80 werden eindelijk bereikt. De verbeteringen kunnen in die zin zelfs historisch genoemd worden: 60% voor alle werklozen gedurende het eerste jaar, verhoging van het loonplafond met 300 euro gedurende de eerste 6 maanden en met 150 euro gedurende de volgende 6 maanden werkloosheid. Via het relanceplan konden we zelfs ook de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid optrekken tot 70 en 75% van het laatste loon, maar deze optrekking stopt eind 2010.

Ook voor de gepensioneerden en de zieke werknemers werden belangrijke verbeteringen bereikt, voor een totaal van 453 miljoen euro (zie hierna punt 1.3.).

Het was ook belangrijk vast te stellen welke ingrepen er niet kwamen:

- geen correctiemechanisme voor de lonen of de indexatie zoals geëist door de werkgevers, integendeel de bruto indexatie van lonen en uitkering bleef onverkort van toepassing evenals de baremieke loonsverhogingen
- geen referentie naar een dwingende loonnorm

Er kwam wel een versterking van de fiscale loonsubsidies maar we konden de toekenning aan een aantal voorwaarden onderwerpen:

- voor het eerst werd een gedeeltelijke alternatieve financiering voorzien en er kwam een gemeenschappelijk engagement om de strijd tegen de fiscale en sociale fraude op te voeren
- wegwerken van oneigenlijk gebruik van fiscale loonsubsidies door het aanpakken van de kunstmatige organisatie van occasionele ploegenarbeid
- meer doorzichtigheid in de overuren die van de fiscale korting genieten

Dit ontwerp van uitzonderlijk akkoord 2009-2010 werd door het federaal comité met 68,7% van de stemmen goedgekeurd. Het inzicht dat dit akkoord, ondanks de extreem moeilijke economische context, toch toeliet om loonsverhogingen toe te kennen aan alle werknemers en de heel voelbare versterking van de solidariteit door de verbetering van de sociale uitkeringen, droegen bij tot dit positief resultaat. Het federaal comité benadrukte wel dat het principe van netto loonsverhogingen niet voor herhaling vatbaar is. Daarom liet het ABVV het ook een “uitzonderlijk” akkoord noemen.

1.3. Versterking van de sociale zekerheid dankzij het ABVV

Na een campagne van 10 jaar konden we ons eindelijk verheugen over de invoering van een mechanisme voor tweejaarlijkse welvaarts koppeling. Dankzij onze mobilisatie kon de trend worden omgekeerd: voor de eerste keer in 30 jaar ging het vervangingspercentage van de vervangingsuitkeringen lichtjes de hoogte in.

Vervangingsratio (gemiddelde uitkering/Gemiddeld loon)	1980	2000	2008
Pensioenen	36,3	31,2	32,7
Invaliditeitsuitkering	44,6	32,5	32,5
Werkloosheidsuitkering	47,8	26	28,3

Bron: Cijfers Planbureau

De vervangingspercentages van de sociale uitkeringen zijn echter nog steeds onaanvaardbaar. De meeste minima blijven onder de armoedegrens. Op de Ministerraad van Oostende in 2004, waar we ook massaal manifesteerden, verkregen we het mechanisme van het tweejaarlijks overleg over de welvaartsaanpassingen van de sociale uitkeringen.

Met de wet op het generatiepact werden ook parameters voorzien waardoor we tweejaarlijks ook beschikking krijgen over een minimum budget.

Bij de **eerste uitvoering** van het mechanisme (**279,7 miljoen euro** extra voor 2007 en 2008) werden op basis van een unaniem advies eerst de oudste (> 15 jaar) en de laagste uitkeringen met 2 % verhoogd, en werd het percentage aangepast voor alleenstaande invaliden en werklozen (50% => 53%) en voor samenwonende werklozen (55 => 58%). Ook het berekeningsplafond werd aangepast aan de evolutie van de lonen.

Een **tweede uitvoering** van het mechanisme voor de tweejaarlijkse welvaarts koppeling werd afgerond samen met het Uitzonderlijk interprofessioneel akkoord 2009-2010. Er werd onderhandeld over een enveloppe van **428,5 miljoen euro**.

We bereikten een verhoging van 2 % voor de minimumuitkeringen (voor de gepensioneerden en sommige invaliden 3%), een inhaaloperatie voor de sectoren van arbeidsongeschiktheid, maar ook een verhoging van alle uitkeringen met 0,8 %, wat gelijk is aan de conventionele loonstijging. De berekeningsplafonds stegen aan hetzelfde ritme.

Naast deze concrete verhogingen slaagden we er in om enkele eisen die al jaren op ons verlanglijstje stonden binnen te halen:

- individualisering van ziekte- en werkloosheidsuitkeringen in het eerste jaar : 60 % voor iedereen. Deze eisen werd reeds opgenomen in ons cahier van juli 1987, opgesteld net na de zware besparingronde onder Martens-Gol
- de harmonisering naar boven van de uitkeringen voor werkverwijderde vrouwen.

De sector werkloosheid genoot ook deze keer van heel wat verbeteringen. Hoewel deze groep in het verleden politiek minder snel een verbetering kon bekomen, slaagden we er als ABVV toch in om voor de mensen die hun baan verliezen o.a. door de crisis, een belangrijke verbetering te bekomen.

Het verzekeringsprincipe in de werkloosheid was al geruime tijd ondermijnd. Door het niet optrekken van de berekeningsplafonds daalde de werkloosheid af naar een forfaitair systeem. We slaagden er echter in om deze trend om te buigen door het plafond op te trekken met 300 € gedurende de eerste 6 maanden en met 150 € voor de volgende 6 maanden werkloosheid. We konden bovendien deze maatregel vervroegd laten ingaan, zodat ook de eerste slachtoffers van de crisis hier recht op hadden.

			maxima: bedragen per maand	
		% van het vorig loon	1>6 maanden	6>12 maanden
volledige werklozen				
gezinshoofden	▶ oud	60	1.144,00	1.144,00
	▶ nieuw	60	1.323,92	1.233,96
	verbetering in %		15,73	7,86
alleenstaanden	▶ oud	60	1.144,00	1.144,00
	▶ nieuw	60	1.323,92	1.233,96
	verbetering in %		15,73	7,86
samenwonenden	▶ oud	58	1.105,78	1.105,78
	▶ nieuw	60	1.323,92	1.233,96
	verbetering in %		19,73	11,59
tijdelijke werklozen				
gezinshoofden	▶ oud	65	1.239,16	
	▶ nieuw (tot eind 2010)	75	1.654,90	
	verbetering in %		33,55	
alleenstaanden	▶ oud	65	1.239,16	
	▶ nieuw	75	1.654,90	
	verbetering in %		33,55	
samenwonenden	▶ oud	60	1.144,00	
	▶ nieuw	65	1.544,40	
	verbetering in %		35,00	

Op aangeven van het ABVV werd ook de situatie voor tijdelijk werklozen stevig verbeterd. Het vervangingspercentage werd opgetrokken tot 75 % van het geplafonneerd loon voor gezinshoofden en alleenstaanden, en tot 70% voor de samenwonenden.

Deze verbeteringen bekwamen we precies op tijd om de gevolgen van de crisis toch gedeeltelijk op te vangen voor de mensen die (tijdelijk) hun werk verloren. Voor werknemers met een gemiddeld loon betekenden ze een verbetering van inkomen met 16 à 35% t.o.v. de werkloosheidsverzekering vóór het IPA.

Voor werknemers die het ongeluk hebben om langdurig ziek te worden, staken we eveneens een extra tandje bij:

- In het eerste jaar ziekte krijgt voortaan iedereen 60% van het laatste geplafonneerd brutoloon.
- Alleenstaande invaliden krijgen daarna altijd minstens 55% (sinds 1998 zijn we geleidelijk opgeklommen van 45% naar 55% van het laatste loon).
- Invaliden met een partner met een laag inkomen behouden het statuut gezinshoofd indien dat inkomen niet hoger is dan 805 euro bruto per maand, en het statuut van alleenstaande als het loon van de partner lager is dan het wettelijk minimumloon of als de uitkering lager is dan 930 euro bruto per maand.

Dit betekent dat de uitkeringen geen welvaartsachterstand opliepen. Integendeel: in de afgelopen 4 jaar hebben we een zeer uitzonderlijke periode meegemaakt, gedurende dewelke de uitkeringen iets sneller stegen dan de lonen, waardoor een (zeer klein) deeltje van de achterstand die we de afgelopen 30 jaar opliepen konden inhalen.

2. Het ABVV laat de werknemers de crisis niet betalen

Bij het aantreden van de regering Van Rompuy op 2 januari 2009 werd steeds duidelijker dat de crisis nog lang niet voorbij was. Integendeel de diepste recessie(negatieve groei van -3,1%) sedert de tweede wereldoorlog moest nog volop beginnen. Duizenden werknemers vreesden voor hun job en niet alleen in de financiële sector, ook in de autonijverheid, de staalindustrie, de bouw... geen enkele sector was buiten gevaar. Het ABVV besloot om een eigen indicator uit te werken over de ontwikkeling van de collectieve ontslagen en de ontslagen dikten maand na maand aan...

2.1. Van de crisis een kantelmoment maken

Wij maakten een analyse van de crisis waarin duidelijk werd gemaakt dat we een systeemcrisis beleefden die mede veroorzaakt werd door dertig jaar van neo-liberaal beleid. We wezen er wel op dat dit liberaal gedachtegoed niet spontaan zou verdwijnen. De inzet was groot om van de crisis een kantelmoment te maken om:

- waarden als solidariteit en gelijkheid opnieuw bovenaan de politieke en sociale agenda te krijgen
- invulling te geven aan een hernieuwde maar krachtige rol voor de overheid, waarbij de banken in dienst worden gesteld van tewerkstelling en innovatieve investeringen

- op te komen voor een nieuw groeimodel, waarbij goede lonen niet als vijand worden beschouwd van innovatie en een krachtige duurzame groei
- de sociaal gerechtigden van vandaag maar ook de komende generaties een sociale zekerheid te bieden die door een slimme financiering en meer jobs veilig gesteld wordt.

2.2. Een werk en actieprogramma voor 2009 om de machtsverhoudingen in ons voordeel te doen kantelen

Het ABVV zette onmiddellijk een werkprogramma in de steigers voor 2009 met volgende krachtlijnen:

- sensibiliseren rond ons syndicaal alternatief voor de financiële crisis en de strijd tegen de recessie door onze “Alliantie voor duurzame groei”
- verduidelijken van onze visie op de rol van de belastingen en het doorprikken van de liberale dogma's rond fiscaliteit
- sensibiliseren rond de toenemende ongelijkheden, ook in ons land, via de publicatie van een “sociale barometer”
- actief meewerken aan de uitbouw van een Europees (met het EVV) en mondiaal alternatief (met het IVV)

Dit alles moest bijdragen om een machtsverhouding te creëren waarmee we zouden verhinderen dat de werknemers de crisis twee keer zouden betalen. Onze acties op Europees niveau en op mondiaal niveau worden in de hoofdstukken IX en X toegelicht. De reacties op de reddingsplannen voor de banken in hoofdstuk VIII.

2.3. Campagnes en acties

Op Belgische vlak werden in de eerste helft van 2009 verschillende initiatieven genomen om onze visie te ondersteunen:

- in februari werd op grote schaal een brochure verspreid die duiding gaf over de rol van de belastingen en de openbare diensten in een solidaire samenleving en onze visie op een rechtvaardige fiscaliteit
- op 9 maart organiseerden we samen met de twee andere vakbonden een actie aan de Beurs die 1000 militanten mobiliseerde rond de syndicale antwoorden op de crisis onder het moto: “Wij hebben betaald: we willen ook onze zeg” . We kwamen op voor grondige hervormingen met volle inspraak van de werknemers en voor maatregelen die de werknemers niet doen opdraaien voor de crisis, maar zij de crisis veroorzaakten
- in dezelfde maand publiceerden we een brochure met ons alternatief onder de titel “ de crisis en hoe ze duurzaam oplossen”
- in april 2009 lanceerden we een campagne onder de slogan “Werknemers zijn de eerste investeerders van de staat. Het ABVV laat je niet vallen”. Deze campagne steunde op de brochure met ons alternatief voor de crisis, affiches in de bedrijven en een badge onder de vorm van een parachute die symbool stond voor een ABVV dat de werknemers in nood bijspringt en verdedigt en dit in tegenstelling tot de “gouden parachutes” waar topmanagers kunnen op rekenen bij ontslag
- in de 1 mei-boodschap waarschuwden de ABVV- leiders dat de werknemers niet de rekening van de crisis van het neoliberalisme zullen betalen
- Op 13 mei gaven we een persconferentie waarin onze bijgewerkte sociale barometer werd

gepresenteerd. Deze barometer wees op een toename van de ongelijkheden in ons land, ook al is deze toename dank zij de syndicale werking in België beperkter dan in andere landen. Elementen zoals het gewaarborgd minimuminkomen, onze automatische indexering, de interprofessionele akkoorden en de rol van de sectoren in de loonvorming bieden in ons land een betere bescherming aan de werknemers dan in de meeste andere landen. Toch vertoont ons sociaal model barsten. Daarom werd besloten om het statutair congres van 2010 in het teken te zetten van “solidariteit tegen ongelijkheid”

- Op 15 mei werd er in Brussel op initiatief van het EVV in gemeenschappelijk vakbondsfront een manifestatie georganiseerd voor een “ander en beter Europa”. De eisen van deze betoging lagen in het verlengde van de nationale acties: weigeren dat de werknemers de crisis betalen en de eis voor regulering, waardering van de openbare diensten en een krachtige en gecoördineerde relance. Ook in Madrid, Berlijn en Praag werden manifestaties gehouden met dezelfde ordewoorden: “Bekamp de crisis, et de mensen op de eerste plaats”. Deze betogingen waren een succes en brachten in totaal meer dan 300.000 betogers op straat

2.4. Vakbondsoffensief voor beïnvloeding van de begroting 2010-2011

In de tweede helft van 2009 werd steeds duidelijker dat de bankencrisis de overheidsfinanciën ontwrichtte en 20 jaar inspanningen om de begroting in evenwicht te brengen ongedaan dreigde te maken. Het overheidstekort evolueerde naar 20 miljard euro en de overheidsschuld naar 100% van het BBP. De sociale zekerheid ging in het rood en van de het voorspelde tekort van 5 miljard kon 4 miljard op rekening van de crisis geschreven worden.

In liberale regeringskringen en door de werkgeversorganisaties werden al spoedig diverse pistes naar voor geschoven om te besparen: het verlagen van het stijgingspercentage voor de berekening van de enveloppe voor de welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen, het verlagen van de toegelaten stijging van de uitgaven voor gezondheidszorg, langer werken, en afschaffing brugpensioenen, verlaging ambtenarenpensioenen, drastische vermindering van het aantal ambtenaren... Dit alles belette niet dat diezelfde kringen niet aarzelden om nieuwe voordelen voor hun doelpubliek op te eisen: verlaging van de BTW voor de horeca, nieuwe fiscale aftrek voor investeringen...

Het ABVV reageerde door nog eens te wijzen op de verantwoordelijken voor de crisis en door te bewijzen dat bovendien niet iedereen vandaag volgens zijn draagkracht bijdraagt tot de financiering van de begroting. Fiscale fraude, fiscale spitstechnologie, zwakke belasting van kapitaalinkomsten (bijv. vrijstelling meerwaarden), onderschatting van de inkomsten van sommige groepen, zoals grote zelfstandigen, zijn er verantwoordelijk voor dat de werknemers het leeuwenaandeel van de financiering van de overheid verzorgen. Daarom ook onze slogan “werknemers zijn de eerste investeerders van de staat”.

Als voorbereiding op de begroting 2010-2011 startte het ABVV daarom een offensief om te vermijden dat de werknemers de crisis zouden betalen en voor rechtvaardige maatregelen.

We maakten duidelijk wat onze krijtlijnen en onze eisen waren door:

- De algemeen secretaris van het ABVV lanceerde op het federaal comité van 29 september een offensief rond rechtvaardige fiscaliteit meer bepaald door de aanpak van de fiscale fraude via de afschaffing van het bankgeheim. Op dat federaal comité dat gevolgd werd door een persconferentie kwamen Belgische ambtenaren getuigen over de gebrekkige werking van financiën, de rol van de belastingparadijzen en de nood om het fiscaal bankgeheim af te schaffen. We

hoorden ook de getuigenis van een expert van de franse vakbond Force Ouvrière over de automatische uitwisseling van informatie van de banken aan de fiscus in Frankrijk. Een systeem dat behoorlijk werkt en niet in botsing komt met de bescherming van de privacy

- We eisten in opgemerkte interviews in de media een grote bijdrage van de banken om het begrotingstekort te verminderen. De uithaal van de voorzitter van het ABV vond veel weerklank in de media en hij werd in brede regeringkringen gevolgd in zijn betoog.

Dit federaal comité was een goede aanloop naar de militantenconcentratie die we op 9 oktober in Tour en Taxis met het gemeenschappelijk vakbondsfront organiseerden.

Ook hier gaven we naast de steun aan de IVV – campagne voor waardig werk een duidelijke boodschap aan de regering Van Rompuy dat de werknemers al genoeg betaald hadden en herhaalden onze krijtlijnen voor een rechtvaardig begrotingsbeleid. Het was belangrijk dat we het ACV, dat de deur op een kier gezet had voor het opgeven van de 4,5% norm voor gezondheidszorgen, helemaal op onze golflengte kregen. We stelden samen dezelfde eis “geen duurdere gezondheidszorg voor de patiënten. De 4,5% norm moet de nodige ruimte scheppen om de toekomst van de sociale zekerheid te waarborgen.” Ook de andere eisen voor rechtvaardiger fiscaliteit, een krachtiger beleid voor duurzame groei, en een sociaal begrotingsbeleid sloten aan bij de ABVV-visie.

2.5. Begroting: geen sociale afbraak... maar tot wanneer?

Toen we kennis namen van de begrotingsbeslissingen van de regering Van Rompuy konden we vaststellen dat “sociale afbraak vermeden werd”, maar we vroegen ons wel af “tot wanneer”. We konden wel vaststellen dat deze begrotingsbeslissingen niet raakten aan de solidariteit (behoud groeinorm in de sociale zekerheid) en nieuwe middelen voor het wegwerken van het tekort. Er werd ook zoals geëist door het ABVV een bijdrage gevraagd aan de banken (220 miljoen in 2010 en 670 miljoen in 2011) en aan de energiesector (tussen de 215 en de 245 miljoen per jaar tussen 2010 en 2014). Ook onze inspraak in de controle van de werking van de energiesector wordt verbeterd door de oprichting van een opvolgingscomité. Maar er kwam geen fundamentele wijziging in de belastingheffing tussen kapitaal en arbeid en geen afschaffing van het fiscaal bankgeheim en de aangekondigde besparing op de notionele intrestaftrek (200 à 300 miljoen) bleef te bescheiden.

Het einde van de inspanningen voor het terugdringen van het begrotingstekort is dus nog niet in zicht door deze maatregelen. We zullen ons moeten wapenen voor het begrotingsdebat dat, na de volgende federale verkiezingen, ongetwijfeld in alle hevigheid zal openbarsten.

2.6. Werknemers zijn geen Kleenexzakdoekjes: betoging van 4 december 2009

Inmiddels woekerde de crisis verder en nam het aantal ontslagen toe. Dit stelde in alle scherpste het probleem van de bescherming van de werknemers bij ontslag.

Regering en werkgevers drongen aan op een verlenging van de zogenaamde anti-crisismaatregelen (mogelijke schorsing arbeidscontract van bedienden onder bepaalde voorwaarden). Het ABVV wou hier slechts over spreken als tegelijk kon onderhandeld worden over een verbetering van de ontslagregeling van de arbeiders. Het VBO wilde hier niet op ingaan, zodat we een onderhoud vroegen aan de premier Letermé die na het aanstellen van Herman Van Rompuy als voorzitter van de Europese Raad opnieuw Premier was geworden. We konden alleen maar vaststellen dat er geen gevolg werd gegeven aan onze oproep.

Daarom besloten we om op **4 december een betoging te organiseren**. Het ACV wou ons niet volgen in deze mobilisatie. De liberale vakbond deed wel mee.

Deze betoging was nodig omdat we niet konden aanvaarden dat ondernemingen de crisis inroepen om verregaande herstructureringen door te voeren om snel hun winsten te herstellen of zelfs op te krikken en hun positie op de financiële markten te verstevigen.

We gingen daarom betogen met de slogan: **“Werknemers zijn geen Kleenexzakdoekjes”** en met als voornaamste eisen: moratorium op de ontslagen, versterking van de bescherming van de arbeiders, stop de mallemlolen van de beschikbaarheidscontrole van de werknemers.

2.7. Een concreet resultaat: 1.666 euro netto supplement

Na deze betoging bekwam het ABVV een concreet resultaat. Bij individueel ontslag of ontslag bij faillissement krijgen de arbeiders 1666 euro netto bij. Zo konden we dank zij onze druk en tot grote woede van de werkgevers toch een stap zetten naar de verbetering van de ontslagregeling van de arbeiders. Er wachten echter nog heel moeilijke onderhandelingen voor grondiger verbeteringen in het kader van een opwaartse harmonisering van het statuut arbeiders bedienden. Het jaar 2010 wordt in dit dossier het jaar van de waarheid (zie punt 3).

3. Druk voor een opwaartse harmonisering van het statuut arbeiders/bedienden

Het IPA 2005-2006 stelde dat de problematiek in handen van de sociale partners blijft.

Er wordt een werkgroep van de sociale partners opgericht waarvan de taak bestaat uit het exploreren van pistes bijgestaan door experts, de voorzitter is prof. Vanachter. Een eerste reeks van 7 vergaderingen (2005-2006) had plaats in de Nationale Arbeidsraad en handelde over een zestal punten. Er werd een tussentijds syntheseverslag opgesteld door prof. Vanachter dat op bepaalde punten gecontesteerd werd.

De congresresolutie van 2006: “Het onderscheid tussen manuele- en intellectuele arbeid is afgenomen gezien de socio-economische en technologische evolutie. Het onderscheid moet ook op juridisch vlak aangepakt worden – via overleg – zonder dat de essentiële bestanddelen en – voordelen van het arbeiders – en bediende statuut worden uitgehold. De oplossing dient gebaseerd te zijn op een harmonisatie naar boven toe.”

Het IPA 2007-2008 vermeldt bij de ankerpunten Arbeiders/ bedienden: “Voortzetting van de discussie onder sociale partners vanaf januari 2007.”

Op vraag van de Groep van 10 werd een tweede reeks van 2 vergaderingen over het einde van arbeidsovereenkomst gehouden in de herfst van 2007. Het VBO formuleerde een reeks voorstellen rond een globale aanpak met inbegrip van employability, flexicurity. De ontslagkost wordt eerder extern gelegd dan bij de werkgevers zelf. ACV doet een voorstel rond een besprekingsstructuur inzake ontslag. Het ABVV wil een stapsgewijze benadering, harmonisering naar boven toe en verder werken aan afspraken rond de carensdag.

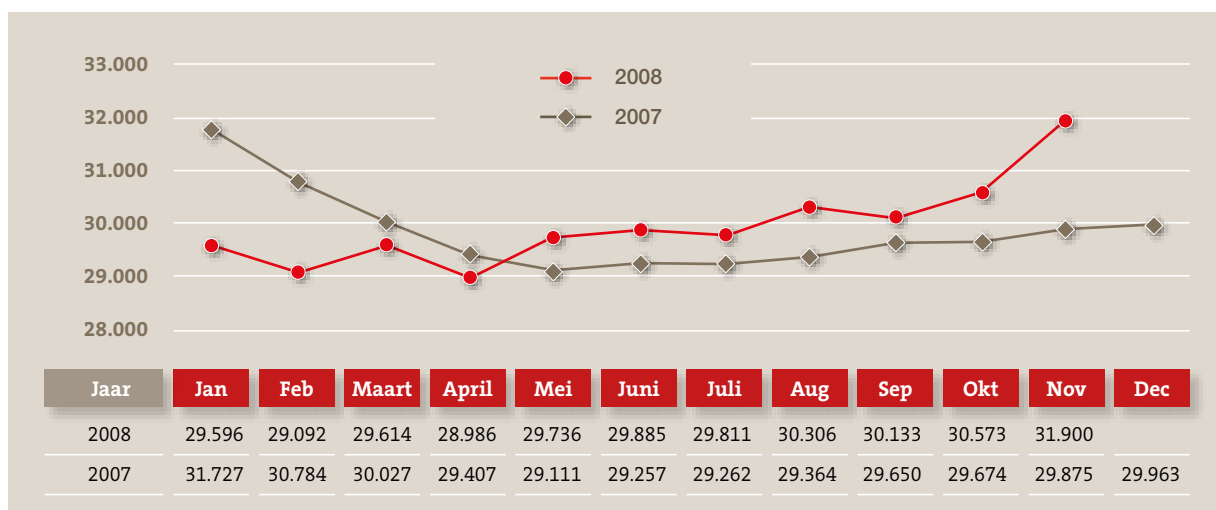
Bij het losbreken van de financiële-economische crisis gaan er eind 2008 van werkgeverskant stemmen op om voor bedienden economische werkloosheid in te voeren.

Een eerste evaluatie van de crisisindicatoren in het beheerscomité van de RVA gaf aan dat voor de tijdelijke werkloosheid voor arbeiders over de eerste 11 maanden van 2008 gemiddeld 31.959 tijdelijk werklozen per dag vergoed werden tegenover 29.846 over de overeenstemmende maanden voor 2007.

In november 2008 (42.608) ligt het daggemiddelde weliswaar 60% boven het aantal van november 2007 (26.681) wat een belangrijke stijging betekent en een trendbreuk inluidt.

De vergelijking tussen 2008 en 2007 op basis van voortschrijdende gemiddelden over 12 maanden toont – zoals blijkt uit de volgende gegevens – tot april een lagere trend in 2007. Vanaf mei 2008 overstijgt het voortschrijdend gemiddelde het peil van 2007

Tijdelijke werkloosheid arbeiders (12 m. voortschrijdend gemiddelde)

Bron: nota RVA 09.0112 van 15.01.2009

Voor het ABVV kadert de invoering van economische werkloosheid voor bedienden binnen de harmonisering van de statuten arbeiders/bedienden en is ze afhankelijk van een reeks voorwaarden:

- We wensen geen eenheidsstatuut maar een harmonisering naar boven
- Het debat over economische werkloosheid is verbonden aan het globale dossier over de harmonisering van de statuten
- Indien economische werkloosheid voor bedienden ingevoerd wordt, moet dat onder voorwaarden:
 - Eerst is een akkoord in het Paritair Comité (PC) nodig met een erkenningsprocedure (welke criteria om economische werkloosheid te kunnen aanvragen?), met een sociale omkadering, met een beperkte duurtijd. Dit geldt ook voor bedrijven zonder syndicale afvaardiging.
 - De sociale omkadering moet handelen over:
 - de bediendefuncties waarop de economische werkloosheid van toepassing is
 - de Inkomensgarantie via de Fondsen van Bestaanszekerheid (FBZ)
 - de registratie van de arbeidstijd en de controle van de overuren

- de gelijkstellingen voor sociale zekerheid en de arbeidsovereenkomst
- een werkzekerheidsclausule voor een termijn vastgelegd in de CAO
- sancties
- Op sectorvlak moet een inventaris gemaakt worden van de bedrijven die beroep wensen te doen op economische werkloosheid
- Vervolgens is er een bedrijfsakkoord nodig
- Tegelijkertijd moeten er garanties zijn voor het behoud van de opzegtermijnen bedienden, dat staat gelijk aan het optrekken van de opzegtermijnen voor arbeiders
- Op korte termijn: principieel globaal kaderakkoord met pistes en programmatie en bepalingen over overgangsregeling
- Financiering: alternatieve financiering

Het overleg dat over de invoering van economische werkloosheid voor bedienden werd opgestart liep uit op een misser, de werkgevers wilden niet weten van een vooruitgang in het dossier arbeiders/bedienden. De regering heeft zelf het heft in handen genomen en in juni 2009 werden drie crisismaatregelen genomen: collectieve arbeidsduurvermindering, crisistijdscrediet, crisisschorsing van de arbeidsovereenkomst voor bedienden.

Er werd een Commissie bedrijfsplannen opgericht die de aanvragen moet beoordelen van de crisismaatregelen ingevoerd zonder CAO maar met een toetredingsakte. Het ABVV veroordeelde fors de lakse houding van de werkgevers binnen die Commissie, waardoor sommige bedrijven erin sloegen om crisiswerkloosheid voor bedienden in te voeren met een supplement van 0,5 euro!

Het gaat om tijdelijke maatregelen die in eerste instantie gelden tot einde december 2010 die verlengbaar waren tot juni 2010 na advies van de Nationale Arbeidsraad.

Eind 2009 moest beslist worden over een mogelijke verlenging van die maatregelen waarvoor de werkgevers uiteraard vragende partij waren. De gevolgen van de economische crisis laten zich ondertussen hevig voelen, met niet alleen meer een stijging van de tijdelijke werkloosheid maar nu ook een forse stijging van de volledige werkloosheid vooral in de industriële sectoren, bij de jongeren en de mannen.

Het aantal herstructureeringen volgen in ijltempo. Vandaar ook de bezorgdheid van het ABVV om de arbeiders die eerste en grootste slachtoffers zijn omwille van de korte opzegtermijnen, extra te beschermen. Voor het ABVV was de verlenging van de crisismaatregelen in de eerste plaats dan ook gekoppeld aan een significatieve doorbraak in het dossier harmonisering van de statuten, en daarnaast ook aan de gelijkstellingen van de crisismaatregelen voor een aantal domeinen zoals vakantiegeld bedienden en tijdscrediet. Het ABVV eiste dat voor de arbeiders die slachtoffer zijn van een ontslag bij een sluiting de ontslagdrempel aanzienlijk zou verhoogd worden via een bijkomende ontslagvergoeding. De werkgevers wilden er niet op ingaan. Dat was ook de inzet van de betoging van 4 december die ABVV en ACLVB zonder het ACV organiseerden.

Uiteindelijk heeft de regering op aanzet van het ABVV een tijdelijke crisispremie beslist van 1.666 euro die betaald wordt bij elk ontslag van een arbeider behalve bij collectieve ontslagen. De regering vraagt de sociale partners om vanaf januari 2010 opnieuw te onderhandelen over harmonisering statuten arbeiders/bedienden.

Na onderhoud van de sociale partners met Yves Leterme op 8 februari 2010 werd aan de sociale partners een maand de tijd gegeven om een onderhandelingsagenda en een werkwijze voor te stellen waarbinnen het dossier kan aangepakt worden.

4. *Werken aan een toekomstgericht, solidair en federaal ABVV*

Het Congres van 2006 gaf een duidelijke opdracht om binnen een afgesproken timing tot nieuwe concrete resultaten te komen die moeten leiden tot een verhoging van de slagkracht van het ABVV.

Er werden verschillende stappen gezet om de opdracht van het Congres tot een goed einde te brengen:

- organisatie van een seminarie op 30 en 31 augustus 2007 en 30 oktober 2007 waar de sterke en minder sterke punten van onze organisatie werden besproken en waar een consensus werd bereikt over de onderwerpen die moesten uitgediept worden en over de werkmethode
 - onderwerpen: betere dienstverlening, slagvaardiger benadering van sommige doelgroepen (KMO's, jongeren, allochtonen en werknemers nieuwe lidstaten); verbetering structuur en werking in functie van de sociaal-economische ontwikkelingen met speciale aandacht voor de niet gesyndiceerden)
 - werkmethode: verdere voorbereiding in een representatieve groep van centrales en van het federaal secretariaat terwijl ook de groep gewestelijke secretarissen rond hun werkdomein verder werken. Op een bepaald moment moet het werk van beide groepen geïntegreerd worden en besproken worden op het Federaal Bureau. Deze werkmethode werd door het Federaal Bureau goedgekeurd.
- de discussie werd opgeschort omwille van de sociale verkiezingen en wordt hervat op een nieuw seminarie op 6 september 2008
- vervolgens hadden de voorzitter en de algemeen secretaris een reeks bilaterale gesprekken met de leiding van alle centrales en werd een consensus bereikt om verder te werken in de richting van een sectorsyndicalisme.

Seminaries gewestelijke secretarissen

Het federaal secretariaat organiseerde voor de Gewestelijke Secretarissen op 12/10/2009 en 08/01/2010 seminars waarbij de toekomstige rol en opdracht van de gewesten binnen een versterkt ABVV besproken werd.

De discussie werden gevoerd vanuit zowel de federale als intergewestelijke invalshoek en met de focus op de dienstverlening in de ruimste zin van het woord (administratief, informatief, begeleiding) aan het lid.

Daarbij kwamen zowel de statutaire opdrachten van de gewesten als de syndicale-politieke taken en de bijkomende facultatieve diensten en werkingen aan bod.

Er werd een inventaris opgemaakt van de knelpunten, prioriteiten aangeduid en een actieplan zit in de pipeline. Initiatieven zoals de opmaak van instrumenten om het beheer van een gewest te optimaliseren zit in volle ontwikkeling, net zoals het digitaal toegankelijk maken van de persoonlijke gegevens (werkloosheid) van het lid.

De besprekingen over hoe men onze dienstverlening verder moet organiseren en verbeteren zullen verdergezet worden met het oog op:

- De kwaliteit van de dienstverlening door de uitwerking van criteria die de kwaliteit kunnen meten en de inschakeling van instrumenten om de kwaliteit te verbeteren (aangepaste vorming...)
- Nood tot ondersteuning van onze delegees, want het concept dienstverlening is breder dan het traditioneel aangeboden pakket en omvat ook de eerstelijnsdienstverlening door onze delegees in het bedrijf (gaat verder dan verdediging van de arbeidsvoorwaarden, bijv. fiscale dienstverlening...)
- Nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen: bijv. aansluiting van asielzoekers en van werknemers uit nieuwe Europese lidstaten (waar staan wij, waar staat het ACV?)
- bepaalde afdelingen die geen inplanting hebben in landelijke gemeenten en daardoor achterlopen op het ACV en het feit dat er meer ondernemingen zijn zonder delegees en dienstbetoon, dus belangrijker wordt voor het behoud van een massasyndicalisme. Zeker in Vlaanderen is het op dit moment moeilijk om op te boksen tegen het interprofessioneel propagandistenmodel van het ACV en ACW.
- KMO-sering en dus nood aan een specifiek syndicalisme dat hierop is afgestemd met een groter gewicht voor dienstverlening.

5. *Gendermainstreaming als rode draad*

5.1. Inleiding

Afgelopen werkperiode was belangrijk voor het ABVV voor wat de gelijkheid tussen vrouwen en mannen betreft. De politieke verantwoordelijken van het ABVV spraken in 2006 immers hun volle steun uit voor een vernieuwing van het gendergelijkheidsbeleid van onze organisatie.

Aan de basis van deze vernieuwing lag ongetwijfeld het Charter gendermainstreaming dat het ABVV samen met ACV en ACLVB op 24 september 2004 ondertekende. Door dit Charter te ondertekenen erkende het ABVV het belang en de meerwaarde van een grotere M/V-mix in vakbondswerk als motor voor sociale en economische vooruitgang. Het Charter werd in 2006 vertaald in de statuten van het federaal ABVV, wat een nieuwe impuls gaf aan het gendergelijkheidsbeleid bij het ABVV.

Ook het takenpakket van het departement gendermainstreaming dat in 2004 het levenslicht zag, is afgelopen periode gevoelig uitgebreid. Het departement streeft ernaar het beleid voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen bij het ABVV te laten evolueren conform de verbintenissen die we in het Charter zijn aangegaan. Dit vereist permanente sensibilisering, informatie en vorming, zowel bij de vakbondsorganisatie als daarbuiten. Het vereist eveneens permanente inspanningen om zoveel mogelijk mensen te overtuigen van deze nieuwe beleidsaanpak, onder meer door de zichtbaarheid van de ABVV actie op het vlak van M/V-gelijkheid te verhogen.

Het departement gendermainstreaming, bestaande uit 2 verantwoordelijken en 2 administratieve medewerkers, stond in 2006-2010 onder andere garant voor :

- de uitwerking van 5 concrete jaarlijkse actieplannen (2006,2007,2008,2009,2010)
- de organisatie van meer dan 40 Federale Vrouwenbureaus

- de deelname aan meer dan 30 opleidingen / conferenties / debatten
- de deelname aan begeleidingscomités van verschillende onderzoeksprojecten (rond functie-classificatie, moederschapsbescherming, combinatie arbeid-gezin-privé, ...)
- de uitwerking en publicatie van 6 brochures:
 - ABVV-gids over en voor de Gelijkheid tussen vrouwen en mannen
 - Het Charter Gendermainstreaming bij de vakbonden, een katalysator van het Belgische vakbondsbeleid op het vlak van gendergelijkheid 2005-2007
 - Kleine gids over deeltijds werk
 - SOS Griet, hoe je loon beter te onderhandelen
 - Kleine gids voor meer loongelijkheid. De M/V-loonkloof op het terrein verminderen.
 - 5 jaar Equal Pay Day 2005-2009
- de organisatie van 6 Equal Pay Day-campagnes, om te strijden tegen de loonkloof tussen mannen en vrouwen. Deze campagnes hebben ook geleid tot het organiseren van gelijkaardige campagnes in andere landen (Luxemburg, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland...), de buitenlandse media gehaald en zelfs Europa tot een heuse campagne geïnspireerd.
- de organisatie van een ABVV studiedag over gendermainstreaming
- de organisatie van de eerste IVV vrouwenconferentie in België i.s.m. het IVV
- de aanwezigheid op meer dan 70 evenementen op Belgisch, Europees en op Internationaal niveau (vrouwendagen, JUMP, Zurich, wereldvrouwenmars, sociale fora, ...)
- het actief vertegenwoordigen van het ABVV op Belgisch, europees, internationaal niveau via de opname van verschillende mandaten waaronder een mandaat in de federale raad voor gelijke kansen, het EVV en het IVV vrouwencomité.

5.2. Realisaties

Onze jaarlijkse actieplannen zijn telkens gebaseerd van 4 strategische basisdoelstellingen. Huidig rapport vertrekt van de 4 strategische basisdoelstellingen om de resultaten van de afgelopen vier jaar weer te geven.

5.2.1. Institutionele verankering van het Charter Gendermainstreaming

De eerste strategische doelstelling beoogt de institutionele verankering van het charter gendermainstreaming. Dit vertaalde zich in een fundamentele wijzigingen van onze federale ABVV statuten in 2006. Met de statutenwijziging heeft het ABVV uitdrukkelijk bevestigd te willen ijveren voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen, zowel binnen de organisatie zelf als daarbuiten, als sociale speler.

Een concrete statuutwijzigingen betrof de installatie van het v/m pariteitsprincipe, of bij gebrek daaraan, de garantie van minstens één derde vertegenwoordiging van vrouwen in alle interprofessionele ABVV instanties. Artikel 37bis voorziet tevens de installatie van correctiemechanismes om deze doelstelling te bereiken. Afgelopen periode werden twee bevestigingen georganiseerd om de situatie in kaart te kunnen brengen. Op basis van de beschikbare resultaten kunnen niet spreken van een algemene vooruitgang.

De statuutwijziging van 2006 voorzag ook in de oprichting en de werking van de statutaire instantie voor de opvolging en evaluatie van het charter. Conform artikel 37 ter is deze instantie sinds 2006 jaarlijks samengekomen om onder andere kennis te nemen van de (realisaties) van het jaarlijks genderactieplan.

Tenslotte werd ook enkele keren intern opgetreden m.b.t. het hernieuwde artikel 44ter.

5.2.2. Het vergroten van de gendergevoeligheid bij mannen en vrouwen

De tweede strategische doelstelling beoogt het vergroten van de gendergevoeligheid bij mannen en vrouwen.

Met het oog op de realisatie van deze doelstelling en de integratie van de genderinvalshoek in het vakbondswerk heeft het genderdepartement tal van genderopleidingen gegeven voor groepen van vrouwen en voor gemengde groepen, zowel in beroepscentrales als voor intergewestelijke en gewestelijke afdelingen.

Daarnaast heeft het departement diverse vormen van ondersteuning gegeven (informatie, uiteenzettingen over diverse thema's, aanbrengen van sprekers, ...) aan de verschillende vrouwen- en gendercommissies binnen het ABVV.

In het verlengde van de talrijke vormingservaringen besloot het genderdepartement begin 2008 op basis van de opgebouwde expertise, een brochure uit te werken om de militanten te sensibiliseren voor en te informeren over de genderaanpak bij hun vakbondswerk.

De "ABVV-gids over en voor gelijkheid van vrouwen en mannen, Gendermainstreaming in 10 sleutels" legt uit op welke manier het verdedigen van gelijkheid tussen vrouwen en mannen in vakbondswerk deel uitmaakt van de basiswaarden van het ABVV en een essentieel onderdeel vormt van de sociale democratie. Deze gids beschrijft ook de praktische instrumenten die vakbondsafgevaardigden kunnen inzetten om gelijkheid te realiseren op de werkvloer.

Om deze gids de nodige kenbaarheid te geven en de afgevaardigden te sterken in hun gendermissie organiseerde het genderdepartement in september 2008 de "Dag van de ABVV-verkozenen". Dit evenement, dat plaatsvond na de sociale verkiezingen, openstond voor vrouwen en mannen en zowel thematische workshops als plenaire debatten omvatte, was een succes en bereikte een groot syndicaal publiek.

Binnen het kader van de jaarlijkse Equal Pay Day-campagne's – de grootscheepse bewustmakingscampagne van ABVV en zij-kant om het loonverschil tussen vrouwen en mannen aan te kaarten – werden tal van campagnemiddelen uitgewerkt om beleidsmakers, sociale partners maar ook de man/vrouw in de straat gendergevoeliger te maken en tot actie aan te zetten.

Het vergroten van de gendergevoeligheid betekent ook gelijkheid tussen vrouwen en mannen verdedigen in de beleidsaanpak van het ABVV. Om die reden werden bepaalde politieke dossiers specifiek geanalyseerd en uitgewerkt vanuit genderinvalshoek. Op die manier proberen we de gelijkheid tussen vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt te bevorderen. Dit heeft onder andere aanleiding gegeven tot de verhoging van het interprofessioneel minimumloon, een betere toegang tot pensioen voor deeltijdse werknemers, de verbetering van de toegang tot de inkomensgarantie voor deeltijdse werknemers, de herziening van de Collectieve Arbeidsovereenkomst nr. 25 m.b.t. gelijk loon voor mannen en vrouwen.

5.2.3. Het zichtbaarder maken van de ABVV-acties en realisaties over gendergelijk(waardig)heid

De derde strategische doelstelling bestaat in het zichtbaarder maken van de ABVV-acties en realisaties voor gendergelijk(waardig)heid. Eén van de realisaties die een grote zichtbaarheid gaven aan het ABVV en waarvan de resultaten concreet en voelbaar zijn betrof de organisatie van de jaarlijkse Equal Pay Day.

De campagne die in 2010 al aan haar zesde editie toe is, bood het ABVV een grote zichtbaarheid, zowel in de pers als bij de gespecialiseerde fora over Gelijkheid tussen vrouwen en mannen. Via deze campagne heeft het ABVV zich ook op Europees vlak onderscheiden. De Belgische Equal Pay Day werd in de Europese campagne als een goede praktijk gepromoot. Het departement werd bovendien uitgenodigd in tal van EU-landen om Equal Pay Day toe te lichten. De campagne inspireerde andere landen tot de opzet van gelijkaardige campagnes (Luxemburg, Oostenrijk, Duitsland, Zwitserland, Nederland, ...). We kregen ook veel aandacht van de buitenlandse pers: interview voor een Tsjechische krant en Tsjechische radio, artikels in Luxemburgse en Franse kranten, reportage voor de Europese Commissie, TV Europarlement....

Dankzij de media aandacht konden we ook concrete beleidsinitiatieven afdwingen. Sinds 2007 wordt elk jaar een officieel rapport gepubliceerd waarmee de evolutie van de loonkloof in ons land kan worden opgevolgd. Dit rapport vormt tevens de basis voor onze campagnes en versterkt ze.

In 2008 verscheen het werk "Het Charter Gendermainstreaming in de vakbonden" met daarin een bijdrage van het ABVV. In dit boek werd een balans opgemaakt van de vorderingen van de drie vakbonden sinds de ondertekening van het Charter Gendermainstreaming en werden tevens een aantal toekomstpistes uitgeschreven.

Het ABVV was ook zichtbaar en actief aanwezig binnen het EVV en het IVV. Het genderdepartement heeft als actief lid van het Vrouwencomité en het presidium van het EVV bijgedragen tot de uitwerking van het Charter Gendermainstreaming op Europees vakbondsniveau. Daarnaast heeft het genderdepartement actief deelgenomen aan de Europese discussies en onderhandelingen over de volgende thema's:

- Het Europees actiekader voor de bevordering van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen
- De herziening van de richtlijn over ouderschapsverlof
- De herziening van de richtlijn over moederschapsverlof
- Meerdere adviezen (gelijk loon, verzoening werk en privéleven...)

Afgelopen periode zette het departement zich ook actief in binnen het Vrouwencomité van het IVV. Het departement was:

- in grote mate betrokken bij de opmaak van het eerste internationaal rapport over de loonkloof op wereldvlak
- was tevens één van de drijvende krachten van de eerste vrouwenconferentie van het IVV
- nam actief deel aan de discussie "Gendergelijkheid in het hart van waardig werk" die plaatsvond tijdens de 98ste IAO conferentie te Genève in juni 2009.

Om de activiteiten van het ABVV zichtbaarder te maken werd gebruik gemaakt van verschillende communicatiekanalen. Er werd gebruik gemaakt van de eigen communicatiemiddelen (De Nieuwe Werker, Syndicats, persberichten, ABVV website, ABVV kandidatendag voor de sociale verkiezingen).

Daarnaast werd ook gebruik gemaakt van externe fora en communicatiemiddelen. Zo hebben we onder andere stand gehouden op het JUMP-forum voor leidinggevende vrouwen, het IVV vrouwencongres, de jaarlijkse Vrouwendag. Ook onze mandaten in externe organen zoals de Nederlandstalige Vrouwenraad, le Conseil de Femmes Francophones de Belgique, de Raad voor de gelijkheid M/V, ... heeft bijgedragen tot onze zichtbaarheid.

5.2.4. De interne en externe samenwerking bevorderen

De laatste strategische doelstelling bestaat erin de interne en externe samenwerking te bevorderen.

Intern heeft het genderdepartement intensief samengewerkt met alle departementen van het ABVV (studiedienst, persdienst, internationaal departement, ...) en dit om de genderinvalshoek beter te integreren. Binnen de vakbondsstructuur worden projecten opgestart in samenwerking met het genderdepartement om het genderthema in de sectoren te integreren (nauwe samenwerking met de Beroepscentrales).

De externe samenwerking heeft verschillende vormen aangenomen. De samenwerking tussen het ABVV en andere rode (vrouwen)organisaties – Femmes Prévoyantes Socialistes, Viva-SVV, FOS, Solidarité Socialiste en zij-kant onder de benaming Ladies in Red – werd afgelopen periode sterker uitgebouwd. Dit front van rode vrouwen werkt actief samen door onder andere elk jaar op 11 november samen een stand te houden tijdens de Vrouwendag en door samen te mobiliseren voor de wereldvrouwenmars.

In oktober 2009 organiseerde het ABVV in samenwerking met het IVV, het ACV en de ACLVB de eerste Wereldvrouwenconferentie. 400 vrouwen van over heel de wereld namen hieraan deel. Thema van de conferentie was: “een waardig leven en waardig werk voor vrouwen”. Deze conferentie was het eerste grote evenement van vakbondsvrouwen na de eenmaking van het IVV en de WVA in 2006. De conclusies van deze conferentie dienen als basis voor het vakbondswerk van het IVV m.b.t. de gelijkheid tussen vrouwen en mannen voor de komende vier jaar.

Tenslotte bleef het ABVV, dat 10 jaar geleden reeds aan de basis lag van de oprichting ervan, ook afgelopen jaren één van de stuwende krachten van de European Womenschool van PERC. Het ABVV heeft dit netwerk vakbondsvrouwen uit Oost- en Centraal Europa elk jaar gesteund, zowel financieel als door het ter beschikking stellen van ABVV-experten in verschillende vormingsmateries.

05

*In de bres voor
de verdediging van
ons sociaal model*

Het ABVV heeft de voorbije decennia een grote rol gespeeld in de uitbouw van een sociaal model dat de Belgische werknemers een sociale bescherming bood die velen ons benijden. Onze sociale zekerheid moest samen met de kwaliteitsvolle overheidsdiensten en een progressieve fiscaliteit zorgen voor een herverdeling van de rijkdom en een bescherming tegen de risico's van de vrije markteconomie. Het arbeidsrecht en de uitbouw van een sociale en economische democratie moest die sociale bescherming nog verbeteren. Dit sociaal model bewees in de diepe recessie zijn nut, maar we moesten voortdurend in de bres staan om het te verdedigen en te verbeteren.

05 a

De herverdelingsmechanismen

1. Sterkere sociale zekerheid

Een federale Sociale Zekerheid

Sinds de federale verkiezingen van juni 2007 ging het communautaire klimaat er gestaag op achteruit. Het ABVV blijft zich inzetten voor het behoud van een federale sociale zekerheid, ongeacht de sector (werkloosheid, gezondheidszorg, kinderbeijslag). Het behoud van de federale solidariteit kwam aan bod in verschillende campagnes en acties:

- belangrijk luik in het ABVV-memorandum voor de federale verkiezingen
- onderdeel op initiatief van het ABVV in het gemeenschappelijk memorandum ABVV-ACV mbt de federale verkiezingen
- publicatie van een argumentarium “voor een sterke federale solidariteit”
- petitie en manifest voor een sterke federale solidariteit + uitgifte van een brochure
- deelname aan de campagne “red de solidariteit”
- permanente druk op PS en SP.a

1.1. Verbeteringen voor de deeltijdse werknemers

De verbetering van het statuut van de deeltijdse werknemers is een permanent aandachtspunt voor het ABVV. In twee sectoren van de sociale zekerheid hebben we zeer belangrijke structurele verbeteringen bekomen:

Pensioenen

Tot en met 2006 genoten de deeltijdse werknemers nooit van de verhogingen van de minimumpensioenen. Om recht te hebben op het minimumpensioen moet je immers minstens 30 jaar voltijds gewerkt hebben. Het ABVV heeft verschillende fundamentele verbeteringen onderhandeld:

- Het minimumrecht, waarvan alle mensen genieten die minstens 15 jaar 1/3'de gewerkt hebben, is voor al wie op pensioen gaat vanaf 1/10/2006 opgetrokken tot het minimumpensioen (= + 19%!). Dit betekent dat mensen met lage lonen die deeltijds gewerkt hebben gedurende een deel van hun loopbaan, en die in pensioen gaan vanaf dan, 19% meer pensioen krijgen.
- Indien de minimumpensioenen voortaan verhogen, dan zullen voortaan ook de uitkeringen van wie 30 jaar deeltijds gewerkt heeft eveneens verhogen.

Werkloosheid

De inkomensgarantieuitkering voor deeltijds werkende werklozen is sterk verhoogd: de werkbonus wordt geneutraliseerd en iedereen heeft voortaan recht op het hoogste supplement (dat van de gezinshoofden). Een tweede maatregel bepaalt dat de partner van een werkloos gezinshoofd voortaan tot 612 euro bruto mag verdienen zonder dat dit een invloed heeft op de werkloosheids-uitkering. Vroeger lag die grens op 414,44 euro.

Het tweede akkoord in het kader van de welvaartsvastheid gaat hierin nog een stap verder en verhoogt dit bedrag nog verder.

Invaliden

Ook voor zieke werknemers die het werk deeltijds hervatten, werden zeer belangrijke verbeteringen bekomen. Hun uitkering wordt geleidelijker verminderd, en hun vakantiegeld wordt niet meer volledig afgetrokken van hun uitkering.

1.2. Werkloosheid – begeleidingsplan

“In geen geval mogen werklozen het slachtoffer worden van een carrousel van uitzichtloze convocaties door de RVA zonder reëel perspectief en noch minder van een aanpak die eerder wil sanctioneren dan uitzicht geven op een concrete job. Het ABVV pleit voor een positieve aanpak maar weigert een culpabilisering van de werklozen waartoe de huidige procedure voor de controle van de beschikbaarheid soms kan leiden, zeker bij gebrek aan een voldoende aanbod van jobs.”

Het ABVV heeft veel geïnvesteerd om deze eis te verwezenlijken. Jongeren krijgen voortaan sneller begeleiding, terwijl oudere werklozen (vanaf 50 jaar) nog altijd ontsnappen aan de activeringsverplichting.

1.3. Bijdrageverlagingen

De bijdrageverlagingen en belastingverminderingen voor de bedrijven zijn tussen 2006 en 2008 opnieuw toegenomen met 2 miljard euro. Overeenkomstig de eis van het ABVV wordt de kostprijs van de bijdrageverlagingen (6,2 miljard euro in 2008) nu gecompenseerd door een alternatieve financiering (11,4 miljard euro in 2008) en komt er op aandringen van het ABVV een evaluatie van de belangrijkste fiscale loonsubsidies (voor overuren en ploegen- en nachtarbeid). Dit resulteerde in het advies 1671 van de NAR-CRB.

Op vraag van de Minister van Werk, sleutelden de sociale partners aan een voorstel tot vereenvoudiging van de patronale bijdrageverlagingen. Dit voorstel schaft een groot deel van de bijdrageverminderingen voor doelgroepen af om ze enerzijds meer te richten op de lage lonen, en anderzijds de structurele bijdragevermindering (voor elke werknemer) op te trekken. Met de vrijgekomen middelen werden de activa (= voor aanwerving van kansengroepen blijft een werkloosheidsuitkering behouden, die de werkgever mag aftrekken van het loon) voor kwetsbare groepen versterkt. Deze nieuwe maatregelen zouden ingaan in 2010. Het voorstel is budgettair neutraal.

De Vlaamse Regering riep in dit dossier een belangenconflict in, wegens het afschaffen van de bijdrageverminderingen voor ouderen. Op aangeven van het ABVV werd binnen de NAR een gemeenschappelijk argumentarium opgesteld om elk van de ingeroepen argumenten te weerleggen.

1.4. Financiering van de sociale zekerheid

Ons 1 mei-plan voor de financiering van de sociale zekerheid van 2005 werd grotendeels verwezenlijkt. Sinds 2006 werd de financiering uitgebreid d.m.v. de toekenning van een percentage van de roerende voorheffing (425 miljoen euro voor 2010).

Vanaf 2008 wordt deze financiering nog versterkt door de uitvoering van het nieuwe financieeringsmechanisme van de gezondheidszorg (575 miljoen euro extra in 2008 en 1 miljard extra in 2009 en 1,9 miljard in 2010). Dit mechanisme, dat de verantwoordelijkheid voor het bepalen van de groeinorm bij de overheid legt, is essentieel om het financiële evenwicht van het systeem te garanderen. De invoering van dit nieuwe mechanisme was een belangrijke realisatie. De financiering van de sociale zekerheid staat, sinds de crisis, onder druk. Een enorme toename van de uitgaven voor werkloosheid, minderinkomsten uit sociale bijdragen en BTW zorgden voor een voorzien tekort in 2010 van meer dan 4 miljard euro! Zonder dit nieuwe financieeringsmechanisme van de gezondheidszorg echter, was het tekort nog bijna twee miljard euro groter. Gelukkig is minister Onkelinx erin geslaagd het tekort voor 2010 en 2011 grotendeels bij te passen door bijkomende overheidsfinanciering.

De invoering van een Algemene Sociale Bijdrage (ASB) blijft echter noodzakelijk. De strijd tegen fiscale en sociale fraude houdt eveneens een belangrijke bron van inkomsten in.

05/10/2006

ABVV militanten voeren een symbolische actie voor het Fonds voor Beroepsziekten en het Fonds voor Arbeidsongevallen om de aandacht te vestigen op de beperking van de cumulatie tussen een rustpensioen en een vergoeding in het kader van een beroepsziekte of arbeidsongeval.

1.5. Gezondheidszorg

De toegang tot gezondheidszorg voor kansarmen werd verbeterd dankzij de verhoging van de maximumfactuur en – na jarenlang aandringen door het ABVV – de invoering van het OMNIO-statuuut voor werknemers en werklozen met een heel laag inkomen. In de laatste gezondheids-wet, verkreeg het ABVV een uitbreiding van de verhoogde tegemoetkoming (het “WIGW-sta-tuuut”) naar alle werknemers die één jaar of langer werkloos zijn, en naar alleenstaanden. Wat de uitgaven in de gezondheidszorg betreft, heeft de regering Leterme 1 beslist een groeionorm te behouden van 4,5 %. Op vraag van de sociale partners zullen de reële uitgaven evenwel lager liggen en een deel van het budget zal worden gestort aan een Fonds voor de toekomst van de gezondheidszorg (288,6 miljoen euro in 2007 en 278,3 miljoen voorzien voor 2008). Dit fonds werd opgericht in 2007 en zal vanaf 2012 kunnen worden aangewend om beter in te spelen op het probleem van de vergrijzing.

Deze strategie werd bevestigd onder Leterme II en Van Rompuy I.

Voor 2010 en 2011 wordt een flink deel van het overschot bij de gezondheidssector (350 miljoen euro) trouwens gebruikt om de tekorten bij de andere sectoren van de sociale zekerheid bij te passen.

Voor het vierde opeenvolgende jaar worden de uitgaven in de gezondheidszorg beheerst door de invoering van een reeks maatregelen (farmaceutische heffingen, voorschriftenquota’s voor generische geneesmiddelen...), maar politiek moet constant bijgestuurd worden om geen nieuwe tekorten in deze sector te veroorzaken.

1.6. Pensioenen

Het Regeerakkoord voorzag een pensioenconferentie. Deze werd onderverdeeld in drie werk-groepen: wettelijk pensioen, aanvullend pensioen en rol van de senior in de samenleving. De werkzaamheden vatten aan begin 2009 en zijn nog volop bezig.

Het ABVV besteedde in 2008-2009 veel aandacht aan de voorbereiding van een standpunt over de pensioenen. Verschillende werkgroep- en bureauvergaderingen en ook twee federale comité’s werden eraan gewijd.

Uiteindelijk kwamen we tot een standpunt om de pensioenen van de privé-sector te harmonise-ren op het niveau van het gezinspensioen: 75% van het loon verdiend tijdens de carrière. Dit betekent dat alleenstaanden en samenwonenden een kwart meer pensioen zouden krijgen (van 60 naar 75%).

Om dit te bekostigen stellen we voor de werkgeversbijdrage met 1% te verhogen en een over-heidstussenkost voor eenzelfde bedrag te vragen. Is dit het geval, dan zijn we bereid met de werknemers een gelijkwaardige inspanning te doen.

Tegelijk met de verbetering van het wettelijk pensioen zou het fiscaal voordeel voor het indi-vidueel pensioensparen kunnen afgebouwd worden. Het wettelijk minimumpensioen moet verhoogd worden tot het gewaarborgd minimumloon. Voor het overlevingspensioen opteren we voor een voorzichtige geleidelijke individualisering, waarbij de keuzemogelijkheid voor het beste pensioen van de twee partners blijft bestaan (60%), maar de mogelijke cumul berekend wordt op eigen rechten i.p.v. op de rechten van de overledene.

1.7. Arbeidsongevallen en beroepsziekten

Ter herinnering: n.a.v. het arrest Gallez van 17 februari 2006 verklaarde het Hof van Cassatie dat de twee Koninklijke Besluiten van 13 januari 1983 gericht op het beperken van cumuls van pensioenen met uitkeringen voor arbeidsongevallen of beroepsziekten, onwettig zijn. Als reactie daarop vaardigde de regering de wet van 20 juli 2006 uit voor het herinvoeren met terugwerkende kracht van een cumulstelsel dat identiek is aan het stelsel voorzien in de onwettige Koninklijke Besluiten. Op basis van individuele dossiers ondersteunde het ABVV verschillende beroepsprocedures voor het Grondwettelijk Hof met het oog op de annulering van de betrokken artikelen van de wet van 20 juli 2006. Op 17 april 2008 verwierp het Grondwettelijk Hof de verschillende beroepen. Het ABVV neemt akte van de beslissing van het Hof, maar sluit een eventueel beroep voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens niet uit.

Ondertussen verkregen we toch al dat de slachtoffers van arbeidsongevallen en beroepsziekten niet langer hun toelage voor sociaal-professionele criteria verliezen.

Ingevolge ons aandringen in het Beheerscomité van het Fonds voor de Beroepsziekten werden in de laatste bestuursovereenkomst de behandlings- en betalingstermijn in de dossiers van verwijdering van zwangere vrouwen en de erkenning van beroepsziekten die niet zijn opgenomen in de huidige lijst (cf. gedekt systeem) aanzienlijk verbeterd.

1.8. Combinatie arbeid en privé

Ter gelegenheid van de 1ste institutionele ronde begin 2008 werd principieel beslist het FCUD (het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten), waarmee de sociale zekerheid deelnam aan de financiering van buitenschoolse opvang, nood- en flexibele opvang en de opvang van zieke kinderen, te communautariseren. Het jaarlijks budget van 53 miljoen euro (2008) en de bijkomende middelen die werden verkregen op de Ministerraad van Oostende (20 miljoen euro per jaar), zouden vanaf 2009 aan de Gemeenschappen moeten worden overgedragen.

Door het stilvallen van de communautaire dialoog is er tot op heden echter nog geen enkele verandering doorgevoerd, en is de werking van het FCUD feitelijk bevroren. Op aansturen van het ABVV werd een unaniem NAR-advies verkregen dat het zorgverlof ook mogelijk zou maken voor de hospitalisatie van een kind. Het zorgverlof kon tot op heden slechts voor minimum een maand. Dit wordt nu mogelijk vanaf één week zodat men veel korter op de bal kan spelen.

Ook slaagde het ABVV er binnen de NAR in om ziekteperiodes te neutraliseren voor het recht op tijdskrediet. Tot dan konden werknemers die lang ziek geweest waren daarna geen 4/5'de of halftijds tijdskrediet opnemen, omdat ze geen 12 maanden voltijds gewerkt hadden. Er wordt voorzien om tegen het einde van het jaar een evaluatie door te voeren van de verschillende verlofvormen, in de brede zin van het woord.

1.9. Stelsel van zelfstandigen

Sinds 1 januari 2008 hebben de zelfstandigen toegang tot de gezondheidszorg aan dezelfde voorwaarden als loontrekkende werknemers. Bovendien wordt de laatste hand gelegd aan de harmonisering van het kinderbijslagstelsel voor zelfstandigen (er blijft 5 € verschil voor het eerste kind). In uitzonderlijke gevallen krijgt een zelfstandige nu zelfs meer kinderbijslag (gezin met twee kinderen waarbij het jongste jonger is dan zes jaar).

Het verkrijgen van deze voordelen leidde evenwel niet tot een voldoende aanpassing van het bijdragesysteem voor de zelfstandigen, dat gekenmerkt blijft door een gebrek aan solidariteit (afnemende bijdragetarieven en een bovengrens voor de bijdragen). Bovendien neemt het door de overheid gefinancierde deel van hun sociale zekerheidsstelsel almaar toe, waardoor het verhoudingsgewijs groter is dan dat van de loontrekkende werknemers (39,2 % tegenover 28 %).

06/06/2008

Actie waarbij het ABVV de belastingcadeaus aan de ondernemingen en vermogens aanklaagt.

2. *Fiscaliteit*

Overeenkomstig de resoluties van ons vorig congres ijverde het ABVV ervoor om het debat over een rechtvaardiger fiscaliteit, gekoppeld aan een rechtvaardiger belasting van de inkomens en de vermogens en een passende financiering van de openbare diensten, op de sociaal-politieke agenda te plaatsen.

In die context eiste het ABVV dat er niet langer over een verlaging van de belastingen gepraat werd, maar over een rechtvaardiger verdeling van de fiscale heffingen: minder belastingen op arbeid, meer belastingen op de andere inkomenssoorten en een efficiënter strijd tegen belastingontduiking.

Campagne voor rechtvaardiger belastingen voor de bescheiden inkomens

In dit kader organiseerde het ABVV vanaf 2007 een campagne voor de invoering van een sociaal belastingkrediet met de bedoeling de belastingdruk te herverdelen door de heffingen voor de werknemers te verlichten en tegelijkertijd te zorgen voor de nodige budgettaire inkomsten via maatregelen zoals:

- een betere belasting van de inkomens uit kapitaal (eenvormige behandeling t.a.v. belastingen ongeacht de toekenningmodaliteiten van het rendement op spaargelden – rente of meerwaarde – met behoud van de huidige vrijstelling van de eerste inkomensschijf van de belastingplichtige);
- afschaffing van de verlaagde aanslagvoeten in de vennootschapsbelasting;
- betere controle van de aangegeven inkomens, betere belastinginning en effectieve strijd tegen belastingontduiking;
- belasting van de effectieve huurinkomens.

Hoewel onze eisen niet allemaal ingewilligd werden, was de druk van het ABVV voor een verlichting van de belastingen op de bescheiden inkomens toch niet vergeefs. We kunnen namelijk vaststellen dat het percentage van de eerste schijf van de forfaitaire beroepskosten geleidelijk aan verhoogd werd en dat een specifieke regeling ingevoerd werd ten gunste van een jaarlijks belastbaar inkomen van minder dan 23.900 €, via een verhoging van het belastingvrij inkomen die neerkwam op een belastingverlaging van om en bij de 70 €.

Federaal Comité over fiscaliteit

Teneinde de noodzaak van een echte belastinghervorming centraal in het politieke debat te stellen, organiseerde het ABVV op 29 september 2009 een Federaal Comité over het onderwerp. De afgevaardigden van de ACOD-Sector Financiën gaven toelichting bij de toestand qua (des)organisatie en personeelsbeheer bij het ministerie van Financiën. Een Franse kameraad gaf toelichting bij het Franse systeem van bekendmaking van de financiële inkomens en de belasting van deze inkomenssoort.

Naar aanleiding hiervan en op basis van deze getuigenissen herinnerde het ABVV aan zijn eisen i.v.m. de strijd tegen belastingontduiking, meer bepaald de afschaffing van het bankgeheim en de automatische uitwisseling van gegevens tussen de financiële instellingen en de belastingadministratie.

Op hetzelfde Federaal Comité wezen we nog eens op onze eisen m.b.t. de strijd tegen de systematische onderschatting van de belastbare inkomsten van bepaalde socio-professionele groepen evenals op onze strijd tegen de belastingparadijzen zowel op nationaal als op internationaal vlak. Met voldoening konden we vaststellen dat bij de opstelling van de begroting 2010 de regering maatregelen nam in die richting (beperking van de forfaitaire beroepskosten van bedrijfsleiders, beperking van de aftrek van de stortingen aan belastingparadijzen).

Brochures en dossiers over de rol van de fiscaliteit

Overeenkomstig de resolutie die op het laatste congres i.v.m. de belastingen goedgekeurd werd, publiceerden wij in februari 2009 de brochure "Waarom betalen wij belastingen", waarbij het de bedoeling was de militanten en de leden te wijzen op het belang van een rechtvaardiger fiscaliteit voor een meer solidaire, rechtvaardiger maatschappij met toegankelijke openbare diensten. In 2008 werd deze brochure voorafgegaan door een affiche- en pamflettencampagne rond het thema "Voor een rechtvaardiger fiscaliteit". Deze campagnes werden uiteraard ook overgenomen in "Syndicats / De nieuwe Werker".

In hetzelfde kader werkte het ABVV actief mee aan de campagne "Enkel gewone mensen betalen belastingen" van het Financieel Actie Netwerk (FAN) en het Réseau pour la Justice Fiscale (RJF), meer concreet door middel van een actieve medewerking (samen met de ACOD) aan een actie op 6 juni 2008 waarbij de belastingcadeaus aan de ondernemingen en de vermogens aangeklaagd werden, aan de ondertekening van vrije tribunes, aan studie- en sensibiliseringsdagen evenals aan het opstellen van een brochure. Bovendien werd in "Syndicats / De Nieuwe Werker" een dossier gewijd aan de campagne "Enkel gewone mensen betalen belastingen" van deze twee netwerken.

Evaluatie van de belastingvoordelen aan de ondernemingen

In het kader van de statutaire verbintenis om de fiscale stimuli aan de ondernemingen grondig te evalueren, slaagde het ABVV erin de gevolgen te beperken van de maatregel om de bedrijfsvoorheffing op overuren te verlagen. In een eerste fase verkregen wij bij de onderhandelingen over het IPA 2007-2008 dat deze maatregel nooit tot gevolg mocht hebben dat een overuur de werkgever minder zou kosten dan een normaal werkuur.

N.a.v. het IPA 2009-2010 vroegen de werkgevers dat een passage uit het regeringsakkoord over de versterking van de belastingkorting op ploegen- en nachtarbeid uitgevoerd zou worden. Het ABVV verkreeg hierbij de afschaffing van de fiscale misbruiken op het gebied van occasionele ploegenarbeid, waarbij de toekenning van de korting afhankelijk gesteld werd van een minimumprestatie in het kader van nacht- en ploegenarbeid.

Het ABVV droeg eveneens sterk bij tot het onder druk zetten van de notionele intrestaftrek met de bedoeling deze regeling te doen afschaffen en in een overgangsfase de nefaste gevolgen ervan voor de belasting van de ondernemingen en dus ook op de begrotingsinkomsten maximaal te beperken. Dit werd onder meer concreet benadrukt in een campagne van het ABVV over de notionele intrestaftrek en andere fiscale cadeaus aan de ondernemingen. Daarbij publiceerden wij in maart 2008 een brochure getiteld "De waarheid over de notionele intrestaftrek" en hielden wij een enquête in de bedrijven naar het gebruik van die maatregel. Bovendien hield het ABVV de druk verder aan door op basis van interne berekeningen cijfers over de werkelijke kostprijs van de notionele intrestaftrek te publiceren.

Het resultaat was dat de regering bij de begrotingsbesprekingen voor 2010-2011 besloot het percentage van de notionele intrestaftrek te beperken waardoor de impact van deze maatregel enigszins ingeperkt wordt.

Eindelijk naar een echte bestrijding van de belastingontduiking?

Sinds de jaren 80 eist het ABVV een echt beleid ter bestrijding van de fiscale fraude. Het is trouwens op vraag van het ABVV dat in het uitzonderlijk interprofessioneel akkoord 2009-2010 dit als een prioriteit naar voren geschoven werd en dat de werkzaamheden daarover begin 2009 van start gingen in een gemengde commissie van de NAR en de CRB. Het is dan ook met voldoening dat het ABVV in mei 2009 kennis nam van het mooie resultaat van deze commissiewerkzaamheden. De meeste aanbevelingen gaan inderdaad de goede richting uit.

“Tussen lepel en beker is er nog veel onzeker”, zegt een spreekwoord. In die wetenschap en in een context waarbij sommigen stellen dat zwaar bespaard zal moeten worden in de sociale en de Staatsuitgaven, heeft het ABVV besloten in samenwerking met de ACOD Sector Financiën en de netwerken van RJF en FAN de concrete vertaling van de parlementaire werkzaamheden met de grootste waakzaamheid te volgen in een observatorium dat speciaal daartoe werd opgericht. De bedoeling daarbij is na te gaan hoe de politieke wereld de aanbevelingen i.v.m. de strijd tegen belastingontduiking concreet zal vertalen, zo onder meer de afschaffing van wat de Hoge Raad voor Financiën zelf een ‘fiscaal anachronisme’ noemt, nl. het bankgeheim dat in België nog steeds bestaat!

De verdediging van het belastingstelsel op de sociale uitkeringen: nog altijd op de eerste plaats

Het ABVV heeft, gezien zijn lange traditie ter zake, veel aandacht besteed aan het verdedigen van het belastingstelsel op de sociale uitkeringen. Dit resulteerde in concrete actie van het ABVV om het fiscaal statuut van de brugpensioenen en van de canada-drytoeslagen te verbeteren ingevolge de door het Generatiepact aangebrachte wijzigingen in het statuut.

Verder leidde een door het ABVV ingediende rechtsvordering er ook toe dat het Grondwettelijk Hof in 2009 oordeelde dat het niet afzonderlijk belasten van gehuwde werklozen discriminerend en dus ongrondwettelijk was. Dit vonnis, dat in 2009 werd uitgesproken, trad echter in werking vanaf de invoering van de fiscale individualisering voor de andere sociale uitkeringsgerechtigden, zodat de fiscale toestand van de gehuwde werklozen werd herzien voor de inkomens van 2004 tot 2008. Dankzij het optreden van het ABVV werd de fiscale toestand van de gediscrimineerde werklozen automatisch herzien, zonder dat ze daar zelf de minste actie voor moesten ondernemen.

Op het gebied van de groene fiscaliteit nam het ABVV deel aan de werkzaamheden en het advies ter zake, hoofdzakelijk binnen de FRDO. Het wees erop dat vermeden moest worden dat groene fiscale maatregelen negatieve sociale gevolgen zouden hebben.

Europese dimensie: noodzakelijk!

Het ABVV heeft er ook voor geijverd het debat over een rechtvaardige fiscaliteit naar het Europees niveau te tillen, meer bepaald via het EVV. Het ABVV kon dus wegen op de EVV-resoluties tijdens het Congres van Sevilla, zodat het accent meer kwam te liggen op de noodzaak van een harmonisering, met name op het vlak van de bestaande belastingen op kapitaal, zowel slapend

(beleggingen) als productief (oprichten van vennootschappen) kapitaal. Het ABVV heeft er meer bepaald op aangedrongen dat het EVV zou oproepen tot de invoering van een minimumtarief in de vennootschapsbelasting.

Het ABVV werd ook gevraagd de Europese vakbeweging te vertegenwoordigen op het 3de Europees Fiscaal Forum, georganiseerd door de Europese Commissie. Bij deze gelegenheid heeft het ABVV er nogmaals op gewezen dat de fiscale inkomsten er voor de vakbonden in de eerste plaats moeten voor zorgen dat ons Europees sociaal en economisch model behouden kan worden, met een goede sociale bescherming en goede openbare diensten.

In onze geglobaliseerde economie is het van primordiaal belang dat een voldoende belastingniveau van alle inkomenssoorten en van alle belastingsgrondslagen wordt gegarandeerd. Dit houdt in dat enerzijds alle inkomsten gekend moeten zijn en dat anderzijds een einde moet worden gemaakt aan de fiscale concurrentie, hetgeen altijd schadelijk blijkt te zijn voor ons sociaal model.

In die context heeft het ABVV gepleit voor de invoering, voor alle lidstaten van de EU, van een verplichte uitwisseling van informatie op het vlak van inkomens, voor de afschaffing van het bankgeheim, voor de uitbreiding van het toepassingsveld van de spaarrichtlijn (van toepassing op alle roerende inkomens en alle begunstigten) en voor een harmonisering op het vlak van de vennootschapsbelasting met een minimumtarief. De ontmanteling van de fiscale paradijzen en de invoering van een soort van Tobin-taks op financiële transacties maakten uiteraard ook deel uit van de vakbondseisen.

Het ter beschikking stellen van nuttige instrumenten... die effectief gebruikt worden!

Naar goede gewoonte en traditie is het ABVV tijdens de periode 2006-2009 zijn 'Belastinggids' blijven publiceren. Deze gids heeft zoals steeds tot doel de werknemers en sociale uitkeringsgerechtigden te helpen bij het correct invullen van hun belastingaangifte, waarbij ze de fiscale aftrekposten en andere kortingen kunnen genieten. Verder stelt het ABVV op zijn website de nieuwe barema's van de bedrijfsvoorheffing ter beschikking, evenals een module waarmee het nettoloon kan worden berekend.

3. Kwaliteitsvolle openbare diensten

Op het Statutair Congres van 2006 werd gepleit voor de bevordering en de uitbouw van kwaliteitsvolle, sociaal efficiënte openbare diensten, in het kader van een globale strategie van duurzame ontwikkeling met als doelstelling een betere levenskwaliteit voor iedereen. Er werd geëist de openbare diensten opnieuw een centrale plaats in ons sociaal model te geven, met de nodige menselijke en materiële middelen voor hun goede werking.

Het ABVV sprak zich ook opnieuw uit voor een Europese kaderrichtlijn over de openbare diensten die het Europees sociaal model zou versterken en eiste waterdichte garanties opdat het debat over de sociale diensten van algemeen belang niet zou leiden tot privatiseringen noch tot een vermarkting van een hele waaier openbare diensten aan de burgers.

Werkgroep openbare diensten

Overeenkomstig de resoluties van het jongste statutair congres van het ABVV, werd – samen met ACOD – een werkgroep opgericht ‘voor toegankelijke en kwaliteitsvolle openbare diensten’. Deze werkgroep heeft meerdere projecten besproken: campagne fiscaliteit, campagne openbare diensten, campagne petitie. De laatste vergadering vond plaats in oktober 2007.

- Campagne fiscaliteit (zie punt 2 rechtvaardige fiscaliteit)
- Campagne openbare diensten
 - Via het federaal ABVV heeft ACOD/CGSP een sensibiliseringscampagne over de openbare diensten opgezet met spandoeken aan de gevel van ABVV-gebouwen.
 - Het federaal ABVV heeft de bezorgdheden van ACOD/CGSP over de openbare diensten opgenomen in het memorandum voor de federale verkiezingen van juni 2007.
- Petitiecampagne: Het federaal ABVV verzamelde actief handtekeningen voor 2 petitie:
 - de EVV-petitie voor een kaderrichtlijn over de openbare diensten; deze petitie werd neergelegd in november 2007 met meer dan 500.000 handtekeningen
 - de petitie ‘sos.post’ van Europarlementslid Alain Hutchinson (PS) tegen het voorstel van Europese richtlijn tot volledige liberalisering van de postdiensten; deze petitie werd in juli 2007 neergelegd met meer dan 132.000 handtekeningen.

Werkgroep dienstenrichtlijn

Het federaal ABVV reactiveerde de werkgroep dienstenrichtlijn in juni 2008 om de omzetting van de dienstenrichtlijn in Belgisch recht op de voet te kunnen volgen samen met de centrales. Op die manier wil het federaal ABVV erover waken dat er niet geraakt wordt aan fundamentele wetten of reglementen betreffende de openbare diensten.

Het ABVV volgde dan ook aandachtig de gemeenschappelijke werkzaamheden van de NAR en de CRB over de omzetting van de dienstenrichtlijn in Belgisch recht. We probeerden zoveel mogelijk sectoren uit het toepassingsveld van de richtlijn te halen en te vermijden dat de administratieve vereenvoudiging een voorwendsel voor deregulering zou zijn.

Openbare diensten en de crisis

De werkgevers maakten dankbaar gebruik van de financiële crisis om hun aanvallen op de openbare diensten en de ambtenaren te intensifiëren. Het ABVV weerde deze aanvallen steevast af in de pers en schoof kwaliteitsvolle openbare diensten naar voor als één van de pijlers van een duurzaam postcrisis.

05 *b*

*Instrumenten voor de
bescherming van de werknemers*

1. Arbeidsrecht en sociale wetgeving

Verwittiging: Dit hoofdstuk beschrijft slechts een selectie van de dossiers die in de diverse overlegorganen werden behandeld. Voor een gedetailleerd overzicht van de punten waarop het ABVV is tussengekomen, verwijzen we naar de werkingsverslagen en de websites van de NAR en de CRB.

1.1. Flexibiliteit en kwaliteit van het Werk

Ons arbeidsrecht is het voorwerp van een benchmarking en onophoudelijke rapporten, en wordt door de voorstanders van een ongebreidelde flexibiliteit als te streng en te strak bestempeld. Sinds het principe van de flexicurity in de Europese richtsnoeren voor werkgelegenheid werd opgenomen, is er voorzien in een jaarlijkse monitoring via de nationale hervormingsplannen (cf. Hoofdstuk VIII: Sociaal Europa).

Het ABVV was de voortdurende kritiek op ons systeem beu en publiceerde in 2008 een dossier onder de titel “Belgium: more flexibility, less security” waarin aangetoond werd:

- dat ons recht niet rigide is (zie het extreme voorbeeld van de “Plus Minus Conto” of het mechanisme van de “grote flexibiliteit” dat tot 84 uren arbeidsprestaties per week toelaat), maar dat het collectief onderhandeld en omkaderd werd;
- dat het deel “zekerheid”, in tegenstelling tot wat doorgaans verteld wordt, alles behalve bevredigend is (bijv. lage vervangingsgraad sociale uitkeringen).

Dit dossier diende als hulpmiddel bij een aantal paneldebatten, colloquia en vormingen waarop het ABVV uitgenodigd was. Na deze precisering geven we hierna een overzicht van onze werking in de afgelopen vier jaar op het vlak van het arbeidsrecht.

1.1.1. Plus minus conto: een gevoelig onderwerp ...

Iedereen weet hoe moeilijk de werknemers uit de autonijverheid het hebben. In 2006 kwam dit duidelijk tot uiting bij de invoering van een nieuw middel op het vlak van de “arbeidstijd”, met name het “plus minus conto”. Ten grondslag aan deze wetswijziging ligt een akkoord tussen de werkgevers en de vakbonden van de auto-industrie. Dit akkoord, waarmee men ons land aantrekkelijker wilde maken op het gebied van tijds- en loonflexibiliteit, is gebaseerd op een gelijkaardig Duits systeem. Het is trouwens op dat moment dat men wachtte op een beslissing van Opel over welke fabriek van de groep die de assemblage van de Opel Astra zou toegewezen krijgen.

Het oorspronkelijke akkoord voorzag o.m. in de mogelijkheid:

- om 10 uur/dag te werken met een maximum van 48u/week;
- de referteperiode tijdens dewelke de arbeidsduur nageleefd moet worden, op gemiddeld 6 jaar te brengen (vroeger maximum 1 jaar);
- een tijdspaarrekening in te voeren.

De regering toonde zich gevoelig voor het werkgelegenheidsargument en besloot uitvoering aan dit akkoord te geven, maar het eerst voor te leggen aan de federale sociale gesprekspartners (informele technische werkgroep, daarna de NAR). De uitvoering van dit akkoord gaf aanleiding tot bijzonder moeilijke discussies binnen het ABVV ...

Hoewel het luik van de tijdspaarrekening onderweg opgegeven werd, werd het « plus minus conto » wel degelijk in de wetgeving opgenomen, mits een aantal grendels waarop het ABVV aangedrongen had.

Zo:

- wordt het systeem beperkt tot werkgevers en werknemers van de autobouw en autoassemblage (en hun onderaannemers) die cumulatief aan de volgende kenmerken beantwoorden:
 - behoren tot een sector die aan een sterke internationale concurrentie blootstaat;
 - onderworpen zijn aan langdurige productiecycli die over meerdere jaren lopen, tijdens welke de hele onderneming of een homogeen deel ervan te maken heeft met een langdurige substantiële vermeerdering of vermindering van het werk;
 - geconfronteerd worden met de noodzaak het hoofd te bieden aan een sterke stijging of daling van de vraag naar een nieuw ontwikkeld industrieel product;
 - geconfronteerd worden met specifieke economische motieven die de eerbiediging van de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur tijdens de referteperiodes van de arbeidswet van 16 maart 1971 onmogelijk maken.
- Moet er, vooraleer dergelijk systeem ingevoerd kan worden, (1) een sectorale EN een ondernemings-cao gesloten worden en moeten in beide gevallen (2) de voorwaarden door de minister van Werk erkend worden (3) na eenparig en overeenstemmend advies van de NAR. Op ondernemingsniveau moet de cao gesloten worden tussen de werkgever en **alle vakbondsorganisaties** die in de vakbondsafvaardiging vertegenwoordigd zijn

In deze zeer gespannen context kon in het kader van de onderhandelingen over een IPA voor 2007-2008 uiteraard geen enkele toegeving meer inzake flexibiliteit gedaan worden.

1.1.2. Kwaliteit van deeltijdwerk: een niet gerealiseerd syndicaal ankerpunt van het IPA 2007/2008

Voor het ABVV is de kwaliteit van het werk een hoofdditem. Het probleem van ondernemingen waarvan de arbeidsorganisatie op deeltijdwerk gebaseerd is, verdient uiteraard al onze aandacht. Temeer omdat deze arbeidsorganisatievorm vooral verspreid is in sectoren waar de arbeidsomstandigheden verre van optimaal zijn en waar hoofdzakelijk vrouwen werken.

Wij wilden dus:

- het probleem van de prioritaire toegang tot voltijds werk (vandaag een theoretisch recht) opnieuw aan de agenda zetten;
- een grotere transparantie en het einde van de praktijk van de opeenvolgende aanhangsels van korte duur bij de contracten.

Een woordje uitleg: de werknemers ondertekenen een aanhangsel aan hun contract. Dit aanhangsel voorziet meer werkuren voor een welbepaalde duur. Na dit aanhangsel volgen nieuwe aanhangsels gedurende langere periodes. Het is een techniek die werkgevers gebruiken om de structurele prestatie van bijkomende arbeidsuren niet te moeten omzetten in een contract voor onbepaalde duur. Cao nr. 35 verplicht hen nochtans daartoe. Tegelijkertijd proberen ze op die manier aan het betalen van overloon te ontsnappen.

Deze punten werden onderhandeld in het kader van het IPA 2007-2008.

Toch bleek het niet mogelijk tot een oplossing te komen, want de werkgevers maakten op schaamteloze wijze misbruik van de formulering van de tekst van het IPA. Ze eisten een forse vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten en dreven het zelfs zo ver dat ze op in-

terprofessioneel vlak een annualisering van de arbeidstijd van de deeltijdse werknemers wilden invoeren! Dit was voor ons onaanvaardbaar want dit betekende minder controle en minder zicht op deeltijdwerk en vooral nog meer flexibiliteit voor een groep werknemers die er al in ruime mate onder te lijden heeft. Tegenover deze onredelijke eisen was een akkoord dus pure illusie. Temeer omdat de patronale onderhandelaars in feite geen mandaat hadden om een einde te stellen aan de praktijk van de aanhangsels. Het is dus op vraag van het ABVV dat de onderhandelingen voor onbepaalde duur opgeschort werden ...

We verwijzen naar hoofdstuk V.1. “Een sterke sociale zekerheid” voor wat we hebben kunnen realiseren voor de deeltijdse werknemers via de inkomensgarantie-uitkering.

1.1.3. Aanwerving via interim en kwaliteit van het werk van uitzendkrachten: impasse

Al in 2006 werd in de NAR onderhandeld over de opname in de wetgeving van een nieuw motief (inschakeling/aanwerving) om het beroep op uitzendwerk mogelijk te maken. Voor het ABVV betekende dit dat de discussie opengetrokken moest worden naar de kwaliteit van uitzendwerk (einde opeenvolgende dagcontracten, enz.) en dat er een strikt kader moest worden uitgetekend. Onder meer via voorafgaande syndicale toelating, beperking in de tijd, duidelijke afbakening van de maatregel, ... Bij gebrek aan akkoord over die punten werd de discussie opgeschort. Maar eigenlijk zagen de werkgevers niet langer het nut van verdere discussie in, omdat ze ervan overtuigd waren dat ze hun buit via lobbying zouden binnenhalen. Ze waren eraan voor hun moeite ...

Na een zoveelste dreiging van de politieke wereld en een mededeling van de sectorale sociale partners (PC 322) werd het dossier naar de NAR teruggestuurd. In 2008 werd de discussie dus hervat. Ware het niet dat de werkgevers nog meer eisen stelden: ze vroegen de invoering van het contract voor onbepaalde duur voor uitzendkrachten, de inschakeling van uitzendwerk bij staking, enz. Bovendien koppelden ze deze discussie aan de omzetting van de uitzendrichtlijn in het Belgisch recht (uitzendwerk en openbaar ambt, opheffing verbodsbe-
palingen op uitzendwerk... ; cf. hoofdstuk VIII Sociaal Europa). Waar de patronale onderhandelaars in 2006 nog over een mandaat leken te beschikken om te onderhandelen over het beperken van het misbruik van opeenvolgende dagcontracten, bleken ze nu helemaal geen mandaat meer te hebben. Uireindelijk riepen ze in 2009 de crisis in om eenzijdig de discussie op te schorten.

Het ABVV koppelde dan de discussie over de omzetting van de uitzendrichtlijn aan het hervatten van de onderhandelingen over de kwaliteit van het werk. In verband met dit luik legden de drie vakbonden een door het ABVV geschreven gemeenschappelijke nota neer in de NAR. Deze nota voorzag een strengere controle en betere informatie over de inschakeling van uitzendwerk, het samenvallen van het inzetten van de werknemer (motief) met de duur van zijn contract (en dus het einde van het misbruik van opeenvolgende contracten van bepaalde duur), de responsabilisering van de uitzendkantoren, enz. De onderhandelingen werden in januari 2010 hervat.

1.1.4. Overgang naar lichter werk

Bepaalde punten uit het generatiepact wekten meer dan andere de geestdrift bij de werkgevers op. Zo kwam er van het probleem van het proactief leeftijdsgebonden personeelsbeleid in de onderneming, dat ondermeer betrekking heeft op de kwaliteit van het werk, helemaal niets terecht. En als de punten m.b.t. de overgang naar lichter werk uitgevoerd werden, dan was het enkel in de vorm van een aanbeveling van de NAR (Aanbeveling nr. 20 van de NAR van 9 juli

2008), omdat de werkgevers niet van een cao wilden weten.

Belangrijkste kenmerken van deze aanbeveling:

- Het initiatief van de vraag naar lichter werk moet uitgaan van de werknemer vanaf de leeftijd van 45 jaar.
- Er is geen definitie van zwaar werk: het gaat om een instrument gebaseerd op de subjectieve benadering van de werknemer. Dit lokte intern heel wat kritiek uit tijdens de discussie over de goedkeuring van de aanbeveling.
- De werkgever informeert de werknemer over de vacante betrekkingen in de onderneming die aan zijn vraag beantwoorden.
- De overgang naar lichter werk gebeurt niet automatisch, de in de onderneming geldende aanwervingsprocedures blijven van kracht met een bijzondere aandacht voor de problematiek van de oudere werknemers.
- De overlegorganen worden betrokken bij de uitvoering van en de controle op de maatregel.

De klemtoon ligt op vorming/opleiding, de aanpassing van de werkplek, de kennisoverdracht alsook de rol van het Ervaringsfonds op dit vlak. Indien de werknemer van ouder dan 50 jaar door zijn functieverandering loonverlies lijdt, zal de RVA tijdelijk zijn loon bijpassen.

In 2010 zou deze aanbeveling geëvalueerd moeten worden.

1.1.5. Betaald educatief verlof: financiële redding van een recht op vorming

Het betaald educatief verlof (BEV) is een recht van iedere werknemer. Het stelt de werknemer in staat zich verder te scholen terwijl hij werkt (sociale promotie, sectorale, academische, algemene opleidingen, ...). De financiering van het BEV gebeurt op basis van een verdeelsleutel van 50/50 tussen de Staat en de werkgevers. Maar het succes van het BEV (meer bepaald op sectoraal vlak) verplichtte de Staat om (1) zijn tegemoetkoming aan te passen om het voortbestaan van het systeem te verzekeren en (2) dringende maatregelen te nemen om het beroep op het BEV te beperken (forfaits, begrenzing aantal uren, ...). Omdat de situatie budgettair onhoudbaar werd, sloten de sociale partners een akkoord over de responsabilisering van de diverse actoren in het kader van het IPA 2007/2008.

Dit akkoord bepaalde dat:

- de werkgeversbijdrage op 0,08% (i.p.v. 0,04%) vastgelegd werd;
- het bedrag van de patronale terugbetaling forfaitair werd en zou variëren afhankelijk van het soort opleiding en van gesloten begrotingsenveloppes (responsabilisering):
 - de boete van 0,05% voor sectoren die de vormingsverbintenissen niet nakwamen, zou als aanvullende financiering gebruikt worden terwijl de loongrens tijdelijk bevroren werd
 - de bruto werkgeversbijdragen (dus buiten de Staatstegemoetkoming) zouden in aanmerking genomen worden om na te gaan of de algemene vormingsdoelstelling van 1,9% bereikt werd (cf. hoofdstuk Vorming).

Sindsdien werden nog een aantal aanpassingen aan het systeem aangebracht na akkoord onder de sociale partners:

- de loongrens werd geïndexeerd voor het schooljaar 2009-2010 ;
- de indexering van de forfaitaire terugbetaling van de werkgevers werd beperkt tot de schooljaren 2008-2009 en 2009-2010 ;
- werkgeversbijdrage eerst op 0,08%, daarna op 0,06% en uiteindelijk op 0,05% tot 30/09/10.

Dit is verantwoord omdat (1) dankzij de inspanningen van de sociale partners, een begrotingsoverschot bereikt werd en (2) de werkgevers akkoord waren om in ruil de werkloosheidsuitkeringen van de deeltijdsen met een bescheiden inkomen op te trekken.

In 2009 vroeg de minister aan de NAR de haalbaarheid te onderzoeken van:

- een verhoging van het aantal uren voor knelpuntberoepen ;
- een verhoging van het aantal uren voor werknemers van ondernemingen in moeilijkheden of in herstructurering ;
- de mogelijkheid om de toegang tot het BEV te vergemakkelijken voor deeltijdse werknemers door het onderscheid tussen werknemers met vaste en variabele uren af te schaffen.

Sindsdien werden de reserves van het BEV door de Staat verlaagd met 30 miljoen voor 2011.

In dit kader is de evenredige uitbreiding van het BEV tot de deeltijdse werknemers een prioriteit voor het ABVV. Het is immers de bedoeling dringend werk te maken van de afschaffing van de directe en indirecte discriminaties waarvan zij het slachtoffer zijn.

1.2 Werkgelegenheidsbeleid

1.2.1. Startbaanovereenkomsten (Rosetta's)

Zoals we mettertijd konden vaststellen heeft het Rosettaplan, zoals het door de toenmalige minister van Werk werd uitgewerkt, niets meer te zien heeft met de huidige versie. Het kreeg verscheidene liftings en ging over van een jaarlijks aanwervingsquotum naar een zeer soepele regeling van patronale bijdrageverlaging, waardoor momenteel meer dan 90% van de werkgevers aan hun wettelijke verplichtingen voldoen (een jongere telt als startbaanovereenkomst tot zijn 26e ongeacht of hij met een dergelijke overeenkomst werkt of niet !).

Dit wordt in 2008 vastgesteld in het rapport nr. 74 van de NAR en de CRB, vaststelling die trouwens ook door het Rekenhof gedaan werd.

Het rapport wees ook op het feit dat deze maatregel lang niet zorgt voor een duurzame inschakeling in het arbeidscircuit.

Voorts dient vermeld dat als gevolg van de onderhandelingen over het Generatiepact, aanvullende maatregelen genomen werden i.v.m. de tewerkstelling van jongeren, o.m. ter ondersteuning van het alternerend leren (slaagpremies) evenals betreffende startbaanovereenkomsten in het openbaar ambt.

1.2.2. Inschakelingsmaatregelen - schoolverlaters

In 2009 stelden de CRB en de NAR een rapport op over inschakelingsmaatregelen voor jonge schoolverlaters. Een erg interessant document aangezien alle op federaal bestaande maatregelen bekeken worden evenals alle voorstellen van de sociale gesprekspartners ter zake. Dankzij dit rapport kon het probleem van discriminatie bij aanwerving duidelijk gemaakt worden. N.a.v. dit rapport buigen de sociale partners zich momenteel over een hervorming van de federale regelgeving betreffende het alternerend leren (sociale zekerheids- en arbeidsrechtelijke aspecten).

1.3. Vervoerskosten, ecocheques, elektronische maaltijdcheques, ...

1.3.1. Werkgeversbijdrage in vervoerskosten

Ingevolge het IPA 2009-2010 (Zie hoofdstuk IV 1.2) werd cao nr. 19 als volgt aangepast:

- de werkgeversbijdrage in de vervoerskosten met het openbaar vervoer wordt opgetrokken van 60 tot 75% ;
- deze bijdrage geldt voor een periode van 2 jaar (2009 en 2010) en kan om de twee jaar opnieuw onderhandeld worden ;
- de eventuele impact van deze verhoging op een bijdrage in de privévervoerskosten wordt afgetrokken van de in het uitzonderlijk akkoord vastgelegde enveloppe van 250 euro. Hier bedoelt men de werkgevers of de cao's die traditioneel naar cao 19 verwijzen voor een tussenkomst in de privévervoerskosten.

De cao bevat ook een bepaling waardoor de bedrijven en de sectoren onder de oude regeling kunnen blijven vallen, zodat ze de beschikbare loonmassa anders kunnen invullen. Tot op vandaag hebben 18 sectoren van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. We hebben echter geen zicht op het aantal ondernemingen dat voor deze weg gekozen heeft.

1.3.2. Ecocheques

Ingevolge het IPA sloot de NAR cao nr. 98 over de ecocheques. Deze cao bevat een lijst van producten die met ecocheques gekocht kunnen worden. De lijst kan jaarlijks uitgebreid en om de twee jaar herzien worden. Belangrijk te weten is dat dit systeem het resultaat is van een uitzonderlijk akkoord dat gebaseerd is op netto loonenvoloppes. De evaluatie van het systeem moet afgerond worden voor het begin van de volgende interprofessionele onderhandelingen, dus vóór eind september 2010.

Een van de eisen van het ABVV die ingewilligd werden en die de ecocheques van maaltijdcheques onderscheidt, is dat deze cheques toegekend kunnen worden tijdens een periode waarin de werknemer niet gewerkt heeft: jaarlijkse vakantie, moederschapsverlof, de eerste 30 dagen arbeidsongeschiktheid ...

1.3.3. Elektronische maaltijdcheques

Het ABVV ging akkoord met het principe van elektronische maaltijdcheques waarover de NAR verscheidene adviezen uitbracht. Maar dan wel onder de volgende voorwaarden:

- Behoud van de voorwaarden betreffende de vrijstelling van het begrip loon in de sociale zekerheid
- Geen bijkomende kosten voor de werknemer
- Principe van de omkeerbaarheid van de keuze van de drager (papier of elektronisch)
- Principe dat het saldo gemakkelijk geraadpleegd moet kunnen worden vóór aanwending van de cheques
- Beveiliging van de drager en bescherming van de privacy.
- Tot slot koppelde het ABVV deze kwestie aan het principe dat de (papieren of elektronische) maaltijdcheques niet voor beslag vatbaar mochten zijn. Sindsdien werd dit principe opgenomen in het gerechtelijk wetboek. Vermoedelijk zullen de eerste elektronische maaltijdcheques in circulatie gebracht worden in de loop van 2010.

1.4. Outplacement/herstructureringen/tewerkstellingscellen

Het Generatiepact bevatte bepalingen waarbij outplacement al of niet via een tewerkstellingscel werd verplicht voor 45plussers met minimum 1 jaar anciënniteit, waaronder ook de bruggepensioneerden. Dit alles op straffe van sancties van de RVA.

De eerste periode van de congreslegislatuur werd dan ook gekenmerkt door onderhandelingen met het oog op de uitwerking van die maatregelen waarbij het ABVV een trekkersrol heeft gespeeld om de nadelige gevolgen zo veel mogelijk weg te werken, zoniet te verzachten.

Zo bevatte het IPA 2007-2008 al bepalingen waarbij de verplichting tot outplacement afgeschaft werd voor deeltijdse arbeidsovereenkomsten, bruggepensioneerden gewone regelingen in bouwsector en nachtarbeid, werknemers met een loopbaan van 38 jaar. Voor deze categorieën vervalt eveneens het recht om sollicitatieverlof te nemen. De sanctie door de werkgever te betalen voor het niet aanbieden van outplacement wordt voor de duurtijd van dit IPA teruggebracht op 1800 euro ipv. 3600 (werd inmiddels verlengd).

De werknemer die een tegenopzeg geeft behoudt het recht op een outplacementbegeleiding gedurende 3 maanden. Na lange en moeizame onderhandelingen konden we op 24 april 2007 een unaniem advies in de Nationale Arbeidsraad bekomen dat een grote groep van **bruggepensioneerden** vrijstelt van de verplichting tot outplacement, beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en inschrijving voor de tewerkstellingscel, en van sollicitatieverlof.

Het komt er op neer dat voortaan alleen nog de werknemers die in brugpensioen gesteld worden in het kader van onderneming in moeilijkheden of herstructurering post generatiepact en nog geen 38 jaar loopbaan hebben, en/of niet kunnen genieten van de andere BP stelsels, beschikbaar moeten blijven voor de arbeidsmarkt en outplacement moeten volgen. **Alle andere bruggepensioneerden hebben we gered van de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en de outplacementverplichting!**

Ook de **werklozen** met 38 jaar loopbaan worden vrijgesteld van de verplichting tot outplacement (tenzij ze toch hun recht opvragen) en van de verplichting om ingeschreven te blijven als werkzoekende op voorwaarde dat ze 312 dagen werkloos zijn.

Als gevolg van deze onderhandelingen moest de CAO 82 aangepast worden.

CAO82 bis trad in voege vanaf 1 december 2007. Gelet op de moeilijke uitgangssituatie waarin we ons bevonden ingevolge het Generatiepact hield deze CAO niettemin garanties in voor de werknemers en bereikte ze een evenwicht tussen rechten en verplichtingen van de werknemers enerzijds en die van de werkgevers anderzijds.

Voor de werknemers zit de meerwaarde in:

- het feit dat de CAO geldigheidsvoorwaarden bevat waaraan het aanbod moet voldoen;
- de aanzienlijke uitbreiding van de kwaliteitsvereisten;
- de vereenvoudiging van de procedure (automatische overgang naar volgende fase);
- de verkorting van de termijnen zodat het outplacement sneller kan aanvangen;
- de verlenging van de termijn voor ingebrekestelling van 2 tot 9 maanden bij een ontslag met verbrekingsvergoeding;
- de vraag in het advies dat RVA preventief zou kunnen geraadpleegd worden en dat de RVA proactief zou optreden indien werkgever niet reageert op ingebrekestelling van werknemer.

De omzetting van de akkoorden in de werkloosheidsreglementering vergde van onze vertegenwoordigers in het beheerscomité van de RVA een niet aflatende strijd om de administratie te bewegen tot de gevraagde wijzigingen.

Eind 2008 besliste de minister van Werk, Joëlle Milquet, om de tewerkstellingscellen (TWC) open te stellen voor meer werknemers dan tot hiertoe het geval was.

Voortaan moet bij elk collectief ontslag een TWC opgericht worden, iedere werknemer moet zich inschrijven op straffe van RVA-sancties, uitzendkrachten en werknemers met een contract van bepaalde duur hebben de mogelijkheid zich in te schrijven in de TWC.

De duur van het outplacement varieert naarmate de werknemer jonger of ouder is dan 45 jaar.

In eerste instantie wou de minister de inschakelingsvergoeding beperken tot 75% voor de laatste 3 maanden van de 45plussers maar door ons protest konden we dat ongedaan maken.

1.5. Fonds Sluiting van Ondernemingen (FSO)

De periode 2006-2009 heeft voor het FSO substantiële wijzigingen meegebracht.

De belangrijkste mijlpaal is de inwerkingtreding van de sluitingswet van 26 juni 2002 op 1 april 2007.

De nieuwe sluitingswet werd al in 2002 gestemd en in augustus van dat jaar gepubliceerd in het Staatsblad maar de inwerkingtreding ervan werd ondergeschikt gemaakt aan uitvoeringsbesluiten. Eerst werd een advies gevraagd in de NAR dat pas gefinaliseerd was in 2005 (advies nr.1526 van 12 juli 2005, nr. 1513 van 4 mei 2005). De vertraging was te wijten aan het feit dat gaandeweg punten werden toegevoegd zoals enerzijds de omzetting van twee richtlijnen en het wegwerken van onduidelijkheden en anomalieën in de wet, anderzijds de verruiming van de tussenkomst van het sluitingsfonds tot de non-profit.

Tegelijkertijd met de nieuwe sluitingswet werd het toepassingsgebied voor de werknemers die kunnen genieten van een sluitingspremie vanaf 1 april 2007 verruimd tot ondernemingen met minstens 5 werknemers. Dit was nog een uitvoering van het IPA 2005-2006 dat voorzag om vanaf 1 januari 2006 het toepassingsgebied van de reglementering nog uit te breiden tot werknemers van ondernemingen met 5 tot 10 werknemers.

Op 1 april 2007 gingen ook nieuwe plafondbedragen in voege. De grensbedragen werden niet meer verhoogd sinds 1985! De verhoging en aanpassing van die grensbedragen was het resultaat van de niet aflatende strijd van het ABVV. Er werd een herschikking doorgevoerd tussen de grensbedragen van de diverse posten en het globale grensbedrag werd verhoogd van 22.310,42 euro tot 23.000 op 1 april 2007, 24.000 op 1 januari 2008, naar 25.000 op 1 januari 2009. De aanpassing heeft tot gevolg dat het aantal werknemers dat volledig vergoed wordt door het FSO steeg van 35% naar 91%!

De financiële toestand van het FSO zag er op de vooravond van de economische crisis zeer rooskleurig uit. Wegens de opgespaarde reserve beschikte het FSO over een aanzienlijke thesauriesaldo waardoor het FSO zeker niet leed onder de verhoging van de plafonds.

De bijdragevoeten voor 2008 en 2009 lagen dan ook een stuk lager dan in 2007 (voor contrac-

tuele vergoedingen: 0,15% in 2008, 0,10% in 2009, voor economische werkloosheid: 0,15% in 2008 en 0,14% in 2009).

Mede door de economische crisis en tengevolge van het invoeren van de crisisschorsing voor bedienden vanaf 1 januari 2009, waarvan de kost voor 27% gedragen wordt door het FSO waarvoor geen bijdragen waren voorzien, is het thesauriesaldo op één jaar tijd geslonken van 262 miljoen euro tot 71 miljoen euro!

Bijdragevoeten verschuldigd voor de financiering van het Fonds

Jaar	Ondernemingen met ten minste 20 werknemers	Ondernemingen met minder dan 20 werknemers	Havens, zeevisserij, scheepsherstellingsbedrijf en voedingsnijverheid	Handel in brandstoffen van Oost-Vlaanderen
1985	0,74	0,52	0,49	0,15
1986	0,60	0,42	0,40	0,12
1987	0,33	0,23	0,22	0,07
1988 ¹	0,33	0,23	0,22	0,07
1989	0,33	0,23	0,22	0,07
1990 ¹	0,33	0,23	0,22	0,07
1991 ²	0,16	0,11	0,10	0,03
1992	0,35	0,24	0,23	0,07
1993	0,30	0,21	0,20	0,06
1994	0,30	0,21	0,20	0,06
1995	0,25	0,18	0,17	0,05
1996	0,25 ⁴	0,18 ⁴	0,17 ⁴	0,05 ⁴
	0,29 ⁵	0,21 ⁵	0,20 ⁵	0,06 ⁵
1997	0,29	0,21	0,20	0,06
1998	0,43	0,31	0,30	0,09
1999	0,29	0,21	0,20	0,06
2000	0,20	0,18	0,18	0,06
2001 ³	0,16	0,14	0,14	0,05
2002	0,23	0,20	0,20	0,07
2003	0,23	0,20	0,20	0,07
2004	0,29	0,25	0,25	0,09
2005	0,29	0,25	0,25	0,09
2006	0,29	0,25	0,25	0,09
2007	0,20	0,18	0,18	0,06
2008	0,15	0,14	0,14 ⁶	0,05

¹ geen bijdrage verschuldigd voor het 1ste kwartaal 1988 en het 3de kwartaal 1990

² geen bijdrage verschuldigd voor het 1ste en het 4de kwartaal 1991

³ geen bijdrage verschuldigd voor het 1ste kwartaal 2001

⁴ bijdrage verschuldigd voor het 1ste en 2de kwartaal 1996

⁵ bijdrage verschuldigd voor het 3de en 4de kwartaal 1996

⁶ vanaf 2008 beperkt tot havens en varend personeel van de zeevisserij

Deze situatie was dan ook niet langer houdbaar en voor 2010 werden de bijdragevoeten dan ook fors verhoogd naar 0,19% voor contractuele vergoedingen en naar 0,24% voor economische werkloosheid met inbegrip van de crisisschorsing voor bedienden.

1.6. Privacy – diefstalpreventie en uitgangscontroles bij het verlaten van de onderneming of de werkplaats; CAO nr 89

CAO nr. 89 wijst op de noodzaak om in de onderneming een beleid te voeren inzake diefstalpreventie en om de werknemers in te lichten over de controlesystemen die het bedrijf hiertoe gebruikt. Om allerlei misbruiken te vermijden, vonden wij het belangrijk dat iedereen, van bij de aanvang van de arbeidsrelaties, over transparante spelregels zou beschikken.

De tekst van de CAO is evenwichtig, het ABVV heeft hier ruimschoots toe bijgedragen. Systematische controles kunnen alleen indien die via technische of elektronische detectiemiddelen verlopen. Alleen erkende bewakingsagenten mogen uitgangscontroles uitvoeren, fouilleren op het lichaam is niet toegelaten. De uitgangscontrole moet echter beperkt blijven tot het nazicht van goederen die de werknemer voorlegt aan de bewakingsagent. De CAO herinnert ook aan de grondbeginselen inzake privacy en non-discriminatie.

De CAO voorziet ook in een informatieprocedure (OR, CPBW, VA of, bij ontstentenis, de werknemers), bovendien bepaalt de CAO eveneens dat de werknemers (collectief of individueel) hun toestemming moeten verlenen m.b.t. de controleprocedures. Ook moet de werknemer een kopie krijgen van de schriftelijke vaststellingen die eventueel tegen hem kunnen worden gebruikt. De niet-naleving van bepaalde artikels uit de CAO komt neer op een schending van de Wet van 10 april 1990 tot regeling van de private veiligheid en de bijzondere veiligheid. Wat voor de bewakingsfirma's niet onbelangrijk is, zij kunnen immers hun erkenning kwijtspelen.

1.7. Jaarlijkse vakantie

Op 16/10/2008, werd de Belgische Staat door de Europese Commissie in gebreke gesteld omdat de Belgische wetgeving inzake jaarlijkse vakantie niet conform was met de Europese Richtlijn 2003/88/CE over de inrichting van de arbeidstijd (recht op 4 weken betaald verlof).

Volgens de Commissie leidt de Belgische wetgeving ertoe dat de werknemers, in veel gevallen, hun recht op jaarlijks betaald verlof niet (of met aanzienlijke vertraging) kunnen opnemen. Hierbij worden een aantal probleemgevallen opgesomd, zoals de contracten van bepaalde duur, afwisselende periodes werk en werkloosheid, werknemers die niet onmiddellijk na hun studies beginnen werken, werknemers die van de openbare sector overstappen naar de privé.

Ter verdediging van zijn wetgeving, heeft België de Commissie omstandig geantwoord. Het is aan de Commissie om de argumenten te analyseren.

Daarmee zitten we dus in de eerste etappe van de inbreukprocedure. Ofwel schenkt het antwoord van ons land de Commissie voldoening ofwel zet de Commissie de procedure verder, via een onderbouwd advies en maakt ze de zaak eventueel aanhangig bij het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Tot nu toe werden de sociale gesprekspartners ingelicht over de evolutie van het dossier bij de NAR. In afwachting van een reactie van de Commissie, werd er geen advies uitgebracht.

Het standpunt van de Commissie betekent voor alle werknemers een stap vooruit. Het ABVV wacht dan ook met ongeduld op het vervolg van dit dossier.

1.8. Paritaire Comités

Het activeren van de **Paritaire Comités 100 en 200** was een werk van lange adem dat, tijdens de periode die dit rapport omvat, gedeeltelijk vruchten afwierp. Aan die activering gingen heel wat vergaderingen met de sociale partners, met het Kabinet en de FOD WASO vooraf. De techniek bestond erin zoveel mogelijk werknemers uit deze PC's te halen, via oprichten van nieuwe, gemengde PC's arbeiders/bedienden (335, 336, 337), momenteel in opstartfase. Ondertussen kon, voor de werknemers die in dit PC bleven, de werking van het PC 100 eindelijk van start gaan. Er kwamen namelijk akkoorden tot stand over de minimum verloning en loonindexering.

De concentratie van de logistieke activiteiten in PC 140 en 226 was eveneens heel complex. En de NAR buigt zich nog verder over de bepaling van de PC's die bevoegd zijn voor de sector(en) van de sociale economie.

Tijdens de hele periode beleef het ABVV met aandrang vragen om de procedure inzake toewijzing van de bevoegde PC's uit te klaren. Er moet een werkwijze uitgedokterd worden, er moeten beginselen uitgewerkt worden zodat sociale spitstechnologie onmogelijk wordt en er ook voor werkgevers geen 'shopping' tussen PC's meer mogelijk is. De NAR wacht nog steeds op een nota van de administratie hierover.

Last but not least, trad het ABVV op als relais voor de Centrales, telkens er duidelijke problemen waren inzake de werking van de PC's of het sociaal overleg. Het ABVV verleende eveneens zijn medewerking bij het uitwerken en uitvoeren van de procedures voor aanwerving van sociaal bemiddelaars, wat bij de betrokken administratie lang heeft aangesleept, terwijl het aantal sociaal bemiddelaars bleef dalen.

1.9. Diversiteit en strijd tegen discriminaties

Het ABVV verdedigt al altijd het beginsel van de gelijke rechten voor werknemers en van de gelijke toegang tot werk voor alle werknemers.

Om de strijd tegen discriminaties te versterken, steunde het ABVV dan ook de goedkeuring van de antidiscriminatiewet van 10/05/2007 en plaatste die problematiek eveneens op de voorgrond bij de onderhandelingen over het IPA 2007-2008 (ankerpunt 4 over diversiteit en non discriminatie). Dit punt kreeg concreet gestalte in de NAR, via de goedkeuring van een nieuwe CAO 95 over de gelijke behandeling tijdens alle fases van het arbeidsproces. De bestaande CAO 38, over aanwerving en selectie van werknemers, werd aangevuld met een gedragscode terzake waarin een aantal richtlijnen worden gegeven om alle kandidaten gelijkheid van kansen te waarborgen.

Sindsdien werkt het ABVV verder aan het uitdragen en toepassen van het non discriminatie beginsel, en verleende onder meer zijn medewerking aan een gids over discriminaties en arbeidsmarkt, die door het Centrum voor Gelijke Kansen gepubliceerd werd. In diezelfde logica neemt het ABVV, zij het dan kritisch, deel aan het diversiteitslabel (dat door de FOD WASO verleend wordt).

Vermelden we ook nog dat het ABVV een rechtszaak heeft ingespannen tegen ADECCO, om zo een einde te stellen aan bepaalde discriminerende praktijken in de uitzendsector.

1.10. Gerechtiglijk recht: hervorming van het gerechtelijk landschap

De minister van Justitie overweegt een hervorming van het gerechtelijk landschap met de bedoeling de werking van Justitie te verbeteren. Hiertoe stelt de minister onder andere voor om één enkele rechtbank op te richten, bestaande uit afdelingen, met een afdeling arbeid die dan de taken van de arbeidsrechtbanken zou overnemen. Hij denkt ook aan een geografische uitbreiding van de gerechtelijke arrondissementen, aan de oprichting van één enkel parket bestaande uit afdelingen, met onder andere een sociaal-economische afdeling en een decentralisering van het beheer door diensten hiertoe op te richten en door het beroep op een beheerscontract te veralgemenen.

Op verzoek van het ABVV, deed de NAR uitspraak over deze hervorming in een unaniem advies van de sociale gesprekspartners waarin herinnerd wordt aan de kwaliteit en de efficiency van de arbeidsrechtbanken en waarin ook gepleit wordt voor het behoud van de onafhankelijkheid van de arbeidsrechtbanken en auditoraten, waarborg voor een goed bestuur van het gerecht.

Dit advies weerspiegelt het standpunt van het ABVV in dit dossier, standpunt dat onze vakbond zal blijven verdedigen.

1.11. Sociale dumping - sociale fraude

De strijd tegen de sociale dumping behoort tot de prioriteiten van het ABVV.

Dit verschijnsel is er sinds enkele jaren erger op geworden. Dit kan, aan de ene kant, verklaard worden door het feit dat het arbeidsrecht er steeds maar complexer op wordt en, aan de andere kant, door de globalisering van de economie, waardoor werkvoorwaarden en werknemers tegen elkaar uitgespeeld worden.

Deze situatie zet sommige werkgevers ertoe aan een complexe sociale spits technologie uit te dokteren om zo sommige beschermende bepalingen uit het arbeidsrecht te omzeilen en om te ontsnappen aan de patronale sociale bijdragen: onderaanneming, terbeschikkingstelling, detachering, schijnzelfstandigen, enz...

Onder impuls van het ABVV kwamen deze kwesties ook ruim aan bod tijdens de discussies over het verlengen van de overgangsmaatregelen inzake vrij verkeer van werknemers, dit naar aanleiding van de uitbreiding van de Europese Unie. Onder druk van het ABVV keurde België een aantal maatregelen goed in de strijd tegen de fraude: voorafgaandelijk registreren van gedetacheerde werknemers en zelfstandigen (LIMOSA), recht voor de Belgische bonden en de gedetacheerde werknemers om naar de rechtbank te stappen bij niet naleven van de werkvoorwaarden. Daarentegen kon de Belgische regering het nog steeds niet eens worden over een mechanisme inzake verantwoordelijkheid met cascade effect voor de hele onderaannemingsketen.

In dezelfde logica steunde het ABVV ook de ontwerpcode sociaal strafrecht, bedoeld om de versnipperde regelgeving terzake onder te brengen in een enkel coherent geheel. Bij beide gemeenschappelijke adviezen van de NAR was het ABVV bijzonder waakzaam m.b.t. de situatie van de sociaal verzekerden.

Wat de problematiek van de schijnzelfstandigen betreft, heeft de regering geprobeerd om aan de discussie hierover een einde te stellen, via de goedkeuring van de Programmawet I van 27/12/2006 (hoofdstuk 13 handelt over de aard van de arbeidsbetrekkingen).

Deze poging is echter mislukt, ze bevestigde alleen maar de rechtspraak van het Hof van Cassatie inzake de criteria die het mogelijk maken het bestaan van banden van ondergeschiktheid op te sporen. Bovendien voert die wet een heel complex systeem in waardoor de beroepssectoren specifieke criteria kunnen bepalen m.b.t. het bestaan van een band van ondergeschiktheid. Deze wet bevat zoveel hinderpalen dat we ons kunnen afvragen of ze ooit echt van toepassing zal zijn. Het ABVV zal zich in ieder geval blijven inzetten om die wetgeving gevoelig te wijzigen en wel in de zin van IAO-aanbeveling nr. 198 over de aard van de arbeidsbetrekkingen, aanbeveling die in juni 2006 door de IAO goedgekeurd werd.

1.12. Syndicale vrijheden

Op ons Congres van 2006, hebben wij een resolutie goedgekeurd met als titel “Geen democratie zonder syndicale vrijheden”. Deze resolutie kwam er naar aanleiding van de aanvallen waarvan wij het slachtoffer waren: ontslag van delegees, hard optreden tijdens sociale conflicten op bedrijven, een golf van eenzijdige verzoekschriften n.a.v. acties tegen het “Generatiepact” in 2005...

En de aanvallen hielden maar niet op...

In 2007, gingen 272 vliegtuigpassagiers in op de mediageile voorstellen van een advocaat en maakten ze een zaak aanhangig tegen stakende werknemers op Zaventem. In 2008, werden onze Centrales letterlijk “bestookt” met eenzijdige verzoekschriften (Deli XL, Cytec, Carrefour, Big Floorcoverings, Ideal Floorcoverings, N-Allo, Eandis, Elia, Sibelgas, UCB, Beaulieu...). In 2009 was het dan weer Petroplus en IAC...

Wat hebben wij, het interprofessioneel ABVV en de Centrales samen, ondertussen gedaan?

- Ten eerste, organisatorisch gezien, hebben we enkele belangrijke stappen gezet:
 - onze Commissie Syndicale Vrijheden is opnieuw samengesteld met het oog op een efficiëntere werking; naast dit, werd een Crisis cel opgericht (denk maar aan de zaken “Rode Kruis”, “BP Chembel”);
 - om een evaluatie te kunnen opmaken van het Gentlemen’s agreement van 2002, stuurden wij de Gewesten en Centrales eind 2006 een vragenlijst;
 - in 2007: een vragenlijst aan de centrales over de werking van het Belgisch sociaal overlegmodel, met inbegrip van de kwestie m.b.t. de doeltreffendheid van het stelsel m.b.t. verzoening;
 - om deze evaluaties makkelijker te doen verlopen, hebben we nu een elektronisch meldpunt die aan onze militanten de gelegenheid geeft om rechtstreeks met ons en de Federale centrales te communiceren (toegankelijk op de website van het ABVV);
 - wij hebben een databank van Rechtspraak en Rechtsleer opgestart om zo snel mogelijk vragen van Centrales en hun advocaten te kunnen beantwoorden; wij hebben een referentie-argumentaria bijgewerkt;
 - het handboek bij staking werd bijgewerkt, met het oog op de acties van oktober 2008;
 - sinds de aanvallen van 2008, hebben we een werkgroep opgericht die samengesteld is uit academici en advocaten van de verschillende Centrales die in collectieve conflicten betrokken worden. Ons netwerk van academici, deskundigen en parlementsleden werd versterkt : o.a.

werkgroep “bescherming delegees”, er kwam ook een intern seminarie over syndicale vrijheden (met vertegenwoordigers uit de academische wereld); het ABVV nam ook deel aan diverse panels en colloquia om ook daar onze stem te laten horen en ons standpunt te verdedigen.

- Op politiek vlak.
 - Werken we aan een wetsvoorstel rond de bescherming van de delegees met het oog op: betere bescherming tegen discriminatie, regeling voor brugpensioen, wijziging van procedure economische en technische redenen, wijziging van procedure dringende reden, nietigheid van ontslag bij miskenning procedures, geen beëindiging bescherming op 65 jaar. Sinds het arrest Grondwettelijk Hof van 2 april 2009 (nr. 64/2009) kunnen personeels- en vakbondsafgevaardigden zich beroepen op de discriminatiegrond “syndicale overtuiging” die door het Hof aan de Antidiscriminatiewet werd toegevoegd. Dat de Antidiscriminatiewet nu ook de “syndicale overtuiging” beschermt, maakt een vordering tot staking van discriminatie opnieuw mogelijk (vgl. Vindevoghel). Het ABVV moedigt dergelijke procedures aan, want ze kunnen de ontslagmacht van de werkgever doen wankelen en de wetgever

23/03/2007

Als afsluiting van de campagne betreffende de vakbondsvertegenwoordiging in de KMO's, verzamelen een duizendtal militanten van het ABVV en het ACV op de Kunstberg te Brussel; ze beelden KMO-werknemers uit, gemuilkorfd, want er is geen vakbondsafvaardiging op hun bedrijf. Op datzelfde moment worden de Voorzitter en de Algemeen Secretaris van de beide vakbonden ontvangen op het Parlement tijdens de laatste Ministerraad.

aanmoedigen om de nietigheid van het ontslag te aanvaarden.

- Hebben we de werkgevers zwaar aangepakt mbt. het niet-naleven van de Gentlemen's agreement van 2002. In December 2007, werd er binnen de Groep van 10 een akkoord gesloten over de Belgische sociale dialoog.
- N.a.v. de aanvallen van 2008, hebben we onze collega's van het ACV en ACLVB overtuigd om samen, tegen België, een collectieve klacht bij het Comité voor sociale rechten in te dienen. Het Comité voor sociale rechten is een instantie bij de Raad van Europa die toezicht houdt op de naleving van het Europees Sociaal Handvest die het recht op Collectieve actie voorziet. Het Comité oordeelde reeds verschillende keren dat de inmenging van de Belgische rechters in stakingen in strijd is met het verdrag. Wij hebben goede hoop dat het Comité haar eerdere conclusies zal bevestigen.
- Samen met de twee andere vakbonden, hebben we ook opmerkingen ingediend bij het rapport van de Belgische regering over IAO-verdragen nr. 87 en 98 (inclusief de problematiek van de uitsluiting van leden van het Vlaams Belang); we plannen, ook samen, opmerkingen bij het rapport van de Belgische regering over het Europese sociale Handvest in te dienen; en we brengen jaarlijks verslag over de schendingen van syndicale vrijheden aan de CSI: deze publiceert daarover ook een rapport.
- Het ABVV heeft in dit alles, tot nu toe, een coördinerende rol gespeeld.

Tenslotte werd er op 8 december 2009 ook een uitgebreid Federaal Comité (dus open voor delegees) georganiseerd over deze problematiek in zijn geheel. Voor onze militanten en bestendigen dus dé gelegenheid om van gedachten te wisselen, getuigenissen mee te geven, ervaringen te vergelijken en het deskundigenpanel te interpellieren.

Ondertussen gingen onze Centrales in het offensief en betwistten ze systematisch de uitspraak bij eenzijdig verzoekschrift. Met het succes dat we allemaal wel kennen...

1.13. Ombudsdienst

1.13.1 Vorming – rechtspraak – voorziening in Cassatie

Ook tijdens deze laatste 'congreslegislatuur' heeft de dienst haar klassieke taken van bemiddeling tussen klachten en diensten, en ondersteuning van de juridische diensten vervuld.

Interessante informatie en rechtspraak werd niet alleen verspreid onder de gewestelijke afdelingen en juridische diensten via interne nota's maar eveneens via de maandelijkse nieuwsbrief van de federale en intergewestelijke studiediensten, ECHO en via de website van het ABVV.

Per werkjaar werden er gemiddeld vijf vormingen aan de juridische diensten verzorgd. Gemiddeld waren er een twintigtal deelnemers. De onderwerpen varieerden van thema's waarbij nieuwe wetgeving werd uiteengezet tot onderwerpen waarbij een aktualisering werd gegeven van de reglementering en rechtspraak. In de nasleep van het Generatiepact werden thema's als brugpensioen, herstructureringen, outplacement aangepakt. De vormingen werden gegeven hetzij door medewerkers van de studiediensten, hetzij door deskundigen die oog hebben voor een syndicaal- juridische benadering. Daarbij wordt er nauwlettend toegezien op een taalevenwicht tussen de sprekers.

Via de tussenkomst van de ombudsdienst werden zoals voordien ook voorzieningen in Cassatie ingesteld van dossiers die voldoen aan de criteria.

1.13.2. Verhaalbaarheid

Een belangrijke omwenteling bestond er voor de Diensten Sociaal Recht in de nieuwe wetgeving inzake verhaalbaarheid.

Ter herinnering: via de wet van 21/04/2007 op de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, wordt het principe volgens hetwelk de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat ten laste vallen van de partij die het geding verliest, in het Belgisch recht ingevoerd. De wetgever opteerde voor een forfaitair systeem via de rechtplegingsvergoeding waarvan het bedrag afhangt van de belangrijkheid van het geschil. Voor geschillen inzake sociale zekerheid wordt een beperkt bedrag voorzien, zodat de kosten beperkt blijven voor de sociale zekerheidsinstellingen die systematisch de onkosten ten laste nemen, met inbegrip van de rechtplegingsvergoeding.

Al van bij het begin heeft het ABVV zich tegen dit principe verzet, en wel om twee redenen: aan de ene kant komt de verhaalbaarheid neer op een rem op de toegang tot het gerecht, aan de andere kant veroorzaakt die verhaalbaarheid bij sociale geschillen een fundamenteel onevenwicht, vermits de verhaalbaarheid niet telt wanneer een werknemer door een vakbondsafgevaardigde verdedigd wordt, maar wel telt wanneer een werkgever door een advocaat verdedigd wordt.

Het ABVV heeft dan ook een beroep tot nietigverklaring van deze wet ingediend bij het Grondwettelijk Hof, beroep dat door het arrest van 18/12/2008 jammer genoeg verworpen werd. Het ABVV hield wel de druk op de regering aan om een herziening van deze wetgeving te verkrijgen: het ABVV nam deel aan een hoorzitting in de Senaat, het ABVV kwam op straat en had ook meerdere contacten met de minister van Justitie en zijn kabinet.

Momenteel is de regering het eens om de bedragen van de rechtplegingsvergoeding voor sociale geschillen te veralgemenen tot alle geschillen die voor de Arbeidsrechtbank beslecht worden. Wat in zekere zin neerkomt op een terugkeren naar de situatie van kracht vóór de verhaalbaarheid. Dit moet nu nog in wetgeving gegoten worden. Het spreekt vanzelf dat het ABVV zeer waakzaam blijft.

1.13.3. De sociale rechters

In samenwerking met ISUA, de vakgroepen sociaal recht van de 4 universiteiten en de andere vakbonden werden intensieve opleidingen voor ervaren sociale rechters georganiseerd. Telkens werden gedurende 4 x 2 studiedagen casussen geanalyseerd en zowel vanuit syndicale als juridische hoek besproken.

Tijdens de sessie 2008-2009 hebben we echter moeten vaststellen dat het enthousiasme bij de deelnemers sterk is afgenomen.

Vanaf 2010 zal voor de nieuwe lichting sociale rechters (met mandaat sinds oktober 2009) de opleiding 'Inleiding in het sociaal procesrecht' ingericht worden met als subthema's gerechtelijke organisatie, gerechtelijk recht, auditoraat, bijzondere procedures sociale zekerheid en arbeidsrecht en deontologie).

Aan franstalige kant ging de vorming voor sociale rechters van start in 2006. In 2007, 2008 en 2009 werden deze vormingen als avondles georganiseerd. Wij zetten ons in om ook tijdens de periode 2010 – 2011 een nieuwe vormingssessie te organiseren.

Wij denken aan vormingsessies die de nieuwkomers snel met de materie vertrouwd maken zodat ze over de nodige kennis beschikken om hun opdracht naar behoren te kunnen vervullen en die ook de ervaren sociale rechters nog iets bieden. Tijdens de vorige vormingen kwamen diverse onderwerpen aan bod (zoals de bescherming van de vakbondsafgevaardigden, willekeurig ontslag, sancties in de werkloosheid, OCMW en sociale uitkeringen) en werd ook aandacht besteed aan de deontologie eigen aan de functie. In dit kader konden we rekenen op de steun van externe lesgevers, waaronder enkele magistraten.

2. *Syndicaal leven in de onderneming*

2.1. **Vernieuwing van de Dienst Ondernemingen**

Tijdens de afgelopen periode heeft de “Dienst Ondernemingen” van het Federaal ABVV nagedacht over een verbetering van de eigen werking, binnen de studiedienst, met daarbij een sterker accent op de eigenheid van de dienst. In de loop van het jaar 2007 wordt dan ook de “Commissie ondernemingen” opgericht, ze komt sindsdien heel regelmatig bijeen. Deze Commissie werd niet zomaar opgericht, ze beantwoordde aan een aantal verwachtingen. Ten eerste, een structuur opstellen om het intern beheer te verbeteren van de dossiers inzake welzijn op het werk, inzake de economische en financiële inlichtingen (de EFI) of ook de aanvullende pensioenen. Het was dus de bedoeling meerdere “ad hoc” werkgroepen onder eenzelfde noemer onder te brengen.

Ten tweede, een netwerk ter beschikking stellen van de Centrales en de Gewestelijke Afdelingen zodat die allemaal over dezelfde basisinfo kunnen beschikken. Sommige Centrales en Gewestelijke Afdelingen beschikken immers over een eigen “dienst ondernemingen” andere dan weer niet. Soms wordt er een netwerk opgericht, maar dit is dan meestal het resultaat van een persoonlijk, vrijwillig en alleenstaand initiatief. Het was dus nodig om over een instantie te beschikken, een soort ontmoetingsplaats voor elke dienst ondernemingen en voor alle netwerken.

Ten derde was het ook nuttig om de vormingsdiensten bij deze structuur te betrekken, om een betere kijk te hebben op de verwachtingen van de ene, om de dossiers van de andere ook beter te kennen.

Tenslotte was het ook de bedoeling om, steeds vanuit deze Commissie Ondernemingen, aansluiting te hebben met bepaalde medespelers of instellingen buiten het ABVV, zoals de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk (EDPBW), de arbeidsgeneesheren verbonden aan de diverse inspectiediensten,... dit via ontmoetingen, colloquia, seminars.

Er werd niet alleen een Commissie ondernemingen opgericht, er kwam ook aandacht voor een beter communicatiebeleid. De Dienst Ondernemingen zet niet alleen zijn samenwerking met ECHO-ABVV verder (cf. deel XII). Ook de meer “traditionele” brochures blijven verschijnen, toch wordt er gezocht naar innovatie.

Er worden themadagen of halve studiedagen georganiseerd, er wordt actief deelgenomen aan activiteiten die de Centrales of Gewestelijke Afdelingen voorstellen (zoals de studievoormiddag over de nieuwe CAO rond een preventief alcohol- en drugbeleid).

Verder werd er ook bekeken hoe beter inspelen op de noden op het terrein inzake publicaties : kortere teksten, teksten toegespitst op de concrete problemen van onze leden, afgevaardigden, bestendigen (zoals bijv. de brochure over het KMO-akkoord).

Tot slot heeft de Dienst ook een aantal instrumenten ontwikkeld. Al van bij het begin van de financiële crisis werd elke maand een barometer gepubliceerd met de herstructureringen en de collectieve ontslagen, bedoeld om beter zicht te hebben op de 'asociale tsunami' die de financiële crisis veroorzaakt heeft en om beter inzicht te krijgen in de impact ervan op de reële economie. Tezelfdertijd droeg de Dienst bij tot het opstarten van de sociale barometer van het ABVV, bedoeld om bepaalde sociale evoluties in ons land beter in te schatten.

2.2. Economische en sociale democratie

2.2.1. De sociale balans in een nieuw kleedje

Over de sociale balans bestond reeds van bij de invoering in 1996 geen eensgezindheid. De werkgevers vroegen al snel om de afschaffing ervan wegens administratieve overlast. De afgelopen jaren kwam de vereenvoudiging van de sociale balans dan ook verschillende malen ter sprake in de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Tijdens de Werkgelegenheidsconferentie in 2003 kwamen de sociale partners overeen om, in het kader van de administratieve vereenvoudiging, de toelevering van tewerkstellingsgegevens te vereenvoudigen. De sociale partners gingen akkoord om de tewerkstellingsgegevens voortaan te putten uit de multifunctionele aangifte (DMFA)¹. Op voorwaarde dat concrete afspraken gemaakt worden die zorgen voor de nodige en juiste informatie aan de overlegorganen op bedrijfsniveau, OR en CPBW.

Het ABVV heeft in deze discussie steeds geëist dat de werknemersvertegenwoordigers over dezelfde inlichtingen op hetzelfde moment moeten kunnen beschikken als voorheen via de sociale balans. Bovendien moeten de gegevens niet enkel 'beschikbaar' zijn: immers, de werkgever blijft verantwoordelijk voor het 'verstrekken en meedelen' van de informatie. Kortom, het zijn niet de werknemers die erom moeten vragen. De onderhandelingen in de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven bleven vruchteloos tot het dossier in een stroomversnelling raakte tijdens de woelige discussies over het Generatiepact.

Het pact legde een duidelijk verband tussen de vereenvoudiging van de sociale balans en het meetinstrument voor vormingsinspanningen dat door de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven werd uitgewerkt. Met dit meetinstrument kan voortaan elk jaar worden gecontroleerd of de bedrijfswereld haar opleidingsverplichtingen nakomt. Als de opleidingsdoelstelling van 1,9 % van de loonmassa niet wordt gehaald, zullen de sectoren bijkomende inspanningen moeten leveren.

In de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven raakten we het in de loop van 2006 eindelijk eens met de werkgevers over een 'nieuwe' sociale balans (zie adviezen 1.536 van 30 november 2005 en 1.573 van 21 november 2006, www.cnt-nar.be>adviezen).

¹ DmfA is de afkorting voor de multifunctionele aangifte. Ze vervangt de RSZ-kwartaalaangifte vanaf het eerste kwartaal van 2003. Met deze aangifte dient de werkgever de loon- en arbeidstijdgegevens van zijn werknemers bij de RSZ in.

De sociale balans zal er in 2009 op twee belangrijke punten anders gaan uitzien. De vernieuwingen zullen zowel gelden voor het verkorte (de KMO's) als voor het volledige "schema" (de grote ondernemingen). In vele ondernemingen werd in 2009 voor het eerst de nieuwe versie van de sociale balans besproken. Dit is zo voor ondernemingen die het boekjaar afsluiten vanaf 1 december 2008.

Gemoderniseerd vormingsluik

Het vormingsluik van de sociale balans krijgt een grondige face-lift. Het zal meer gedetailleerde informatie bevatten. Op die manier kan voortaan op nauwkeurige wijze gemeten worden in hoeverre de werkgevers hun opleidingsinspanningen nakomen. Er komen immers sancties voor de werkgevers in de sectoren die niet genoeg opleiding organiseren.

De sociale balans, nieuwe versie, zal voortaan niet alleen meer formele vormen bevatten (dit zijn cursussen en stages georganiseerd op een plaats die afgescheiden is van de werkplek, hetzij door externen, hetzij door het bedrijf zelf).

Ze zal ook informele vormen - bijv. on-the-job-training, coaching, studiebezoeken, zelfstudie, het bijwonen van conferenties, beurzen, lezingen, ... - en initiële beroepsopleidingen vermelden (bijv. ondernemingsopleidingen, de socio-professionele inschakelingscontracten of middenstandsopleidingen).

Het nieuwe luik over de vorming laat ons met andere woorden toe om de kwaliteit van de vorming beter te meten. Bijvoorbeeld of formele vormen, die vaak duurder zijn, meer gegeven worden aan bepaalde categorieën van personeel; meer aan kaderleden of meer aan mannen dan aan vrouwen.

Ook het kostenplaatje moet voortaan gedetailleerder. Voor de formele opleidingen hebben we voortaan ondermeer zicht op de subsidies en voordelen die de werkgever geniet in het kader van de opleidingen. Bijvoorbeeld premies die ten laste van de sectorale opleidingsfondsen vallen of de ontvangen subsidies in het kader van het educatief verlof.

Werkgelegenheidsmaatregelen via RSZ

De werkgelegenheidsmaatregelen worden voortaan uit de sociale balans gelicht. Die werkgelegenheidsmaatregelen zijn loonkostverlagende maatregelen die als doel hebben de tewerkstelling te bevorderen. De werkgever krijgt er een voordeel of een premie voor. Bijvoorbeeld eerste aanwervingen, startbanen, jonge werknemers, activaplannen voor -45 en +45, ...

Welnu, deze werkgelegenheidsmaatregelen zullen voortaan door de RSZ elektronisch aan de werkgevers worden bezorgd. Dit zal gebeuren tussen 1 februari en 10 maart. De werkgever moet op zijn beurt deze informatie binnen de maand bezorgen aan de werknemersafgevaardigden.

Met de nieuwe sociale balans kunnen we dus één van onze belangrijke syndicale taken in de onderneming voortzetten: het tewerkstellingsbeleid en personeelsbeleid controleren en het genderbeleid analyseren en bijsturen. We hebben via de nieuwe balans meer zicht op de kwaliteit van de vorming en we hebben voortaan werkgelegenheidsmaatregelen die elk jaar geactualiseerd worden en correct ingevuld want ze dienen als basis voor de RSZ-aangifte. Het ABVV zal in de toekomst wel evalueren of de werkgelegenheidsmaatregelen wel tijdig bij de werknemers geraken zodat deze ze kunnen blijven bespreken en dit tegelijkertijd met de jaarrekening, CAO nr. 9 en de nieuwe versie van de sociale balans.

2.2.2. Nieuwe bevoegdheden voor CPBW's en vakbondsafvaardiging na KMO-akkoord

Het debat over de informatie en raadpleging van werknemers kwam in 1997 in een stroomversnelling door de bruuske sluiting van de Renault-vestiging in Vilvoorde. De Renault-werknemers werden vooraf niet geïnformeerd noch geconsulteerd.

De Europese Commissie stelde naar aanleiding daarvan in 2002 al minimumvoorschriften op inzake het recht op informatie en raadpleging van werknemers. Deze richtlijn, de zogenaamde Renault-richtlijn, is van toepassing op ondernemingen met minstens 50 werknemers of 20 werknemers in EU-vestigingen.

Heel lang werd in België een hevige discussie gevoerd over de manier waarop die Europese richtlijn over de informatie en de raadpleging van de werknemers in elke onderneming, moest worden omgezet in het Belgische rechtssysteem.

Na jarenlang een “neen” van de werkgevers te moeten aanhoren, werd België op 29 maart 2007 door het Hof van Justitie veroordeeld wegens de onvolledige omzetting. Onder de dreiging van Europese financiële sancties heeft de Groep van 10 (de top van vakbonden en werkgeversorganisaties) op 23 november 2007 een akkoord gesloten over dit dossier.

Die afspraken zijn omgezet in een in de Nationale Arbeidsraad gesloten CAO nr. 9ter (Collectieve arbeidsovereenkomst houdende ordening van de in de Nationale Arbeidsraad gesloten nationale akkoorden en collectieve arbeidsovereenkomsten betreffende de ondernemingsraden gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomsten van 27 februari 2008) en in een wettelijke aanpassing van de welzijnswet van 1996 (Wet van 23 april 2008, Belgisch Staatsblad van 16 mei 2008)

CPBW's en vakbondsafvaardigingen kregen meer bevoegdheden in bedrijven met minder dan 100 werknemers en het syndicaal feit in ondernemingen onder de 50 werknemers was erkend. Een jarenlange eis van het ABVV. Want vakbondsoverleg en met name het sociale overleg kan de onderneming alleen maar ten goede komen. De aanwezigheid van de vakbonden en sociaal overleg is medebepalend voor de kwaliteit van de arbeid en het algemene welzijn van de werknemers. En dat is nu juist het probleem... terwijl ze de grootste bron van werkgelegenheid zijn, zien we dat het in KMO's met de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsorganisatie en de arbeidsverhoudingen ten opzichte van hun grote broers en zusters vaak niet zo goed gesteld is.

CPBW's niet langer alleen maar bevoegd voor welzijn

In bedrijven tussen 50 en 99 werknemers waar er geen ondernemingsraad bestaat, krijgt het CPBW er voortaan een aantal financiële en economische bevoegdheden bij. Het moet de zogenaamde basisinformatie krijgen over een bepaald aantal onderwerpen.

De basisinformatie bestaat uit de belangrijkste gegevens om je onderneming te kennen. Bijvoorbeeld informatie over het statuut of de toekomstverwachtingen van het bedrijf. Of nog over zijn concurrentiepositie of productiviteit. Verder moet het CPBW voortaan jaarlijks de jaarrekening, waaronder ook de sociale balans, ontvangen en bespreken.

De CPBW's krijgen er bovendien een aantal 'sociale' bevoegdheden bij. Maar dat is alleen zo wanneer er geen vakbondsafvaardiging bestaat. Ze zullen dan de bevoegdheden uitoefenen,

die normaal worden uitgeoefend door de vakbondsafvaardiging bij afwezigheid van de ondernemingsraad. Zo zal het CPBW voortaan moeten worden geïnformeerd en geraadpleegd over o.a. tewerkstelling, bij herstructurering of wanneer het bedrijf van de ene naar de andere eigenaar overgaat en bij nieuwe arbeidsregelingen (zo'n regeling houdt in dat je werkgever de mogelijkheid heeft om volgens een specifieke procedure, af te wijken van bijvoorbeeld de beperking van de arbeidsduur of het verbod van nachtarbeid).

Ongeveer 2.300 CPBW's zullen deze nieuwe bevoegdheden verwerven.

De vakbondsafvaardiging krijgt ook economische en financiële informatie

In ondernemingen met minder dan 50 werknemers én in sectoren waar al een vakbondsafvaardiging bestaat, krijgt zij er economische en financiële bevoegdheden bij. De werkgever moet jaarlijks toelichting geven bij een beperkt aantal rubrieken uit de jaarrekening. Ondermeer bij de omzet, bezoldigingen, pensioenen, investeringen en de winst. Ook moet ze voortaan voorafgaandelijk ingelicht en geraadpleegd worden over beslissingen die ingrijpende veranderingen voor de arbeidsorganisatie of de arbeidsovereenkomsten kunnen meebrengen.

Concreet wordt de vakbondsafvaardiging daarmee bevoegd voor ondermeer veranderingen in de organisatie van de onderneming of een gedeelte ervan, maatregelen om voltijdse werknemers te laten overgaan naar deeltijdse arbeidsregelingen en omgekeerd, wijzigingen van de materiële en menselijke omgeving (bijvoorbeeld de inplanting van machines die de arbeidsvoorwaarden wijzigen), veranderingen in fabricatie- en werkmethode, structuurwijzigingen van het organigram,...

Deze 'sociale' bevoegdheid wordt niet alleen toegekend aan de vakbondsafvaardiging in ondernemingen beneden de 50 werknemers maar ook aan deze in ondernemingen tussen de 50 en 99 werknemers. Aan de sectoren die nog geen afspraak hebben over de vakbondsafvaardiging deed de Groep van 10 een oproep om tegen eind 2010 een regeling te vinden over het verstrekken van de financiële en economische informatie. Het overleg in de KMO's mag daarbij echter niet via ombudsmensen, HR-managers of huisvakbonden gebeuren! Het ABVV liet geen kans onbenut om haar afgevaardigden op deze nieuwe bevoegdheden voor te bereiden.

Vormingsmedewerkers werden gevormd opdat zij de afgevaardigden goed konden voorlichten en er werd heel wat materiaal ter beschikking gesteld op onze ABVV-website voor delegees onder vorm van een dossier en een folder.

Wordt vervolgd...

Het KMO-akkoord is voor het ABVV echter een beginpunt. Werken de CPBW's en de vakbondsafvaardigingen wel goed met hun nieuwe bevoegdheden en hebben de vakbondsafvaardiging wel hun drempels kunnen verlagen? Kwamen werkgevers hun engagement aan de sectoren na om formules van informatie en consultatie te voorzien?

Allemaal vragen die tegen eind 2010 een antwoord zullen moeten krijgen. Want het is tegen dan dat het KMO-akkoord tussen sociale partners zal moeten worden geëvalueerd worden. Het ABVV zal zich alvast kritisch blijven opstellen en blijven ijveren voor een betere belangenbehartiging van de KMO-werknemer. Wordt dus ongetwijfeld vervolgd.

De Dienst Ondernemingen van het Federaal ABVV heeft eveneens deelgenomen aan het project DIAMOND van onze collega's van de Vlaamse Intergewestelijke (VLIG) – een deelname die onder meer bestond uit het opstellen van meerdere folders.

2.2.3. Dialoog over innovatie op de ondernemingsraad

Het jaar 2009 werd door de Europese Unie uitgeroepen tot jaar van de creativiteit en de innovatie. Maar hoe zit het in ons land? Het jongste verslag over de Belgische economie van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) legde de vinger nog maar eens op de wonde: ons land scoort erg slecht op het vlak van Onderzoek en Ontwikkeling (O&O). Nochtans hoe meer er geïnvesteerd en vernieuwd wordt, hoe groter de kans dat het bedrijf open blijft en de tewerkstelling op zijn minst behouden. Innoveren is belangrijk voor groei en banencreatie.

De huidige crisis toont dagelijks de noodzaak van een hervorming van ons economisch en sociaal model aan. De economische grondslagen verbeteren betekent echter niet alleen dat de middelen voor O&O verhoogd moeten worden of dat de banden tussen grote ondernemingen, onderzoekswereld en overheid aangehaald moeten worden.

Ook het sociaal overleg moet het tijdperk van de kenniseconomie binnengeleid worden. In dat verband zet onze organisatie een lange traditie voort. Al in de jaren 50 lanceerde het ABVV, om de toekomstige uitdagingen aan te gaan, zijn structuurhervormingen en stelde het de plaats van het productieapparaat in België in vraag.

Het is dan ook niet meer dan normaal dat het ABVV de stuwende kracht was achter de opname van een luik innovatie en O&O in het Belgisch sociaal overleg. Eerst in het kader van een analyse van de hele Belgische economie in het technisch verslag van de CRB. Maar al vlug bleek het noodzakelijk die analyse tot de andere overlegniveaus, met name de sectoren en de bedrijven, uit te breiden. Die overlegniveaus werden opgenomen in het interprofessioneel akkoord 2007-2008.

De uitvoering van de afspraken in het IPA, werden op de agenda gezet van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Na heel wat wederwaardigheden en een vaak te defensieve houding van de werkgevers werden de besprekingen rond het luik op ondernemingsniveau afgerond. Het resultaat was een aanbeveling aan de bedrijven. (Aanbeveling betreffende de innovatiecultuur en de onderneming in het kader van de tenuitvoerlegging van het Interprofessioneel akkoord 2007-2008, 17 december 2008, [www.ccecrb.fgov.be/activiteiten van de raad>2008](http://www.ccecrb.fgov.be/activiteiten%20van%20de%20raad%202008)).

Voortaan hebben onze afgevaardigden in de ondernemingsraad de kans om minstens één maal per jaar, naar aanleiding van de economische en financiële inlichtingen in de loop van april en mei geïnformeerd en geraadpleegd te worden over O&O en innovatie.

Die informatie omvat niet enkel de uitgaven voor O&O maar ook een reeks andere inlichtingen zoals het human resourcesbeleid, mobiliteit en toekomstperspectieven voor de vorsers of informatie over het productiebeleid. De afgevaardigden mogen vragen stellen, kritiek uiten en voorstellen doen over het innovatiebeleid van hun onderneming.

Het ABVV maakte een folder “Wat is nieuw in 2009?” voor haar afgevaardigden met praktische tips om ze zo goed mogelijk op deze bespreking voor te bereiden.

De aanbeveling treedt formeel in werking in 2010 maar de discussie kon al in 2009 aangevat worden. Het ABVV zal dan ook in de nabije toekomst kunnen evalueren hoe de dialoog over dit thema in de ondernemingsraden verloopt en of zij voldoende informatie van de werkgever krijgen om hun taak van syndicale controle uit te oefenen.

2.2.4. Nieuwe Belgische mededingingswet

In de periode die het activiteitenverslag bestrijkt is de Belgische Mededingingswetgeving aangepast. Deze ging concreet van kracht eind 2006 (Wet van 10 juni 2006 tot oprichting van een Raad voor de Mededinging en wet van 10 juni 2006 tot bescherming van de economische mededinging). De bedoeling was het Belgische mededingingsrecht verder af te stemmen op het Europese mededingingsrecht en het Belgische mededingingsrecht beter afdwingbaar te maken. De nieuwe wet vormt een nieuwe stap in een evolutie die reeds terug gaat tot de jaren 30 van de vorige eeuw. In deze lange periode is het Belgisch mededingingsrecht veranderd van een kartelstimulerende naar wetgeving die kartels moest bestrijden.

Vooreerst bracht de nieuwe wet een aantal inhoudelijke wijzigingen met zich mee: o.a. de afschaffing van de aanmeldingsprocedure voor mededingingsbeperkende afspraken en het concentratietoezicht (o.a. de nieuwe beoordelingstest). Daarnaast zijn er ook een aantal institutionele wijzigingen bij de Raad voor de Mededinging, het auditoraat en de Dienst voor de Mededinging. En ook op het vlak van de procedure zijn er een aantal wijzigingen o.a. inzake het beroep tegen beslissingen van de sectoriële regulatoren, prejudiciële vragen aan het Hof van Cassatie en rechtsmiddelen.

Over de nieuwe wet gaven de sociale partners hun unaniem advies in de commissie voor de mededinging (Advies betreffende de wetsvoorstellen tot wijziging van de wet tot bescherming van de economische mededinging van 4 juli 2005).

Het ABVV hield in deze onderhandelingen vooral rekening met een aantal onvolkomenheden waarmee het Belgische mededingingsrecht tot dan toe werd geconfronteerd: de Raad voor de Mededinging, de Dienst voor de Mededinging en Korps verslaggevers kregen niet voldoende middelen toegewezen om hun taken naar behoren te kunnen uitvoeren, het toezicht op concentratiebewegingen van ondernemingen ging té veel ten koste van de strijd tegen mededingingsbeperkingen en er is in België ook geen écht mededingingsbeleid, met doelstellingen qua marktefficiëntie, en met gerichte en voorafgaande analyses van de bedrijvigheid in de sectoren.

Voorts keek het ABVV er in dit dossier op toe dat niet geraakt werd aan de informatieprocedures in het kader van het mededingingsrecht. De ondernemingsraad dient immers op de hoogte te worden gebracht van concentratieovereenkomsten. En de werknemersvertegenwoordigers mogen ook het dossier inkijken.

Niet alle van de bovengaande onvolkomenheden werden weggewerkt; bijvoorbeeld het afhandelen van dossiers binnen redelijke termijnen. Het ABVV zal de concrete toepassing van de nieuwe wet dan ook in de toekomst verder blijven opvolgen.

2.2.5. Deugdelijk bestuur na de financiële crisis

Het concept corporate governance klinkt ons niet vreemd in de oren. Financiële schandalen zoals bij Enron, Worldcom en Parmalat, maar ook dichterbij huis bij Lernhout en Hauspie, zwengelden het debat al aan in de Europese landen. En het duurde niet lang vooraleer België volgde. De code Lippens en de code Buysse: onze eigen codes van 'corporate governance', die in de periode 2004 en 2005 werden voorgesteld, waren geboren. Gemeenschappelijke noemer: het ging om codes die vrijwillig door de bedrijven konden worden toegepast en die eenzijdig door de werkgevers werd opgesteld.

Pogingen van het ABVV om het debat te democratiseren via hoorzittingen en breed publiek overleg in het parlement en om de code in te schrijven in de sociale dialoog via de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven mislukten.

Maar dan was er in 2008 de financiële bankencrisis. De resultaten van corporate governance, waaraan reeds zoveel dure woorden werden versleten, waren – bij de banken althans – niet erg indrukwekkend.

De monitoring rol van de markt en aandeelhouders bleek verre van feilloos, ondanks de vele corrigerende governancerecepten zoals transparantie, performantiegerelateerde vergoedingen, actieve overnamemarkten,...

De (variabele) managementvergoedingen en vertrekvergoedingen stuitten op heel wat kritiek want ze leidden tot heel wat negatieve bijwerkingen: kortetermijndenken en risicovol gedrag en er werden vele fouten inzake risicomanagement en interne controle & governance gemaakt.

Maar governance en bestuur faalden ook meer in het algemeen. Codes en zelfregulering blijken niet voldoende om gedragsverandering te garanderen. Iets waar het ABVV sinds het begin van het ontstaan van deze codes kritiek op uitte. Waar ze vroeger in dovemansoren vielen, moest ze nu wel gehoord worden.

De recente crisis toont voldoende aan dat zelfregulering niet langer volstaat en dat in de huidige tijd van globalisering en concurrentie, met omvangrijke cross-borderactiviteiten van financiële instellingen, met innovaties in financiële producten die gepaard gaan met toenemende risico's, en ook met onverantwoord gedrag van financiële instellingen, blijkt een aanzienlijke mate van regulering en toezicht (supervisie) door overheidsinstanties noodzakelijk zijn.

De wetgever en toezichthouders moeten een helpende en dwingende hand bieden. En dat laatste heeft de Belgische wetgever gedaan. Een wetsontwerp, dat bij het sluiten van ons activiteitenrapport nog moest goedgekeurd worden, verplicht beursgenoteerde bedrijven om in hun jaarverslag een verklaring op te nemen met uitleg over de manier waarop corporate governance-regels worden toegepast.

Een op te richten remuneratiecomité moet elk jaar een remuneratieverslag opstellen waarin wordt aangegeven welk verloningsbeleid wordt gevoerd en welke regeling er bestaat inzake gouden parachutes. Bonussen worden gespreid in de tijd en de afscheidsvergoedingen mogen niet meer dan 12 tot 18 maanden loon bedragen. Indien slecht wordt gepresteerd, kan de vergoeding lager liggen. Wanneer wordt afgeweken van de bestaande regels, is groen licht nodig van de algemene vergadering en moet ook het advies van de ondernemingsraad worden ingewonnen.

Het wetsontwerp geeft nu eindelijk de aanpak van deugdelijk bestuur een wettelijke omkadering. Iets waar het ABVV altijd voor gepleit heeft. Alleen spijtig dat hiervoor zo'n grote crisis met ernstige gevolgen voor de reële economie, nodig was.

2.2.6. Bedrijfsrevisoren: advies van de ABVV-afgevaardigden en beter overheidstoezicht

In maart 2006 ondervroeg het ABVV zijn afgevaardigden om te weten te komen of de bedrijfsrevisoren zich correct van hun opdracht in de OR kweten. 254 afgevaardigden die 170.000 werknemers vertegenwoordigen, bevestigden onder meer dat de revisoren hun pedagogische

opdracht slecht uitvoeren, vaak een technisch jargon gebruiken dat weinig begrijpelijk is voor de afgevaardigden. Deze laatsten zijn trouwens lang niet overtuigd van de onafhankelijkheid van de revisoren.

De bekendmaking van de resultaten van de enquête in de media bleef niet zonder gevolgen. Zo organiseerden de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, het Instituut voor Bedrijfsrevisoren en de Hoge Raad voor Economische Beroepen in november 2007 een studiedag over het onderwerp. Het ABVV lichtte er zijn voorstellen toe om de toestand te verbeteren (betere opleiding van de revisoren i.v.m. hun pedagogische opdracht, betere formulering van de wetgeving betreffende de aanwezigheid van de revisor op de vergadering over de basisinformatie en de mededeling van zijn certificering,...).

De door Europa goedgekeurde richtlijn over de controle van de rekeningen die in 2006 door Europa goedgekeurd werd n.a.v. een reeks financiële schandalen, leidde ertoe dat de supervisie van de revisoren, de hen kenmerkende zelfcontrole en het dooreenhalen van de wettelijke en de commerciële opdrachten, fundamenteel in vraag gesteld werden. Uiteindelijk gaf de politieke wereld een structureel antwoord op situaties die het ABVV al lange tijd aanklaagde. De overheidscontrole op het beroep is sindsdien fel verbeterd. Zo ook bezit de Hoge Raad voor de Economische Beroepen waarin het ABVV zitting heeft, voortaan een vetorecht over de revisorennormen. Jammer genoeg werd het door het ABVV geëiste injunctierecht niet verkregen.

2.2.7. Europees offensief tegen de economische en financiële inlichtingen

In 2007 besliste de Europese Commissie over te gaan tot een “better regulation” en stelde als streefdoel een vermindering van de administratieve lasten van de ondernemingen met 25% voorop tegen 2012. Om dat streefdoel te halen, werden met een semantische kunstgreep de jaarrekeningen plots tot “administratieve last” omgetoverd. Zodoende kon de financiële transparantie van de ondernemingen als een “rompslomp” bestempeld worden en werden een hele reeks voorstellen geformuleerd die één voor één ten doel hebben de inhoud van, de controle op en de publicatie van de jaarrekeningen te ondergraven.

Het ABVV luidde de alarmklok en stelde alles in het werk om, ook in de schoot van het EVV, in het verweer te gaan tegen het eerste offensief van de Europese Commissie in 2007 waardoor 35 jaren van opwaartse Europese harmonisering teniet gedaan zouden worden en waarbij een boekhoudkundige concurrentie tussen de lidstaten ingevoerd zou worden.

De vasthoudendheid van het ABVV leidde tot een offensief standpunt van de Belgische sociale partners in het kader van twee unanieme adviezen van de CRB, waarin gepleit werd voor het behoud van het communautaire acquis en de verplichte publicatie van de jaarrekeningen en waarbij de oprichting van microbedrijfjes die van de Europese regelgeving vrijgesteld zouden worden, verworpen werd.

Het ABVV veroordeelde tevens de Europese voorstellen waarbij de controle van de rekeningen door de revisoren op de tocht gezet werd, meer bepaald in het eenparig advies van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen.

Het ABVV alarmeerde in 2008 zijn bondgenoten in het Europees Parlement om de nieuwe gespieerde voorstellen van de Commissie in de kiem te smoren. Jammer genoeg kon het Parlement niet al deze voorstellen afblokken, zodat de Commissie opnieuw voor de dag kwam met haar voorstel van een vermindering van de lasten met een kwart. In 2009, in volle financiële crisis, toen de publieke opinie meer transparantie eiste, schoof de Commissie haar voorstellen

voor een "modernisering" van de jaarrekeningen naar voren. Die kwamen neer op een drastische nivellering naar beneden toe. Daarom wenste het ABVV zoveel mogelijk syndicale krijtlijnen uit te zetten tijdens de werkzaamheden van de CRB die leidden tot het eenparig advies van 20 mei 2009 waarin een krachtig pleidooi gehouden wordt voor:

- het behoud van een Europese harmonisering en de schema's van de rekeningen om de eenvormigheid en de vergelijkbaarheid ervan te waarborgen;
- het vrijwaren van de bestaande Belgische informatie die nodig is voor het evalueren van de financiële situatie van een onderneming, rekening houdend met de noden van alle gebruikers;
- het in acht nemen van de belangen van de werknemers: de kwaliteit van de economische en financiële inlichtingen aan de werknemers mag niet in het gedrang gebracht worden!

In het advies wordt het voorstel om de financiële inlichtingen tot 12 kerncijfers te beperken, categoriek verworpen omdat daardoor de toegang tot een groot deel van de economische en financiële informatie en ons sociaal overlegmodel in het gedrang dreigden te komen. België en Frankrijk zijn erin geslaagd op de valreep de voorstellen van richtlijn betreffende de microbedrijfjes af te blokken. Maar de Europese Commissie wil koste wat het kost haar streefdoel van 25% minder lasten doordrukken. We mogen ons dus aan een nieuw offensief verwachten. Waakzaamheid blijft dus geboden.

2.2.8. Mobiliteit: betrokkenheid van de OR

Mobiliteit is een heuse uitdaging voor de vakbond geworden. De afgevaardigden van het ABVV hadden tot tweemaal toe, in 2006 en eind 2008, de gelegenheid (als dat nog niet gebeurd was) om de toestand te evalueren en concrete verbeteringsvoorstellen te formuleren en zelfs een bedrijfsvervoersplan voor te stellen. De OR en de bevoegde overlegorganen in de openbare diensten moeten immers hun advies geven over de federale driejaarlijkse diagnose over het woon-werkverkeer van de werknemers.

Om ze daarbij te helpen, stelde het ABVV een volledig dossier ter beschikking op zijn website. Voorts probeerde het ABVV in samenwerking met de Intergewestelijken de federale vragenlijst te verbeteren tijdens de werkzaamheden van de CRB en de NAR. Jammer genoeg was het door de onwil van het VBO niet mogelijk om die verbeteringen erdoor te krijgen voor tijdelijke werven, de bedienden uit de bouwsector of de paritaire comités voor de enquête van 2008.

2.2.9. De herziening van de richtlijn op de Europese ondernemingsraden (EOR): niet ver genoeg !

De herziening van de richtlijn op de EOR nam een belangrijke plaats in onder de dossiers die het Europese patronaat kon tegenhouden. Sinds de overschrijding van de deadline van 1999, botsten de herhaalde vragen, de argumenten en de manifestaties van de vakbondswereld op het immobilisme van de Europese Commissie. Deze ontweek de kwestie door uitwisselingen van goede praktijken te organiseren waarbij het patronaat steeds weer stelde dat een herziening niet nodig was. Het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité dat in 2006 tegen de wil van de werkgevers aangenomen werd en de opeenstapeling van bewijzen van de ondoelmatigheid van de verplichting om de EOR te raadplegen bij herstructureringen, sluitingen of delocalisaties, brachten de Commissie er uiteindelijk toe om op 23 oktober 2007 de herziening van de richtlijn als een prioriteit in haar werkprogramma voor 2008 op te nemen.

Het ABVV werkte actief mee aan de beperkte Europese werkgroep die op 19/11/2008 opgericht werd om het uitvoerend comité van het EVV te helpen bij het bepalen van zijn strategie en

zijn prioritaire doelstellingen uit de bijgewerkte tekst van de resolutie van 13/02/2004 over de EOR. Daarin nam de doelmatigheid van de werking van de EOR een voorname plaats in. Reeds in dit vroege stadium informeerde het ABVV regelmatig de centrales over de evolutie van het dossier in het kader van de werkzaamheden van de Europese Cel en de Commissie Ondernemingen.

In maart 2008 steunde het ABVV het standpunt van het EVV om zijn medewerking aan een herziening via conventionele weg afhankelijk te stellen van twee voorwaarden: een beperkte onderhandelingskalender en de garantie dat er wezenlijke verbeteringen doorgevoerd zouden worden. Al vlug bleek dat het patronaat daar niet wilde van weten. Het EVV liet daarop weten dat de herziening dan maar via politieke weg tot stand moest komen. Het spoorde de Commissie aan zo snel mogelijk met een tekst af te komen en lanceerde een campagne voor een sterkere EOR. Het ABVV werkte daaraan mee door zijn afgevaardigden uit te nodigen op de conferentie van 9 en 10 juni en door samen met de andere vakbonden een brief te richten aan de minister van Werk met de vraag de herziening van de richtlijn te ondersteunen.

Begin juli publiceerde de Commissie een ontwerp, niet tot herziening maar tot "herschikking" van de richtlijn. Deze nieuwe houding was niet neutraal omdat daardoor de amendingsmogelijkheden van het Europees Parlement feitelijk ingeperkt werden. Terwijl er zich een blokkeringsminderheid aftekende om de richtlijn af te blokken, maakte het EVV een politieke keuze met zware gevolgen: op vraag van de Franse minister van Arbeid aanvaardde het een gemeenschappelijk advies van de Europese sociale partners over de richtlijn uit te brengen. Het was de bedoeling het Franse voorzitterschap te helpen bij het bereiken van een politiek akkoord in december 2008. Eind juli onderhandelde het secretariaat van het EVV dan een tekst met negen amendementen op de richtlijn, waarin Business Europe van standpunt veranderde en instemde met het voorstel van herschikte richtlijn als basis voor de herziening.

Samen met andere vakbonden stelde het ABVV vragen bij deze verandering van strategie van het EVV en bij de ommezwaai van het patronaat. Ze namen er akte van op het uitvoerend comité van de maand oktober en wezen erop dat zij wilden dat er op Parlementair vlak opgetreden werd. Intussen vervielen de Europese sociale partners n.a.v. een interpretatieverschil over een van de amendementen (betreffende een periode van twee jaar waarin de verplichtingen van de richtlijn niet zouden gelden) in hetzelfde euvel en schreven ze een nieuwe brief aan het Franse voorzitterschap. Tot op heden is dit interpretatieverschil nog steeds niet uitgeklaard.

Uiteindelijk keurde het Europees Parlement dat door de techniek van de herschikking "onder voorgedij geplaatst" was, op 16/12/2008 de nieuwe richtlijn goed zonder ze fundamenteel te kunnen verbeteren. Het ABVV was tevreden met de verbeteringen zoals bijvoorbeeld het recht op vorming voor de afgevaardigden, de verbeterde definitie van de informatie en vooral de consultatie, het recht op voorbereidende vergaderingen en debriefings, maar betreurt dat essentiële eisen om de afgevaardigden van de EOR te helpen bij het opbouwen of versterken van een Europese syndicale tegenmacht in de transnationale groepen niet ingewilligd werden. Zo is er geen sprake van het recht op meer dan één vergadering per jaar noch van een verbetering van de faciliteiten (toegang tot de vestigingen, vertaling in alle talen) noch van de verplichting om bestaande akkoorden tot op het niveau van de richtlijn op te tillen.

Het wordt dan ook een uitdaging bij de omzetting in het Belgisch recht om indien mogelijk Belgische klemtonen te leggen om het Europese resultaat te verbeteren. Daarom heeft het ABVV een ad-hocwerkgroep opgericht met het oog op een zo goed mogelijke omzetting van de richtlijn in het Belgische recht via een cao van de NAR. Deze werkzaamheden zijn in maart 2010 van start gegaan.

20/06/2007

Naar aanleiding van de Europese Top van 21 en 22 juni te Brussel, organiseert het EVV een militantenconcentratie. De bedoeling is om de staatshoofden en regeringsleiders te herinneren aan de standpunten van het EVV ten gunste van de Europese Grondwet. Ook talrijke buitenlandse delegaties zijn aanwezig op de actie.

2.2.10. Transnationale ondernemingsakkoorden: naar meer zekerheid?

Het ABVV volgt met argusogen nieuwe onderhandelingspraktijken in transnationale ondernemingen die leiden tot het sluiten van akkoorden, handvesten of gedragscodes. Zo onderhandelden en ondertekenden ABVV-afgevaardigden in EOR documenten met grensoverschrijdende draagwijdte. Het blijkt trouwens dat de EOR bij nagenoeg al deze teksten die gelden voor de filiales van multinationals in Europa, betrokken waren en ze medeondertekend hebben. Nadat het ABVV deze nieuwe ontwikkelingen met zijn centrales besprak, stelde het ABVV dat het ontbreken van een rechtskader voor het sluiten en opvolgen van dergelijke akkoorden vragen opwierp die een Europees politiek en syndicaal antwoord moesten krijgen, zoals trouwens gewenst in de ad-hocresolutie van het EVV-congres van Sevilla. Dit soort akkoorden zijn immers geen cao's maar ze kunnen wel dwingende gevolgen hebben op Europees en dus ook op nationaal vlak. Meer bepaald wanneer ze betrekking hebben op de omkadering of het voorkomen van herstructureringen. Er bestaat nog steeds geen juridisch kader voor het sluiten van Europese cao's en de EOR is in principe geen onderhandelingsinstanties.

Daarom werkt het ABVV actief mee aan de besprekingen in de werkgroep van het EVV over die nieuwe vormen van arbeidsrecht die op het terrein ontstaan. Het volgt ook met argusogen de

werkzaamheden die in 2009 door de Europese Commissie opnieuw opgestart werden met alle betrokken partijen met het oog op:

- een betere analyse van deze akkoorden;
- een eventueel Europees initiatief dat meer zekerheid biedt voor het sluiten en toepassen van deze akkoorden. Vooral ook omdat bepaalde Europese federaties al een vakbondsomkadering voor deze initiatieven voorzien en uitgewerkt hebben.

2.2.11. Richtlijn betreffende de Europese coöperatieve vennootschap en grensoverschrijdende fusies: omzetting in het Belgisch recht via twee cao's

In de NAR onderhandelde het ABVV de omzetting van de Europese richtlijn over de rol van de werknemers (voorlichting, raadpleging, medezeggenschap) ter aanvulling van de verordening betreffende de oprichting van de Europese coöperatieve vennootschap. Deze werkzaamheden leidden tot de goedkeuring op 30/01/2007 van cao 88. Voor de omzetting kon het ABVV steunen op wat verworven werd bij het sluiten van cao 84 over de Europese vennootschap van 2004, zodat er snel resultaat geboekt kon worden. Bovendien richtte de NAR, net zoals voor de Europese Vennootschap, een gemeenschappelijk advies aan de wetgever over de in de richtlijn opgenomen materies die niet door de sociale partners omgezet konden worden, zoals de bescherming van de afgevaardigden, de bevoegde rechtbanken en inspecties.

Op 29/04/2008 sloten de Belgische sociale partners cao 94 waarbij een artikel m.b.t. de medezeggenschap van de werknemers uit de richtlijn betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen, in het Belgisch recht omgezet werd. In de praktijk biedt deze cao een omkadering voor eventuele onderhandelingen in het kader van een fusie waarbij een van de ondernemingen over een medezeggenschapsregeling van de werknemers in de besluitvorming beschikt. Opnieuw konden we in de NAR terugvallen op wat verworven werd bij het sluiten van cao 84 over de Europese Vennootschap van 2004.

Het ABVV nam actief deel aan de voorbereidende werkzaamheden en de opvolging van de omzetting van beide richtlijnen in de schoot van het EVV.

2.2.12. Europese Vennootschap: zorgen voor een syndicale omkadering

Op het congres van Praag in 2003 keurde het EVV het principe goed van de oprichting van een Europees fonds in het kader van de Europese Vennootschap (EV). Na een trage start speelde de omvorming van grote vennootschappen, vooral Duitse, tot een EV de rol van katalysator zodat het principe concrete vorm kreeg op het uitvoerend comité van december 2007. Het was de bedoeling de vakbonden te vragen een deel van de tantièmes die hun in de raden van toezicht of in de raden van bestuur van Europese vennootschappen benoemde vertegenwoordigers ontvangen, te laten storten in een EVV-fonds. De praktische regels betreffende dit fonds (het aandeel van de te storten tantièmes, de structuur en de controle van het fonds en de bestemming van deze nieuwe middelen) werden vastgelegd op de uitvoerende comités van juni en oktober 2008.

Deze Europese vennootschappen hebben een impact op de ABVV-afgevaardigden in de Belgische ondernemingen die onder hun juridische perimeter vallen:

- ofwel zetelen ze in het Europese informatie- en consultatieorgaan dat eventueel onderhandeld moet worden in de plaats van een EOR ;
- ofwel zetelen ze daar niet in maar krijgen ze te maken met het probleem van de informatie-doorstroming en de mandatering van de Belgische afgevaardigde die er zitting in heeft.

In februari 2010 richtte het ABVV een ad-hocwerkgroep op met het oog op de uitwerking van een optimale syndicale begeleiding van deze afgevaardigden.

2.2.13. Europese besloten vennootschap: gevaar voor dumping !

De Europese Unie probeerde een nieuw juridisch statuut in het Europees vennootschapsrecht in te voeren, nl. de Europese besloten vennootschap (EBV). Deze werd voorgesteld als de EV voor de KMO's. In de praktijk gaat het echter om een “goedkope” EV, met een maatschappelijk kapitaal van één euro, die openstaat voor alle soorten vennootschappen en vooral de mogelijkheid voorziet om de maatschappelijke zetel (brievenbusvennootschap) te vestigen in of over te hevelen naar een ander land dan dit waar de activiteit uitgeoefend hebben.

In een eerste fase reageerde het EVV tegen dit initiatief door te wijzen op het mogelijk omzeilen van de werknemersrechten in landen waar medezeggenschap bestaat. Herhaaldelijk wees het ABVV zowel in werkgroepen als in het uitvoerend comité van het EVV op het gevaar van sociale en fiscale dumping van de EBV. Het verkreeg dat het EVV dit gevaar voor dumping in zijn standpunten opnam.

De laatste poging van Europa om deze probleemtekst erdoor te drukken mislukte op 3/12/2009.

2.2.14. Belgisch contactpunt van de OESO: de plaats om de multinationals tot de orde te roepen

De richtsnoeren van de OESO betreffende de multinationals vormen een gedragscode die door de regeringen van de lidstaten van de OESO uitgewerkt en goedgekeurd werd. Deze gedragscode is sinds de laatste herziening (2000) van toepassing op alle operaties – o.m. op het vlak van de economische democratie – van multinationale ondernemingen in de wereld. De regeringen vragen de multinationals de code te eerbiedigen hoewel deze juridisch niet afdwingbaar is. De OESO heeft eveneens voorzien in de controle op de toepassing van de principes van de gedragscode.

Het ABVV zetelt in het tripartiete Belgisch contactpunt van de OESO dat moet toezien op de naleving van de gedragscode. In een eerste fase probeert dit orgaan te bemiddelen tussen de organisaties die klacht indienen wegens niet-naleving van de gedragscode en de betrokken multinational. Het ABVV ondersteunde ook twee klachten van twee internationale vakbondsfederaties:

- de UITA in 2006 voor een geschil over de syndicale vrijheden in een filiaal van de INBEV-groep in Montenegro. Dankzij de bemiddeling van het nationale contactpunt kon een bevredigende oplossing gevonden worden.
- de ITGLWF voor een textielonderneming met Belgisch kapitaal in Sri Lanka. Het contactpunt vroeg en verkreeg dat de FOD WASO een sociaal bemiddelaar aanstelde (en dat was een primeur) om te proberen het conflict tussen de directie en de plaatselijke vakbond, bijgestaan door zijn internationale federatie, bij te leggen. Deze bemiddelaar zorgde ervoor dat de directie aan tafel ging zitten met de vakbonden, maar moest wel de handschoen in de ring gooien omwille van de onverzettelijkheid van de werkgevers.

Zoals bij de herziening in 2000 zal het ABVV proberen te wegen op de discussies die zopas van start gegaan zijn over de herziening van de richtsnoeren in 2011, zowel op het niveau van de OESO via de TUAC (het syndicaal adviescomité bij de OESO) als op Belgisch vlak, met

de bedoeling betekenisvolle vooruitgang te boeken om de werknemersrechten beter te doen eerbiedigen, onder meer door een versterking van de legitimiteit en de doelmatigheid van de gedragscode evenals door een verbetering van de werking van de nationale contactpunten.

Het ABW wijst erop dat een gedragscode een aanvulling is op, maar niet in de plaats komt van een dwingend kader voor de activiteit van de ondernemingen en de markten op nationaal en internationaal vlak.

2.3. Welzijn op het werk

2.3.1. De politieke context: einde FARAO, overgang naar de “strategie Milquet”

2.3.1.1. FARAO

Na het formatieberaad dat volgde op de federale wetgevende verkiezingen van 10 juni 2007 kwam een einde aan de zogenaamde paarse coalitie. Het ministerie van werk, dat gedurende acht jaar was beheerd door opeenvolgende ministers van socialistische signatuur, ging naar minister Milquet. Voor de dossiers die rechtsreeks of onrechtstreeks te maken hebben met “welzijn op het werk” is dat geen goed zaak gebleken. Konden we nog gedurende 2006 en 2007 vaststellen dat een aantal maatregelen die werden aangekondigd in het zogenaamde “Federaal Actieplan voor de Reductie van Arbeidsongevallen” (beter bekend als het FARAO-plan), ook effectief werden uitgevoerd, dan moeten we spijtig genoeg vaststellen dat het beleid van minister Milquet inzake de bevordering van welzijn op het werk weinig voorstelt.

Maar laten we eerst nog even terugkeren naar het FARAO-plan. Ondanks herhaald aandringen van het ABVV werd de belofte om de inspectiediensten te versterken en te hergroeperen onder één koepel nooit gerealiseerd. Niet tijdens de vorige verslagperiode, en helaas ook niet tijdens de periode 2006-2009, waar dit verslag betrekking op heeft. Omdat daar ongetwijfeld een aantal objectieve redenen voor zijn, hebben wij aan minister Milquet alternatieve voorstellen gedaan om de slagkracht van de inspectiediensten te verhogen, maar daar komen we hieronder in detail op terug.

Wat wel nog door minister Vanvelthoven werd gerealiseerd, en dat ondanks hard verzet van de werkgevers en Assuralia, is de introductie van de notie “verzwaard risico” in de arbeidsongevallenreglementering (vert., zie ECHO december 2008). In toepassing hiervan moeten werkgevers sinds 1 januari 2009, indien ze abnormaal veel arbeidsongevallen hebben, vergeleken met andere ondernemingen in hun sector, een hogere premie betalen aan de arbeidsongevallenverzekeraar. Die moet dat bedrag gebruiken voor de ongevallenpreventie bij de onderneming in kwestie. De grootte van het bedrag wordt bepaald in functie van de grootte van de onderneming.

Voor de leden van de Comités voor Preventie en Bescherming op het werk is dit systeem een bijkomende hefboom, die hun syndicaal werk kan ondersteunen. Wij hebben onze vertegenwoordigers dan ook aangeraden bij de werkgever te informeren of en in welke mate hun onderneming onder de toepassing van deze systemen valt. We hebben hen ook gevraagd toe te kijken op de uitvoering van de preventiemaatregelen die de arbeidsongevallenverzekeraar moet nemen in het kader van dit “verzwaard risico”.

Vanaf 1 januari 2009 is eveneens het zogenaamde bonus-malussysteem in de arbeidsongevallenverzekering van kracht geworden. Daarmee is een eis die het ABVV jaren geleden heeft gelanceerd, eindelijk gerealiseerd door een socialistische minister van werk.

Aanvankelijk werd door Assuralia tegen deze differentiatie van de verzekeringspremies een beroep ingediend bij het Grondwettelijk Hof. Assuralia zag hierin hier immers een inbreuk op de Europese regelgeving voor vrije concurrentie. Het Grondwettelijk Hof heeft het beroep tot nietigverklaring echter verworpen, en op 28 april 2008 deed het ABVV op een symposium dat werd georganiseerd naar aanleiding van de Internationale dag voor de herdenking van de slachtoffers van een arbeidsongeval een krachtige oproep om het koninklijk besluit op 1 januari 2009 in voege te laten treden. Wat ook gebeurde, mede dank zij het werk van de vertegenwoordigers van het ABVV in het beheerscomité van het Fonds voor Arbeidsongevallen.

Tijdens de voorbije periode werd nog een eis van het ABVV gerealiseerd, die wij hadden sinds de wet welzijn het levenslicht zag in 1996! Na talloze vergaderingen in de Nationale Arbeidsraad, konden wij namelijk bekomen dat deze wet gewijzigd werd zodat opdrachtgevers en onderaannemers beter moeten samenwerken om het welzijn van de werknemers te verbeteren (vert. zie Echo september 2007).

Wanneer werknemers van verschillende werkgevers samen werken op eenzelfde arbeidsplaats (bijvoorbeeld onderaannemers op een bouwwerf), of wanneer op eenzelfde arbeidsplaats verschillende werkgevers personeel tewerkstellen (bijvoorbeeld in een winkelcentrum), kunnen specifieke risico's ontstaan. Om die te voorkomen moeten werkgevers elkaar informatie geven en beter samenwerken. In de overeenkomsten tussen opdrachtgever en de aannemers moet een geding staan dat bepaalt dat indien de aanneme een beroep doet op een onderaannemer in het contract met deze onderaannemer moet worden vastgelegd dat deze onderaannemer al zijn wettelijke verplichtingen betreffende het welzijn van de betrokken werknemers moet respecteren. Indien een opdrachtgever bovendien vaststelt dat een onderaannemer de wet niet naleeft kan hij deze in gebreke stellen. Hij kan ook op kosten van de onderaannemer de nodige preventiemaatregelen nemen. Voor een onderaannemer die op zijn beurt beroep doet op een andere onderaannemer geldt dit ook.

Indien sectorale akkoorden bestaan, die eenzelfde resultaat garanderen, dan kunnen die in de plaats van de maatregelen uit de wet verdergezet worden. Dit is belangrijk, want in een aantal sectoren bestonden dergelijke afspraken reeds, en het kwam er dus op aan niet te doorkruisen waarover op het terrein reeds afspraken bestaan tussen de sociale partners uit de sectoren!

Ter afronding van het FARAO-hoofdstuk willen we nog aangeven dat op aangeven van de syndicale organisaties, niet in de laatste plaats het ABVV, in de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk een aanvang werd gemaakt met de evaluatie van de reglementering ter voorkoming van ernstige arbeidsongevallen. Bij het afsluiten van dit rapport werd echter nog geen resultaat geboekt op dit vlak, omdat de administratie nog niet heeft geantwoord op de evaluatiecriteria die wij naar voor hebben geschoven. Dit is echter een onderwerp dat verder onze aandacht verdient, en zeker en vast in volgend activiteitenverslag aan bod zal komen.

2.3.1.2. De strategie Milquet

Op vraag van de Europese Commissie moeten de lidstaten nationale strategieën ontwikkelen en implementeren, die aansluiten bij de Europese strategie. In dat kader moeten ook kwantitatieve doelstellingen worden vastgelegd. De nationale strategie, die minister Milquet in december 2008 aan de Nationale Arbeidsraad voor advies heeft overgemaakt, beoogde onder andere een constante, duurzame en homogene afname van de incidentie (anders gezegd: de ernst- en frequentiegraden) van arbeidsongevallen en beroepsziekten.

De sociale partners in de Nationale Arbeidsraad vonden unaniem dat het ontwerp van minister Milquet veel te vaag is, en te weinig concrete actiepunten bevat. Hoewel het om een unaniem

advies gaat, had het ABVV een niet geringe rol in het tot stand komen van dit advies. De concrete voorstellen die wij deden werden allen in het advies opgenomen:

- de strategie moet niet alleen betrekking hebben op de preventie van arbeidsongevallen en beroepsziekten, maar er moet expliciet verwezen worden naar het belang van musculoskeletale aandoeningen en psychosociale belasting,
- er moet aandacht zijn voor een doelgroepenbeleid,
- het genderspect moet ruimschoots aan bod komen.

Deze drie invalshoeken werden als volgt geconcretiseerd.

Wat de musculoskeletale aandoeningen betreft vragen wij dat de minister bij het uitwerken van preventiemaatregelen ter voorkoming van dergelijke aandoeningen vooral ergonomische maatregelen zou nemen die betrekking hebben op de arbeidsorganisatie, mechanische factoren, biomechanische factoren en psychosociale aspecten.

Ter voorkoming van psychosociale belasting veroorzaakt door het werk vragen wij prioritaire aandacht voor werkstress. We vragen aan de minister, in toepassing van cao 72, dat een operationeel model zou worden uitgewerkt om de talloze instrumenten die er zijn om het bestaan van werkstress te objectiveren, te inventariseren en bekend te maken bij de mensen op het terrein.

Wij hebben ook bekomen dat in het advies gevraagd wordt om aandacht te hebben voor werknemers met specifieke gezondheidsproblemen, waarvan de oorzaak niet in de werksfeer moet worden gezocht, maar die toch een gevolg kunnen hebben voor het welzijn van de werknemer op de werkplek (bijvoorbeeld werknemers met epilepsie, obese werknemers ...). En we zijn er in geslaagd in het advies een afkeuring te laten opnemen voor de vaststelling dat in het ontwerp van nationale strategie het genderspect op geen enkel moment aan bod komt. Uiteraard bevat het advies nog andere suggesties, waarover wij aan de instanties van het ABVV uitvoering verslag hebben uitgebracht. We willen er ten behoeve van dit verslag nog één bijzonder onder uw aandacht brengen, namelijk met betrekking tot versterking van de slagkracht van de arbeidsinspectie.

Eind 2006 waren er bij de directie “toezicht welzijn op het werk” 198 inspecteurs in dienst (uitgedrukt in full time equivalenten). Aan het eind van de verslagperiode waren er dat 188, liefst 10 minder dus. Er zijn te weinig inspecteurs om een doeltreffend toezicht op de reglementering te garanderen. Dat probleem zal zich de komende jaren steeds scherper stellen, omdat steeds meer inspecteurs de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en de dienst verlaten.

Het is, gelet op de budgettaire toestand van het land, een illusie te denken dat er op korte termijn massaal zal aangeworven worden. Er moeten dus denkpluizen ontwikkeld worden om de bestaande inspectiecapaciteit optimaal te benutten. Prioritaire aandacht moet daarbij gaan naar sectoraal overlegde en omkaderde acties van de inspectiediensten rond knelpunten in toepassing van de reglementering. Daarbij moet de nadruk liggen op inspectieacties die een hefboom-effect kunnen teweegbrengen, zoals bijvoorbeeld acties rond zware overtredingen die ernstige arbeidsongevallen tot gevolg hebben.

Deze aanpak werd voorgelegd aan de leden van de commissie ondernemingen en de leden van het federaal bureau. Het komt er op aan om hem in de komende jaren hard te maken. Daarmee zijn we aanbeland bij de ultieme evaluatie van de “strategie Milquet” halverwege haar ambtsperiode. We kunnen niets anders dan vaststellen dat aan de verdere concretisering van het unanieme advies van de sociale partners in de Nationale Arbeidsraad geen enkel gevolg

werd verleend. Herhaalde malen hebben we dit gevraagd in het uitvoerend bureau van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk, maar zonder gevolg.

We geven echter niet op!

2.3.2. Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk

2.3.2.1. Rode draad doorheen 4 jaar werking: codificatie reglementering welzijn op het werk

Sinds 1992 moet wie iets wil opzoeken over welzijn op het werk zich op de eerste plaats afvragen waar hij moet gaan zoeken: in het ARAB of in de Codex over het welzijn op het werk. Een dergelijke praktijk is onaanvaardbaar, wat wij voortdurend hebben gecontesteerd.

In 2008 werd dan eindelijk een ontwerp van koninklijk besluit voorgelegd dat alle reglementering bundelt in de Codex over het welzijn op het werk, waardoor het ARAB uiteindelijk moet verdwijnen. De evaluatie van dit ontwerp heeft veel tijd in beslag genomen, en uiteindelijk werd na consultatie een positief advies gegeven over de teksten die de letterlijke overname zijn van de bepalingen van bestaande besluiten. Dit moet weliswaar worden genuanceerd: niet alle teksten werden in het verleden door de sociale partners unaniem positief geadviseerd. Dit positief advies had dus enkel betrekking op het principe, niet op de inhoud van de teksten.

Teksten die formeel of inhoudelijk moeten worden aangepast (bijvoorbeeld om de leesbaarheid te bevorderen), kregen eveneens een positief advies, maar dan beperkt tot deze formele of kleine inhoudelijke aanpassingen.

Naar aanleiding van de bespreking van de codex hebben wij ook een aantal inhoudelijke problemen aangekaart. De reglementering voor beeldschermwerk, bijvoorbeeld, is enkel van toepassing op desktoppc's, niet op draagbare pc's of pda's. Deze en dergelijke opmerkingen worden bijgehouden in een apart document dat een evaluatie inhoudt van de reglementering, en als basis kan dienen voor latere inhoudelijke aanpassingen van de wetgeving, met daaraan gekoppeld een inhoudelijke bespreking in de Hoge Raad PBW.

Van meet af aan heeft het ABVV zijn tevredenheid uitgedrukt dat met dit gigantische werk eindelijk kon worden begonnen. We hebben er echter steeds over gewaakt dat wat wordt voorgesteld als vereenvoudiging in feite niet neerkomt op een "verdoken" wijziging van de reglementering.

Om deze reden is het werk, bij het afsluiten van dit activiteitenverslag, nog lang niet afgerond. Bovendien kennen we het advies van de Raad van State nog niet over de juridische techniek waarmee de bestaande Codex over het welzijn op het werk en ARAB moeten worden omgevormd tot een nieuwe Codex, wetende dat de door de administratie voorgestelde structuur nog een aantal leemtes bevat.

Op basis van deze vaststelling heeft het ABVV voorgesteld dat alle bestaande reglementering in één beweging zou worden omgezet in de nieuwe Codex over het welzijn op het werk. Het zou immers absurd zijn dat er naast een Codex over het welzijn op het werk en een ARAB ook nog een soort "Codex in wording" zou bestaan. Want dan zouden de werknemers niet twee, maar liefst drie bronnen moeten raadplegen om te weten hoe de reglementering in elkaar zit, en zijn we nog verder van huis!

2.3.2.2. De werking van de Externe Diensten voor Preventie en Bescherming op het werk

De erkenning van de Externe Diensten voor Preventie en Bescherming op het werk verliep op 31 december 2007. Op dat moment waren er als gevolg van diverse fusies en opslokkingen nog slechts 17 erkende diensten. Allen dienden ze een aanvraag tot verlenging van hun erkenning in. Uit onderzoek van die dossiers bleek dat geen enkele dienst de reglementering helemaal naleefde.

Omdat wij geen onderbreking van de continuïteit van de dienstverlening aan de bedrijven wilden (wat immers nadelig zou zijn voor de bescherming van het welzijn van de werknemers) werd een voorlopige erkenning aan de minister voorgesteld. Alle diensten kregen een termijn om een plan op te stellen dat ze ter goedkeuring moesten voorleggen aan het paritair adviescomité (bestaat uit vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers, en ziet toe op respect voor de reglementering op het terrein). Nog eens 6 maanden later moesten de diensten aan de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg een voortgangsrapport voorleggen met daarin de concrete maatregelen die werden genomen om zich in regel te stellen met de inbreuken op de reglementering.

Wij hebben al deze opmerkingen verzameld en overgemaakt aan onze vertegenwoordigers in elk paritair adviescomité. Op basis van de feedback van deze kameraden konden we een dubbele vaststelling doen. Enerzijds dat de voorstellen die de diensten voorleggen aan hun paritaire adviescomités, in de regel tegemoet komen aan de opmerkingen die ze van de overheid hebben gekregen. Dat was het goede nieuws.

Anderzijds is het zo dat wij sinds september 2008 van de federale overheid geen enkele feedback hebben gekregen over de maatregelen die de diensten ook effectief hebben genomen. Anders gezegd: wat de diensten beloofd hebben te zullen doen, weten we, en daar zijn in de regel geen problemen mee. Wat ze ook effectief hebben gedaan, daar hebben we het raden naar, ook al weten we via feedback van onze vertegenwoordigers in de adviescomités, en van contacten met afgevaardigden op het terrein dat de diensten lang niet hun opdrachten naar behoren uitvoeren, zeker en vast niet in KMO's. En laat het nu uitgerekend daar zijn dat hun optreden het meeste effect zou moeten sorteren!

Wij hebben daarom actie ondernomen.

In 2006 reeds had de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk uit eigen initiatief een aantal voorstellen geformuleerd om de Externe Diensten voor Preventie en Bescherming op het werk die het niet al te nauw nemen met respect voor de reglementering te kunnen sanctioneren. Na herhaald aandringen bij de beleidscel van minister Milquet werd in 2009 een koninklijk besluit gepubliceerd dat de inspectie toelaat aan een dienst een termijn op te leggen om zich in regel te stellen. Indien de dienst zich na afloop van deze termijn niet in regel heeft gesteld, kan de minister op grond van een verslag van de administratie maatregelen nemen:

- erkenning schorsen voor een bepaalde periode,
- een voorlopige erkenning geven van zes maanden (eenmaal hernieuwbaar), tijdens dewelke de oorspronkelijke erkenning is geschorst,
- de erkenning intrekken.

Van deze maatregelen is echter nooit gebruikgemaakt door de administratie of de minister.

2.3.2.3. Gezondheidstoezicht op uitzendkrachten

Zoals bekend doen ondernemingen steeds vaker beroep op onderaannemers en uitzendkrachten. De bescherming van de veiligheid en gezondheid van uitzendkrachten is bijgevolg een prioritaire opdracht van het ABVV. We hebben er gedurende de voorbije activiteitsperiode dan ook hard aan gewerkt.

Verskillende voorstellen zijn de revue gepasseerd, zowel van de overheid als van de sociale partners, en dit in nauw overleg met de sociale partners uit de sector. Uiteindelijk werd een compromis bereikt waarbij een van de belangrijkste principes, namelijk dat het uitzendkantoor verantwoordelijk blijft voor de voorafgaande gezondheidsbeoordeling van een uitzendkracht vrijwaard wordt. De modaliteiten volgens dewelke het uitzendkantoor dit doet kunnen weliswaar verschillen. Een belangrijke nieuwigheid is dat elk uitzendbureau verplicht zou worden aan het sociaal fonds voor de uitzendkrachten een forfaitaire bijdrage te storten ten bedrage van 50% van het normale tarief voor arbeiders, en 10% van het normale tarief dat voor bedienden verschuldigd is. Via dit fonds zal de terugbetaling worden geregeld van de kosten verbonden aan het gezondheidstoezicht dat daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

Hierdoor wordt het mutualiteitsprincipe geïntroduceerd, wat toch een belangrijke realisatie is. We zijn er dus van overtuigd dat dit voorstel een stap in de goede richting is. Het laat de sociale partners in de sector toe op termijn te evolueren naar een gelijke behandeling van de uitzendkrachten inzake bescherming en bevordering van hun welzijn. Het is daarom des te meer onbegrijpelijk dat bij het afsluiten van dit activiteitenverslag het berokken koninklijk besluit nog steeds niet was gepubliceerd!

2.3.2.4. Onthaal en begeleiding van werknemers in de onderneming

Een advies van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk voorzag in de raadpleging van de NAR over een eventuele modernisering van cao 22 vóór de verschijning van het KB. De minister gaf er echter de voorkeur aan het KB te laten verschijnen zonder de uitslag van de raadpleging af te wachten.

Het toepassingsgebied van het KB heeft betrekking op het welzijn van de werknemers én op alle werknemers, daar waar de cao betrekking heeft op alle arbeidsvoorwaarden (lonen, ...) en bovendien suppletieve maatregelen omvat in functie van de grootte van de ondernemingen. Met de publicatie van het KB wil de minister inspelen op de verplichte evaluatie van de risico's in de onderneming, van de werkpost en van de individuele werknemers. Die verplichting is trouwens voorzien in de welzijnswet en in de uitvoeringsbesluiten ervan, maar wordt onvoldoende nageleefd in de kleine en zeer kleine ondernemingen.

De vertegenwoordigers van de sociale partners in de NAR vestigden de aandacht op het huidige initiatief van de FOD WASO, waarbij de werkgevers en hun preventiestructuren (hiërarchische lijn, interne en externe preventiediensten, CPBW of VA) gevraagd wordt gedurende één jaar (periode verlengd met nog eens 1 jaar) in hun bedrijven een modelfiche van een werkpost, gebaseerd op die van uitzendarbeid, uit te testen. Die fiche dient precies om de risico-evaluatie per werkplek te vergemakkelijken en eenvormiger te maken.

Daarna was er een evaluatie per sector van de resultaten van die raadpleging voorzien, maar die is, bij het schrijven van dit verslag, nog niet gebeurd. De NAR heeft dan ook besloten die evaluatie af te wachten om dan eventueel de draad van een aanpassing van cao 22 terug op te nemen.

De campagne van de FOD WASO staat ook op de site van het ABVV.

2.3.2.5. Bescherming van werknemers tegen chemische stoffen

De jongste werden gekenmerkt door meerdere belangrijke evoluties terzake:

2.3.2.5.1. REACH

REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals ofwel reglement betreffende de registratie, de evaluatie, de toelating en de beperking van chemische stoffen) is op 1 juni 2007 in werking getreden. Er bestaan ook nog andere regelgevingen (in Belgisch recht omgezet) m.b.t. de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers, over de risico's verbonden aan het gebruik van chemische stoffen op de werkplek en over de risico's verbonden aan de blootstelling van kankerverwekkende stoffen op de werkvloer.

Ondanks de zware lobbying vanwege de industrie, slaagden de Europese bonden – waaronder het ABVV – erin een aantal verworvenheden “te redden”:

- de bewijslast ligt bij de industrie (en niet langer bij de lidstaat) die moet bewijzen dat de gebruikte stof niet schadelijk is ;
- “no data, no market”: de fabrikanten moeten de stoffen registreren en moeten toxicologische gegevens verstrekken om die stoffen op de markt te brengen of te houden;
- verboden stoffen moeten worden vervangen door minder schadelijke equivalente stoffen;
- er werd slechts een klein aantal stoffen ter goedkeuring voorgelegd door de Lidstaten of de Commissie. De EVV-werkgroep “chemische stoffen” waarin ook het ABVV actief is, heeft dan ook een eigen lijst ingediend met meer dan 600 stoffen. Na “filteren” op basis van een Europese aanbeveling inzake beroepsziekten, hopen wij op een lijst van ± 45 stoffen;
- hoe groter het volume, hoe meer gegevens de identificatiefiche moet bevatten.

Ons vakbondswerk bestaat uit het verwerken en verspreiden van de info; in principe moeten we voortaan meer en betere info ontvangen en die verwerken zodat de werknemers kunnen reageren, in functie van de analyse en de preventie van risico's; we moeten dus aandringen op beslissingen inzake blootstelling aan gevaarlijke stoffen, we moeten kunnen beschikken over de expertise van toxicologen, hygiënisten, arbeidsgeneesheren om “met kennis van zaken” te kunnen optreden.

Het ABVV moet bij de Belgische regering aandringen zodat die de nodige middelen uittrekt en voorziet in een structuur die dan de verplichte evaluatie kan maken van de stoffen (rekening houdend met de geproduceerde hoeveelheden).

Dit - en het streven naar transparantie - verklaart dan ook waarom het ABVV van de sociale partners in de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk verkreeg dat er een feedback kwam over alle implicaties van REACH, niet alleen met het oog op bescherming van de werknemers, maar ook met het oog op een globale benadering van de volksgezondheid en van de leefmilieubescherming.

Wat de (beroeps)ziekten betreft: vermits veel beroepsgerelateerde ziektes pas na de beroepsloopbaan uitbreken, wordt de vergoeding van beroepsgebonden kankers dan ook collectief ten laste genomen. Een betere kennis van de gebruikte stoffen zou de kostprijs voor deze ziektes naar de “verantwoordelijken” voor deze blootstelling kunnen doorschuiven, wat billijker zou zijn. Hoe verder van de “chemische basisproducten”, hoe meer blootstelling en hoe meer “beroepsziekten”, ook al worden de aandoeningen niet altijd als dusdanig bestempeld, vooral omwille van het gebrek aan kwaliteitsvolle info terzake. Het zou dan ook nuttig zijn een soort “kadaster” aan te leggen m.b.t. het gebruik van dergelijke stoffen in de diverse activiteitssectoren, wat meteen een beter gezondheidstoezicht mogelijk zou maken, evenals een soort van

“voortgezet gezondheidstoezicht” dat, op termijn, kan uitmonden in de erkenning van beroeps-gerelateerde kankers en vooral ook kan bijdragen tot het verbieden van de gevaarlijkste stoffen.

2.3.2.5.2. Het nieuwe systeem van indeling en etikettering van chemische stoffen

De EU heeft beslist een groot deel van de aanbevelingen van het GHS (Globally Harmonised System of Globaal Harmonisatie Systeem) aan te nemen door de invoering van de CLP-Verordening (“Classification, Labelling, Packaging”, een EU-verordening met nieuwe regels voor de indeling, etikettering en verpakking van chemische stoffen), van toepassing op de chemische producten die worden gebruikt in ondernemingen, maar ook door het grote publiek (detergenten, pesticiden...), met inachtnaam van de bepalingen van de REACH-Verordening met betrekking tot de kennisgeving aan het Europees Agentschap voor Chemische Producten in Helsinki (ECHA, European Chemicals Agency). Het nieuwe systeem zal, behoudens bijzondere bepalingen, vanaf 1 december 2010 verplicht zijn voor stoffen en vanaf 1 juni 2015 voor mengsels (NB: de term ‘preparaat’ wordt vervangen door ‘mengsel’).

2.3.2.5.3. Herziening van de “kankerrichtlijn”: de reprotoxische stoffen

De reprotoxische stoffen (gevaarlijk voor de voortplanting) hadden in principe onder het toepassingsveld moeten vallen van de richtlijn over de bescherming van de werknemers tegen kanker-verwekkende en mutagene stoffen ter gelegenheid van de revisie van deze richtlijn.

De Commissie is echter plots van koers veranderd en wil de reprotoxische stoffen niet langer in deze richtlijn opnemen. Het onbegrip van de vakbonden is des te groter omdat de Commissie in het verleden expliciet de wens had geuit de kankerrichtlijn uit te breiden naar de reprotoxische stoffen.

De Commissie voert aan dat de richtlijn inzake kankerverwekkende en mutagene stoffen de risico's verbonden met een beroepshalve blootstelling aan reprotoxische stoffen reeds afdekt. Deze argumentatie is inexact: van de 173 stoffen die in de gemeenschapswetgeving geklasseerd zijn als giftig voor de voortplanting, zijn 2/3 niet erkend als kankerverwekkend, noch als mutageen. Dit is met name het geval voor lood en ftalaten, twee stoffen die uiterst giftig zijn voor de voortplanting en die niet onder de kankerrichtlijn vallen.

Het ABVV en het ACV hebben bijgevolg een gemeenschappelijke brief gestuurd naar Joëlle Milquet, minister van Werk en Gelijke Kansen, met de vraag de uitbreiding van het toepassingsveld van de richtlijn naar de reprotoxische producten te onderzoeken, met name in het kader van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2010 en in het kader van onze eigen, nationale strategie.

2.3.2.5.4. Nanotechnologieën

Het ABVV steunde het EVV toen dit in 2008 een resolutie aannam over nanotechnologieën en nanomaterialen. Nanotechnologieën zijn in volle expansie in industriële sectoren zoals de chemie, de geneesmiddelenindustrie en de elektronica. Bijgevolg is er een sterke stijging van het aantal werknemers dat aan nanomaterialen wordt blootgesteld, terwijl de impact op hun gezondheid en op de veiligheid op het werk nog een groot vraagteken is.

Aangezien de toxische effecten van nanomaterialen op de gezondheid niet voldoende gekend zijn, roept het EVV – krachtens het REACH-principe dat bepaalt dat, wanneer er geen informatie beschikbaar is over een product, het niet op de markt kan worden gebracht (“No data, no market”) – de Commissie op om de REACH-verordening te wijzigen, zodat die alle produceerbare nanomaterialen beter en breder zou omvatten. Dankzij herhaald aandringen van het ABVV

is er in België een link op de site van de FOD Werkgelegenheid <http://www.werk.belgie.be> gewijld aan nanopartikels en de risico's voor de gezondheid.

2.3.2.5.5. Grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling

Er werd een nieuwe procedure ingevoerd voor het bepalen van de grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling (GWBB). De goedkeuring van dergelijke grenswaarden moet worden aangemoedigd, die dan wel moeten worden gezien als regelgevend instrument in het bereiken van het tweede principe, namelijk de blootstelling tot een minimum herleiden, indien die niet volledig kan worden vermeden.

De procedure bestaat uit 4 etappes:

- de administratie bepaalt (aan de hand van wetenschappelijke evoluties) een lijst met nieuwe GWBB;
- na info en om een gemotiveerd bezwaar mogelijk te maken komt deze lijst op de site van de FOD;
- de sociaal-economische haalbaarheid wordt onderzocht ;
- de minister beslist in fine.

Kwartsstof (SiO_2) is de eerste stof waarvoor de industrie bezwaar maakte. Hier moeten we even bij stilstaan, want die stof maakt onder meer het voorwerp uit van het eerste Europees akkoord (april 2006) over de Bescherming van de Gezondheid van de Werknemers door een Goede Behandeling en Gebruik. Doel van het akkoord : werknemers een betere bescherming bieden tegen de blootstelling aan kwartsstof door de toepassing van goede praktijken in de arbeidsplaats.

Het ABWV is dan ook van mening dat dit akkoord een stap in de goede richting is en moedigt dan ook aan om alle inspanningen (vorming & opleiding, coördinatie werknemers) die dit akkoord mogelijk maakt, concreet gestalte te geven.

Het ABWV vestigt wel nadrukkelijk de aandacht op het volgende : de goedkeuring van dit akkoord mag geen rem betekenen om lagere grenswaarden (GWBB's) te verkrijgen. In dit verband gaat een schriftelijke reactie van de minister van Werk, Peter Van Velthoven, op een briefwisseling van NEPSI (Negociating Platform on Silica Council) zeker de goede richting uit. Maar begin 2010 komt er een nieuwe herzieningsprocedure, wat de discussie over de GWBB's voor kwartsstof opnieuw zal openen. Vergeten we niet dat de werkgevers fel tegen deze GWBB's gekant zijn.

2.3.2.5.6. Asbest

De REACH-verordening bevat een bijlage (bijlage XVII) die voorziet in een principieel verbod op de vervaardiging, het op de markt brengen en het gebruik van de geciteerde asbestvezels alsook van de voorwerpen waaraan deze vezels opzettelijk toegevoegd werden - waardoor het KB van 23 oktober 2001 (houdende dit verbod op asbest in België) dus achterhaald is.

Jammer genoeg wordt dit principieel verbod versoepeld door de REACH-Verordening. Minstens 2 ontwerp-KB's die voorzien in afwijkingen om het gebruik van asbest verder mogelijk te maken, werden voor advies aan de diverse Raden overgelegd. Deze hebben – op initiatief van het ABWV – hierover een negatief advies uitgebracht.

Samen met de AC schreef het ABWV de minister aan met het verzoek het Belgisch standpunt in overeenstemming te brengen met het engagement dat ons land aanging om tot een wereldwijd verbod van asbest te komen. Aan de andere kant blijft het probleem inzake sloop- en verwijderingswerken van asbest zorgwekkend.

Sloop- en verwijderingswerken kunnen met behulp van één van de onderstaande drie technieken worden uitgevoerd :

- de techniek van eenvoudige handelingen;
- de couveusezak-methode;
- de methode met de hermetisch afgesloten zone.

De keuze van de toe te passen techniek hangt o.a. af van de toestand waarin het asbest zich bevindt en gebeurt in overleg met de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer en met de preventieadviseur-deskundige op het gebied van de arbeidsveiligheid. Beide laatste technieken mogen uitsluitend worden uitgevoerd door daartoe erkende ondernemingen. De opleiding van werknemers, belast met sloop- en verwijderingswerken van asbest, is uitgebreider dan de standaardopleiding.

De HRPBW (Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk) had een ontmoeting met de instanties van het BELAC (Belgisch Accreditatiesysteem) om uit te maken of er een gemeenschappelijke commissie kon worden opgericht, meer bepaald om de problemen inzake erkenning m.b.t. asbest te onderzoeken. Een piste die de volle goedkeuring van het ABVV wegdraagt.

2.3.2.5.7. Bescherming van werknemers tegen ioniserende stralingen

Momenteel krijgen de sociale partners geen valabele feedback over informatie m.b.t. de nationale blootstellingsgegevens van werknemers. De opdracht van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) omvat het grootste deel van de Belgische regelgeving inzake bescherming van de bevolking, de werknemers en het leefmilieu tegen de gevaren van ioniserende stralingen. Een belangrijke rondetafel over het Medisch en Dosimetrisch Toezicht, georganiseerd door het FANC (29 mei 2009), werd gevolgd door een ontmoeting met de directeur-generaal van het FANC en de HRPBW.

Het ABW en het ACV maakten van die gelegenheid gebruik om het voorstel tot oprichting van een vaste commissie in de schoot van de HRPBW te steunen. Deze commissie zou minstens tweemaal per jaar bijeenkomen om de beschikbare gegevens te onderzoeken, aan de hand van het nieuwe Belgische gecentraliseerde blootstellingsregister met een radiologisch paspoort voor werknemers. Dit elektronische registratiesysteem moet het FANC en de Controle op het Welzijn (de vroegere arbeidsinspectie) in staat stellen een doeltreffender controle dan vandaag uit te voeren, dit zal ongetwijfeld een belangrijke bron van informatie over de blootstelling van werknemers zijn. De Commissie vergaderde regelmatig en kwam ook samen bij belangrijke incidenten of ongevallen.

2.3.2.6. Preventie van geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk

Niet alleen de wet werd gewijzigd, er werd ook een aantal bepalingen gewijzigd via een uitvoeringsbesluit (koninklijk besluit). Meest opvallend is de gewijzigde filosofie. In de huidige reglementering worden geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk gezien als onderdeel van de psychologische belasting veroorzaakt door het werk. Bij de verplichte risicoanalyse die de werkgever moet maken moeten de risico's voor geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag in aanmerking worden genomen. De werkgever moet, op basis van deze risicoanalyse, vooral materiële en organisatorische maatregelen nemen.

Verder worden vooral de interne procedures (dit wil zeggen op ondernemingsvlak) versterkt, zonder dat het recht van de werknemer om naar de arbeidsrechtbank te stappen wordt afge-

bouwd. Tot slot worden ook de opdrachten van de arbeidsinspectie beter omschreven. Aan de keerzijde van de medaille noteren we dat, ondanks ons herhaald aandringen, wij niet hebben kunnen bekomen dat de vertrouwenspersoon een wettelijk beschermd statuut zou krijgen.

Deze wijzigingen hebben heel wat positieve reacties losgeweekt. Zelden werden wij vaker gevraagd om over een bepaald onderwerp uitleg en toelichting te verschaffen op het terrein!

2.3.2.7. Eerste Hulp bij Ongevallen

Een ontwerp Eerste Hulp Bij Ongevallen dat door de administratie werd uitgewerkt, houdt rekening met de resultaten van de discussies die bij een vorige poging (in 2007) plaatsvonden in een werkgroep van de HRPBW. Het houdt eveneens rekening met het werk van een spoedarts die de bestaande reglementering aan een grondig onderzoek heeft onderworpen, en met bepaalde “goede” praktijken die op Europees vlak gangbaar zijn.

Het ABVV is van mening dat dit een evenwichtige ontwerp is, dat rekening houdt met de praktijk op het terrein. Er werd hierover een unaniem positief advies gegeven, het is nu dus wachten op de publicatie van het KB.

2.3.2.8. Brandveiligheid

Het ontwerp van KB met betrekking tot de preventie van brand op de arbeidsplaatsen gaat uit van de verplichting om een risicoanalyse uit te voeren, op basis waarvan preventiemaatregelen genomen moeten worden om vijf doelstellingen te bereiken.

Het ontwerp beschrijft niet meer zo uitvoerig de maatregelen die de werkgever moet nemen om deze doelstellingen te bereiken zoals artikel 52 van het ARAB deed. Nochtans vermeldt het ontwerp de bijzondere risicofactoren voor elk van de doelstellingen, waarvoor de werkgever bijzondere aandacht moet hebben om maatregelen vast te stellen, en hij bepaalt de minimale preventiemaatregelen die voor elk van de doelstellingen nageleefd moeten worden.

Dit ontwerp voert bovendien het begrip urgentieprocedure in, overeenkomstig het welzijnsbesluit, het ontwikkelt de verplichtingen van de werkgever tegenover vreemde ondernemingen en veralgemeent de vuurvergunning voor werken in een onderneming die brandgevaar inhouden.

2.3.3. Preventief alcohol- en drugbeleid binnen de onderneming

In uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2007-2008 werd in de Nationale Arbeidsraad, na onderhandelingen die bijna twee jaar hebben aangesleept, een cao afgesloten over het thema alcohol en drugbeleid binnen de ondernemingen. Deze cao wordt vooral gekenmerkt door een sterk preventief luik, en bevat verder regels inzake het gebruik (of niet) van alcohol op het werk, en procedures voor het aanpakken van (problematisch) gedrag dat verband houdt met alcohol en/of druggebruik.

Van het oorspronkelijk opzet van de werkgevers, namelijk om een juridisch instrument te ontwikkelen dat het mogelijk maakt om werknemers te testen op het gebruik van drugs en alcohol, bleef slechts het principe over dat testen mogelijk zijn als onderdeel van het preventief beleid, en mits daarover een akkoord bestaat met de werknemersvertegenwoordigers. Bovendien wordt nog een hele reeks bijkomende voorwaarden geformuleerd om werknemers te beschermen tegen oneigenlijk gebruik van deze testen.

De ondertekening van deze cao kreeg heel wat weerklank in de media. Vaak werd ten onrecht gesteld dat hij de werkgevers voortaan de mogelijkheid biedt om werknemers aan allerlei blaas-

of andere testen te onderwerpen. Precies het omgekeerde van wat de cao beoogt, dus. Het ABVV besliste daarom om een studievoormiddag te organiseren rond de inhoud van de cao. Deze bijeenkomst werd zeer talrijk bijgewoond. Voor de deelnemers werd een folder opgesteld die in tien vragen (uiteraard met antwoord) de belangrijkste bepalingen uit de cao op een rijtje zet. Deze folder werd ook in de gebruikelijke contingenten ter beschikking gesteld van onze plaatselijke afdelingen en de centrales. Hij staat nog steeds op de website van het ABVV, net als de PowerPointpresentaties die door de verschillende sprekers werden gepresenteerd. Deze manier van werken is zeer doeltreffend gebleken. Ze zal in de toekomst verdergezet worden, en waar nodig verfijnd.

2.3.4. Technische normalisatie

We stellen vast dat er meer en meer een beroep gedaan wordt op technische normen, wat verklaard kan worden door het feit dat er steeds meer normen in de Europese wetgeving vermeld staan. Een verwijzing naar een norm uit een wettekst wordt immers beschouwd als een afdoend middel om tegemoet te komen aan de minimumvereisten inzake gezondheid en veiligheid op de werkplek.

Er wordt momenteel gewerkt aan het internationaliseren van de normalisatie en aan het harmoniseren van de ISO-normen en de Europese normen. De normalisatie wordt gezien als een vrijwillige samenwerking tussen industrie, consumenten, vakbonden, overheden en elke andere partij die belang heeft bij een ontwikkeling gebaseerd op een consensus over technische specificaties.

Alleen een evenwichtige deelname van de betrokken partijen kan waarborgen dat de normen adequaat overeenstemmen met de milieu-, economische en sociale uitdagingen. In dit kader neemt het ABVV deel aan de werkzaamheden van het netwerk van vakbondsdeskundigen bij het ETUI (groep normalisatie) met, als hoofddoel, een coördinatie van de syndicale aandacht op nationaal en Europees niveau, via een controle op de Europese wetgeving en de normering, door op te treden als interface tussen de Europese Commissie en het CEN (European Committee for Standardization of Europees Comité voor Normalisatie).

Wij hebben trouwens de Belgische Hoge Raad voor Normalisering (HRN) «de aanbevelingen van ETUI - in een Belgische context – m.b.t. de rol van de normalisatie bij het verbeteren van de veiligheid en gezondheid van de werknemers» voorgesteld.

Even een balans opmaken dus van de situatie in België, met suggesties voor een meer actieve bijdrage aan het Belgische normalisatieproces.

Het ABVV heeft, tijdens een discussie in de HRN, een advies (met algemene draagwijdte) gevraagd over de belangrijke rol die vakbonden kunnen spelen om, bij het opstellen van de normen, ook rekening te houden met de terreinervaring van werknemers en uit te vissen in welke mate de HRN ons kan steunen in onze wil om invloed uit te oefenen op de werkzaamheden van het NBN (Bureau voor Normalisatie) (opstellen/wijzigen van normen).

2.3.5. Nieuwe Europese richtlijn “machines”

De nieuwe Europese machinerichtlijn trad in werking op 29 december 2009. In België werd de richtlijn omgezet door twee besluiten : het ene betreft het op de markt brengen van machines, het andere wijzigt het op de markt brengen van liften. Deze richtlijn richt zich vooral tot fabrikanten (voor wie er uiteindelijk weinig verandert). De vakbonden zijn van mening dat van de gelegenheid gebruik moet worden gemaakt om te herinneren aan enkele elementen

m.b.t. de opdracht van het Comité voor Preventie en Bescherming op het werk (CPBW) en de preventieadviseurs.

Meerdere elementen in de richtlijn hebben een directe impact op de preventie. De opdrachten van de interne preventieadviseur omvatten o.m. de verplichting tot het opstellen, invullen en voor gezien tekenen van documenten bij de keuze, de aankoop, het gebruik en het onderhoud van arbeidsmiddelen. Volgens het KB over het gebruik van arbeidsmiddelen moet de preventieadviseur drie keer het licht op groen zetten bij het de bestelling, levering en indienstneming. We kunnen ons vragen stellen over het naleven van deze verplichtingen.

In dat opzicht blijkt uit talrijke ervaringen dat de “EC”-markering niet voldoende is en dat de vakbonden het principe van de risicoanalyse moeten ondersteunen vóór de indienstneming van machines.

2.3.6. Europees en internationaal niveau

2.3.6.1. Europees Raadgevend Comité veiligheid en gezondheid op het werk

Dit Comité is een tripartite orgaan dat de regeringen en de sociale gesprekspartners van de lidstaten vertegenwoordigt en onder de auspiciën staat van de Europese Commissie. Het werkt daarbij nauw samen met andere communautaire organen die met name op het gebied van de veiligheid en gezondheid op het werk actief zijn. Het betreft het Europees Agentschap voor de gezondheid en de veiligheid op het werk (zetel te Bilbao) en de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden, met zetel in Dublin.

Tijdens de voorbije verslagperiode had het ABVV het effectief mandaat in dit Comité. De informatie die we er kregen konden we goed gebruiken om onze activiteiten in de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk te stroomlijnen. Bovendien nam het ABVV actief deel een werkgroep ad hoc van het Comité die een Europese richtlijn voorbereidt over de preventie van musculoskeletale aandoeningen.

2.3.6.2. Europees Agentschap veiligheid en gezondheid op het werk

Het Agentschap heeft hoofdzakelijk tot taak om technische, wetenschappelijke en economische informatie op het vlak van veiligheid en gezondheid op het werk te verzamelen en te verspreiden. In tweede instantie moet het alle belanghebbenden (in hoofdzaak dus de werkgevers- en werknemersorganisaties) informeren met het oog op de verbetering van de bescherming van de veiligheid van werknemers.

Ook in dit Agentschap had het ABVV tijdens de voorbije periode een effectief mandaat in de Raad van Bestuur. Hoewel onze inbreng noodgedwongen beperkt was, aangezien deze Raad van Bestuur slechts één keer per jaar vergadert omwille van budgettaire redenen, konden we toch wegen op onder andere de keuze van het thema voor de sensibilisatiecampagne die het Agentschap jaarlijks op het getouw zet. Ook konden we, samen met de collega's van de andere Europese vakbonden, de werking van de Europese observatiepost voor nieuwe risico's op de werkplek heroriënteren.

2.3.6.3. Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden

De Stichting voert hoofdzakelijk studies op middellange termijn uit die er moeten op gericht zijn het leefklimaat en de arbeidsomstandigheden te verbeteren. Ze werkt met wetenschappers van hoog niveau, die vooral beleidsvoorbereidend en –ondersteunend werk ten bate van de Commissie verrichten. Het ABVV had het plaatsvervangend mandaat in de Raad van Bestuur van deze stichting. Het voordeel van dit plaatsvervangend mandaat is dat we indirect toch onze inbreng hadden in het tot stand komen van de vierde Europese enquête over de arbeidsomstandigheden in Europa.

2.3.6.4. De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en Welzijn

Een ontmoeting die te Brussel plaatsvond in het kader van de SAICM (Strategic Approach to International Chemicals Management of strategische aanpak voor het internationaal beheer van chemische stoffen) bood het ABVV de gelegenheid om eraan te herinneren dat België, in 2006, een nieuwe IAO-Conventie goedkeurde betreffende de instelling van een promotioneel kader voor de veiligheid en de gezondheid op het werk. Deze nieuwe Conventie is nauw verbonden met Conventie 155 (1981) over de gezondheid en de veiligheid van werknemers. Deze laatste is dan ook de hoeksteen van de andere specifieke conventies in dit verband. Hierdoor is het voor ons land dan ook meer dan nodig om Conventie 155 te ratificeren, wat blijkbaar niet zo evident is, evenmin als de ratificatie van Conventie 161 (betreffende bedrijfsgezondheidsdiensten), 170 (betreffende chemicaliën) en 184 (betreffende de veiligheid en gezondheid in de landbouw).

Op de Internationale Arbeidsconferentie nam het ABVV bovendien deel aan de Technische Commissie over HIV/AIDS. In afwachting van de nieuwe tekst die in 2010 zal worden bezorgd voor een tweede lezing, alvast enkele conclusies.

- Om de « verzameling van praktische richtlijnen van het Internationaal Arbeidsbureau (IAB) over HIV/AIDS en de werkwereld » te verbeteren, besloot de Raad van Bestuur om een nieuw normatief instrument te ontwikkelen. Na raadpleging van de Lidstaten viel de keuze op een Aanbeveling.
- Bij de uitwerking van de norm kwamen dus een aantal elementen te pas die voor de vakbonden en de werkwereld belangrijke aandachtspunten uitmaken. Het betreft namelijk problemen inzake discriminatie en stigmatiseren van werknemers en werknemers, gendergelijkheid (de epidemie treft de kwetsbare groepen, waaronder de vrouwen, veel harder ; ze vergroot ook de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen evenals het probleem van de kinderarbeid), inzake sensibiliseren en aanpassen aan bepaalde plaatselijke of nationale situaties (meer bepaald de informele economie), inzake het belang van (vrijwillige) opsporing, met respect voor de privacy, zonder nadeel voor de tewerkstelling.

06

Duurzame ontwikkeling, milieu- en energiebeleid

1. Doelstellingen

Op het congres van 2006 keurde het ABVV een aantal standpunten in verband met duurzame ontwikkeling, milieu- en energiebeleid goed. Het onderstreepte daarbij de volgende krachtlijnen: *“Om in staat te zijn een menswaardig leven te leiden, moet iedereen toegang krijgen tot kwaliteitsvol onderwijs en werk, tot kwaliteitsvolle cultuur, tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg en huisvesting en tot een gezonde leefomgeving. De openbare diensten en de sociale zekerheid vormen de onontbeerlijke steunpilaren van een solidaire samenleving. Bekommerd om een kwaliteitsvol bestaan voor iedereen, vindt het ABVV bovendien dat de overheid een doorslaggevende rol moeten vervullen in diverse sectoren waar de overheden zich blijken terug te trekken. We denken hierbij aan communicatie, mobiliteit, energie, gezondheid, onderwijs, media, cultuur, veiligheid, milieu, water... De economische ontwikkeling moet ook duurzaam zijn en samengaan met eerlijke handel in dienst van zinvol werk en met het oog op het uitbannen van de armoede. Ze mag niet ten koste van de bevolking noch van de toekomstige generaties gaan en mag niet toestaan dat de wereld van het kapitaal, zich de rijkdommen van de planeet, waarvan sommige bovendien niet onbeperkt en niet hernieuwbaar zijn, toeëigent.”*

Deze resolutie was de leidraad van onze werkzaamheden in de voorbije jaren.

In de congresresolutie van 2006 in verband met de fiscaliteit werd gesteld dat het ABVV eveneens bereid was het debat over een groene fiscaliteit in het licht van die principes aan te gaan:

“Voor de bevordering van een duurzame ontwikkeling en uit bezorgdheid voldoende inkomsten voor de overheid te vinden, wenst het ABVV ook een debat over de milieufiscaliteit, op basis van volgende uitgangspunten:

- *een differentiëring van de heffingen, die rekening houdt met de draagkracht van de gebruikers;*
- *aanwending van de opbrengst van milieubelastingen voor sociale, ecologische of economische doelstellingen zonder het algemeen principe van de universaliteit van de belastingen in vraag te stellen;*
- *specifieke begeleidingsmaatregelen voor gebruikers met een bescheiden inkomen;*
- *goede informatie en begeleiding.”*

2. Realisaties

Het ABVV voerde campagne voor de ontwikkeling van een grootscheeps energierenovatieprogramma voor sociale en particuliere woningen, bij voorrang voor kansarme gezinnen (huurders en eigenaars) en voor sociale woningen, met de volgende doelstellingen: door de verbetering van de energie-efficiëntie van de woningen kan het energieverbruik en bijgevolg ook de energierekening gedrukt worden, kan op die manier de koopkracht verdedigd worden, kan bijgedragen worden aan de noodzakelijke vermindering van de uitstoot van broeikasgas, kan werk geschapen worden voor beroepen die met dit programma verband houden, kan gewerkt worden aan de relance van de economie,... De voorrang voor woningen van kansarme gezinnen en voor sociale woningen (waarbij de werken gefinancierd worden door een derde investeerder en niet door het betrokken gezin) levert een bijdrage aan de strijd tegen energiearmoede, het streven naar een recht op energie en een hogere koopkracht voor de armsten onder ons.

Fonds voor de Reductie van de Globale Energiekost

De federale regering Verhofstadt II gaf een eerste antwoord op ons voorstel door de oprichting van een 'Fonds voor de Reductie van de Globale Energiekost' (FRGE) waarbij voorrang gegeven werd aan kansarme gezinnen.

Er werd een obligatielening van 50 miljoen euro uitgeschreven, terwijl nog eens een uitgifte van 50 miljoen moest dienen voor de financiering van de projecten van het fonds. Tevens werd beslist de middelen van dat fonds op te trekken en de werking ervan te verbeteren. In het kader van het herstelplan werd het schuldvermogen van het FRGE opgetrokken van 150 tot 250 miljoen.

Eind 2009 hadden negen lokale entiteiten partnerovereenkomsten met dit fonds gesloten. Ook de drie regeringsakkoorden voorzien de mogelijkheid om een beroep op het FRGE te doen.

Het ABW was van oordeel dat dit fonds extra middelen nodig had om te kunnen evolueren naar een grootschalig overlegd project dat banen schept, welzijn meebrengt en een antwoord kan geven op de klimaatverandering, naar het voorbeeld van de "Alliantie voor Werk en Milieu" dat in Duitsland tot stand kwam op initiatief van de DGB, de Duitse vakbond.

De huidige federale regering heeft de oprichting van een dergelijke alliantie in haar programma opgenomen. Het is de bedoeling de gewesten voor te stellen de krachten te bundelen om investeringen in energiebesparingen en in jobs in die sector te bevorderen, en daarbij rekening te houden met sociale bekommernissen om de ongelijkheid t.o.v. de milieuvervuiling en de te ondernemen inspanningen weg te werken.

Het ABVV eist een taks op de "gestrande winsten" en maximumprijzen

Het ABVV voerde ook campagne voor de recuperatie van het financiële voordeel dat voortvloeit uit de afschrijving van de kerncentrales, dit ten voordele van de elektriciteitsgebruikers die er zelf voor betaald hebben, en niet zoals nu het geval is ten voordele van de eigenaars van de kerncentrales. Volgens het ABVV kan dit gebeuren via een soort taks op die 'gestrande winsten' (windfall profits), maatregel die uiteraard gekoppeld moet worden aan de invoering van maximumprijzen op de groothandelsmarkt om te voorkomen dat deze heffing in de prijs aan de gebruiker verrekend zou worden.

Het ABVV heeft voorgesteld dat deze aldus gerecupereerde financiële middelen gebruikt zouden worden voor maatregelen om de vraag te beheersen en de energie-efficiëntie te verhogen (waaronder het energierenovatieprogramma van het woningpark), en de ontwikkeling van de cogeneratie van warmte en elektriciteit en van hernieuwbare energie te ondersteunen.

In 2008 droeg de federale regering minister Maignette op overleg te plegen met de elektriciteitssector met het oog op een bijdrage (250 miljoen euro in 2008) ten einde een voldoende grote productiecapaciteit in België te houden, de bevoorradingszekerheid tegen betaalbare prijzen te waarborgen en de doelstellingen op het gebied van de CO₂-uitstoot te halen.

Actie "Zeg niet ElectraBEL, maar ElectraCASH!"

In juni 2008 bundelden vakbonden, consumentenorganisaties en milieuverenigingen hun krachten om de regering te vragen de ongewettigde winsten van ELECTRABEL-SUEZ, als gevolg van de

afschrijving van de kern- en de steenkoolcentrales (die op meer dan één miljard euro per jaar geschat werden), te recupereren ten voordele van een duurzaam energiebeleid, met op het vlak van energie-efficiëntie een bijzondere aandacht voor de gezinnen met een bescheiden inkomen d.m.v. rechtstreekse steun (audit, voorfinanciering en derde investeerder) voor de investeringen.

De federale regering besloot in 2008 een taks van 250 miljoen euro op te leggen aan GDF Suez, via haar dochter Electrabel. Hoewel deze heffing door de producenten fel werd betwist, werd in 2009 een extra heffing van 250 miljoen euro opgelegd aan de drie producenten die in België actief zijn (nl. GDF Suez via haar dochter Electrabel, SPE-Luminus en EDF Belgium). Deze bedragen moeten voorgeschoten worden door Synatom, een dochter van Electrabel. De 250 miljoen die Electrabel in 2008 verschuldigd was, werden wel aan Synatom gestort maar vloeien naar Electrabel terug voor investeringen in alternatieve elektriciteit. De drie grote producenten, Electrabel en EDF betaalden het bedrag dat zij verschuldigd waren (213 en 20 miljoen), maar SPE stortte slechts 6,9 miljoen van de door Synatom geëiste 16,9 miljoen. Het Grondwettelijk Hof zal zich nu moeten uitspreken over de weigering van SPE om het door de wet opgelegde bedrag te betalen. De producenten pleiten nog steeds voor de afschaffing van de nucleaire taks bij het Grondwettelijk Hof.

21/01/2008

Bijna 400 ABVV militanten verzamelen voor de centrale zetel van Electrabel.

Het ABVV ijverde voor lagere BTW op gas en elektriciteit

Het ABVV ijverde ook voor verlaging van de BTW op gas en elektriciteit tot 6% en voor een gelijkwaardige maatregel voor stookolie, operatie die gefinancierd moest worden door de betrokken sectoren, om de koopkracht van de gezinnen op peil te houden tegen de achtergrond van een algemene, ongerechtvaardigde (want hogere dan in de buurlanden) stijging van de energieprijzen in België.

In 2008 besloot de federale regering in het kader van het herstelplan om 135 miljoen euro vrij te maken voor een eenmalige verlaging van 30 euro van de elektriciteitsrekening van de gezinnen, wat overeenstemde met 4% van de gemiddelde gezinsfactuur (750 € voor ongeveer 3500 kwh/jaar), met daarbovenop een aangekondigde verlaging van de leveranciersprijzen, die moest leiden tot een potentiële verlaging van 10% van de totale elektriciteitsfactuur van de gezinnen.

Voor 2010 lijken er nog geen beslissingen genomen te zijn.

Het ABVV vecht mee tegen de klimaatopwarming

Het ABVV was ook bijzonder actief rond het thema van de klimaatopwarming, zowel op federaal als op internationaal vlak. Het nam verder deel aan de groeiende activiteit van de werkgroep duurzame ontwikkeling van de EVV en van het IVV. Beide werkgroepen werkten aan de voorbereiding van standpunten en campagnes. Sinds jaren neemt het ABVV ook actief deel aan de vergaderingen van de VN over het sluiten van een afdwingbaar akkoord voor de periode na het Protocol van Kyoto (o.m. in Bali, Poznan en Bonn). Dit protocol legt het streefdoel vast voor de verlaging van de CO₂-uitstoot op wereldvlak, voor de periode 2008-2012 en eindigt eind 2012, vandaar de noodzaak om een nieuw akkoord voor de toekomst uit te werken.

Dat was ook de inzet van de Klimaatconferentie van de Verenigde Naties in Kopenhagen, waar van 7 tot 18 december 2009 192 landen bijeenkwamen. Deze Conferentie was voor de vakbonden een grote flop. Het ABVV was bijzonder actief in de vakbondsdelegatie (400 afgevaardigden), temeer omdat het IVV sinds eind 2008 erkend is als officiële waarnemer en in die hoedanigheid effectief aan de onderhandelingen kan deelnemen. Wij eisten al verscheidene jaren – en die punten werden ook in de onderhandelingsstukken opgenomen n.a.v. de conferentie van Poznan eind 2008 – dat het syndicale punt van de Just Transition in het ontwerpakkoord opgenomen zou worden. Daarmee bedoelen wij de overgang naar een sociaal rechtvaardige, koolstofarme samenleving die economisch leefbaar en milieuvriendelijk is. Een overgang die zorgt voor opleiding, overheids- en privé-investeringen, betrokkenheid van de sociale gesprekspartners, onderzoek en ontwikkeling, het delen van wetenschappelijke kennis en een stevige sociale bescherming! Tijdens deze Top organiseerde het ABVV samen met het EVV en het ACV een seminarie over het vraagstuk van de energieprecariteit gekoppeld aan de strijd tegen de klimaatverandering, waarop de Belgische klimaatminister Paul Magnette aanwezig was.

In Kopenhagen was een sterke ABVV-delegatie aanwezig: 85 personen waaronder meer dan 25 jongeren, afgevaardigden, federale en regionale secretarissen. De delegatie nam deel aan de klimaatmanifestatie die op 12 december georganiseerd werd met meer dan 100.000 deelnemers.

Diezelfde delegatie was ook aanwezig op de manifestatie van 5 december te Brussel als opwarmertje voor de conferentie van Kopenhagen. 15.000 betogers stapten mee op. Naar aanleiding daarvan werd voor de deelnemers van de ABVV-afvaardiging een vorming georganiseerd over de klimaatuitdagingen en de vakbondseisen.

Tot slot werd op 26 januari 2010 ook nog een ontbijtdebat georganiseerd waarop de besluiten van Kopenhagen besproken werden, in aanwezigheid van de ondervoorzitter van de intergouvernementele expertengroep over de klimaatrevolutie (IPCC), de klimatoloog Jean-Pascal van Ypersele en van de adjunct-secretaris-generaal van het EVV, Joël Decaillon.

Het ABVV als stuwende kracht binnen het EVV

Op Europees vlak werkte het ABVV actief mee aan de uitwerking van strategieën en eisen van het EVV, onder meer inzake duurzame ontwikkeling, scheikundige stoffen (REACH), nanotechnologieën en klimaatbeleid. Het is de ambitie van de Europese vakbeweging om onder meer in het kader van het industrieel beleid bij te dragen aan oplossingen voor de klimaatverandering en de economische crisis, en daarbij de sociale ongelijkheden terug te dringen. Het is in dit kader dat het EVV zijn eisen opstelde, nl. een Europees initiatief voor duurzame groei, voorrang aan energie-efficiëntie, een nieuw Europees duurzaam industrieel beleid, maatregelen tegen de negatieve sociale gevolgen van de stijging van de energieprijzen, met voorrang aan het verminderen van de energiebehoeften door investeringen in energie-efficiënte sociale woningen en goedkope, energiebesparende alternatieven. Op vraag van het ABVV onderstreepte het EVV ook dat de universele toegang tot de basisenergiediensten voor alle inwoners van Europa verzekerd moest worden, onder meer via sociale energietarieven.

Steunend op wat het ABVV en het ACV op federaal vlak in België verkregen hadden via onze deelname aan het technisch comité betreffende de flexibiliteitsmechanismen van het Protocol van Kyoto, uitte het EVV kritiek op het ontbreken van sociale en ecologische kwaliteitsnormen in die mechanismen op Europees vlak en vroeg dat naar het voorbeeld van de Belgische regeling de plannen stelselmatig onderworpen zouden worden aan een goedkeuringsprocedure door de nationale overheid en dat de lijst met de evaluatiecriteria op het niveau van de EU opgesteld zou worden om te zorgen voor gelijke criteria in heel Europa. Volgens het EVV moest die lijst met criteria, zoals in België, de volgende punten bevatten:

- De verbintenis van de projectontwikkelaar om de principes van de richtsnoeren van de OESO voor multinationals, de 8 fundamentele conventies van de IAO, conventie 155 betreffende de veiligheid en de gezondheid op het werk en conventie 169 betreffende inheemse volkeren en stammen te eerbiedigen.
- Sociale duurzaamheid met o.m. werkgelegenheid (nieuwe banen, ontwikkeling competenties, kwaliteit van het werk), billijkheid en toegang tot de elementaire openbare diensten, waaronder energiediensten.
- De betrokkenheid van de vakbonden bij de goedkeuring van de projecten.

Opdat deze eis gehoord zou worden, vroeg het EVV herhaaldelijk aan het ABVV om de Belgische regeling uit te leggen aan de Europese Commissie, onder meer n.a.v. de officiële ontmoeting tussen de internationale vakbondsdelegatie en de officiële delegatie van de EU tijdens de VN-Conferentie in Bali (2007).

De commissie voor de Regeling van Elektriciteit en Gas

Op federaal vlak werkte het ABVV in ons land mee aan verscheidene adviezen in verband met het klimaatbeleid. Ondermeer een advies van de **Algemene Raad van de Commissie voor de Regeling van Elektriciteit en Gas** (CREG) over de noodzaak om te vermijden dat de elektriciteitsproducenten de koolstofprijs zouden verrekenen in de elektriciteitsprijzen, terwijl ze gratis emissierechten gekregen hebben (wat inkomsten, “windfall profits” voor de producenten genereert). De Algemene Raad van de CREG vroeg tevens dat de Belgische

overheid alles in het werk zou stellen om ervoor te zorgen dat de elektriciteitsproducenten geen windfall profits zouden genereren. Een grote meerderheid van de leden, waaronder het ABVV, stelde de regering voor een belasting op te leggen aan de elektriciteitsproducenten die aan de handel in emissierechten onderworpen zijn, op basis van de belastbare grondslag van de windfall profits en nog andere maatregelen te overwegen (zoals die in het buitenland genomen werden), om op die manier alle mogelijke door de CREG op te sporen windfall profits vanaf 2005 te kunnen vermijden of desgevallend te recupereren.

De Federale Raad voor Duurzame ontwikkeling

In de schoot van **de Federale Raad voor Duurzame ontwikkeling** (FRDO) werkte het ABVV mee aan verscheidene adviezen i.v.m. het klimaatbeleid, waarbij het zoals steeds de sociale dimensie beklemtoonde. In maart 2009 werd een eerste advies opgesteld over het evaluatierapport van de intergouvernementele groep van experts over de klimaatevolutie. In dit rapport staat onder meer de aanbeveling om de stijging van de temperatuur op wereldvlak tot maximum 2°C te beperken. De FRDO ondersteunt in zijn advies de aanbevelingen van het evaluatierapport.

05/12/2009

Naar aanleiding van de top van Kopenhagen, die op 7 december van start ging, organiseert de Klimaatcoalitie – waar ook het ABVV deel van uitmaakt – een manifestatie onder de slogan “Loop storm voor het Klimaat”.

In het vooruitzicht van de klimaatconferentie van Kopenhagen legde de FRDO met de actieve medewerking van het ABVV zijn eisen in verband met de strijd tegen de klimaatverandering aan onze klimaatminister voor. Samen met de andere vakbonden wees het ABVV op het belang van een rechtvaardige overgang voor de werknemers naar een koolstofarme samenleving.

Tot slot werkte het ABVV eveneens mee aan een advies over de 'vergroening' van de fiscaliteit in het kader van de duurzame ontwikkeling, met 10 criteria waaraan deze vergroening moest voldoen.

Het ABVV werkte sinds 2006 mee aan een 40-tal adviezen van de FRDO waarin syndicaal gezien vooruitgang geboekt kon worden i.v.m. de strategie voor duurzame ontwikkeling, het energiebeleid in het licht van de klimaatproblematiek, de productnormen en -maatregelen, het onderzoek en de indicatoren van duurzame ontwikkeling, de internationale relaties op het vlak van duurzame ontwikkeling, ...

In de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

In de **Centrale Raad voor het Bedrijfsleven** werkte het ABVV mee aan de werkzaamheden n.a.v. de adviesaanvraag van minister Milquet over de voorwaarden voor groene banen, de problemen rond herstructureringen, nieuwe vereiste competenties, de nood aan voortgezette vorming, de gevolgen voor de gezondheid en de veiligheid, de banenschaarste in groene filières en de opname van deze thematiek in de strategie van Lissabon na 2010.

In juli 2009 werd een eerste advies uitgebracht. Daarin werden een algemeen en een werkkader vastgelegd. De werkzaamheden werden nadien hervat en een tweede advies met richtsnoeren, onder meer over het belang van vorming en innovatie, wordt verwacht tijdens het eerste trimester van 2010.

Het ABVV werkte ook mee aan andere adviezen van de CRB inzake leefmilieu en duurzame ontwikkeling, o.m. over een ontwerp KB rond fumigaties, een programma ter vermindering van pesticiden en biociden en een ontwerp KB betreffende het verbod van het op de markt brengen van dimetylfumarol houdende producten, ...

Een advies van 2007 waarin het ABVV zijn bekommernissen, analyses en eisen sterk benadrukte, had betrekking op het energiebeleid tegen 2030, n.a.v. het voorbereidend rapport dat de Commissie Energie 2030 op verzoek van de federale regering had opgesteld ("Belgium's energy challenges towards 2030").

Oprichting van een opvolgingscomité zoals gevraagd door het ABVV

Begin oktober 2009 kondigde minister van Energie, Paul Magnette, aan dat de drie oudste kerncentrales open zouden blijven tot 2025 (i.p.v. 2015). Deze beslissing werd genomen n.a.v. de conclusies van een door de minister besteld rapport (Rapport GEMIX), waarin scenario's voor een ideale energiemix tegen 2020 voorgesteld werden.

Volgens de conclusies van dit rapport kan België niet zonder deze kerncentrales, zonder de bevoorradingsveiligheid in gedrang te brengen. In de pers betreurde het ABVV dat het niet bij deze besluitvorming betrokken was geworden.

Volgens het ABVV is kernenergie geen duurzame energie, en dus een overgangsenergie. De kerncentrales langer openhouden dreigt een rem te zetten op investeringen in energiebe-

sparingsprogramma's en hernieuwbare energievormen. Zonder dan nog te spreken over de gevaren voor de gezondheid van de werknemers.

De minister had echter wel oren naar een eis van het ABVV op energievlak: hij is van plan een Opvolgingscomité op te richten, bestaande uit vertegenwoordigers van de elektriciteitsproducenten en de sociale gesprekspartners, met als hoofdplicht:

- Jaarlijks controleren of de door alle operatoren toegepaste elektriciteitsprijzen voor gezinnen in geen geval hoger liggen dan de gemiddelde prijs in de buurlanden.
- Jaarlijkse evaluatie van het bedrag van de bijdrage van de kernenergieproducenten, van 2010 tot de volledige uitstap uit kernenergie, in functie van de evolutie van de productiekosten van kernenergie en van de marktprijzen.

Het ABVV wil actief deelnemen aan de oprichting van dit Comité en aan de goede werking ervan. Daarom heeft het de minister meer dan eens ontmoet om zijn eisen duidelijk te maken.

De Lente van het Leefmilieu

Het ABVV werkte ook actief mee aan de Lente van het Leefmilieu. In mei en juni werden wij gevraagd ons uit te spreken over een reeks dossiers i.v.m. duurzame ontwikkeling: klimaatmaatregelen na 2012, ontwikkeling van windenergie offshore, onderzoek en harmonisatie van de regelingen i.v.m. groencertificaten, ondersteuning van O&O en innovatie inzake klimaat en energie, derdebetalersregeling, biomassavalorisatie, gevaarlijke substanties en producten (waaronder pesticiden), interne en externe vervuiling, de definitie van 'ecologisch product', 'eco-innovatie', milieureclame, GGO's, duurzame overheidsopdrachten, alternatieven voor de auto in het woon-werkverkeer, bevordering van alternatieve transportmodi, ...

Alle betrokken gezagsniveaus en de civiele maatschappij werden gevraagd mee te werken aan diverse thematische workshops. Doel was te komen tot gemeenschappelijke doelstellingen en concrete engagementen van de betrokken overheden.

De discussies waren rijk en intens. Maar na afloop van het hele proces moeten we vaststellen dat iedereen gewoon verder doet zoals voorheen. Op federaal vlak werden een aantal maatregelen geconcretiseerd, onder meer wat offshore windmolenparken betreft.

Toch blijft dit grote maatschappelijke debat een ankermoment waaraan het ABVV niet zal nalaten de politici aan te herinneren.

07

Economisch beleid en bescherming van de koopkracht

In de resoluties die op het Congres van 2006 goedgekeurd werden, stelde het ABVV: *“Meer dan ooit verbindt de kapitalistische globalisering het lot, de belangen en de strijd van alle werknemers, waar ook ter wereld. De globalisering buigt de krachtsverhoudingen om in het voordeel van een politieke, economische, sociale en culturele ontwikkeling in functie van het winstbejag in plaats van ten gunste van de mensen. Ons antwoord is het ontwikkelen van een syndicale tegenmacht op wereldvlak. Door zijn internationale werking draagt het ABVV daaraan bij. Het ABVV streeft de volgende prioriteiten na (...) streven naar een eerlijke economie en rechtvaardige verdeling van de rijkdom.”*

En wat zijn Europese benadering betreft onderstreepte het Congres dat *“Het ABVV verwierpt met klem het liberale credo van een concurrentieruimte die het aan de markt overlaat om de regels te bepalen, die ertoe leidt dat burgers tegenover elkaar worden uitgespeeld. Tegenover een neerwaartse loonconcurrentie, tegenover ongecontroleerd verkeer van werknemers, tegenover het constant in vraag stellen van de werkvoorwaarden met de bedoeling die af te stemmen op het laagste niveau, plaatst het ABVV een Europa dat de levensstandaard versterkt en verbetert, een Europa dat stoelt op sterke openbare diensten, een economisch relancebeleid, meer sociale en fiscale coördinatie, een gestructureerde sociale dialoog op interprofessioneel en sectoraal niveau en in de Europese ondernemingsraden, betere instrumenten om de vernietigende gevolgen van herstructurerings te bekampen”.*

Tot slot werden in de congresresoluties van 2006 een aantal krachtlijnen herhaald op het gebied van het economisch beleid:

- ernstige verbintenissen van de werkgevers in verband met het scheppen van meer banen, de verbetering van de kwaliteit van het werk rekening houdend o.m. met het recht op vorming, de verbetering van het Belgisch innovatiesysteem, de besteding van een deel van de winsten aan investeringen in onze economie en in de werkgelegenheid;
- op zijn minst behoud van de indexmechanismen,
- geen sprake van een competitieve loonmatiging en noodzaak van het vermijden van een negatieve spiraal tussen de buurlanden.

1. *Antwoord op de financiële crisis*

Tijdens de werkingsperiode werden we geconfronteerd met het uitbarsten van de grootste financiële crisis sinds de jaren dertig. Deze financiële crisis mondde al snel uit in een crisis van de reële economie met zware gevolgen voor de werkgelegenheid in dit land. Het ABVV was er als eerste bij om zo veel mogelijk informatie te vergaren over de crisis bij de Nationale Bank en de CRB, via een serie hoorzittingen. Deze lieten toe tijdig een diepgaande analyse van de crisis te maken en voorstellen te doen voor meer en betere regulering van de financiële sector én voor een nationaal herstelplan.

Het ABVV stelde in oktober 2008 al haar **alliantie voor een duurzame groei** voor om de koopkracht van de werknemers te ondersteunen, de sociale bescherming te verbeteren, de ongelijkheden terug te dringen en het leefmilieu beter te beschermen. Een deel van ons programma werd verwezenlijkt via het uitzonderlijk interprofessioneel akkoord 2009 – 2010. Toch bleven we ook na het afsluiten van dit IPA bij de politici aandringen op het implementeren van het volledige programma.

Onze eisen in verband met meer en **betere financiële regels en beter toezicht** lieten we horen in onder andere de bijzondere parlementaire commissie die belast was met het onderzoek naar de financiële en bankcrisis. We vroegen:

- alle financiële instellingen en producten onder regulering en toezicht te brengen,
- speculatie af te remmen, het toezicht te versterken en vooral te internationaliseren,
- de kredietrating grondig te herzien,
- een opsplitsing te maken tussen spaarbanken en zakenbanken,
- de afschaffing van het bankgeheim,
- het opvoeren van de strijd tegen belastingparadijzen,
- het herzien van de vergoeding van het topmanagement.

We richtten een **werkgroep ‘openbare bank’** op met bevriende experts om te bekijken hoe we banken konden doen bijdragen aan de schuldafbouw en de economische heropleving. Na herhaaldelijke tussenkomsten van het ABVV in de pers groeide er een consensus om aan de banken een substantiële bijdrage te vragen. Die consensus mondde uit in een crisisbelasting.

Naast lobbywerk sensibiliseerde het ABVV via vormingen voor de militanten en via de **brochure ‘De crisis en hoe ze duurzaam oplossen’**.

En tenslotte mobiliseerden we. Op 9 maart 2009 voerden de militanten actie aan de Beurs in Brussel om duidelijk te maken dat we niet van plan waren alleen maar te betalen voor de crisis maar ook dat we onze zeg wilden hebben bij het uitwerken van oplossingen. Op 29 januari 2010 kwamen er 35.000 mensen op straat voor meer jobs, respect en sociale rechtvaardigheid.

Aangezien nationale maatregelen alleen niet voldoen om een mondiale financiële en werkgelegenheids crisis aan te pakken, pleitte het ABVV op **Europees en internationaal niveau** voor een gecoördineerde aanpak, zowel van de regulering als van de relance. Binnen het EVV werkten we actief mee voorstellen uit. We maakten van de euromanifestatie in Brussel op 15 mei 2009 tegen de crisis een succes met 50.000 deelnemers.

Op internationaal niveau wordt de vakbondsactie gecoördineerd door de werkgroep economisch beleid van het vakbondsadviesorgaan bij de OESO. Daar stelde het ABVV mee verklaringen op voor alle internationale toppen waar de crisis besproken werd. Om de eisen uit die verklaringen kracht bij te zetten, was de ABVV-voorzitter samen met andere vakbondsleiders aanwezig op de topbijeenkomsten van de G-20 in 2009. Daar bekwamen ze van de staats- hoofden en regeringsleiders dat de Internationale Arbeidsorganisatie een rol kreeg bij het oplossen van de crisis. Op de G-20 top in Londen (maart 2009) werd de ABVV-voorzitter bovendien vergezeld door militanten die enthousiast deelnamen aan de internationale betoging.

2. *Link met permanent syndicaal werk in de overlegorganen*

2.1. Index

Ook de voorbije vier jaar heeft het ABVV er opnieuw alles aan gedaan om het automatisch indexeringsmechanisme te behouden. Het behoud van de index was één van de belangrijkste eisen van onze campagne koopkracht.

Bovendien werkte het ABVV in de indexcommissie actief mee aan twee minihervormingen van de index, zodat die nog representatiever werd voor de uitgaven van een gemiddeld gezin. In 2005 verbond de indexcommissie er zich toe om elke twee jaar de indexkorf te actualiseren. De oorspronkelijke indexkorf (basis 2004) telde 507 goederen en diensten, “getuigen” genoemd. Door de eerste minihervorming in 2008 breidde de korf uit tot 518 getuigen. De tweede minihervorming bracht het totaal op 520 getuigen. Het ABVV slaagde er in de rusthuizen, een opvallende afwezigheid in de indexkorf tot 2008, te integreren.

Het meest heikele discussiepunt bij de tweede minihervorming was de herziening van de methodologie voor de berekening van de index van elektriciteit en gas. Het VBO wilde de berekeningswijze aanpassen en daardoor het tijdstip van indexeren beïnvloeden. Het ABVV heeft steeds geargumenteed dat er niet aan de thermometer moet gesleuteld worden maar wel aan de oorzaken van de koorts. Het ABVV wilde het met andere woorden hebben over de prijsvorming van elektriciteit en gas en niet over een aanpassing van de berekeningswijze van de index. Dankzij de sterke argumenten van het ABVV heeft het VBO zijn vraag naar herziening van de methodologie uiteindelijk laten vallen.

2.2. Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

2.2.1. De zwakheden van de Belgische economie zijn niet noodzakelijk deze die men denkt

In de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) in het algemeen en in het kader van het technisch rapport in het bijzonder bleef het ABVV ijveren voor de ontwikkeling van een analyse van de structurele concurrentiekracht van de Belgische economie. Als de media de aandacht in een eerste fase toespitsen op de loonontwikkeling, wordt in het rapport, dankzij het ABVV, ook meer en meer aandacht besteed aan de andere aspecten van de competitiviteit.

Op het vlak van de lonen eiste en verkreeg het ABVV een onderzoek van het loonaandeel en de fiscale en parafiscale loonsubsidies. Sinds jaren is er een dalende tendens merkbaar van het aandeel van de lonen in de totale toegevoegde waarde, tendens die sinds de crisis artificieel een beetje is omgebogen. Wij ijveren al jaren voor een systematische opvolging van analyse van dit probleem. We hebben die analyse dan ook permanent op de agenda geplaatst van de CRB.

Daarnaast hebben we bekomen dat in het Technisch Verslag elk jaar een hoofdstuk zou komen waarin de impact, naar de werkgevers toe, van de (para)fiscale loonsubsidies wordt onderzocht. De belangrijkste doelstelling die hiermee wordt betracht is een rigoureuze opvolging van de globale kostprijs voor de gemeenschap en van de impact op de werkgelegenheid van de verlaging van de sociale bijdragen. Tot op heden moeten we echter vaststellen dat een perma-

nente evaluatie van het effect van de loonsubsidies op de zo beloofde creatie van jobs of zelfs maar het behoud ervan, niet echt uit de startblokken geraakt.

De loonsubsidies houden een overdracht in naar de ondernemingen. In 2006 bedroeg het budget voor deze loonsubsidies via de federale fiscaliteit alleen al 454 miljoen euro, om op te lopen tot 1,1 miljard euro in 2008. Voor de invoering van de algemene subsidie in 2007 bleef 80% van de loonsubsidies, via de federale fiscaliteit geconcentreerd in bepaalde bedrijfstakken. Vanaf 2007 genieten alle sectoren van een federale fiscale loonsubsidie, via vrijstelling van het doorstorten van bedrijfsvoorheffing: eerst van 0,25% van de brutolonen, tot 0,75% per 1 januari 2009 en zelfs 1% per 1 januari 2010 (via een uitzonderlijke overeenkomst).

Verder bestaan er via de fiscaliteit regelingen voor onderzoekers, voor overwerk, voor ploegen- en nachtarbeid, die een steeds grotere transfer van de gemeenschap naar de bedrijven inhoudt. Immers, doordat de overheid steeds meer belastinginkomsten mist door die transfer naar de bedrijven, wordt het steeds moeilijker het federale budget te bewaken zonder nieuwe lasten in te voeren, met name op de gezinnen. In procent van de loonmassa zullen de loonsubsidies in 2010 ongeveer 1,6% bedragen. Wij zullen blijven hameren op een degelijke impactanalyse naar behoud en creatie toe van jobs. Ook zullen we de evolutie van het loonaandeel in de welvaart die onze economie teweegbrengt blijven op de agenda zetten van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, zeker in relatie met de fiscale voordelen die de bedrijven langs de kostenzijde (o.m. de loonsubsidies) als langs de winstzijde (impliciete vennootschapsbelastingvoet). Het staat buiten kijf dat de discussie over de loonkloof en haar impact op onze concurrentiekracht zwaar genuanceerd mag worden door alle partijen die het goed menen met de werkgelegenheid in ons land.

Het ABVV droeg in grote mate bij tot de verruiming van het debat over de competitiviteit dat niet beperkt mocht blijven tot de lonen.

Op deze wijze beklemtoonde het ABVV permanent de andere productiekosten en in het bijzonder de energiekosten. Meer en meer stemmen erkennen de mislukking van de vrijmaking van de energiemarkt in België én het feit dat de gemiddelde prijzen hier hoger zijn dan in de andere landen. Hoewel tal van bedrijfsleiders in interviews zelf toegeven dat de energiekosten in België een essentieel concurrentieprobleem vormen, is het bijzonder moeilijk daar in de CRB een serieus debat over te voeren. Blijkbaar voelt het VBO zich te zeer gebonden aan de sector van de energieproductie om er zelfs maar een debat over te beginnen.

Tenslotte is er de ontwikkeling van de dimensie structurele competitiviteit waarvoor het ABVV al jarenlang ijvert. Onze analyse blijft wijzen op de structurele zwakheden van de Belgische economie. Het jaarlijks bulletin van de Belgische economie blijft vaststellen dat onze economie een achterstand heeft op het vlak van innovatie, O&O, opleiding en exportprestaties.

Als gevolg van ons lobbywerk heeft het Technisch Verslag van de CRB sedert 2006 ook aandacht voor een bijzonder belangrijk aspect van het structureel concurrentievermogen, met name de O&O-inspanningen van de bedrijven en de opvolging hiervan in jaarlijkse boordtabellen (vanaf 2007). Zo worden werkgevers voor hun verantwoordelijkheid geplaatst om te innoveren, vermits het klimaat voor O&O-investeringen steeds gunstiger wordt in België. Al vlug bleek het noodzakelijk die analyse uit te breiden naar de andere overlegniveaus, met name de sectoren en de bedrijven. Die overlegniveaus werden opgenomen in het interprofessioneel akkoord 2007-2008. Zo hebben onze afgevaardigden in de ondernemingsraad voortaan de kans om minstens eenmaal per jaar, in het kader van de economisch en financiële informatie, in de loop van april-mei geïnformeerd en geraadpleegd te worden over O&O en innovatie binnen hun bedrijf. Die informa-

tie bevat de uitgaven voor O&O, aangevuld met een reeks andere inlichtingen zoals het human resourcesbeleid, mobiliteit en toekomstperspectieven voor de vorsers en informatie over het productiebeleid. Wij hebben de afgevaardigden dan ook een folder bezorgd om hen te helpen bij die niet eenvoudige besprekingen. Deze nieuwe procedure werd formeel van kracht sedert 1 januari 2010.

Dit luik werd aangevuld met een invoering van een sectorale dialoog op basis van sectorale boordtabellen. Bedoeling is het sociaal overleg in alle sectoren uit te bouwen en de bespreking niet tot enkele speerpuntsectoren te beperken. Het streefdoel om de vormingsinspanningen voor de werknemers op te drijven wordt lang niet gehaald. De vormingsinspanningen van de werkgevers blijven dalen: 1,04% in 2008 tegen 1,17% in 2007 en 1,24% in 1998. We wijzen erop dat het IPA 1999-2000 een streefdoel van 1,9% vooropstelde, te bereiken in 2004. Het deficit op het vlak van de vormingsinspanningen in ons land t.o.v. de drie refertelanden (Frankrijk, Duitsland, Nederland) blijft volgens de laatste gegevens van Eurostat (2005) even hoog als in 2003.

Tot slot blijft de economische structuur onvoldoende georiënteerd naar hoogtechnologische sectoren. België blijft een deficit hebben op het vlak van zijn exportprestaties en het doordringen op nieuwe toekomstgerichte markten en ook inzake de export van nieuwe producten. Onze productie blijft teveel geconcentreerd op zware halfafgewerkte en halftechnologische producten en onze export is beperkt tot een perimeter van 2.000 kilometer rond de Grote Markt van Brussel.

2.2.2. Werknemersmobiliteit

- Conform de bestaande wetgeving moet de CRB zich elk jaar uitspreken over de verhoging van de prijs van de treinkaarten voor het woon-werkverkeer van de werknemers. In deze adviezen drukten de sociale partners herhaaldelijk de wens uit om:
 - geïnformeerd en voldoende geraadpleegd te worden vóór elke vergadering waarop de raden van bestuur van de stedelijke en gewestelijke vervoersmaatschappijen nieuwe tarieven voor het reizigersvervoer vastlegden, zodat ze tijdig hun standpunt konden meedelen;
 - geïnformeerd te worden over elke tariefbeslissing van de raden van bestuur van die vervoersmaatschappijen.

De sociale partners betreurden namelijk dat ze geen enkele impact hebben op het tariefbeleid inzake woon-werkverkeer en dus in dit dossier steeds voor een voldongen feit geplaatst worden.

Nochtans is de context waarin deze adviezen uitgebracht veranderd sinds het uitzonderlijk akkoord 2009-2010. Conform dit akkoord werd cao 19 aangepast en bovendien gingen de sociale partners de verbintenis aan om het juridische kader van de werkgeversbijdrage in de verplaatsingskosten van de werknemers bij te werken. In dit kader bracht de CRB een belangrijk advies uit waarbij het ABVV sterk aandrong op het behoud van het principe van de werkgeversbijdrage in de verplaatsingskosten van hun personeelsleden, die gebruik maken van het openbaar vervoer om te gaan werken.

- De CRB bracht ook samen met de NAR een belangrijk advies uit over **de geografische en interregionale mobiliteit van de werkzoekenden**.

Conform de regeringsverklaring van 2007 vroeg de minister van Werk Josly Piette de sociale partners een globaal onderzoek te wijden aan de factoren die de terugkeer naar de arbeids-

markt afremden en verband houden met de geografische en interregionale mobiliteit en de initiatieven van de gewesten en de gemeenschappen, op het vlak van de interregionale mobiliteit door middel van federale maatregelen te versterken.

De sociale partners stelden een reeks belemmeringen vast en gaven aanbevelingen voor 12 domeinen, waaronder:

- betere afstemming openbaar vervoer, er aandacht aan schenken in beheerscontacten
- werkgevers moeten ook inspanningen doen: nadenken waar ze hun bedrijf inplanten, nadenken over vervoer en mobiliteit, arbeidsregelingen op elkaar afstemmen
- op vlak van competenties en kwalificaties betere uitwisselbaarheid, coördinatie
- federale overheid moet coördineren en stimuleren (mobiliteitstoeslag e.d.)
- de sectoren moeten een rol spelen, en analyses maken, samenwerken, eigen instrumenten beter gebruiken
- nog betere samenwerking tussen bemiddelingsdiensten bijv. bij herstructureringen, overeenkomsten sluiten met openbaar vervoersmaatschappijen.

3. *Aanvullende pensioenen*

Sinds de goedkeuring van de wet op de aanvullende pensioenen (WAP) in 2003 volgde het ABVV met argusogen de uitvoering ervan zowel op algemeen vlak (wetgeving) als in de sectoren en/of de ondernemingen.

3.1. *Eigen initiatieven van het ABVV*

In de wetenschap dat alle bedrijfsplannen en alle sectorale pensioenplannen vóór eind 2006 aan de WAP aangepast moesten worden, organiseerde het ABVV een studiedag over dit onderwerp voor al wie te maken krijgt met de invoering van aanvullende pensioenplannen, zowel op sectoraal als op bedrijfsvlak.

Als gevolg van die studiedag en als antwoord op de vraag van heel wat afgevaardigden zette het ABVV een forum over de aanvullende pensioenen online. De bedoeling was vragen te kunnen stellen, advies te geven en ideeën en ervaringen over het onderwerp te kunnen uitwisselen. Jammer genoeg kende dit forum na een veelbelovend begin niet het verhoopte succes.

In 2006 keurde het Parlement de wet op de controle van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen goed als omzetting van de Europese richtlijn 2203/041/EG die tot doel had een interne markt van de pensioenfondsen tot stand te brengen.

In februari 2007 organiseerde het ABVV een seminarie met de bedoeling een antwoord te geven op de vormingsnoden die tot uiting gekomen waren n.a.v. de nieuwe regelgeving op de pensioenfondsen, hoofdzakelijk de paritair beheerde pensioenfondsen. Met dit seminarie toonde het ABVV aan hoeveel belang het hecht aan vorming over de aanvullende pensioenen. Het ABVV blijft wel voorrang geven aan het wettelijk pensioen, maar dit betekent niet dat wij ons niet bewust zijn van de problemen die in de tweede pijler rijzen. We zijn bijzonder begaan met de situatie van de vrouwen die nog steeds minder toegang tot een aanvullend pensioen hebben en vaak ook een lager aanvullend pensioen hebben.

Ook organiseerde het ABVV een enquête onder zijn afgevaardigden over de betrokkenheid van de werknemers bij het beheer van de bedrijfspensioenplannen. Uit deze enquête bleek duidelijk dat de betrokkenheid van de werknemers sterk te wensen overlaet.

In september 2007 organiseerde het ABVV ook een studievoormiddag over ethisch beleggen en aanvullende pensioenen, voor beroepssecretarissen, beheerders van sectorale pensioenfondsen en leden van de raden van bestuur van bedrijfspensioenfondsen.

Bovendien volgde het ABVV van nabij de werkzaamheden van de werkgroep aanvullende pensioenen, die opgericht werd in het kader van de Nationale Pensioenconferentie.

3.2. Werkzaamheden in de commissie aanvullende pensioenen (CAP)

Hoewel de WAP op 1 januari 2004 in werking getreden was, stelde de toepassing ervan nog steeds grote problemen in 2006. Een aantal daarvan werden besproken in de commissie aanvullende pensioenen (CAP), een adviesorgaan bestaande uit vertegenwoordigers van de sociale partners, de pensioeninstellingen en gepensioneerden, waarin het ABVV twee mandaten heeft. Die commissie heeft als opdracht adviezen te geven over de WAP en te beraadslagen over de toepassing van de WAP. Zij kan ook op eigen initiatief advies uitbrengen over alle mogelijke problemen m.b.t. de toepassing van de WAP en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Over een aantal materies wachtte de juridische wereld met ongeduld op het advies van de CAP, ook en vooral omdat er in de WAP (te) veel grijze zones bestonden.

De CAP boog zich onder meer over de manier waarop het verbod op discriminaties in de WAP uitgevoerd moest worden en over de afstemming van dit verbod en het meer algemene verbod opgenomen in de antidiscriminatiewetgeving.

In 2006 keurde de CAP een advies over antidiscriminatie goed. Als gevolg van de aanpassingen die in 2007 aan de antidiscriminatiewetgeving aangebracht werden en rekening houdend met de vele vragen die de discriminatieproblematiek deed rijzen, richtte de CAP in overleg met de CBFA een nieuwe werkgroep op die het advies van 2006 moest actualiseren en op verscheidene punten aanvullen. Dit gebeurde in een advies uitgebracht in 2009. Het ABVV werkte actief mee aan de uitwerking van deze adviezen.

Hierin sprak de CAP zich uit over de al dan niet toegelaten verschillen op basis van criteria zoals personeelscategorieën, leeftijd, geslacht, burgerlijke staat en gezinssituatie evenals bepaalde aspecten i.v.m. de arbeidsovereenkomsten (bijv. deeltijdwerk, contracten van bepaalde duur).

Het ABVV stak heel wat energie in de uitwerking van de adviezen van de CAP en van de diverse werkgroepen die in haar schoot of in de schoot van de CBFA opgericht werden.

Onder de andere adviezen die de CAP uitbracht citeren we de belangrijkste:

- Advies over de toepassing van de WAP bij uittrekking of verandering van werkgever.
- Advies over een ontwerp van reglement ter goedkeuring van nieuwe omzettingsscoëfficiënten van kapitaal in rente. Bij die besprekingen herinnerde het ABVV aan zijn principiële standpunt voor de toepassing van de uniseks sterftetabellen en dus aan zijn verzet tegen het behoud van verschillende sterftetabellen voor mannen en vrouwen.

- Advies over de draagwijdte van het begrip "andere sociale bestemming" voorzien in artikel 14-4 van het KB betreffende de aanvullende pensioenen. Eenvoudig gezegd: onder welke voorwaarden kan het extra rendement van een pensioenfonds voor andere doeleinden gebruikt worden?
- Advies betreffende de sociale pensioenplannen. De CAP moest zich beperken tot de vaststelling dat in de praktijk de voorwaarden en de criteria, zoals bepaald in de WAP en waaraan een pensioenplan moet voldoen om beschouwd te worden als een sociaal plan, niet werkbaar waren. De CAP kon het immers niet eens worden over de inhoud van de begrippen 'winst' en 'kosten', daar waar één enkele definitie noodzakelijk is om te oordelen of de kosten in een plan beperkt zijn en de winst integraal verdeeld wordt. De CAP werd het niet eens over een definitie van beide begrippen. Daar waar de werknemersvertegenwoordigers zich in de discussie constructief opstelden, was er over dit zo belangrijke thema grote onenigheid tussen Assuralia (vertegenwoordigers van de verzekeringsmaatschappijen) en de Belgische Vereniging van Pensioeninstellingen, terwijl het VBO in alle talen zweeg.
- Advies over het financieringsniveau op de pensioenfiche. Dat advies kwam juist op tijd, rekening houdend met de financiële crisis die toen in alle hevigheid woedde.
- Advies over de slapende fondsen van de tweede pijler, dit zijn de reserves die niet door de werknemer noch door zijn rechthebbenden opgeëist worden.

4. *Ons werk voor de bescherming van de werknemer als consument*

Het ABVV dat bekend staat voor zijn eisen voor betere lonen en arbeidsvoorwaarden, ijvert van bij zijn oprichting voor de verdediging van de koopkracht van de werknemers, vooral bij galopperende prijzen, en voor de bevrediging van de levensnoodzakelijke behoeften. Zich beperken tot de verdediging van het verwerven van koopkracht (dus het recht op een rechtvaardige, billijke vergoeding, een betere verdeling van de rijkdom) zonder op te komen voor het effectief gebruiken van die koopkracht, zou neerkomen op een strategie zonder algemeen, geïntegreerd zicht op de samenleving en het lot van de werknemers in die samenleving. Het ABVV werkt dus nog steeds actief mee aan de invoering van collectieve reguleringssystemen om ervoor te zorgen dat de werknemers in hun dagelijks verbruik hun levensnoodzakelijke behoeften kunnen vervullen.

4.1. Consumentenbeleid

In de lijn van dit principe bleef het ABVV ijveren voor de invoering van een wet- en regelgevend kader ten gunste van de consumenten, met bijzondere aandacht voor de zwaksten.

Het ABVV oefende druk uit op de regering en nam ook deel aan de werkzaamheden in de bestaande adviesorganen, meer bepaald van de Raad voor het Verbruik (RVV). Sinds 1993 verlopen de werkzaamheden van de RVV naar het voorbeeld van de andere federale adviesraden, op een paritaire basis tussen consumenten en beroepsmensen uit de betrokken sectoren.

De werkzaamheden van de RVV spitsten zich toe op de rationalisering en de efficiëntie van de specifieke subcommissies zoals "Handelspraktijken", "Financiële diensten", "Interne markt" en "Consumenten en milieu". Binnen dit werkkader werkte het ABVV samen met de andere verbruikersorganisaties actief mee aan de talloze adviezen die de RVV uitbracht.

In de schoot van de RVV besteedde het ABVV bijzondere aandacht aan de volgende adviezen:

- Advies over de consumentenakkoorden waarbij de RVV zich heeft moeten buigen over een ontwerp van wet betreffende de invoering van een regelgevend kader voor het sluiten van consumentenakkoorden.
- Advies over een voorontwerp van wet betreffende de omkadering van negatieve lijsten. Dit voorontwerp had ten doel een wettelijk kader in het leven te roepen voor gegevensbestanden met specifieke informatie over de consument om zijn solvabiliteit te beoordelen. Samen met de vertegenwoordigers van de verbruikersorganisaties lieten wij optekenen dat sterk gekant te zijn tegen het opstellen van externe zwarte lijsten en veeleer voorstander te zijn van een totaalverbod van dergelijke negatieve lijsten.
- Advies over een voorontwerp van Europese regelgeving m.b.t. de oorsprong van producten. Het ABVV nam in het advies een duidelijk standpunt in voor het voorstel van de Commissie. Door de invoering van een verplichting tot aanduiding van land van oorsprong zou de consument eindelijk een eerste inlichting krijgen over de oorsprong van het product dat hij koopt. Dit laat hem toe bewuster aankopen te doen, rekening houdend met de eventuele wantoestanden op sociaal en milieuvlak die zouden bestaan in het land van oorsprong. Op die manier groeit ook de druk op producenten in dat land om misbruiken van sociale en milieunormen achterwege te laten.
- Advies over de gevolgen van de hervorming van de Europese markt van de betaalmiddelen, SEPA (Single Euro Payments Area).
De verbruikersorganisaties betreurden dat de richtlijn tot invoering van de SEPA een aantal bressen zou slaan in de wettelijke bescherming van de Belgische consumenten. Ze betreurden eens te meer deze maximalistische Europese benadering, die onder mom van harmonisatie heel vaak leidt tot een verlaging van het beschermingsniveau van de Belgische consument. Wat de kostprijs van de overstap naar SEPA betreft, verzetten de verbruikersorganisaties zich heftig tegen de afwenteling van die kostenverhoging op de eindverbruiker d.m.v. een prijsstijging. Volgens hen was dergelijke afwenteling op de consument - die in ruil echter geen betere dienstverlening zal genieten - volkomen onaanvaardbaar.
- Advies over de verlenging met twee jaar van de waarborg van consumptiegoederen in geval van niet-overeenstemming van het aangekochte consumptiegoed (bijv. herstel, vervanging, terugbetaling). Deze wet was in 2005 in werking getreden. Op basis van verschillende peilingen stelden het ABVV en de andere consumentenorganisaties vast dat de naleving van deze wettelijke bepalingen door de verkopers niet positief geëvolueerd was tussen 2006 en 2007. Zij formuleerden dan ook enkele aanbevelingen voor een verbetering van de wet.

Op consumptievlak moet ook vermeld worden dat het ABVV altijd deel uitgemaakt heeft van de Raad van Bestuur van het OIVO (Onderzoeks- en Informatiecentrum voor de Verbruikersorganisaties). Het OIVO bleef met succes zijn technische ondersteuningsrol van de consumentorganisaties spelen. Bovendien zette het OIVO zijn efficiënte actie voort ter bevordering van de consumentenbelangen, door het maken van een reeks studies en brochures over de veiligheid van de consument, de wettelijke bescherming van de consument, de gezondheid en jongeren en consumptie.

Bovendien is het ABVV sinds 2004 eveneens lid van de **bemiddelingsdienst 'Banken'**. Nadat de consumentenorganisaties (waaronder het ABVV) lang moesten strijden voor een hervorming van het systeem, is de Bemiddelingsdienst 'Banken - Krediet - Beleggingen' een paritair orgaan waarin vertegenwoordigers uit de financiële sector en consumentenvertegenwoordigers zetelen. De bemiddelingsdienst heeft tot doel de geschillen tussen de consumenten en de bankwereld proberen op te lossen.

Tijdens deze hervorming werd binnen de Bemiddelingsdienst een Begeleidend Comité opgericht dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van de overheid, consumentenverenigingen en de bankwereld. Dit comité ziet toe op de goede werking en de doeltreffendheid van het systeem. Het ABVV is lid van dit Begeleidend Comité.

In het kader van zijn opdracht heeft het Begeleidend Comité zich gebogen over de problematiek van het vertrouwelijke karakter van de briefwisseling tussen de Bemiddelingsdienst, de consumenten en de financiële instelling. Aanvankelijk werd de vertrouwelijkheid enkel gegarandeerd voor de briefwisseling tussen de financiële instelling en de Bemiddelingsdienst, maar na discussie hierover werd beslist een wederkerige behandeling te voorzien volgens de regel 'geen vertrouwelijkheid behoudens de uitdrukkelijke en gemotiveerde vraag van één van de partijen'.

4.2. Prijzencontrole en -beleid

4.2.1. Van een campagne voor de verstrenging van de prijzencontrole ...

In zijn campagne voor meer koopkracht eiste het ABVV een grotere transparantie op het niveau van de prijsvorming van de basisproducten en een verstrenging van de prijzencontrole. Daarom eiste het ABVV dat de Prijzencommissie over ruimere bevoegdheden zou beschikken. Zij moet immers erop toezien dat de prijsstijgingen van een hele reeks basisproducten binnen de perken blijven en verantwoord zijn. Bij abnormale prijsverhogingen moet deze commissie de bevoegde minister maatregelen kunnen aanbevelen.

4.2.2. ... naar de oprichting van een overbodig prijzenobservatorium!

Met de oprichting van een prijzenobservatorium luisterde de regering wel naar de eisen van het ABVV, zonder er echter op in te gaan. Dit **observatorium beantwoordde helemaal niet aan wat wij wilden**.

Dit prijzenobservatorium werd in januari 2008 opgericht en is in feite een nieuw wetenschappelijk comité voor de prijsobservatie en -analyse, ter ondersteuning van de FOD Economie. Maar zowel de samenstelling van het wetenschappelijk comité, de uitvoeringsmodaliteiten van de opdracht, de opdracht zelf en de afwezigheid van interventiemogelijkheden baarden ons zorgen.

Het ABVV was er enkel onrechtstreeks in vertegenwoordigd, via de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Andere verbruikersorganisaties werden zelfs uitgesloten. Het was ook niet duidelijk in hoeverre prijsanalyse het mogelijk maakt de verschillende componenten van de prijzen (de energieprijzen inbegrepen) te onderzoeken en op te volgen.

Nochtans is het volgens het ABVV van het grootste belang dat dit mogelijk zou zijn als we de energieprijzen onder controle willen krijgen. De uitvoeringsmodaliteiten van de opdracht hangen volledig af van een bestek dat opgesteld werd door het Instituut van Nationale Rekeningen, en dat enkel moet goedgekeurd worden door de minister van Economie. Bij vaststelling van abnormaliteiten in de prijsvorming kunnen enkel de mededingingsautoriteiten ingrijpen. Andere interventiemogelijkheden zijn niet voorzien.

Nog vóór de goedkeuring van de wet had het ABVV deze opmerkingen in november in een brief overgemaakt aan de betrokken ministers, maar het wetsontwerp werd niet gewijzigd.

4.2.3. Werkzaamheden in de adviesorganen

4.2.3.1. Commissie tot Regeling der Prijzen

In april 1993 werd het prijsbeleid tot twee luiken beperkt: een eerste m.b.t. de sectoren die vrij hun prijzen mochten bepalen, waarbij enkel ondernemingen met een omzet van meer dan 7,5 miljoen euro onderworpen bleven aan de verplichting om prijsveranderingen aan de administratie te melden; een tweede luik m.b.t. de sectoren die om politieke en sociale redenen onder controle van de minister bleven.

Die sectoren moeten steeds een voorafgaande aanvraag tot prijsverhoging indienen. De minister beschikt dan over 60 dagen om te beslissen. Er bestaan uitzonderingsregelingen voor enkele geregementeerde sectoren net als programmaovereenkomsten en specifieke overlegorganen.

In de periode 2006-2010 zette de Commissie voor de Regeling van de Prijzen (CRP) haar werkzaamheden in dat kader voort.

Eenmaal per week buigt de commissie zich dus over prijsverhogingsaanvragen van ondernemingen, hoofdzakelijk uit de waterdistributie, het afvalbeheer, de verplichte verzekeringen en de niet terugbetaalbare geneesmiddelen.

In bepaalde omstandigheden moet de commissie uitvoeriger adviezen uitbrengen voor een hele sector die nog aan de prijzencontrole onderworpen is.

De CRP sprak zich onder meer uit over:

- Een aanvraag tot verhoging van de maximumprijzen voor taxi's. Daarbij stelde het ABVV vast dat de economische argumentatie hoofdzakelijk gebaseerd was op de evolutie van de dieselprijs. Het ABVV stelde dat de sector inspanningen en investeringen zou doen in het vooruitzicht van een overschakeling op andere brandstoftypes. Alleen op de prijzen spelen leek ons geen structurele oplossing om de uitdagingen in de sector aan te gaan en een efficiënte bijdrage te leveren aan een ambitieus en duurzaam mobiliteitsbeleid. In die zin moest de sector zich misschien wenden tot de overheid om te komen tot een samenwerking en zodoende tot structurele oplossingen terzake (bijv. ondersteuning van O&O-initiatieven voor wagens die op andere energiebronnen rijden).
- Over een voorstel tot liberalisering of indexering van de fabrieksprijzen van de zelfzorg-geneesmiddelen (OTC). Het kabinet van minister van Economische Zaken Verwilghen had aan de Prijzencommissie een voorstel tot wijziging van de wetgeving in die sector voor-gelegd, maar in feite ging dit voorstel uit van Pharma.be, de organisatie van de geneesmiddelenindustrie.

Het ABVV, bijgesprongen door de liberale vakbond en de vertegenwoordigers van de gezinsbelangen, heeft zich toen uitgesproken tegen dit voorstel op grond van een aantal vaststellingen, waaronder het gebrek aan transparantie en concurrentie op het gebied van de distributie van OTC-producten, en ook omwille van de belangrijkheid en de gevoeligheid van die producten voor de consument.

Wij zagen noch het nut van een liberalisering van de prijs van dit soort producten noch van een bijna automatische indexering in. Een liberalisering van de prijzen van de OTC-producten, ook al was die maar gedeeltelijk, kan enkel leiden tot een permanente stijging van die prijzen.

- Over de ministeriële plannen om in de sector van afvalverwerking naar een afschaffing van de prijzencontrole te gaan. Na de vertegenwoordigers van de sector te hebben gehoord, hebben het ABVV en andere werknemers- en verbruikersorganisaties zich tegen de afschaffing van de controle op de prijzen van de afvalverwerking uitgesproken.

Het feit dat er een maximumprijs bestaat, vormt geen rem op de vrije concurrentie in een sector, aangezien het mogelijk blijft lagere prijzen dan de concurrentie te hanteren. Het is daarentegen wel een rem op ongebreidelde prijsverhogingen zoals we die gekend hebben voor het brood, waarvoor de prijzencontrole afgeschaft werd.

Een maximumprijs biedt de consument een goede bescherming. Er is dus een betere regelgeving nodig, evenals een nauwkeuriger omschrijving van het toepassingsgebied van de prijzencontrole in de afvalverwerkingsector. Bovendien bestaat er in bepaalde circuits van de afvalverwerking geen enkele concurrentie en dat is pas een probleem. Daarom is een striktere controle van de sector noodzakelijk. Voorts is het zo dat het gering aantal prijsverhogingsdossiers dat in deze sector ingediend wordt, het gevolg is van het negeren van de wetgeving en niet van de goede werking van de sector.

4.2.3.2. Prijzenbeleid van de terugbetaalbare geneesmiddelen

In het Belgische prijzenbeleid vormen de door het RIZIV terugbetaalde farmaceutische specialiteiten een afzonderlijk hoofdstuk. De prijzencontrole is er namelijk gebaseerd op de programwet en het ministerieel besluit van 20 april 1993 wijzigde niets aan die procedure.

De Prijzencommissie voor Farmaceutische Specialiteiten (PFS), waarin ook de ziekenfondsen zetelen en die de minister adviezen verstrekt m.b.t. het bepalen van de prijs van de door het RIZIV terugbetaalde geneesmiddelen, moet zich steeds vaker uitspreken over prijsaanvragen m.b.t. nieuwigheden (nieuwe verpakking, nieuwe formule) en beschikt slechts over weinig speelruimte bij de beoordeling ervan. De nieuwe geneesmiddelen ontsnappen grotendeels aan het Belgisch systeem van prijzencontrole, dat hoofdzakelijk stoelt op de vergelijking van de prijzen en de therapeutische waarde van de geneesmiddelen. Bovendien blijkt uit een analyse van de prijzenstructuur van nieuwe geneesmiddelen dat de verrekenprijs (d.w.z. de aankoopprijs die een buitenlands moederbedrijf aan de Belgische dochteronderneming aanrekent) in de meeste gevallen de hoofdbrok van de voorgestelde prijs uitmaakt.

Naast de klassieke aanvragen tot vaststelling of verhoging van de geneesmiddelenprijzen moest de PFS zich ook uitspreken over meer specifieke onderwerpen zoals:

- De invoering van een vereenvoudigde procedure voor de prijzencontrole op de generische geneesmiddelen. Als gevolg van de publicatie in het Staatsblad van een ministerieel besluit tot vaststelling van de maximumverkoopprijzen en de maximummarges van de als generieken geregistreerde geneesmiddelen, zouden deze dossiers niet langer meer onderzocht en geadviseerd worden door de Prijzencommissie, ongeacht of het ging om terugbetaalbare of niet terugbetaalbare geneesmiddelen. De bepaling van de prijs van dit soort geneesmiddelen werd vereenvoudigd en zou dus gebeuren d.m.v. een melding door de houder van de vergunning tot commercialisering aan de Prijzendienst van de FOD Economie van de af fabrieksprijs, BTW niet inbegrepen, die hij wenste toe te passen. Voor zover die prijs 43,35% lager was dan die van de referentiespecialiteit, zou de Prijzendienst de gevraagde prijs goedkeuren. Het ABVV heeft steeds gepleit voor een doorgedreven onderzoek van de gevraagde prijzen aan de hand van economische criteria en niet via vergelijking met de prijzen van de bestaande referentiegeneesmiddelen. Nochtans was uit de bespreking van dit MB gebleken dat de Prijzendienst bijna niet in de mogelijkheid verkeert om deze diepgaande analyse te

maken. We betreurden dus dat het gebrek aan middelen bij de administratie tot gevolg had dat een bepaling van de regelgeving niet opgevolgd kon worden en bijgevolg tot de afbouw ervan leidde.

- De hervorming van de berekeningswijze van de vergoeding van de apothekers. Tijdens de tweede helft van 2006 kwam het ABVV bij de regering tussen met betrekking tot een ontwerp tot hervorming van de vergoeding van de apothekers. Rekening houdend met de eventuele gevolgen van deze nieuwe vorm van vergoeding voor apothekers – gevolgen voor de geneesmiddelenprijs en dus voor de evolutie van de prijzenindex, gevolgen ook voor de kostprijs van de toegang tot de gezondheidszorg voor iedereen – schreef het ABVV de betrokken ministers een brief om zijn verwondering uit te drukken over het feit dat het, als sociale gesprekspartner en als verbruikersorganisatie, niet officieel op deze werkgroep uitgenodigd was.

Het ABVV kreeg daarna gehoor en werd op een aantal vergaderingen uitgenodigd. Het wetsontwerp werd goedgekeurd, maar de praktische modaliteiten m.b.t. deze nieuwe vergoedingsmethode moeten nog verder in besluiten vertaald worden.

In februari 2009 werkten apothekers en mutualiteiten binnen het RIZIV een voorstel uit om de apothekers op een andere manier te vergoeden dan tot nu het geval was. Een apotheker krijgt een marge in functie van een geplafondeerde prijs per geneesmiddel. Op basis van de evolutie van de geneesmiddelen op de markt beweren de apothekers dat hun marges inkrimpen, net door die plafonnering voor de duurdere en de lagere opbrengst op de goedkopere geneesmiddelen. Binnen het RIZIV is een compromis ontstaan rond een 80/20-formule: 80% van de marge van de apothekers wordt gevormd door een forfait van minimaal € 4 per verkochte doos geneesmiddelen en 20% vormt een economische marge (voor opslagkosten van de geneesmiddelen, het voorschieten van het remgeld van de patiënt). Dit hervormd systeem zou moeten in voege treden in maart 2010, reden waarom de minister Van Quickenborne een advies over de economische marge aan de Prijzencommissie heeft gevraagd. Het is voor het ABVV echter een spijtige zaak dat een dergelijke ingrijpende beleidsmaatregel, met mogelijk zware budgettaire implicaties, zonder enige noemenswaardige toekomstsimulatie wordt doorgedrukt. Voor het ABVV zou het nieuwe systeem van vergoedingen enkel van toepassing mogen zijn op de terugbetaalbare geneesmiddelen en geen effect mogen hebben op het deel dat de patiënt zelf betaalt, noch op het budget van het RIZIV, noch op wat de apothekers, in hun geheel als professionele groep, ontvangen.

4.3. Verzekeringen

In de periode 2006-2009 werden de besprekingen over de verzekeringsproblematiek sterk gedomineerd door de discussie over de hervorming van de ombudsdienst van de verzekeringen. Eind 2005 formuleerde minister van Economie Verwilghen een voorstel om de klachtenbehandeling in de verzekeringssector onder te brengen bij de bemiddelingsdienst van de Ombudsman van de verzekeringen. In twee adviezen van de Raad voor het Verbruik en de Commissie Verzekeringen wezen het ABVV en de andere Verbruikersorganisaties erop dat zij weliswaar het voorstel om de klachten- en geschillenbehandeling in de verzekeringssector in één enkel orgaan onder te brengen genegen waren, maar het toch niet eens waren met de voorgestelde regeling. De verbruikersorganisaties betreurden het gebrek aan pariteit op alle niveaus en stelden dat zij onvoldoende betrokken waren bij de dagelijkse klachtenbehandeling. Ze waren ook bijzonder verontrust over de overheveling van de bevoegdheden i.v.m. de behandeling van klachten en geschillen van de overheid (CBFA) naar de privé. Daardoor moest de consument

zowel voor de CBFA als voor de nieuwe ombudsdienst (die gefinancierd zou worden door de maatschappijen en de verzekeringsmakelaars) betalen. Desondanks besliste de minister om deze nieuwe Ombudsdienst van de verzekeringen op te richten, zonder enige aanpassing aan zijn oorspronkelijk voorstel. Vervolgens nodigde hij de erkende verbruikersorganisaties uit om twee vertegenwoordigers voor deze dienst aan te wijzen. De verbruikersorganisaties konden niet anders dan de uitnodiging van de minister afwijzen. De minister heeft dan maar besloten om bij KB twee, bij de erkende verbruikersorganisaties, totaal onbekende personen als vertegenwoordigers van de consumenten aan te wijzen.

Tijdens de zomer van 2009 veroordeelde het ABVV in de pers en in de Commissie der Verzekeringen het feit dat de verzekeraars de financiële crisis door hun klanten wilden laten betalen door onwettelijke tarief- en premieverhogingen door te voeren. Als gevolg daarvan hebben bepaalde verzekeringsmaatschappijen besloten om onwettelijk verhoogde premies spontaan terug te betalen.

Het ABVV bleef ook zetelen in de schoot van het Tarifieringsbureau voor auto's (TBA) dat als opdracht heeft voor bepaalde categorieën bestuurders het probleem van de toegang tegen degelijke financiële voorwaarden tot de verplichte autoverzekering burgerlijke aansprakelijkheid te regelen.

Hoewel na analyse bleek dat die wetgeving het nog steeds niet mogelijk maakte het vooropgestelde doel te bereiken, oordeelde het ABVV dat dit toch een stap in de goede richting was. Het besloot dan ook aan dit tarifieringsbureau mee te werken. In januari 2003 werd het er lid van.

Bovendien bleef het ABVV in de Commissie voor de verzekeringen actief meewerken aan zeer technische adviezen.

08

De vakbondsactie in Europa

Europa neemt in het vakbondswerk een steeds belangrijker plaats in. Europa is dus in grote mate aanwezig in het activiteitenrapport: in het schetsen van de context waarin het ABVV gewerkt heeft (deel II), in de doelen die het ABVV zich heeft gesteld (deel III), maar ook in het dagelijkse werk van het ABVV.

1. Interne organisatie

Het Europees dossier werd verder beheerd in de “coördinatie Europa” en de maandelijkse vergadering van de “cel Europa”. De informatie wordt zoals voorheen verspreid via nota’s aan de instanties en via informatie die naar de Cel Europa werd verstuurd.

De enige nieuwigheid is de lancering in 2009 van de lunchdebatten (zie deel XII), tijdens de welke meerdere Europese dossiers behandeld werden. Dit was met name het geval tijdens de debatten met Joaquin Almunia, Europees Commissaris voor Economische en Monetaire zaken (26 juni 2009) of tijdens de ontmoeting tussen Joël Decaillon, Adjunct Secretaris-Generaal van het EVV en Jean-Pascal van Ypersele, vice-voorzitter van de IPCC, over de evaluatie die moet worden gemaakt van de Top van Kopenhagen (26 januari 2010).

2. Aanwezigheid in het Europees Vakverbond

Het ABVV heeft zijn beleid van actieve aanwezigheid in de instanties van het Europees Vakverbond voortgezet in de politieke instanties waar het ABVV een hoofdrol speelt, in de comités en werkgroepen van het EVV alsook in de Europese sociale dialoog.

Dit vertaalt zich eveneens in de regelmatige aanwezigheid van het ABVV in de Europese instanties, hetzij in de EVV-delegatie, hetzij als vertegenwoordiging van deze delegatie.

Twee voorbeelden:

Europees fiscaal forum

Eind maart 2009 organiseerde de Europese Commissie haar 3de Fiscaal Forum. Dit forum is een goede gelegenheid om een discussie over het fiscaal beleid tussen deskundigen en Europese burgers bij te wonen. Het thema van 2009 was: ‘de belastingstelsels in een wereld in verandering’.

Ter gelegenheid van deze 3de editie werd het ABVV (via zijn Algemeen Secretaris Anne Demeulene) gevraagd de vakbeweging te vertegenwoordigen en te spreken over de toekomst van de belastinggrondslag in een geglobaliseerde wereld.

Ook al is deze vraag pertinent, toch heeft het ABVV eraan herinnerd dat voor de vakbondswereld de fiscale inkomsten moeten dienen om ons Europees sociaal en economisch model in stand te houden, met een goede sociale bescherming en goede openbare diensten.

In onze geglobaliseerde economie is het onontbeerlijk dat het niveau van de belasting op alle vormen van inkomen en op alle belastingsgrondslagen voldoende hoog is. Dit betekent dat men enerzijds kennis moet hebben van alle inkomens en anderzijds absoluut een einde moet maken aan de fiscale concurrentie, die altijd schadelijk blijkt te zijn voor ons sociaal model.

In die zin pleit het ABVV voor de invoering – voor alle leden van de EU – van een verplichte uitwisseling van informatie over de inkomens, voor de afschaffing van het bankgeheim, voor de uitbreiding van het toepassingsveld van de Spaarrichtlijn (toepassing op alle roerende inkomsten en op alle begunstigden) en voor een harmonisering op het vlak van vennootschapsbelasting met een minimumpercentage. De ontmanteling van de belastingsparadijzen en de invoering van een taks naar het voorbeeld van de Tobintaks maken uiteraard ook deel uit van de vakbondseisen die naar voren werden gebracht.

Macro-economische dialoog

Deze informele dialoog vindt twee keer per jaar plaats. Dit is een goede gelegenheid om te spreken over macro-economisch beleid en meer bepaald over de keuze van de Europese Centrale Bank inzake monetair beleid, wisselkoers of regulering. Deze dialoog is nog belangrijker geworden sinds de financiële crisis en de uitbreiding ervan naar de reële economie.

Sinds 2006 maakt het ABVV deel uit van de beperkte delegatie van het EVV, in de persoon van zijn Voorzitter, Rudy De Leeuw, die er de leiders van de Europese Centrale Bank, de Europese Commissie en de Lidstaten ontmoet.

De Voorzitter van het ABVV heeft op die manier ook deelgenomen aan alle syndicale G-20 bijeenkomsten die plaatsvonden in de marge van de G-20 sinds het begin van de crisis (Washington september 2008, Londen april 2009 en Pittsburgh september 2009). Een goede gelegenheid voor het ABVV om zijn eisen voor een rechtvaardiger wereld op het vlak van een internationale financiële regulering, de coördinatie van het economisch beleid en de bevordering van de economische groei en van de werkgelegenheid en de strijd tegen de groeiende ongelijkheden kracht bij te zetten.

3. 11de EVV-congres (mei 2007) en conferentie in de helft van het mandaat (mei 2009)

Samen met het ACV koos het ABVV ervoor een beperkt aantal amendementen in te dienen. Die werden allemaal opgenomen in het actieplan dat door het congres goedgekeurd werd. Ze handelden onder meer over een minimumtarief in de vennootschapsbelasting, flexicurity, herstructureringen of nog een waardig loon. De bespreking van de statuten en de financiën van het EVV werden verdaagd naar een conferentie die gepland werd in mei 2009.

Op het EVV-congres voerde Anne Demelenne het woord over de flexicurity en Rudy De Leeuw over de fiscaliteit en de rol van de openbare diensten. De voorzitter nam eveneens deel aan een rondetafelgesprek over gendermainstreaming.

Bij de voorbereiding van het EVV-congres legde het ABVV talloze contacten met vakbonden die dicht bij onze visie staan. Zo blies het ABVV de contacten tussen de Belgische, Franse,

Spaanse, Portugese, Italiaanse en Griekse vakbonden nieuw leven in. Het is de vierde maal dat die aan een EVV-congres voorafgaande contacten plaatsvonden. Zelfs al leidden die gesprekken niet altijd tot standpunten of tot stemmen als één groep, toch brachten ze de standpunten nader bijeen en werden thema's gemeenschappelijk naar voor geschoven, waarvoor wij een ambitieuzer actieplan van het EVV wilden.

Na het congres van 2007 zijn die contacten verder blijven plaatsvinden op een structurele manier, met als doel een duidelijke strategische visie uit te werken voor de vakbeweging. Het ABVV heeft bovendien samen met andere organisaties een proactief beleid gevoerd dat erop gericht is het Europees syndicalisme en de rol van de tegenmacht te versterken. Volgens het ABVV heeft het Europees syndicalisme meer dan ooit nood aan een strategische visie op korte, middellange en lange termijn.

De conferentie van het EVV halverwege het mandaat (mei 2009) moest normaal twee fundamentele aspecten behandelen die op het congres van 2007 geen antwoord gekregen hadden: de financiën en de statuten. Maar door de financiële crisis, en ook door het gebrek aan wil van een grote nationale vakbond kon geen oplossing gevonden worden voor deze nochtans twee fundamentele punten. Ze zullen dus aan de agenda staan van het volgende congres gepland in mei 2011. Samen met anderen betreurde het ABVV dit feit, omdat het van mening is dat het EVV zich volledig op een strategie moet kunnen concentreren.

21 TOT 24/05/2007

Het ABVV neemt deel aan het Congres van het EVV te Sevilla.

4. *Acties / manifestaties*

In de afgelopen periode zijn er op Europees vlak verschillende acties of manifestaties geweest waarvoor het ABVV mobiliseerde:

- 20 juni 2007 – symbolische actie met een concentratie op het Schumannplein.
- 5 april 2008 – manifestatie in Ljubljana (Slovenië) voor koopkracht, met 40.000 manifestanten.
- 7 oktober 2008 – mobilisatie in Parijs in het kader van de internationale dag voor waardig werk.
- 16 december 2008 – 15.000 manifestanten in Straatsburg om de sociale herziening te vragen van de arbeidstijdrichtlijn.
- 14-16 mei 2009: opeenvolgende manifestaties in Brussel, Praag, Berlijn en Madrid, met in totaal 350.000 deelnemers.

5. *Memorandums*

Voor de Europese verkiezingen van juni 2009 heeft het ABVV een memorandum gepubliceerd met een opsomming van de prioriteiten. Het memorandum eindigt met de volgende oproep: “Breng je stem uit op 7 juni. Een nuttige stem! Een linkse stem!”

Voorts is het ABVV ook begonnen met de voorbereiding van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie en doet dit in de optiek van de voorzitterstroika die voorzien is in het verdrag van Lissabon. Er werd een eerste contact gelegd met de andere Belgische vakbonden, evenals met de Spaanse en Hongaarse vakbonden en met het EVV. Doel is in de loop van de maart 2010 een memorandum uit te brengen.

6. *De groep van Doorn*

Afgezien van de bilaterale of multilaterale contacten, lag het ABVV aan de basis van het proces van de groep van Doorn, overeenkomstig het engagement dat werd aangegaan op het ABVV-congres van 2006. Ter herinnering: deze groep verenigt de Duitse, Franse, Nederlandse en Luxemburgse vakbonden om te discussiëren over de coördinatie van de collectieve onderhandelingen in het algemeen en over de loononderhandelingen in het bijzonder. De groep van Doorn mag dan in 1997 in een zekere euforie begonnen zijn, in 2000 moest men vaststellen dat de heel strenge loonmatigheden in Duitsland de activiteiten van de groep aanzienlijk afremden.

De conferentie van 5 en 6 oktober 2006 (Brussel) eindigde met een verklaring waarin de wil, om een einde te maken aan de ongelijke verdeling van de vruchten van de groei ten nadele van de lonen, werd bevestigd. In de verklaring werd de noodzaak benadrukt om in elk land van de groep een minimumloon in te voeren, de loonevolutie van de bedrijfsleiders beter te controleren, innovatie, O&O en levenslang leren in de onderhandelingen te bevorderen en zich te verzetten tegen de stemmen die opgaan om de arbeidstijd te verhogen. De werken werden voortgezet en een nieuwe conferentie vond plaats op 23 en 24 oktober 2008 in Utrecht, op uitnodiging

van de Nederlandse vakbonden. Op die ontmoeting werd belangrijke informatie uitgewisseld, die nuttig was in het licht van de interprofessionele onderhandelingen, die enkele weken later in België van start gingen. Bovendien werden tijdens deze ontmoeting gemeenschappelijke standpunten met betrekking tot belangrijke dossiers zoals flexicurity, arbeidsduur en de arresten van het Europees Hof van Justitie, herbevestigd.

Ook al wordt misschien de indruk gewekt dat de resultaten van deze groep lang op zich laten wachten en onvoldoende zijn, gezien de uitdagingen die de coördinatie van de collectieve onderhandelingen met zich meebrengt, toch blijft het ABVV voorstander van deze groep zolang het EVV er niet in slaagt een dynamischer alternatief voor te stellen. Daarom heeft het ABVV samen met het EVV eind 2009 de Franse vakbonden herinnerd aan hun verbintenis om de politieke ontmoeting te organiseren in de herfst van 2010. De groep van Doorn blijft voor het ABVV een essentieel element om te vermijden dat de betrokken partijen in zichzelf keren en de onderhandelingen nog meer zouden worden gehernationaliseerd. De werknemers zouden daar immers de eerste slachtoffers van zijn.

7. *Opvolging van de dossiers*

Het ABVV heeft met veel aandacht meerdere dossiers gevolgd die een grote impact gehad hebben of kunnen hebben op het Belgisch sociaal model in de komende jaren. Hieronder volgen de voornaamste dossiers die niet aan bod komen in de andere hoofdstukken van dit activiteitenrapport.

- **Beheer van de crisis: herstelplan.** De ernstige crisis zonder voorgaande vereist dringende bijkomende herstelmaatregelen die vooral van Europa moeten komen, gezien de budgettaire problemen van de meeste lidstaten. Daarom onderschreef het ABVV volledig de eis van het EVV m.b.t. een eco-solidair herstelplan van 1% van het Europees BBP (135 miljard euro). Deze maatregelen moeten enerzijds worden gefinancierd door het spaargeld van de Europese burgers te kanaliseren naar productieve investeringen en anderzijds bijkomende fiscale inkomsten te zoeken, meer bepaald door de invoering van een taks op financiële transacties. De invoering op Europees vlak van een dergelijke fiscale maatregel zou al volstaan om een dergelijk plan te financieren: een taks van 25 eurocent zou genoeg zijn om dit plan te financieren.
- **De dienstenrichtlijn:** het ABVV was bijzonder actief in de EVV-campagne om de richtlijn Bolkestein grondig te amenderen. Na het compromis in de Europese instellingen over de dienstenrichtlijn, dat in de plaats gekomen was van het oorspronkelijke voorstel van richtlijn en waarop het ABVV opnieuw kritiek geuit had, volgen wij de omzetting ervan in het Belgische recht op.
- **Activiteit van het Europees Hof van Justitie:** verscheidene arresten van het EHJ hadden nogal wat weerklank. De arresten Laval, Viking, Rüffert en Luxemburg verwekten grote ongerustheid bij de hele progressieve beweging over de wil van de Europese Unie om verder te gaan dan een louter economisch project en de levens- en arbeidsomstandigheden van de Europese burgers te verbeteren. Het ABVV volgde niet enkel de werking van het EVV op, maar legde talrijke contacten met andere nationale vakbonden om gegevens en analyses uit te wisselen over die arresten, in het bijzonder met de Scandinavische vakbonden.

- **Arbeidstijdrichtlijn:** dankzij een intensieve syndicale mobilisatie werd dit dossier op Europees vlak tegengehouden. De verzoening in derde lezing tussen de Europese Raad en het parlement was een mislukking. Het ABVV zette ook druk op de Belgische regering, één van de weinige lidstaten die zich in de Raad onthouden heeft toen de tekst door de Commissie werd voorgesteld. De nieuwe Commissie heeft zich wel voorgenomen met een nieuwe tekst te komen. Wordt vervolgd...
- **Groenboek over de toekomst van het arbeidsrecht:** in het kader van een raadpleging die de Commissie eind 2006 georganiseerd heeft over de toekomst van het arbeidsrecht, formuleerde het ABVV in naam van de drie Belgische vakbonden een geargumenteed antwoord. Daarbij bekritiseerde het ABVV zowel de manier waarop de raadpleging doorging als de tekst van de Commissie die beschouwd werd als te suggestief en te tendentueus. De Commissie ging immers uit van de veronderstelling dat het arbeidsrecht zich niet voldoende had aangepast aan de economische veranderingen van de laatste jaren. De Commissie omschreef het arbeidsrecht trouwens als te strak, overbeschermend en duur voor de ondernemingen. Het ABVV verdedigde het idee van een invoering van een systeem van sociale gelijktrekking dat gericht is op de geleidelijke invoering van een Europees sociaal recht, in navolging van wat er gebeurt op monetair vlak.
- **Flexicurity:** op het uitvoerend comité van het EVV in oktober 2007 onthield het ABVV zich samen met andere nationale vakbonden en de aanwezige sectorale federaties, bij de stemming over de gezamenlijke analyse van de sociale partners over dit dossier. Het ABVV vond

05/10/2006 – 06/10/2006

Meerdere vertegenwoordigers van het ABVV wonen de conferentie van Doorn bij op 5 en 6 oktober 2006 te Brussel. De conferentie eindigt met een verklaring waarin de wil wordt bevestigd om een einde te maken aan de ongelijke verdeling van de vruchten van de groei ten nadele van de lonen.

de tekst te dubbelzinnig en stelde dat een akkoord over een gezamenlijke analyse al vlug begrepen zou worden als een akkoord over een kaderovereenkomst. Het vervolg gaf ons gelijk.

- **Richtlijn uitzendarbeid:** Deze richtlijn werd, na een blokkering van vele jaren, uiteindelijk goedgekeurd in het najaar van 2008. De verdienste van deze richtlijn is dat ze de situatie van de uitzendkrachten op Europees vlak structureert en voorziet in het principe van de gelijke behandeling tussen uitzendkrachten en gelijkwaardige werknemers. Niettemin bestaat de vrees dat bij de omzetting ervan in Belgisch recht het akkoord, niettegenstaande de niet-regressieclausule, zal leiden tot een uitbreiding van de uitzendarbeid naar sectoren die tot op heden gespaard bleven en tot de invoering van een overeenkomst van onbepaalde duur voor uitzendkrachten. Het ABVV zal uiterst waakzaam blijven wat die punten betreft.
- **Strategie van Lissabon:** de strategie van Lissabon, die in 2000 zijn ingang vond, had tot doel de Europese Unie tot de meest competitieve zone ter wereld te maken en in 2010 te komen tot een volledige tewerkstelling (met een globale werkgelegenheidsgraad van 70%, voor de vrouwen 60% en voor de oudere werknemers 50%). Deze strategie berustte op 3 pijlers: een economische pijler die de overgang naar een competitieve, dynamische en op kennis berustende economie moet voorbereiden; een sociale pijler gericht op de modernisering van het Europees sociaal model door te investeren in menselijke bronnen en te strijden tegen sociale uitsluiting; en een milieupijler. Bij de tussentijdse herziening van het Lissabonverdrag in 2005 is gebleken dat de resultaten op het vlak van werk eerder gematigd waren. Daarom wou de Commissie de strategie nieuw leven in blazen door zich te concentreren op groei en werkgelegenheid. Bij het verstrijken van deze strategie bleken de resultaten niet aan de verwachtingen te beantwoorden. De economische crisis zat daar zeker voor iets tussen.

De Commissie overweegt nu een nieuwe strategie te lanceren, “EU 2020”, en heeft hierover een brede raadpleging georganiseerd. Het ABVV heeft actief deelgenomen aan de uitwerking van het standpunt van het EVV en het zal erop toezien dat deze strategie de nadruk legt op het creëren van kwaliteitsvolle jobs, sociale cohesie en een duurzame economie gericht op de ontwikkeling van “green jobs”.

- **Ontwerp van kaderakkoord over de inclusieve arbeidsmarkten:** Dit ontwerp van kaderakkoord volgt op de werkprogramma's 2006-2008/2009-2010 van de Europese sociale partners en hun gemeenschappelijke analyse van de “voornaamste uitdagingen voor de Europese arbeidsmarkten” (analyse waarbij het ABVV zich had onthouden). Ingevolge een compromis werd gekozen voor het onderhandelen van een akkoord over de “inclusieve arbeidsmarkten”. Het betrof hier een “syndicaal” antwoord op de werkgevers, die het hadden over een “akkoord over een arbeidsmarkt die de inschakeling bevordert”, die enkel maar van toepassing zou zijn op werklozen. Met alle risico's van dien: thema's die ontsnappen aan de actieradius van de sociale partners maar vooral een flexibilisering van de arbeidsmarkt met het oog op de “inschakeling” en een grotere individuele verantwoordelijkheid... De onderhandelingen werden afgerond in december 2009 en de tekst moet nu worden voorgelegd aan de instanties van het ABVV en het EVV.

Het ABVV vertegenwoordigde de drie Belgische vakbonden in de onderhandelingsgroep. De werkgevers hebben dan wel gefaald op het vlak van de individuele responsabilisering en de flexibilisering van het arbeidsrecht, in dit ontwerpakkoord komt de arbeidskwaliteit slechts op een verdraaide manier aan bod, net zoals het thema discriminatie. Van “recht” op opleiding is in dit akkoord evenmin sprake. Op Belgisch niveau kunnen bepaalde van die voorgestelde maatregelen, als ze collectief omkaderd worden, de arbeidsomstandigheden voor de ‘nieuwkomers’ op de arbeidsmarkt verbeteren, bijdragen tot recht op vooruitgang in de beroep-

sloopbaan (responsabilisering van de werkgevers) en ervoor zorgen dat de vakorganisaties zich een bijkomend deel van de HR-politiek kunnen toe-eigenen. Door dit project wordt het punt 'opleiding in de onderneming' opnieuw op de agenda gezet en wordt de discussie over discriminatie / diversiteit opnieuw op gang gebracht.

- **Migratie:** een belangrijke richtlijn werd aangenomen in juni 2009: richtlijn 52/2009 die voorziet in minimumnormen voor sancties en maatregelen jegens werkgevers van ingezetenen van derde landen die hier onregelmatig verblijven. Deze richtlijn is een – beperkt – mechanisme van solidaire verantwoordelijkheid tussen directe onderaannemers voor de betaling van de uitkering en van de sociale en fiscale bijdragen. Deze richtlijn moet worden omgezet tegen juli 2011. Het ABVV zal er speciaal op toezien dat de omzetting op tijd en op passende wijze gebeurt.
- **Kaderakkoord over pesterijen en geweld op het werk:** Steunend op de ervaringen met de Belgische reglementering nam het ABVV actief deel aan de onderhandelingen over een vrijwillig Europees intersectoraal akkoord, gericht op preventie van geweld en ongewenst (seksueel) gedrag op het werk. De besprekingen startten in 2005, en werden succesvol afgerond in december 2006. Het ABVV verdedigde het bereikte compromis omdat het een evenwichtige tekst betrof, die vooral voor de landen waar geen reglementering bestaat over de preventie van geweld en (seksueel) geweld op het werk, een ondersteunende rol kan spelen voor de eisen van de vakbeweging op dat vlak. Bovendien kan de implementatie van de overeenkomst geen gevolgen hebben voor de Belgische wetgeving, aangezien er een vrijwaringclausule in het akkoord is voorzien. Tijdens de voorbije verslagperiode werd aan het EVV herhaalde malen gerapporteerd over de omzetting van het akkoord, maar een definitieve evaluatie van de implementatie is er nog niet.
- **Europees globaliseringsfonds:** De Europese Raad besliste in december 2005 een Europees Fonds voor aanpassing aan de Globalisering of kortweg Globaliseringsfonds op te richten dat operationeel zou zijn van 2007 tot 2013. Dit fonds moest gebruikt worden om werknemers die getroffen worden door een herstructurering die het gevolg was van de mondialisering, snel terug aan het werk te krijgen. Het EVV maakte in een persmededeling duidelijk dat het Fonds een positief initiatief was, maar dat de concrete toepassing nog veel vragen deed rijzen. Het ABVV heeft de toepassing van deze maatregel van in het begin dan ook op de voet gevolgd. Het ABVV stelde na anderhalf jaar vast dat België nog geen enkele aanvraag ingediend had. Het ABVV wees de regering er op dat het belangrijk was om de aanvraag samen met de sociale partners op te stellen en stelde voor een federaal overlegplatform uit te bouwen waar de federale regering, deelstaatregeringen en de sociale partners konden overleggen. Samen met het EVV heeft het ABVV geprobeerd de wijziging van de toepassingsregels die de Europese Commissie in december 2008 voorstelde, te beïnvloeden. We konden tevreden zijn met het resultaat: een tijdelijke uitbreiding van het toepassingsgebied, zodat ook werknemers die hun werk verloren door de crisis in aanmerking konden komen, een versoepeling van de criteria en een verhoging van de financiële bijdrage van de Europese Unie.

09

De inzet van het ABVV voor een alternatieve globalisering

1. *Inleiding*

In de periode 2006-2010 werden wij geconfronteerd met een aantal globale crisissen: een voedselcrisis, een energiecrisis, een klimaatcrisis, een financiële crisis, een economische crisis en een sociale crisis. Al deze crisissen hebben een negatieve impact op de situatie van de werknemers.

In deze omstandigheden, spreekt het voor zich dat de vier pijlers van waardig werk tot de "core business" van het ABVV behoren. Werken aan dit concept, dat gecreëerd werd door de Internationale Arbeidsorganisatie (zie punt 4) betekent niet alleen werken aan werkgelegenheid, maar ook aan het respect voor rechten en behoorlijke arbeidsomstandigheden en loonvoorwaarden op het werk, aan de promotie van de sociale dialoog en aan een betere sociale bescherming.

In een geglobaliseerde wereld, is het niet langer mogelijk in België op te komen voor waardig werk, zonder dit concept elders in de wereld eveneens op te eisen. Het concept waardig werk moet centraal staan in het beleid op internationaal en op nationaal niveau. Pas dan kunnen we komen tot een sociaal rechtvaardige globalisering.

Precies daarom stippelde het ABVV in een resolutie van het Congres 2006, reeds de grote lijnen uit van zijn strategie om het concept waardig werk overal ter wereld te doen naleven, namelijk:

- Een syndicale tegenmacht op wereldschaal ontwikkelen, ondermeer via het versterken van de multilaterale vakbondsorganisaties, maar ook via het uitbouwen van alle schakels van de vakbondsketen, d.w.z. de nationale vakbonden overal ter wereld.
- Bevordering van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) als sociaal wetgever en er onze stem laten horen. Ook in andere multilaterale organisaties waarvan de beslissingen een impact hebben op onze leef- en werkvoorwaarden, moeten wij onze stem laten horen.
- In België de nodige financiële middelen zoeken om die beleidslijnen uit te voeren en, via sensibiliseren en mobiliseren van onze leden en militanten, de nodige politieke krachtsverhoudingen op te bouwen.

2. *Steun bij de oprichting en de uitbouw van vakbonden*

- Het Internationaal Departement van het ABVV ondernam solidariteitsacties en voerde projecten uit ten voordele van vakbondsorganisaties in diverse geografische zones: Centraal en Oost-Europa, de Maghreblanden, het Midden Oosten, de regio van de Grote Meren in Afrika, de Caraïben, ...

Het was hierbij steeds de bedoeling om:

- de slagkracht van de plaatselijke vakbonden versterken, zodat ze kunnen optreden m.b.t. specifieke thema's: gendergelijkheid, bescherming tegen de gevolgen van de crisis, veiligheid/gezondheid op de werkplek...
- de plaatselijke bonden vertrouwd te maken met de sociale dialoog in het algemeen. We

denken hier meer bepaald aan de benadering « preventieve diplomatie » in conflictzones, via de sociale dialoog kunnen aanvallen op syndicalisten afgeblokt worden en krijgt ook sociale ellende (voedingsbodempoor voor etnische, religieuze,... conflicten) een oplossing.

- Hun werking in het algemeen te ondersteunen. Een paar voorbeelden : ondersteunen van het Congres van de Palestijnse vakbond PGFTU (29 en 30 mei 2007) ; bij natuurrampen, steun aan de heropbouw van vernielde vakbondsstructuren of hulpmiddelen ter beschikking stellen van de slachtoffers zodat de maatschappelijke grondslag van de vakbond er versterkt uitkomt (Cuba, Haïti).

Bij de onderhandelingen met de geldschietters ziet het ABVV erop toe dat ook de vakcentrales de mogelijkheid krijgen om solidariteitsprojecten (op het niveau van MNO's of van sectoren op wereldschaal) uit te stippelen (bijvoorbeeld het project FOD Werk & TKD, AC in Oost en Centraal Europa).

Wanneer nodig en waar mogelijk houden de projecten ook rekening met de noden van de Belgische werknemers, zodat de internationale solidariteit ook hen ten goede komt. Zo gaf een project dat samen met het EVV opgezet werd, gelegenheid tot contact tussen Turkse en Belgische vakbondsafgevaardigden van eenzelfde bedrijf, met vestigingen in Turkije en in België.

- Het ABVV aarzelde niet om op te treden telkens de vakbondsrechten in het buitenland geschonden werden. We zetten deze actie verder. Rekening houdend met de flagrante schendingen van vakbondsrechten in bepaalde landen, is dit zeker nodig (Honduras, Colombia, Myanmar, Iran, Guatemala, Filippijnen, Cambodja ...). Jammer genoeg moeten we ook steeds vaker het hoofd bieden aan dergelijke schendingen in "industrielanden".

In de VS bijvoorbeeld ligt er (eindelijk) een wetsvoorstel ter discussie, namelijk de 'Employee Free Choice Act' waardoor Amerikaanse werknemers zich bij een vakbond kunnen aansluiten, zonder vrees voor intimidatie of zelfs ontslag. In Australië, zorgde een nieuw, uiterst repressief wetsontwerp inzake arbeidsverhoudingen voor heftige aanvallen tegen de vakbonden, waarbij enkele vakbondsmilitanten zelfs gevangenisstraf opliepen. In Zuid-Korea werden de laatste jaren massaal vakbondsmilitanten gearresteerd, zogezegd wegens "interference in business activities".

Ook in sommige EU-landen, zoals Griekenland en Bulgarije, was er sprake van vakbondsrepressie, waartegen wij dan ook geprotesteerd hebben.

Ter ondersteuning van de vakbonden in al deze landen, hebben meerdere bonden (ondermeer het ABVV), zowat overal ter wereld, initiatieven genomen, waarbij het IVV instond voor de coördinatie.

We beperken ons niet tot het schrijven van brieven of tot het aanvragen van een onderhoud om (aan de hand van een grondige analyse) te protesteren tegen schendingen van IAO-Conventies.

Soms worden manifestaties tegen "overtredende landen" te Brussel georganiseerd bij de ambassade van het betrokken land; ook wordt er vaak druk uitgeoefend, bijvoorbeeld via ABVV-waarnemers op een proces tegen syndicalisten (proces tegen militanten van de KESK in Izmir (Turkije)). Vandaag zijn de meeste van deze vakbondsmilitanten opnieuw vrij. Wanneer wij onze eigen overheid interpellieren, vragen we niet alleen dat België of de

Europese Unie de landen waar de vakbeweging aangevallen wordt of waar de sociale dialoog belemmerd wordt, zou veroordelen. We vragen dat er ook daden bij de woorden worden gevoegd.

Wij hebben dan ook heel sterk gelobbyd bij de Belgische en europarlementairen tegen respectievelijk het Belgisch-Luxemburgs investeringsakkoord met Colombia en het handelsakkoord tussen de EU en Colombia. We probeerden daarbij zoveel mogelijk onze partners uit Colombia bij te betrekken. Samenwerking tussen de vakbonden in de onderhandelende landen kan een heel sterk instrument zijn.

En vanzelfsprekend, probeerden wij daarbij ook verschillende vakcentrales bij te betrekken wanneer de schendingen in een van hun sectoren gebeuren.

3. *Versterken van de internationale syndicale organisaties*

In de crisiscontext wordt de rol van het IVV (op wereldniveau) en van de TUAC (in de OESO-zone) er alleen maar belangrijker en pertinenter op.

Ook andere organisaties winnen aan belang:

- Het EVV, rekening houdend met zijn bevoegdheden inzake buitenlands beleid van de Europese Unie (bevoegdheden die misschien ook wat meer kunnen worden toegespitst op waardig werk en het bevorderen hiervan).
- De PERC (Pan-European Regional Council) die, omwille van de sociale inzet van het uitbreidings- en nabuurschapsbeleid, een soort 'meeting point' voor syndicalisten van binnen en buiten de EU is. In dit opzicht kan de PERC ook spreken in naam van de Europese vakbonden aangesloten bij het IVV, bijvoorbeeld bij de Raad van Europa of in de IAO (in het kader van zijn Europese activiteiten).

Als lid van deze organisaties, werkt het ABVV mee aan het uitwerken van standpunten en strategieën, aan het coördinatieproces van diverse solidariteitsacties van nationale aangesloten vakbonden, via aanwezigheid in de statutaire organen en andere comités en netwerken.

Zo ondermeer:

- Betrokkenheid bij de stichting van het IVV (in Wenen), in de zin van een daadwerkelijke eenmaking (bijv. verdwijnen – op termijn – van het 'etiket' WVA/IVVV, waardoor het ACV een bevoorrechte positie had) en van een daadwerkelijke versterking (behoud comité vakbondsrechten en nadenken over de oriëntaties ervan).
- Eind 2009, bereidde het ABVV zich voor om opnieuw de eigen accenten in de grote politieke oriëntaties van het IVV te verdedigen, met het oog op het Congres te Vancouver in 2010.
- Via zijn Internationaal Departement, nam het ABVV ook deel aan het IVV-netwerk voor ontwikkelingssamenwerking. Dit netwerk ijvert voor het verdedigen van de politieke standpunten van de vakbeweging, onder meer bij de OESO, bij de Economic and Social Council (ECOSOC) van de VN, ... Naar aanleiding van het Forum te Accra (Ghana) over hulp en doeltreffendheid (een eerder technisch proces met een daadwerkelijke politieke inzet voor

de vakbeweging), slaagde het ABVV er in van een goede basis te doen leggen voor strategieën inzake ontwikkelingssamenwerking: ook rekening houden met de notie waardig werk waarbij de vakbonden uit het Noorden en uit het Zuiden ondubbelzinnig betrokken worden (dit is trouwens één van de belangrijkste stellingen die het ABVV in het kader van dit IVV-netwerk steeds verdedigd heeft).

- Op aandringen van het ABVV, speelde het IVV een bemiddelende rol en kon dit leiden tot het naleven, ja zelfs verbeteren van de akkoorden tussen de PGFTU en de Histadrut. Een akkoord werd in augustus 2008 afgesloten. Centrale principes: het terugbetalen aan de PGFTU door Histadrut van de lange tijd geblokkeerde lidmaatschapsbijdragen van Palestijnen in Israëliische loondienst, rechtsbijstand door Histadrut voor Palestijnen in dienst van Israëliische werkgevers, vormingsprojecten voor Palestijnse syndicalisten (professioneel, maar ook op het vlak van arbeidsrechten en veiligheid/gezondheid op het werk).
 - Het ABVV stuurde 11 jongeren naar een Jeugdkamp in Berlijn. Samen met jongeren uit alle continenten, overhandigen ze een lijst met 10 eisen aan de G-8 leiders.
 - Het ABVV is actief gebleven in één van de van de werkgroepen van het EVV en het IVV rond het onderwerp “de impact van handel op waardig werk”. Waardig werk staat echter niet op de agenda van de handelsonderhandelingen binnen de Wereldhandelsorganisatie die lopen sinds 2001. Maar we zijn er in geslaagd Pascal Lamy te overtuigen van het belang van meer samenwerking tussen de secretariaten van de Wereldhandelsorganisatie en de Internationale Arbeidsorganisatie. Hij heeft ervoor gezorgd dat er twee gezamenlijke studies tot stand zijn gekomen over ‘handel en werkgelegenheid’ en ‘handel en informele jobs in ontwikkelingslanden’.
 - Het ABVV is in de periode 2006-2010 blijven deelnemen aan de vergaderingen van TUAC, het vakbondsadviescomité bij de OESO. Het gaat zowel om vergaderingen op beheersniveau als om werkgroepvergaderingen (economisch beleid, corporate governance, nationaal contactpunt).
- Het ABVV heeft solidariteitsacties en -projecten uitgevoerd waardoor menselijke en financiële hulpbronnen ter beschikking gesteld worden voor IVV-activiteiten. Zoals:
- Financiële steun en samenwerking aan de organisatie van de Women's School en van de Women's Conferences van de PERC (Pan-European Regional Council) en van het IVV.
 - Bijdrage aan het solidariteitsfonds van het IVV.
 - Het ABVV vertegenwoordigde het EVV op de zevende ministerconferentie van de Wereldhandelsorganisatie (2009). Veel regeringsleiders gaan er immers nog steeds van uit dat de impact van handelsliberalisering op waardig werk automatisch positief is, terwijl dit helemaal niet zo is zolang een verdere vrijmaking van de handel niet gepaard gaat met een binnenlands beleid dat waardig werk promoot. Vandaar het belang van meer samenwerking tussen de Wereldhandelsorganisatie en de Internationale Arbeidsorganisatie die bij de uitwerking van een dergelijk binnenlands beleid kan helpen. We hebben de werkgelegenheidscrisis aangeprepen om deze eis kracht bij te zetten. Dankzij de intensieve syndicale lobby, hebben een aantal onderhandelaars van grote landen in ontwikkeling deze oproep gesteund.
 - De G-20 is een informeel forum waarin de 20 economische grootmachten van de wereld overleggen over onderwerpen die verband houden met de economische stabiliteit. Na het uitbarsten van de crisis was dit het forum dat een uitweg probeerde te zoeken. De vakbonden hebben geen topbijeenkomst van de G-20 laten voorbijgaan zonder hun stem te laten horen. Ter voorbereiding bereidde het ABVV in het vakbondsadviesorgaan van de OESO mee de vakbondsverklaringen voor. Dankzij zijn tussenkomst bij de BNB, was er een financiering voor de deelname van de vakbeweging aan deze Top en vanaf de tweede top (in april 2009) was de voorzitter van het ABVV ter plekke om bij de deelnemers aan de top te lobbyen.

Het belangrijkste resultaat van de lobbyacties van de vakbonden is zonder twijfel dat de G-20 het behoud en de creatie van jobs hoog op de agenda plaatsten en de IAO een rol gaven in de opvolging van de crisis. Op vraag van de vakbonden werd er in april 2010 een eerste bijeenkomst van de ministers van werk van de G-20 georganiseerd. De G-20 steunen ook het verder debat over een charter om een nieuwe globale consensus te vinden over de sleutelprincipes voor een duurzame economische activiteit. Deze nieuwe consensus is fundamenteel om een breuk te realiseren met het economisch beleid van de voorbije 30 jaar.

4. De actie van de IAO bevorderen en er onze stem laten horen

Het ABVV behoort, als nationale vakbond, tot de mandaathouders van de IAO. Wij nemen deel aan de diverse Commissies van de jaarlijkse Conferentie. Sinds 2009, zijn we eveneens lid van de Raad van Bestuur van de IAO.

Samen met de andere vakbonden van heel de wereld nemen wij dan ook deel aan:

- De onderhandelingen met de werkgevers en de regeringen over de internationale arbeidsconventies.

28/03/2009

Een delegatie van 100 ABVV militanten neemt deel aan de IVV-manifestatie te Londen die georganiseerd wordt naar aanleiding van de bijeenkomst van de G20.

Dit normatieve werk van de IAO zat jarenlang in het slop, omdat de werkgevers weigerden te onderhandelen. Sinds 2008, is de vakbeweging erin geslaagd deze situatie uit het slop te halen. Bij het schrijven van dit verslag, is een aanbeveling over AIDS in de maak (sociale zekerheid, preventie op de werkplek, strijd tegen discriminaties,...) en werden de onderhandelingen opgestart rond een Conventie voor huispersoneel. IAO-Conventies kunnen dus ook toegespitst worden op een bepaalde activiteitensector, wat betekent dat de bevoegdheden van de Centrales gerespecteerd moeten worden.

Ook al komen die Conventies vaak neer op een minimum aan sociale rechten dat wereldwijd erkend wordt, toch zijn ze een concreet instrument dat ook de situatie van de Belgische werknemers kan helpen verbeteren. Het volstaat om even stil te staan bij Conventie 155 over de veiligheid en de gezondheid op de werkplek en wat de bekrachtiging hiervan door ons land zou kunnen betekenen voor de betrokken werknemers.

- Aan de controlemechanismen, via actieve betrokkenheid in de Normencommissie.
- Aan de discussie ter bepaling van de IAO-programma's die, via de uitvoering ervan, een daadwerkelijke toepassing krijgen.

Jammer genoeg volstaan de officiële veroordelingen van de IAO en de aansporende programma's niet altijd om regeringen, die de internationale arbeidsnormen met een zekere terughoudendheid benaderen, een duwtje in de rug te geven. Dan moeten ze die normen ook nog ratificeren, doen naleven op het terrein. Precies daarom wil het ABVV dat er op de regeringen en de werkgevers druk uitgeoefend wordt.

Onze aanwezigheid in de IAO geeft ons ook de mogelijkheid deel te nemen aan de onderhandelingen over teksten die een politiek engagement van de regeringen inhouden:

- Voor de IAO is de verklaring m.b.t. sociale rechtvaardigheid voor een rechtvaardige mondialisering (in 2008 goedgekeurd door de Internationale Arbeidsconferentie), samen met het Wereldpact voor de Werkgelegenheid (2009), één van de belangrijkste elementen: deze verklaring institutionaliseert het concept waardig werk, bovendien verbinden werkgevers, vakbonden en regeringen zich ertoe om de waarden die de IAO uitdraagt, verder ingang te doen vinden via de Decent Work Agenda (DWA).
- In 2009 keurden werkgevers, vakbonden en regeringen in de schoot van de IAO een “wereldpact voor werkgelegenheid” goed om uit de crisis te geraken, met centraal in dit pact het thema van waardig werk.

Vervolgens bleef het ABVV de publieke opinie en de politieke leiders herinneren aan de verbintenissen die België in de IAO aanging, onder meer via deelname aan diverse werkgroepen van de partijen die tot de gemeenschappelijke actie behoren, m.b.t. buitenlands beleid, via de organisatie van een seminarie in het Federaal Parlement, via Parlementaire vragen, via contacten met de Belgische Europarlementsleden en met de kabinetsleden en de hoge ambtenaren van de betrokken departementen; via deelname aan rondetafelconferenties (georganiseerd door de bevoegde ministers in het kader van het Belgisch EU-voorzitterschap) en ook door gehoor te geven aan een oproep van het IVV en op 7 oktober mee op te stappen in Brussel, n.a.v. de werelddag van waardig werk, onder het motto “werknemers zijn geen gereedschap!”.

Vandaag kunnen we stellen dat waardig werk ten volle deel uitmaakt van de agenda van het buitenlands beleid van ons land.

Dit blijkt duidelijk uit een verzoek in die zin aan de regering in de resolutie van het Federaal Parlement over de sociale normen in het kader van de globalisering, uit de algemene beleidsnota's van de Minister van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking en uit de ontwerpwet teksten over ontwikkelingssamenwerking.

De evolutie gaat dus duidelijk de goede richting uit, ook al is er nog een politiek verlengstuk nodig.

Bovendien is het ABVV ook van mening dat het Belgisch Voorzitterschap een gelegenheid is om waardig werk op de agenda van de Troika in te schrijven.

De inzet ligt ook op intern politiek niveau, de verbintenissen inzake waardig werk die in het kader van de IAO aangegaan werden, kunnen eveneens de Europese werknemers rechtstreeks ten goede komen. In dit verband vraagt de resolutie van het Federaal Parlement dat de doelstellingen zouden worden opgenomen in de hernieuwde Lissabonstrategie.

Dezelfde inzet vinden we ook terug in heel wat domeinen van het buitenlands beleid, zoals de multilaterale en bilaterale akkoorden. Ten gevolge van het slabakken van de multilaterale handelsonderhandelingen besliste de Europese Commissie in 2006 haar handelsbeleid te herzien. Met "Een competitief Europa in een geglobaliseerde economie" sloeg de EU resoluut de weg in van zeer verregaande bilaterale handelsakkoorden zonder sociale dimensie. Door te stellen dat Europese standaarden en regels in functie moeten staan van de externe competitiviteit, maakte deze mededeling het gevaar van dumping reëel. Op de ronde tafels met de bevoegde ministers, reageerde het ABVV op deze nieuwe strategie die helemaal niet strookte met andere mededelingen van de Europese Commissie over de promotie van waardig werk. Deze nieuwe aanpak had voor gevolg dat de vakbonden meer aandacht moesten hebben voor de opvolging van de bilaterale en regionale handelsonderhandelingen, naast het multilaterale gebeuren.

Niet alleen slaagden we erin waardig werk op de politieke agenda te plaatsen, we zorgden er ook voor dat onze militanten in de bedrijven en sectoren over materiaal konden beschikken om de problematiek in hun bedrijf, bij hun werkgever aan te kaarten (actiekaarten, flyers,...). Bij Umicore, een Belgische multinational, werd een actie "schoftijd" georganiseerd. In een petitie aan de werkgever konden de werknemers aan hun werkgever respect voor de IAO-arbeidsnormen vragen, in het eigen bedrijf maar ook in dochter- en toeleveringsbedrijven of bij onderaannemers in het buitenland. Via het sociaal overleg werd de werkgever gevraagd om een gedragscode te ondertekenen en na te leven. Werknemers in een multinational konden nog verder gaan: al dan niet via de Europese Ondernemingsraad streven naar een Internationale Kaderovereenkomst. Die legt voor alle werknemers van het bedrijf, waar ook ter wereld, de fundamentele arbeidsnormen vast. Maar het blijft niet bij deze eenmalige actie. De vakbonden willen van waardig werk wereldwijd een blijvend item in het sociaal overleg maken.

Sommige acties die samen met NGO's werden gevoerd, gaven ook een verlengstuk aan de campagne "decent work for a decent life" die in 2007 door het IVV, Solidar, Social Alert en het Global Progressive Forum opgestart werd.

5. *Onze stem ook bij het IMF laten horen*

Naast de Wereldhandelsorganisatie zijn ook het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank twee heel invloedrijke organisaties in de wereldorde. Net als de WHO zijn het IMF en de Wereldbank drijvende krachten achter een neoliberaal beleid dat steunt op deregulering en privatisering. Het spreekt voor zich dat het ABVV in de periode 2006-2010 ook ijverde voor een hervorming van deze organisaties en hun beleid.

Van de lente- en herfstvergaderingen van het IMF en de Wereldbank maken Global Unions (IVV, de Internationale Vakbondsfederaties en TUAC) telkens gebruik om de vakbondseisen ten aanzien van het beleid van deze internationale financiële instellingen kenbaar te maken in een vakbondsverklaring. Het ABVV steunt deze eisen in een brief aan de bevoegde minister(s) en aan de Belgische vertegenwoordigers in de Raden van Bestuur van het IMF en de Wereldbank. Steeds terugkerende eisen zijn een onvoorwaardelijke schuldverlichting en schuldkwijtschelding zodat landen meer mogelijkheid hebben om de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen te bereiken, het belang van waardig werk en van raadpleging van de vakbonden bij het ontwikkelen van een goed arbeidsmarktbeleid, de integratie van het respect voor fundamentele arbeidsnormen in hun beleid, het promoten van een sterke openbare sector en van het bijstaan van werknemers die getroffen worden door een privatisering, transparante procedures voor de selectie van de voorzitters van het IMF en Wereldbank en verbetering van de vertegenwoordigers van ontwikkelingslanden in de directiecomités. Na het uitbarsten van de crisis kwam daar nog de vraag bij naar een actieve, gecoördineerde beleidsaanpak en een versterkt regulerend kader voor de grotendeels ongereguleerde financiële activiteiten en nieuwe financiële instrumenten die de crisis deden ontstaan.

09/10/2009

3000 ABVV en ACV militanten verzamelen op de site van Tour & Taxis rond internationale thema's, zoals de campagne Waardig Werk, en geven een duidelijke boodschap aan de regering betreffende onze antwoorden op de crisis.

Er komt elk jaar een delegatie van het IMF naar België met de bedoeling politici en sociale partners te ontmoeten op basis van deze discussies aanbevelingen te doen. Ervaring leert ons dat de discussies vruchteloos zijn en de conclusies op voorhand geschreven. Vandaar dat het ABVV sinds 2004 ook investeert in informele contacten met de Belgische vertegenwoordigers in het bestuur van het IMF en de Wereldbank.

Het ABVV heeft in de eisenbundel van de campagne waardig werk de specifieke eis doen opnemen die vraagt “in te gaan tegen de recepten voor deregulering van de arbeidsmarkt zoals voorgeschreven in beleidsdocumenten; o.a. in het Doing Business rapport van de Wereldbank en de artikel IV consultaties bij het IMF. De Wereldbank moet stoppen met het gebruik van de Employing Workers Indicator in haar arbeidsmarktstrategie. Wereldbank en IMF mogen deze indicator niet meer gebruiken bij het formuleren van beleidsaanbevelingen voor een land, noch als voorwaarde voor het toekennen van leningen.”

Samen met de internationale vakbondsbeweging levert het ABVV al jaren strijd tegen deze indicator. In het Doing Business rapport worden landen gerangschikt op basis van hun score op de Employing Workers Indicator. Volgens deze indicator scoren landen die geen of bijna geen arbeidsregelgeving hebben zoals Georgië, Wit-Rusland, Afghanistan, Saoedi Arabië, Haiti, de VS, het best. Landen zoals de Scandinavische landen en Brazilië die hun formele werkgelegenheid hebben doen stijgen en die hun sociale bescherming hebben verbeterd, krijgen vaak de slechtste scores. De Wereldbank beloofde in 2009 officieel om hier verandering in te brengen door de “Employing Workers Indicator” te schrappen. Helaas bleek dat in het jongste rapport nog niet het geval te zijn. Intussen is er een werkgroep opgericht om een nieuwe indicator te ontwerpen en maakt het Internationaal Vakverbond hier deel van uit. De naam is alvast veelbelovend: “The Workers Protection Indicator” ...

6. *De middelen*

De eigen middelen werden natuurlijk aangesproken voor de versterking van ons internationaal beleid.

Er worden ook andere financieringskanalen aangesproken:

- Subsidies van de FOD WASO (waarover jaarlijks met de minister moet worden onderhandeld) geven ons de kans solidariteitsacties uit te bouwen met vakbonden uit de nieuwe EU-lidstaten, met kandidaatlanden, met oostelijke EU-buurlanden en met landen rond de Middellandse Zee.
- De budgetlijn “Preventieve Diplomatie” was voor vakbonden niet langer toegankelijk, maar werd dit opnieuw dankzij een project over de sociale dialoog en de rol van vrouwen bij conflictpreventie en -beheersing in de RDC (februari 2010).
- Via zijn Internationaal Departement is en blijft het ABVV actief lid van het IVV-netwerk en kan alles in goeie banen worden geleid om, samen met andere bonden uit EU-landen, toegang te krijgen tot diverse Europese budgetlijnen.

Het spreekt vanzelf dat, wanneer er een beroep gedaan wordt op overheidssubsidies, er regelmatig een politiek gevecht moet worden geleverd om de syndicale autonomie te bewaren, onder meer wat de keuze van de geografische zones betreft of ook de thema's, de partners en de doelstellingen van de gesubsidieerde projecten.

Verder dient ook opgemerkt dat een aantal projecten ten gunste van vakbonden of rond thema's met syndicale inslag door ngo's (meestal behorend tot de gemeenschappelijke actie) uitgevoerd werden.

De acties zijn heel verscheiden, het ABVV zal er dan ook op toezien dat – met de steun van zijn Internationaal Departement – deze middelen aangewend worden op een geïntegreerde manier, in overeenstemming met onze prioriteiten inzake internationaal beleid – wie ook de actie uitvoert (de ABVV-diensten, ngo's van de Gemeenschappelijke Actie, ...) en wie ook de fondsen bezorgt (eigen fondsen, FOD,...).

7. *Sensibiliseren en mobiliseren van de leden*

Het mobiliseren van de leden gebeurde rond een aantal duidelijke, specifieke vakbondseisen (cfr. punt 2 en 3) en maakte ook deel uit van een ruimer kader (ruimer dan alleen de vakbeweging). Vandaar ook de aanwezigheid van ruime ABVV-delegaties op het Wereld Sociaal Forum in Nairobi (januari 2007) en Belém (januari 2009) en op het Europees Sociaal Forum in Malmö (september 2008).

Een doeltreffende mobilisatie betekent ook sensibiliseren van alle leden en militanten, ook stroomopwaarts. Wanneer de pijlers van waardig werk ondergebracht worden in één begrip, vraagt dit tijd om dit begrip kenbaar en herkenbaar te maken bij de eigen militanten. Het ABVV heeft ook een meer specifiek sensibiliseringsbeleid, rond internationale thema's, uitgewerkt:

- Info via de “klassieke” syndicale media (papier of website) en deelnemen aan vormingen.
- In het kader van de tweede “Werelddag voor Waardig Werk” van het Internationaal Vakverbond organiseerde het ABVV op 9 oktober 2009 een bijeenkomst om delegees en militanten voor deze “core business” extra te sensibiliseren: op de toenemende delokalisatie van bedrijven naar “goedkopere” landen, met als resultaat een neerwaartse spiraal in termen van arbeidsrechten. Een ander aandachtspunt was de schending van vakbondsrechten wereldwijd, met de extreme probleemsituaties in Colombia (jaarlijks tientallen vermoorde syndicalisten) en in Birma (vakbond buiten de wet gesteld door de militaire junta, kinder- en gedwongen arbeid).
- Specifiek rond Birma was ABVV op 12 december 2009 in de Brusselse KVS medeorganisator van de benefietavond “We are Burma”, die in het teken stond van de schending van mensen- en vakbondsrechten in dat land. Het ABVV zal moeten onderzoeken of deze sensibilisering kan uitgroeien tot een mobilisatie van onze militanten, onder meer met het oog op een ondersteuning van de Birmaanse vakbond in ballingschap.

10

Solidariteit zonder grenzen: de internationale werking van het ABVV

Solidariteitsprojecten met het Zuiden

Sinds 2003 versterkt het ABVV zijn relaties met heel wat vakbonden in Afrika, Latijns-Amerika, het Midden-Oosten en Azië. Dit gebeurt via bilaterale projecten en partnerschappen. Het vorige Congresverslag vermeldde al dat de vzw ISVI daarvoor subsidies bekwam van het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking (voor externe financiering is rechtspersoonlijkheid vereist). De erkenning in 2002 door de Belgische Staat van de Belgische vakbonden ABVV, ACV en ACLVB als belangrijke medespelers in de ontwikkeling van een land is onmiskenbaar een zeer belangrijk feit. Het heeft ervoor gezorgd dat de internationale werking van het ABVV sterk is uitgebreid en versterkt.

2006 was een overgangsjaar. We werkten het vorige programma 2003-2005 af en we bereidden een nieuw programma voor. Een programma is een soort beleidsplan dat een rode draad vormt voor alle projecten die het omvat. In 2005 hadden we nog 11 projecten. Vanaf begin 2007 zijn er 12 projecten operationeel. In 2008 bereidden we nog 5 extra interprofessionele projecten voor. Behalve het project in China zijn ze allemaal vanaf begin 2009, operationeel. Alle 17 projecten en partnerschappen – een vooruitgang met 6 projecten ten opzichte van het vorige programma – lopen tot eind 2011.

Interprofessionele projecten:

- 01 Het Federaal ABVV en CESTRAR (Rwanda)
- 02 Het Federaal ABVV en CSA (Benin)
- 03 Het Federaal ABVV en PGFTU (Palestina)
- 04 Het Federaal ABVV, een migranten ngo en in open dialoog met de ACFTU (China)
- 05 De Waalse Intergewestelijke en een regionale geleding van de CSA (Benin)
- 06 Het Vlaams ABVV en een regionale geleding van de CUT (Colombia)
- 07 De Intergewestelijke Brussel en een regionale geleding van de CGTP (Peru)

Professionele projecten:

- 08 De Algemene Centrale en de FTCCP (Peru) – bouwsector
- 09 De Algemene Centrale en de USO (Colombia) – petroleumsector
- 10 De Algemene Centrale en de NUM (Zuid-Afrika) – bouwsector
- 11 TKD en SACTWU (Zuid-Afrika) – textiel
- 12 BBTK en UNICOME (India) – sector handel (vanaf 2009, ter vervanging van ITPF Project)
- 13 BBTK en UniAfrica (Zimbabwe, Kenia, Zambia, Malawi en Zuid-Afrika) – de sector handel, financiën en beveiliging
- 14 HORVAL en HFPCWU (Malawi) – hotel, restaurant en catering
- 15 MWB en SNTM (Cuba) – metaalsector
- 16 ABVV Metaal en KEWU (Kenya) – metaalsector
- 17 ACOD en COSSEP (RDC) – openbare diensten

In 2007 en 2008 verliepen de onderhandelingen tussen de 3 Belgische vakbonden en DGOS (Directie Generaal Ontwikkelingssamenwerking) stroef. We waren genooddaakt met jaarlijkse budgetten te werken. Toch kon het ABVV de continuïteit van de projecten verzekeren. Onder tussen bekwamen we een aantal structurele verbeteringen. Een financiering voor drie jaar laat een soepeler en efficiëntere werking toe. De ABVV partners in het Zuiden zijn zo minder afhankelijk van de Belgische jaarlijkse begroting en de politiek van ontwikkelingssamenwerking. Het ABVV en zijn partners kunnen meer aandacht besteden aan een participatieve en resultaatgerichte werking. De beschikbare mensen, tijd en middelen gaan meer naar de syndicale werking op het terrein, dicht bij de leden en militanten.

16/10/2006

Voor de eerste keer wordt de actie Stand Up Against Poverty georganiseerd. Overal ter wereld staan mensen recht met als doel de wereldleiders te sensibiliseren voor het uitroeien van armoede. Alle foto's worden verzameld op de website www.standagainstpoverity.org

Doel van het programma 2009-2011 is de vakbonden in het Zuiden te steunen zodat ze beter in staat zijn voor waardig werk te ijveren. Hun rol in de sociale dialoog versterken, zowel op nationaal, sectoraal als bedrijfsvlak – daar streeft het ABVV samen met zijn partners naar. Dat uit zich in meer mobilisatiekracht, kwaliteitsvollere eisenbundels en voorstellen, cao's, diensten. En de collectieve onderhandelingen gaan ook daar al lang niet meer alleen over loon- en arbeidsvoorwaarden in de klassieke zin. Ze gaan ook over veiligheid en gezondheid op de werkvloer, dikwijls specifiek over HIV/AIDS. Bijvoorbeeld, in Zuid-Afrika bekwamen de vakbonden een extra half uur betaalde middagpauze, tijd die ze kunnen besteden aan het informeren en sensibiliseren over preventie van HIV/AIDS. Dat behoort tot de 'best practices', goede voorbeelden, waarop onze Keniaanse partner beroep op kan doen. Eén zaak is goede cao's onderhandelen, een andere zaak is ze toegepast zien. Ook daar maken we via de projecten werk van. Transversaal aandachtspunt is dat alles 'gender specific' is. Bijvoorbeeld, in Palestina bij vormingen voor militanten extra aandacht besteden aan de aanwezigheid en noden van vrouwen, voorwaarde om te ijveren voor meer vrouwen op de lijsten tijdens sociale verkiezingen.

Met deze doelstellingen financiert het ABVV via de projecten vormingen, ledenwervingscampagnes, sensibilisering op de werkvloer rond syndicale thema's, lobbying, optimalisering van hun interne (leden)administratie, communicatie, individuele dienstverlening, ...

Om complementair te zijn met de andere projecten en internationale initiatieven van het ABVV bevordert het programma ook netwerking. Zo organiseerden we met de betrokken ABVV Centrales, Intergewestelijken en al de Latinopartners (Peru, Cuba en Colombia) in februari 2008 een seminarie over syndicale vormingstechnieken in Bogota, Colombia.

Op het Wereld Sociaal Forum begin 2009 waren 8 projectpartners van 7 landen aanwezig. Zij werkten samen met de ABVV delegatie tijdens de verschillende workshops en debatten rond syndicale thema's zoals de crisis, vakbondsrechten – en vrijheden, waardig werk,.... Zuid-Zuid en Noord-Zuid wisselden van gedachten en ervaringen tussen syndicalisten, andersglobalisten, geëngageerde mensen van ngo's en sociale organisaties. Op zich een primeur, en onmogelijk zonder de partnerschappen via de projecten. Complementariteit en netwerking is voor het ABVV de uitdaging van de komende jaren om beter het hoofd te kunnen bieden aan de negatieve gevolgen van de globalisering en om een wereldwijde syndicale tegenmacht op te bouwen.

De begroting voor de periode 2009-2011 bedraagt € 4.087.060. Dit budget omvat 85% DGOS subsidies, 15% eigen bijdrage. Jaarlijks is dat € 1.362.353. Het ABVV neemt continu initiatieven naar de minister van Ontwikkelingssamenwerking om de subsidies opnieuw op te trekken. België is immers eindelijk op weg om zijn internationaal engagement te realiseren om 0,7% van het BNP te besteden aan ontwikkelingssamenwerking, een eis die het ABVV samen met de rest van het middenveld al lang ventileert. En een verhoging van de globale middelen zou ook een verhoging van de syndicale middelen moeten betekenen!

26/06/2009

Het IVV lanceert, samen met 3 andere vakbondsinternationales, op 26 juni een wereldwijde actiedag om te ijveren voor meer rechtvaardigheid voor de Iranese werknemers. Ook in België verzamelt een delegatie aan het Federaal ABVV alvorens zich naar de Iraanse ambassade te begeven om te protesteren tegen de arrestaties van syndicalisten en de voortdurende schendingen van hun rechten in dit land.

Jaarlijks storten de centrales actief, met projecten binnen het programma, 0,025€ per lid in een fonds voor internationale solidariteit. Dit fonds wordt gedeeltelijk gebruikt voor de 15% eigen bijdrage. Het Federaal ABVV brengt ongeveer de helft van de lonen en werkingsmiddelen nodig voor het beheer van het programma in – zowel voor een specifieke federale dienst opgericht hiervoor in 2007, als voor de omkaderende diensten (en voornamelijk de Interne Audit). Het in goede banen leiden van de projecten en het programma gebeurt sinds 2007 door de dienst Syndicale Samenwerking met het Zuiden. Het ABVV heeft de capaciteit en expertise van deze dienst de laatste jaren versterkt. Anno 2010 bestaat de dienst uit een diensthoofd, 5 projectbeheerders en 2 assistenten voor financiën en administratie.

De dienst Syndicale Samenwerking met het Zuiden heeft ook initiatieven genomen om beter te informeren en sensibiliseren over de projecten naar onze leden. Zo was er een extra katern bij De Nieuwe Werker van 9 mei 2008: “Syndicale projecten van het ABVV met de vakbonden in het Zuiden – Solidariteit gaat over de hele wereld”. Later verscheen de brochure “Onze kijk, hun kijk”. Er kwam een update van de website, en in de loop van 2010 zullen we deze interactiever maken.

Op 21 juni 2008 was er een Internationaal Colloquium Latijns-Amerika in de ACOD-gebouwen, Brussel. Er waren 13 gasten via de ABVV/DGOS projecten (Peru, Colombia, Cuba), 4 gasten via de FOS projecten (Nicaragua, Cuba, Costa Rica). Voor en na 21 juni was er ook een uitgebreid programma met contacten in de ABVV-afdelingen en gewesten.

De dienst was ook aanwezig met informatie en/of een stand op heel wat congressen van gewesten en centrales.

11

Sociale verkiezingen

1. Gewijzigde wetgeving

1.1. Verkiezingen 2008

- In 2006 bereidt de Commissie Sociale Verkiezingen – gemandateerd door het ABVV-Bureau – een aantal voorstellen voor i.v.m. de verkiezingen 2008. Die voorstellen worden besproken met ACV en ACLVB om te komen tot gemeenschappelijke standpunten, zoals gevraagd in de procedure voorzien door de Nationale Arbeidsraad (NAR).
- De werkzaamheden in de NAR monden uit in 2 adviezen. Het eerste legt de datum en de periode van de sociale verkiezingen vast tussen 5 en 18 mei (advies 1577 van 21 november 2006). Het tweede advies (advies 1576 van 21 november 2006) buigt zich over de problemen die bij de sociale verkiezingen opduiken. Dit tweede advies geeft enerzijds antwoorden op de door de toenmalige minister van Werk, Freya Vanden Bossche (sp.a) gestelde vragen, en onderzoekt anderzijds enkele punten waarop de sociale gesprekspartners gewezen hadden.
- Sociale verkiezingen 2008: wat is nieuw?
 - Wat betreft de voorwaarden om verkozen te mogen worden of om te mogen stemmen wordt elke verwijzing naar de nationaliteit van de werknemer geschrapt.
 - De bedrijfsleider moet bij de werkgeversafvaardiging worden gevoegd en telt dus mee voor de bepaling van het aantal werkgeversafvaardigden. Dit aantal mag niet hoger zijn dan dat van de personeelsafvaardigden.
 - Bij ontstentenis van een akkoord tussen de vakbonden, wordt de secretaris van de ondernemingsraad (OR) benoemd uit de lijst die het grootste aantal stemmen heeft behaald (zonder onderscheid naargelang de categorie).
 - De regelgeving bepaalt voortaan dat het behoren tot een werknemerscategorie afhangt van de kieslijst waarop de werknemer ingeschreven is.
 - Versterkte verplichting inzake de informatie die aan de werknemers van het bedrijf verstrekt moet worden en inzake de informatie die aan de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg of aan de zetel van de vakbondsorganisaties moet worden meegedeeld.
 - Duidelijker rangschikking van de niet-verkozen kandidaten om betwistingen te vermijden in geval van vervanging tijdens het mandaat van een of meerdere verkozen kandidaten
 - Organisatie van sociale verkiezingen mogelijk in de “dienstenchequebedrijven” binnen de PWA's.
- Al die wijzigingen (en nog andere) worden toegelicht in het hoofdstuk “Wat is nieuw bij deze verkiezingen?” van de Gids sociale verkiezingen 2008 (sinds oktober 2007 elektronisch beschikbaar en sinds januari 2008 op papier met de wetteksten in bijlage).

1.2. Twee gebeurtenissen wijzigen de kalender

Twee gebeurtenissen hebben **de voorbereiding van de sociale verkiezingen** overhoop gehaald : het arrest van de Raad van State en dat van het Europees Hof van Justitie.

Om te vermijden dat er (zoals in 2004) discussies zouden ontstaan rond de wettelijkheid van het KB tot vaststelling van de kiesprocedure, wordt de tekst voorgelegd aan de Raad van State. In februari 2007 bepaalt de Raad van State dat het KB tot vaststelling van de procedure

sociale verkiezingen niet kan afwijken van de drempel van 50 werknemers voor de Ondernemingsraad (OR), een principe vastgelegd via de wet van 1948. In die context zijn er 2 mogelijkheden: ofwel in het KB tot vaststelling van de kiesprocedure de drempel voor de OR naar 50 werknemers verlagen, ofwel de wet van 1948 wijzigen om de drempel op 100 werknemers te brengen.

Het spreekt vanzelf dat de adviezen onder de sociale partners verdeeld waren. Voor het ABVV en de andere vakbonden moest de drempel verlaagd worden. Voor de werkgevers moest de wet van 1948 gewijzigd worden. Maar ook in de Regering heerste er verdeeldheid rond deze kwestie.

De discussie wordt een paar weken nadien nog een stuk moeilijker. Op 29 maart 2007 veroordeelt het Europees Hof van Justitie België voor de niet-omzetting van de Europese richtlijn m.b.t. de informatie en raadpleging van de werknemers. Hoewel het Belgische arbeidsrecht ruim vooruit was op de verworvenheden van deze richtlijn, toch bevat de tekst van 2002 een struikelblok : het recht van de werknemers op informatie en raadpleging is nog niet helemaal gewaarborgd voor bedrijven met minder dan 100 werknemers.

Uitgaande van deze vaststelling en uit vrees voor sancties van het Europees Hof van Justitie, beslist minister van Werk Peter Van Velthoven (sp.a) twee KB's uit te vaardigen. Een om de kiesprocedure te regelen, het ander om de drempel op 50 werknemers vast te leggen, zoals voorzien in de wet van 1948. Het ABVV verheugt zich van bij het begin over het initiatief.

Maar de regeringspartners voeren al campagne voor de Parlementsverkiezingen van juni 2007. Er gebeurt dan iets ongebruikelijks: Premier Verhofstadt verzoekt (via persmededeling) de Koning om de twee KB's van zijn minister van Werk niet te ondertekenen. Wat in feite de onzekerheid rond de datum en de organisatie van de sociale verkiezingen, niet wegneemt, te meer daar de vorming van de nieuwe regering tijd kan vergen. Bovendien loopt België door dit initiatief van G. Verhofstadt het risico op zware financiële sancties vanwege Europa omwille van de niet-omzetting van de richtlijn. In een persbericht veroordeelt het ABVV deze situatie dan ook met kracht.

De kwestie m.b.t. de omzetting van de richtlijn wordt uiteindelijk geregeld via het akkoord in de Groep van 10 van november 2007 (zie deel V.B.2.) en de organisatie van de sociale verkiezingen vertaalt zich in 3 wetteksten van eind november 2007. De teksten behouden de drempel voor de OR op 100 werknemers voor de sociale verkiezingen van 2008. Ze bepalen ook de datum, de procedure m.b.t. de verkiezingen en m.b.t. het gerechtelijk beroep.

1.3. Follow-up van de verkiezingen

Omwille van deze problemen, publiceert de FOD WASO zijn traditionele ministeriële omzendbrief niet, maar beperkt zich tot een brochure waarin de begrippen en het verloop van de verkiezingsprocedure uitgelegd worden. Het ABVV heeft hier veel kritiek op, een brochure verleent immers niet dezelfde garanties voor de goeie werking van de verkiezingen als een ministeriële omzendbrief.

Dit is een van de punten die aan bod komt tijdens de werkzaamheden van de begeleidingscommissie (samengesteld uit de sociale gesprekspartners en de administratie van de FOD WASO). Deze Commissie komt op regelmatige tijdstippen bijeen om de verschillende problemen i.v.m. de verkiezingen, te bespreken. Tijdens de loting van 18 december 2007, krijgt het ABVV het nummer 1.

1.4. Protocollen

1.4.1. Protocol over de publicatie van de resultaten

Zoals in 2004 ondertekent het ABVV ook nu een protocolakkoord met de twee andere vakbonden en de FOD WASO, waardoor de vakbonden de resultaten van de FOD WASO dagelijks kunnen krijgen. In ruil daarvoor engageren de vakbonden zich ertoe geen resultaten door te geven op sectoraal, regionaal en nationaal vlak en om vóór 22 mei 2008 geen persconferentie te organiseren.

1.4.2. Protocol tussen de vakbonden

De drie vakbonden ondertekenen onderling nog twee andere protocollen. Het eerste hernieuwt het engagement van de drie vakbonden om geen kandidaten voor te dragen die lid zijn van extreemrechtse, racistische of antidemocratische bewegingen of groeperingen. Het tweede heeft tot doel het gebruik van reclame zoveel mogelijk te beperken.

1.5. Vlaams Belang mag geen kandidaten voordragen bij de sociale verkiezingen

Op 15 januari 2009 sprak het Grondwettelijk Hof zich uit over het beroep van het VB tegen de Wet van 4 december 2007 die de sociale verkiezingen van 2008 regelde. Het VB wilde dat het Grondwettelijk Hof de artikelen zou vernietigen die alleen vakbonden het recht geven om kandidaten bij de sociale verkiezingen voor te dragen. Dat het VB een politiek proces op het oog had, bleek uit het feit dat slecht één van de 180 verzoekers kon aantonen dat hij een verkiesbare werknemer was, en dus belang had bij de procedure.

Het Grondwettelijk Hof vond geen enkel van de 7 argumenten van het VB overtuigend, en gaf het VB over de hele lijn ongelijk. Volgens het Hof is het recht van vakbonden om kandidaten voor te dragen volledig in overeenstemming met de grondwet. Het Hof oordeelde ook dat de representativiteitsvereisten waaraan vakbonden moeten voldoen om te kunnen deelnemen aan het sociaal overleg, verantwoord zijn. En het bevestigde nog eens dat vakbonden het recht hebben om leden uit te sluiten.

1.6. Verkiezingen 2012

Ook na de sociale verkiezingen blijft onze Commissie sociale verkiezingen bijeenkomen om een balans op te maken en om onze voorstellen voor te bereiden inzake de wijzigingen aan de wetteksten m.b.t. de verkiezingen van 2012.

Deze discussies zullen dan vanaf 2010 dienen als basis voor de discussies in de Nationale Arbeidsraad (NAR). Het ABVV wenst een aantal thema's aan te kaarten, onder meer de drempels, het bepalen van de notie TBE, jongerencollege, kadercollege, meetellen van de uitzendkrachten bij de berekening van de drempels, stemmen per briefwisseling, ongeldige stembulletins, de getuigen van de gemeenschappelijke stembureaus, vervangen van kandidaten of ook nog de tussenkomst van de inspectiediensten.

2. *Intern beheer*

2.1. De commissie sociale verkiezingen

De **commissie sociale verkiezingen** verzekert de voorbereiding en de follow-up van de sociale verkiezingen. De commissie startte haar werkzaamheden opnieuw op in 2006 en bestaat uit vertegenwoordigers die door de ABVV-instanties afgevaardigd worden.

2.2. Ronde van de Gewestelijke afdelingen

Om zijn campagne voor te bereiden legt het ABVV zijn oor te luisteren op “het terrein” en organiseert van april tot juni 2007, een “Ronde van de Gewestelijke afdelingen” hoofdzakelijk met het accent op:

- de ondersteuning die het federaal ABVV kan bieden bij de kandidatenwerving, ondermeer in de ondernemingen waar het ABVV niet of slechts gedeeltelijk aanwezig is (operatie “blinde vlekken”; moduleerbare folder, een vormingsmodule i.s.m. de vormingsinstituten van de Intergewestelijken)
- de precieze vragen naar interprofessioneel materiaal voor de Centrales en Gewesten, wat aanleiding gaf tot een soort aankoopcentrale op de internetsite van de leverancier, met toegang voor de verantwoordelijken van de Centrales en de gewestelijke afdelingen.

2.3. Publicaties

Zoals gebruikelijk stelt het ABVV ook dit keer een aantal publicaties ter beschikking van de bestendigen, de militanten, de kandidaten. Alle publicaties bestaan op papier en staan ook op de ABVV-website (downloaden is dus ook mogelijk):

- **Gids sociale verkiezingen** (cf. supra)
- De **Getuigengids** (november 2007): zoals traditioneel het geval is, heeft het ABVV een brochure opgesteld die de getuigen moet helpen om hun taak naar behoren te vervullen. Naast analyse van en commentaar bij de diverse taken van het stembureau, bevat de brochure voorbeelden van de stembiljetten die moeten worden gebruikt bij de verkiezingen en modellen van processen-verbaal.
- De drie gidsen **“Eerste stappen”**... in de Ondernemingsraad/het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk/ de Vakbondsafvaardiging (april 2008). Deze drie mini-brochures bevatten een schat aan basisinfo voor elke afgevaardigde (ook de nieuw verkozen in de OR, het CPBW of de VA) .
- Folder en postkaart **“Een geldige stem uitbrengen”** (april 2008), beschikbaar op aanvraag en in meerdere talen (in het Nederlands en in het Frans maar ook in Duits, Engels, Pools, Arabisch en Turks).
- Na de publicatie van het **“Vademecum Ondernemingsraad”** volgden nog brochures over :
 - Invoering, samenstelling en werking
 - Het statuut van de afgevaardigde
 - Het arbeidsreglement

2.4. Informatisering

2.4.1. Overdracht van documenten

In 2004 werd besloten alle documenten m.b.t. de sociale verkiezingen te scannen en elektronisch door te sturen. Dit succesvol initiatief werd in 2008 herhaald, maar we kregen wel af te rekenen met een praktisch probleem: in 2004 kregen we de meeste documenten op papier, scannen en versturen als PDF-formaat was dus niet meer dan logisch. In 2008 spoorde de FOD WASO (hierin gesteund door het ABVV) de bedrijven aan hun documenten elektronisch te versturen. Maar de FOD WASO wou geen uniform formaat opleggen aan het VBO (dat hiertegen gekant was). Er bestonden dan ook meerdere formaten, wat bij de transmissie van de documenten soms voor problemen zorgde in de AS400.

2.4.2. Juridische database

Het ABVV beschikt over een juridische database met de jurisprudentie van de sociale verkiezingen 2000 en 2004. Tijdens de sociale verkiezingen 2008 was deze database rechtstreeks toegankelijk voor personen die beschikten over een toegang tot het intranet van het Federaal ABVV (Gewestelijke afdelingen en Diensten voor Sociaal Recht). De Centrales kregen een CD-Rom met kopie van deze database.

12/04/2008

Bijna 5000 ABVV delegees en kandidaat delegees zijn op Tour & Taxis aanwezig op de Dag van de Kandidaten die georganiseerd wordt naar aanleiding van de campagne Sociale Verkiezingen.

2.5. Interne protocollen

De ABVV-instanties sloten een protocol af over de aanwezigheid van vrouwen op de kandidatenlijsten, over de verdeling van de mandaten, over het indienen van de lijsten, of ook m.b.t. het aantekenen van beroep bij de rechtbank.

2.6. Events

2.6.1. Dag van de kandidaten en handvest van de ABVV-delegees

Op 12 april 2008 organiseerde het ABVV een dag van de kandidaat op de site van Thurn en Taxis te Brussel. Een feestelijk gebeuren dat onze 5.000 kandidaten de gelegenheid bood elkaar te ontmoeten, met elkaar kennis te maken in een gemoedelijke sfeer. Onze kandidaten waren meteen ook zeker van de steun van het hele ABVV, niet onbelangrijk in de laatste etappe van de campagne in de bedrijven.

Op de kandidatendag hebben alle afgevaardigden het Handvest van de afgevaardigde ondertekend, met als engagement volgende 7 punten :

- De koopkracht van de werknemers tot elke prijs verdedigen
- Bijdragen tot een beter evenwicht tussen werk en privéleven
- De gezondheid beschermen en zorgen voor meer veiligheid voor de werknemers
- Stress op het werk tegengaan
- Van leefmilieu en klimaat een strijdpunt maken
- Opkomen voor (het behoud van) werkbare banen
- De gelijkheid man/vrouw verdedigen

2.6.2. De 4e editie van Equal Pay Day

(cf. deel “gendermainstreaming” in hoofdstuk IV)

2.6.3. Tweede editie van de Working Class Night (25 april 2008)

Georganiseerd door de ABVV-Jongeren en de Jeunes FG TB.

3. Communicatie

Het communicatiebeleid m.b.t. de sociale verkiezingen maakt deel uit van het globale communicatiebeleid van het ABVV.

Het nieuwe logo en de baseline van het ABVV werden dan ook een onderdeel van de verkiezingscampagne. Verder publiceerde het ABVV ook een communicatiegids voor de kandidaten met, onder meer, een grafisch charter. Ook de syndicale pers gaf de verkiezingscampagne steun, onder meer met extra edities en themadossiers. Ook de internetsite (de algemene site en de beschermde site voor de afgevaardigden) droeg een steentje bij (dossiers, affiches, animatiefilm, trailer, brochures, folders,...)

Het ABVV had besloten de campagne toe te spitsen op kwaliteit in werk en leven, en dit algemeen thema rond vier deelthema's uit te werken: stress en werkoverlast bekampen, welzijn op het werk, werk en privéleven verzoenen en –last but not least– lonen en vorming & opleiding.

Het ABVV liet dan ook een **opiniepeiling** uitvoeren over “Belgen en werk”. Van 14 tot 20 januari 2008 hield het bureau Dedicated Research een telefonische enquête bij zo'n 1.007 personen. De resultaten hiervan werden dan in het communicatiebeleid van het ABVV verwerkt, onder meer in volgende thema's:

- **Welzijn op het werk:** uit de enquête blijkt dat er steeds meer nieuwe vormen van onveiligheid op het werk ontstaan. De meeste ondervraagde personen beschouwen de werkplek niet als onveilig of risicovol, maar wel als een plek waar lichamelijke risico's opgelopen worden, en waar ook (steeds meer) morele agressie voorkomt. Onveiligheid op de werkplek heeft dus niet alleen te maken met de materiële omstandigheden waarin het werk uitgevoerd wordt, maar ook met de onderlinge relaties tussen collega's en de relaties tussen werknemers en derden (klanten, bezoekers,...). De veiligheid op de werkplek krijgt geen negatieve beoordeling, ook al is een kleine minderheid (5%) van mening dat “de onveiligheid groot tot zeer groot” is. De opiniepeiling geeft aan dat één Belg op twee (48%) het afgelopen jaar last had van rug- en nekklachten (rechtstreeks verband met het werk) en één Belg op drie kan de slaap niet vatten omwille van het werk.
- **Drie op de vier actieve Belgen is van mening dat het combineren van werk en privéleven problematisch is:** zich uitgeput voelen, werk meenemen naar huis, de indruk hebben dat ze hun kinderen niet zien opgroeien, ... tot zelfs problemen met de partner 73% van de Belgen voelt zich “uitgeput” en 72% heeft de indruk dat ze “de hele tijd hollen”. Eén van de redenen die aangehaald wordt, is de inmenging van het beroepsleven in het privéleven: 34% van de actieve Belgen neemt werk mee naar huis en (41% van de categorie 30 tot 40 jaar en ook in de socialprofit), één Belg op vier wordt door zijn werkgever thuis opgebeld. Vooral jongere werknemers hebben het moeilijk om werk en gezin te combineren en krijgen hierdoor ook vaak relatieproblemen.
- **Eén actieve werknemer op de twee heeft last van stress op het werk:** de opiniepeiling leidt tot de vaststelling dat de meeste actieve werknemers dapper verder doen en niet afwezig blijven omwille van de stress, ook al heeft één op de twee werknemers de indruk dat de werkgever niet veel doet om de stress waaraan de werknemers blootgesteld worden, te verminderen.
- **Koopkracht:** voor de bevroagde personen is dit een belangrijk probleem, onder meer door de stijging van de energie- en voedingsmiddelenprijzen. De koopkrachtproblemen zijn dus niet langer beperkt tot de lage lonen, één loontrekkende op vijf komt er niet met zijn loon.

4. *Studies*

Het ABVV liet, naast deze opiniepeiling, ook twee studies uitvoeren.

Dit verklaart waarom het OIVO op 22 april 2008 aanwezig was op onze persconferentie over koopkracht. Bij die gelegenheid stelde het OIVO de resultaten voor van zijn onderzoek over het consumptiegedrag van de gezinnen met een bescheiden inkomen. Het OIVO stelt vast dat de ongelijkheid inzake consumptie blijft toenemen. Er is sprake van een duaal consumptiegedrag dat, zonder afdoende bescherming en zonder regelmatige info om de impact van reclame tegen te gaan, nog scherper zal worden.

Het ABVV nam eveneens het voortouw in het debat over de evolutie van het aandeel van de lonen in het nationaal inkomen en de toenemende ongelijkheden op het terrein. Het ABVV vroeg dan ook aan DULBEA (departement toegepaste economie bij de ULB) om de loonstructuur in België grondig te analyseren. Deze studie werd op 13 februari 2008 tijdens een persconferentie voorgesteld, samen met een eisencahier ter verbetering van de koopkracht van werknemers en uitkeringstrekkers.

De studie van DULBEA toont aan dat het aandeel van de lonen vandaag slechts de helft bedraagt van dat in de jaren '70 en analyseert vooral ook de onderliggende trends van deze evolutie: stijgende loonongelijkheid, ongelijkheid M/V, ...

5. *Verkiezingsresultaten*

5.1. **Het ABVV is de enige vakbond die er overal op vooruitgaat**

In 2008 werden er sociale verkiezingen gehouden in 6.600 bedrijven uit de privésector met minstens 50 werknemers (3.400 stellen meer dan 100 werknemers te werk). Het ABVV is de enige vakbond die vooruitgang boekt, in stemmenaantal én in aantal mandaten, in het CPBW én in de OR, in de profit- én in de social profitsector.

5.2. **Het ABVV neemt akte van de tussenkomst van minister Milquet**

Zonder de beslissing van minister Milquet waren de resultaten van het ABVV nog beter geweest: de minister van Werk koos er immers voor een vraag van het ACV te steunen, tegen het advies van beide andere bonden in, en ze legde die beslissing ook op aan haar administratie. Minister Milquet verwierp zelfs het voorstel tot compromis van ABVV en ACLVB, dat ook de steun van haar administratie had.

De beslissing van de minister handelt over de telling van de mandaten voor 457 bedrijven en 40.205 werknemers, 2.009 mandaten en 1.414 verkozenen. Die 457 bedrijven bereiken de drempel van 100 werknemers niet, wat betekent dat de OR met CPBW-verkozenen functioneert.

Deze beslissing, die uitsluitend de zetelverdeling in de OR betreft, wijzigt de resultaten niet echt, maar biedt het ACV wel de gelegenheid om, inzake aantal zetels in de OR, een lichte vooruit-

12/04/2008

De Dag van de Kandidaten werd een echt familie-evenement, met zowel syndicale als ludieke activiteiten.

gang aan te kondigen (+1 %) in plaats van een duidelijke achteruitgang (-0,5 %).

Omwille van deze eenzijdige beslissing van de minister, besloot het ABVV dan ook om alleen maar akte te nemen van de uiteindelijke verkiezingsresultaten, in plaats van ze goed te keuren. Het ABVV was van mening dat dit niet alleen schade berokkende aan de geloofwaardigheid van de verkiezingen zelf, maar dat dit ook de discussies eind 2010 zou verstoren, discussies over de evaluatie van het akkoord van de Groep van 10 inzake een vakbondsvertegenwoordiging in de KMO's.

5.3. Enkele andere opmerkelijke feiten tijdens de verkiezingen

Het ABW haalt overal goede resultaten, met hier en daar wel andere, opmerkelijke, accenten. Het ABW gaat erop vooruit en is erin geslaagd het tij te keren. Het ABW gaat erop vooruit in Vlaanderen, blijft nummer 1 in Wallonië, met een absolute meerderheid in de bedrijven in de profitsector, en gaat ook in de socialprofit goed vooruit. In Brussel stellen we vast dat, in de

socialprofit, het ABVV het ook goed doet en kunnen we zelfs spreken van gelijk spel. In de socialprofit doet het ABVV het beter dan in 2004. Een vooruitgang van het ABVV in die sector (met veel onderwijsinstellingen, ziekenhuizen en sociale instellingen die tot de christelijke zuil behoren) is ook een waarborg voor meer pluralisme in die instellingen.

Het ABVV verjongt ook: er zijn meer jongerenmandaten, wat ook goed nieuws is. Ook de jongeren gaan er in het hele land op vooruit, in alle organen, in de socialprofit en in de profitsector. Tot slot: een mooie stap vooruit wat het aantal vrouwelijke verkozenen betreft, ook al is de pariteit hiermee nog lang niet bereikt.

Een minpunt is wel de deelname, die gaat er met 4 procentpunten op achteruit in vergelijking met 2004 en bedraagt vandaag 72,5%. De deelname aan de verkiezingen is het sterkst gedaald bij de jonge werknemers, blijkbaar zijn de jonge werknemers minder geneigd om aan de verkiezingen deel te nemen: in de bedrijven die sociale verkiezingen inrichten, neemt minder dan de helft van de jonge werknemers eraan deel.

5.4. Algemene resultaten

	ABVV		ACV		ACLVB		NCK		Huislijsten	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Algemene resultaten in stemmen										
► OR	35,80	36,23	52,27	52,48	9,47	9,67	1,37	1,11	1,10	0,51
► CPBW	36,34	36,73	53,79	53,45	9,87	9,82				
Algemene resultaten in zetels										
► OR	34,10	34,50	57,34	57,40	6,09	6,50	1,18	0,90	1,29	0,70
► CPBW	34,17	34,35	59,99	59,49	5,84	6,16				
Resultaten Profit in stemmen										
► OR	38,86	39,79	47,89	47,62	10,25	10,51	1,66	1,43	1,34	0,65
► CPBW	39,50	40,10	49,63	49,08	10,88	10,82				
Resultaten Profit in zetels										
► OR	38,05	38,34	51,98	52,19	6,84	7,41	1,5	1,16	1,62	0,9
► CPBW	39,55	39,51	53,59	53,20	6,85	7,29				
Resultaten Social Profit in stemmen										
► OR	24,18	25,55	69,89	67,02	6,49	7,17	0,25	0,17	0,18	0,09
► CPBW	24,84	26,75	68,98	66,38	6,18	6,87				
Resultaten Social Profit in zetels										
► OR	21,19	23,35	74,81	72,51	3,66	3,93	0,14	0,07	0,2	0,13
► CPBW	19,19	22,08	77,77	74,45	3,03	3,47				

12

*Een versterking van
ons communicatiebeleid*

1. Ter herinnering

1.1. De context in 2007

Kenmerken van de politieke context in 2007:

- de linkse ideeën hebben aan geloofwaardigheid ingeboet, het liberale gedachtegoed overheerst;
- dus: risico op opsluiting in een nostalgische logica met daarbij louter defensieve strategie.

1.2. De algemene doelstellingen

Het ABVV stippelde daarom een aantal algemene doelstellingen uit: zich duidelijk profileren als medespeler voor morgen, zich duidelijk onderscheiden van de andere vakbonden, opnieuw het voortouw nemen in de communicatie.

Andere belangrijke doelstelling: goed gepercipieerd worden als een sterke vakbond, sterk in onze “core business”, namelijk al wat met werk en arbeid verband houdt.

1.3. Ter herinnering: onze communicatiedoelstellingen

Het ABVV streefde onder meer volgende communicatiedoelstellingen na:

- het ABVV als sociale motor voor de hele werkwereld (recht op werk, loon, behoud sociale verworvenheden, koopkracht);
- bij het ABVV staan de vakbondsafgevaardigden en de werknemers centraal (campagne sociale verkiezingen);
- moderniseren van het imago en van de communicatie.

2. Verwezenlijkingen

2.1. Een nieuw logo en een sterke, wervende slogan: Samen sterk

ABVV

ABVV
Samen sterk

ABVV-FGTB
Ensemble, on est plus forts
Samen sterk

2.2. De sociale verkiezingen: campagne 2008

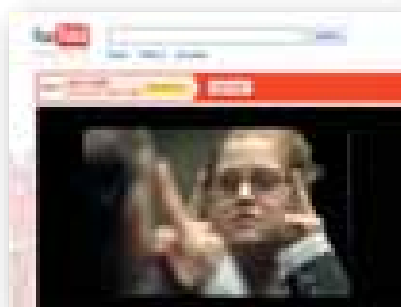
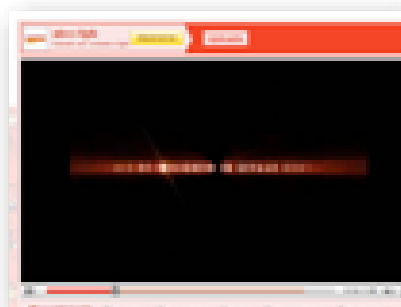
Thema's: stress, betere combinatie werk en privé-leven, veiligheid op het werk, koopkracht. De vakbondsafgevaardigde staat centraal in de communicatie van het ABVV. Hij/zij is de dagelijkse 'held', de steunpilaar, de toeverlaat voor zijn/haar collega's.

4 extra edities van De Nieuwe Werker.
Het woord is aan onze afgevaardigden.

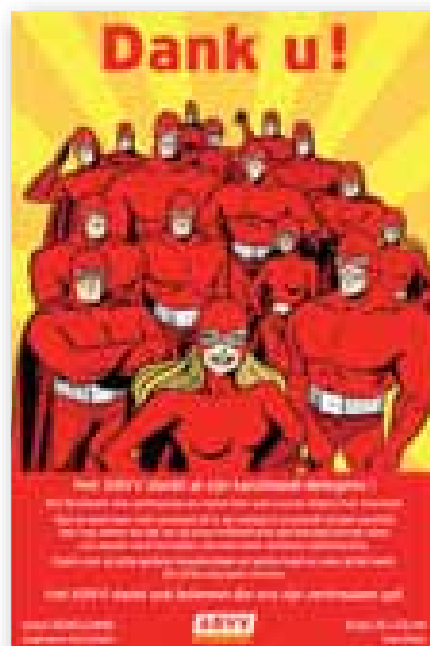

2.2. De sociale verkiezingen: campagne 2008

Het ABVV dankt zijn afgevaardigden in een videoclip

Het ABVV dankt al zijn kandidaat deleges v/m, verkozen of niet

Belang van Limburg, 26/01/2008, p. 1

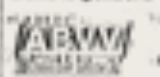

KORT

"Wij willen dat de werknemers opnieuw centraal staan. Slechts de helft van alle gezinsleden rijkt in het land, vlucht terug naar de loonbekijnders." Dat benadrukte Rudy De Leeuw (foto) op de lancering van de ABVV campagne voor de sociale verkiezingen. Die verkiezingen staan voor het ABVV in het teken van de koopkracht, kwaliteitswerk met een degelijk loon en het belangrijkste thema voor de socialistische vakbond.

De Tijd, 25/01/2008, p. 1 (Duitschevrijd)

Rudy De Leeuw: 'Weerpaande trend is gekend'

Het ABVV voorzitter Rudy De Leeuw stelt voor eigen werk geen baan meer dan 'verloren moet'. Volgens de voorzitter van de vakbond moet de huidige trend van de dalende koopkracht omgekeerd worden. Het ABVV wil de koopkracht terugbrengen naar de jaren negentig. Het ABVV wil de koopkracht terugbrengen naar de jaren negentig. Het ABVV wil de koopkracht terugbrengen naar de jaren negentig.

De Persgroep, 15/05/2008, p. 3, Dinsdagvrijd

SOCIALE VERKIEZINGEN

LIJSTEN VERKIEZEN BIJ

ABVV 26,7 procent van de stemmen en PAS 26,7 procent van de stemmen voor de ondernemingsverkiezingen. Dat is het percentage meer dan in 2004. Daarom heeft het ABVV de trend van opvoering van de verkiezingen met behulp van verkiezingen weten om te winnen. In Vlaanderen is het ABVV nu goed voor 26,7 procent, in Wallonië voor 26,7 procent en in Brussel voor 26,7 procent. Het ABVV was tweede in Vlaanderen (-0,5 procentpunt), het grote verlies van voorzitter Rudy De Leeuw, maar boekte tegelijk licht verlies in Wallonië en Brussel.

Belang van Limburg, 25/05/2008, p. 1

HASSELT - De sociale verkiezingen hebben niet voor grote verschuivingen gezorgd.

Het ABVV is dus weer tevreden omdat de socialistische vakbond "niets op alle vlakken". Tegen Rudy De Leeuw: "Ook positief is dat we het zeer goed doen bij de jongeren en serieuze vooruitgang boeken in de non-profit."

Persartikels over de sociale verkiezingen

2.3. ABVV campagnes

2.3.1. Equal Pay Day (EPD), dag gelijk loon v/m

2.3.1.1. 't zijn niet de hormonen, 't is het verschil in lonen (EPD 2007)

Op 14 februari 2007, Valentijnsdag, deelt het ABVV samen met zijn –kant de progressieve vrouwenbeweging, chocoladehartjes uit, nodig om de bittere pil van de loonkloof te helpen doorslikken. Meteen een krachtige boodschap in aanloop tot de derde EPD dag (30 maart).

Fien Troch realiseerde vier hilarische spotjes die ook op Vitaya getoond werden. Ze werden bekroond met een bronzen CCB award.

2.3.1.2. Vrouwen zijn nog steeds in solden (EPD 31 maart 2008)

De loonkloof bedraagt 25 %! Het ABVV claimt het syndicale leadership in de strijd voor loongelijkheid tussen mannen en vrouwen en lanceert ook "SOS Griet".

2.3. ABVV campagnes

2.3.1. Equal Pay Day (EPD), dag gelijk loon v/m

Het ABVV pakt uit met een humoristische video... werkgevers 'kidnappen' werkneemsters, die zijn immers goedkoper dan hun mannelijke collega's... (de video staat op Youtube) en werd ook op VRT uitgezonden als boodschap van algemeen nut.

2.3.1.3. Vanaf 15 uur 05 werken de vrouwen gratis en voor niets (EPD 27 maart 2009).

Vrouwen verdienen gemiddeld een vierde minder dan mannen... een werkdag bedraagt 8 uur (van 9 tot 17 uur)... het is net alsof vrouwen van 15 tot 17 uur gratis zouden werken! De loonkloof tussen mannen en vrouwen bedraagt nog 24 %, dus 1 % minder in vergelijking met de vorige campagne.

De radiospot werd om klokslag 15u05 uitgezonden op verschillende openbare en commerciële radiostations.

2.3. ABVV campagnes

2.3.1. Equal Pay Day (EPD), dag gelijk loon v/m

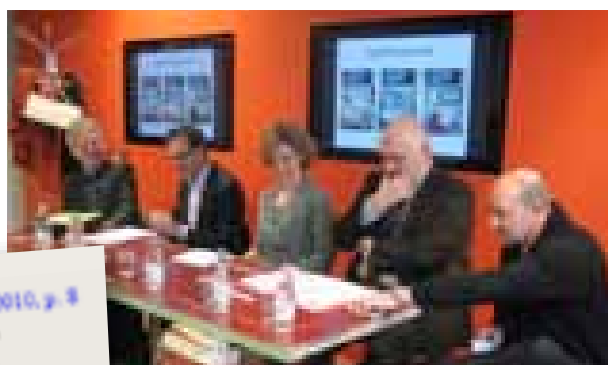
2.3.1.4. 't is behelpen zolang je vrouw 23 % te weinig verdient (EPD 26 maart 2010)

De loonkloof is gedaald en bedraagt nog 23,46 %. Met een knipoog en een kwinkslag richt het ABVV zich dit jaar tot de mannen, die hebben immers ook baat bij loongelijkheid!

2.3. ABVV campagnes

2.3.1. Equal Pay Day (EPD), dag gelijk loon v/m

Persconferentie
26/2/2010

Gazet van Antwerpen, 25-02-2010, p. 3

Equal Pay Day wijst op onrecht van loonkloof man en vrouw

Vrouwen verdienen nog steeds 23% minder dan mannen. Daarom wordt voor de zesde keer de campagne Equal Pay Day gelanceerd.

- De campagne is een initiatief van het ABVV en 'tj kass', de progressieve vrouwenbeweging van de sp.a. Equal Pay Day (EPD) is de dag tot wanneer vrouwen gemiddeld moeten werken om op jaarbasis evenveel te verdienen als hun mannen in één jaar verdienen. 'Eer dag valt dit jaar op 26 maart. Dan hebben vrouwen hetzelfde loon binnenhaald als hun mannelijke collega's op 31 december', aldus Inge Verhaert, voorzitter van 'tj kass'. De campagne met de slogan 'tj is behelpen aolang je vrouw 23% te weinig verdient' richt zich daarvoor uitdrukkelijk naar mannen. 'Zij zijn niet verantwoordelijk voor de loonkloof en iedereen heeft er baat bij als die verminderd', aldus Verhaert. www.equalpayday.be

De Tijd, 25/02/2010, p. 9

Vrouwen verdienen 23 procent minder dan mannen

De loonkloof tussen vrouwen en mannen bedraagt nog steeds 23,46 procent. Dat hebben rijkant, de progressieve vrouwenbeweging van de sp.a. en het ABVV gestoren aan de kaak gesteld. Men een lantenden ze de zesde editie van de Equal Pay Day, die dit jaar plaatsvindt op 26 maart. Dat is de dag tot wanneer vrouwen gemiddeld mochten werken om op jaarbasis evenveel te verdienen als hun mannen in één jaar tijd verdienen.

Uit onderzoek blijkt bovendien dat de loonpromissies van vrouwen 36 procent lager ligt en dat ze driemaal minder kans op promotie maken dan mannen met dezelfde kennis en vaardigheden.

Persartikels
over EPD 2010

2.3. ABVV campagnes

2.3.2. Campagne n.a.v. de financiële crisis

In september 2008 breekt de financiële crisis uit. Het ABVV zegt neen tegen het soberheidsbeleid en start een campagne in de bedrijven. De economische context is chaotisch. Het ABVV is de drijvende kracht achter een aantal voorstellen. Het ABVV neemt ook het voortouw in het debat over fiscale fraude en speculatie.

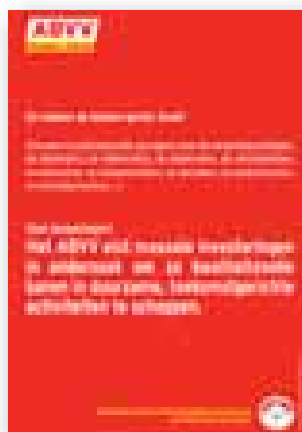
Het ABVV spitst zijn communicatie toe op volgende thema's :

- behoud van de koopkracht (automatische loonindexering, welvaartskoppeling van de sociale uitkeringen);
- investeren in onderzoek en ontwikkeling , ten voordele van duurzame jobs in toekomstgerichte sectoren;
- strijd tegen de fiscale fraude, voor het behoud van kwaliteitsvolle openbare diensten.

Het ABVV is van mening dat de werknemers de eerste investeerders van ons land zijn, het ABVV laat de werknemers niet in de steek! Zij brengen de rijkdom van ons land voort. De financiële crisis, de reddingsoperatie van de banken... dit alles toonde aan dat werknemers als werktuigen gebruikt worden. Bankmanagers aarzelen niet om eerst hun winsten te privatiseren en daarna hun verliezen te collectiviseren en de Staat om hulp te vragen.

Het ABVV vraagt geen gouden parachutes, maar vraagt wel dat elke werknemer zijn werk zou kunnen behouden en in menswaardige omstandigheden zou kunnen werken. Zeker in crisistijden moeten werknemers goed beschermd worden: werknemers zijn geen wegwerpzakdoeken!

Het ABVV zegt neen tegen een bezuinigingsbeleid! Het eist een beleid voor de werknemers!

2.3. ABVV campagnes

2.3.3. Campagne Electracash en Koopkracht

Januari 2008: de energieprijzen swingen de pan uit!

Het ABVV geeft uiting aan zijn kwaadheid: het is onaanvaardbaar dat het financiële voordeel dat Electrabel haalt uit de afschrijvingen van de kerncentrales, niet terugvloeit naar de werknemers en de belastingbetalers (die deze kern-centrales gefinancierd hebben). Die winsten mogen niet verdwijnen in de zakken van Electrabel en van de oliemagnaten !

2.3. ABVV campagnes

2.3.4. Campagne Waardig Werk

Het ABVV werkt actief mee aan de internationale campagne van 11.11.11 (2008 – 2010)

“Werknemers zijn geen werktuigen”
ABVV-actie met de jongeren te Belem
(Brazilië) op het Wereld Sociaal Forum
(WSF 2009)

Demande of the PCTE for decedent work

The *NR1H3* is a member of the glutamate receptor family. *NR1H3* is a member of the glutamate receptor family. *NR1H3* is a member of the glutamate receptor family.

- to support policy for a broad, low-cost, wide-scale
- to make broad work a priority in development activities
- to guarantee the globalisation of social security systems
- to maintain the current situation.

The ILO has the advantage, among other things, through respect for fundamental social justice standards (right to unions, collective bargaining), to also better deal to agreed by the various labour law (10).

Recent work also means working in complete safety

[illegible]

2.3. ABVV campagnes

2.3.5. De campagne met de klimaatcoalitie

Het ABVV bekommert zich om het klimaat en het leefmilieu omdat:

- we hetgeen nu de klimaatcrisis noemen, niet is van het ABVV. Om te laten zien dat het nu een leefmilieuprobleem is, moeten we de klimaatcrisis aanpakken.
- de gezondheid en het welzijn van de mens, dieren en planten. Het is nu van de klimaatcrisis met het ABVV is, zo staat in de wet. Het is nu een probleem van de klimaatcrisis.
- het ABVV heeft al meer dan 100 jaar. De klimaatcrisis is een probleem, maar ook voor de klimaatcrisis en de klimaatcrisis.
- het ABVV is een belangrijke rol voor de klimaatcrisis. Het is nu een probleem van de klimaatcrisis. Het is nu een probleem van de klimaatcrisis.

Algemeen Belgisch Vakverbond
Hergestraat 42 • 1050 Brussel
www.abvv.be

Loop met het ABVV mee storm voor het klimaat

Zaterdag 05.12.2009
Loop storm voor het klimaat
Van Goyenkade, Brussel
10.00u - 12.00u uur
Klimaat Coalitie
ABVV

Klimaat Coalitie
Klimaat Coalitie
Klimaat Coalitie

2.4. Partnerships

2.4.1. Het ABVV bestelde een aantal studies bij gezaghebbende actoren uit de academische wereld

De studie “De Belgen en hun werk” (Dedicated Research, 2008) over de realiteit waarmee de werknemers op de werkvloer geconfronteerd worden:

- stress
- veiligheid op het werk
- combinatie werk - privéleven
- lonen en levensstandaard

Studies en enquêtes:

- studie over de loonstructuur in België (Dulbea, februari 2008);
- enquête over koopkracht (OIVO, april 2008);
- studie over loonongelijkheid, deeltijds werken en arbeidsduurverkorting (OIVO).

Sommige van deze studies waren nuttig in het kader van de sociale verkiezingen en kregen veel weerklink in de media.

2.5. Nieuwe WEBSITE: www.abvv.be

Meer en meer mensen doen een beroep op onze website om syndicale informatie te raadplegen: het aantal bezoekers nam met 25% toe in de periode 2006-2009.

De berekeningsmodule 'werkbonus' (berekening bruto-nettoloon), die in 2005 aan de site werd toegevoegd, is veruit de meest bezochte rubriek. Daarna volgen de documenten 'Werkloosheid', de rubrieken 'Brochures', 'Dossiers' en de 'Persberichten'.

De elektronische aanvragen voor lidmaatschap zitten ook nog steeds stevig in de lift (toename met 33%).

Een greep uit de voornaamste aanpassingen van de website:

- een frissere 'look' dankzij de vernieuwing van het ABVV-logo en de aanpassing van het kleurenpalet.
- aanzienlijke uitbreiding van de infobladen 'Werkloosheid': deze infobladen zijn bestemd voor werknemers die werkloos zijn of worden en die hun rechten en plichten willen kennen.
- filmpjes en video's vonden hun plaats op een You Tube-account: dit werd gretig gebruikt tijdens de campagne voor de sociale verkiezingen en voor de jaarlijkse campagne 'Equal Pay Day'.
- opstart van een forum over aanvullende pensioenen waarin de forumleden de gelegenheid kregen hun ervaringen en 'best practices' uit te wisselen.
- voor de sociale verkiezingen van 2008 werd een aparte domeinnaam geregistreerd: www.sv2008.be. Deze site verzamelde alle nuttige informatie over de sociale verkiezingen, publicaties, folders, veelgestelde vragen, ... De speciaal ontworpen affiches ('De Delegees') konden er ook als e-card verstuurd worden dankzij een intern ontwikkelde applicatie. Voor het eerst konden kameraden zich via een invulformulier ook kenbaar maken als potentiële kandidaat voor de sociale verkiezingen.

- creatie van het 'Syndicaal meldpunt': elke secretaris, vakbondsafgevaardigde of militant kan voortaan via de website een bedrijfsconflict of een inbreuk op het stakingsrecht melden. Het ABVV informeert zich uiteraard eerst bij de betrokken centrale. Als de centrale akkoord gaat, kan de oproep tot solidariteit vliegensvlug worden doorgestuurd naar alle centrales en gewesten van het ABVV. Het meldpunt kan trouwens ook worden gebruikt wanneer een vakbondsafgevaardigde wordt ontslagen zonder dat de Wet van 1991, die de vakbondsafgevaardigden tegen ontslag beschermt, wordt nageleefd.
- teksten, publicaties, acties, ... van de 'Coördinatie Interim' krijgen voortaan hun plaats op de website (www.abvv.be/interim)
- via het beveiligde deel van de website ('website vakbondsafgevaardigde') konden we vertrouwelijke documenten en informatie ter beschikking stellen van onze afgevaardigden. Dankzij de steeds groeiende mailinglijst kunnen we onze afgevaardigden bovendien snel en gericht op de hoogte brengen van acties, evenementen en nieuwe dossiers en publicaties.

De eerste stappen werden gezet voor een grondige vernieuwing van de website.

Een nieuwe site aanmaken doe je niet op één dag. Er moet eerst grondig nagedacht worden over de doelstellingen, het te bereiken publiek, evolutie en eventuele integratie van de nieuwe "sociale media" (facebook, twitters, blogs....).

Een aanpassing heeft ook een impact op te gebruiken hard- en software. We zullen de bestaande site grondig veranderen in functie van de logica van de websurfer. Tot nu vertrok de site te veel vanuit de indeling van de ABVV structuren en -instanties. We willen van de site een links interactief medium maken, een ruimte voor informatie en uitwisseling rond onze "core business". Het zal ook de plaats zijn waar we onze expertise kunnen kenbaar maken en waar we het imago van het ABVV als progressieve open vakbond kunnen tonen.

De doelgroepen van de site zijn o.a.: werkzoekenden (leden en niet-leden), arbeiders en bedienden en kaderleden (leden en niet-leden), de militanten en delegees, de jongeren, de senioren, de pers, onderzoekers en academici op zoek naar onze standpunten, ...

Onze site zal een portaallogica aanbieden die een logische wegwijzer biedt:

- informatie
- de bezoekers gemakkelijk wegwijzen maken naar hun interesse/themadomeinen
- de surfers op een efficiënte en snelle wijze doorlinken naar de websites van de Intergewestelijke en de centrales in functie van hun bevoegdheids/ervaringsdomeinen
- ondersteunen van specifieke ABVV en vakbondsacties en linken aan de socio-economische actualiteit.

We zullen de site ook kunnen gebruiken voor werving en "fidelisering" (ledenbinding). In die zin zal de website een centrale "tool" vormen in onze "marketingstrategie":

- redenen aangeven waarom vakbondslidmaatschap bij het ABVV nuttig kan zijn
- de leden - naast de delegees - een gemakkelijke toegang tot info en diensten bieden
- relaties met de verschillende doelgroepen uitbreiden en versterken.

De website zal ook een onderdeel "My ABVV" bevatten waar leden hun "status" kunnen opvragen (lidgeld al dan niet betaald...) en werkloze leden toegang geven tot hun persoonlijk dossier.

3. *Publicaties*

3.1. **De Nieuwe Werker/Syndicats**

Jaarlijks rollen 21 nummers De Nieuwe Werker/Syndicats van de pers waarbij gestreefd wordt naar een evenwicht tussen zeer praktische informatie en artikels en reportages met een ruimere draagwijdte.

De dossiers op de middenpagina's volgen de actualiteit op de voet en willen de syndicale standpunten en het sociale nieuws zo grondig en duidelijk mogelijk toelichten. Uiteraard be-
steedden we in de voorbije periode ook aandacht aan de mobilisatie- en sensibiliseringscam-
pagnes van het ABVV:

- Koopkracht
- Fiscaliteit
- Waardig Werk
- Anticrisis voorstellen
- Budget
- Equal Pay Day

In elk nummer komt uiteraard ook het intergewestelijk nieuws aan bod, in functie van de actuali-
teit. Elk nummer heeft verschillende regionale edities.

Anderzijds beschikken de beroepscentrales vrij over hun pagina's, zodat de Algemene Cen-
trale AC, de Centrale der Metaalindustrie van België (ABVV Metaal en MWB), de Bond der
Bedienden Technici en Kaders BBTK, de centrale Voeding-Horeca-Diensten, de Textiel-Kleding-
Diamant centrale en de Belgische Transportarbeidersbond BTB als federale centrales in onze
syndicale pers ook aan bod komen.

De ACOD geeft voor de leden van de openbare diensten een eigen tijdschrift uit "Tribune".
Soms worden er echter afspraken gemaakt om artikels van mekaar over te nemen. De lezers
van De Nieuwe Werker zijn immers ook gebruikers van openbare diensten, en ACOD leden
hebben ook interesse voor de problemen in de privésector.

De Nieuwe Werker/Syndicats werkte de voorbije periode nauw samen met de beroepscentrales en
publiceerde vier speciale edities n.a.v. de sociale verkiezingen. Telkens werden katernen van 8 pa-
gina's ingelast rond de thema's die het ABVV centraal zette in de campagne sociale verkiezingen:

- Strijd tegen stress
- Koopkracht
- Combinatie werk-privéleven
- Veiligheid en gezondheid op het werk

Deze katernen kaderden ook in de communicatiecampagne naar niet-leden, met vier affiches
met delegees als "superhelden".

De samenwerking met de centrales werd herhaald n.a.v. de dag van de interim. Het eerste
nummer in de maand september bevatte telkens een 8 pagina's tellend katern, de zgn. "Interim
Times".

Deze samenwerking is gebaseerd op de overweging dat de behandeling van bepaalde dossiers en thema's uit de syndicale actualiteit op een meer transversale manier nuttig en zinvol is en we zo ook de beperkte ruimte waarover we beschikken beter kunnen besteden. Die samenwerking werd naast de Interim Times, herhaald voor andere thema's (bijv. rond toxische gassen in containers, met BTB en AC en rond de anticrisismaatregelen voor bedienden, met BBTK).

We hopen deze werkwijze met de vakcentrales te kunnen herhalen en een echt structureel samenwerkingsverband te kunnen uitbouwen rond thema's die behoren tot de "core business" van de centrales maar die een interprofessionele of maatschappelijke dimensie hebben. In juni 2009 moesten we voor De Nieuwe Werker door het faillissement van Drukkerij Verheyen — waar ons Nederlandstalig ledenblad sinds jaren gedrukt werd — op één week tijd op zoek naar een andere drukkerij. In juli schreven we prijsoffertes uit en voor het eerste septembernummer van 2009 stapten we definitief over naar drukkerij EPC in Lokeren.

Deze drukkerij, behorend tot De Persgroep, hanteert een milieuvriendelijke droge offset druktechniek, nl. een waterloze ecotechniek. Chemisch afvalwater dat bij conventioneel drukken een zware belasting op milieu en werknemers (inktmist) vormt, wordt hier vermeden. De arbeidsomstandigheden worden daardoor gezonder en het eindproduct "properder" en scherper. De redactie maakte van de gelegenheid gebruik om de lay-out van ons ledenblad te moderniseren zodat het eindresultaat meer up to date is.

3.2. ECHO

ECHO-ABVV is de nieuwsbrief van de studiediensten van het Federaal ABVV en van de Intergewestelijken. Om de maand brengt ECHO-ABVV verslag uit over hun activiteiten gaande van technische ondersteuning voor de beleidsbeslissingen van de politieke vakbondsinstanties tot het vertegenwoordigen van het ABVV in de sociale overlegorganen in de ruime zin op gewestelijk, federaal, Europees en internationaal vlak. ECHO-ABVV is dus zowel bestemd voor de leden van de structuur van het ABVV die niet steeds de kans hebben om de nota's voor het Federaal Bureau te lezen, als voor al wie zijn kennis van de vakbondsactualiteit wil aanvullen: personeel van de vormings- en studiediensten van de vakcentrales, bedrijfsafgevaardigden, militanten en leden.

ECHO-ABVV is ook een forum om in dialoog te treden met de lezer of de nieuwsgierige surfer, de journalist op zoek naar informatie, de academicus die zich in de sociale realiteit wil verdiepen, ...

ECHO-ABVV wordt zowel per post (1559 adressen) als elektronisch (859 adressen) verstuurd. Sinds 2006 zijn er niet minder dan 35% nieuwe lezers bijgekomen. Surfers kunnen de nieuwsbrief ook lezen op de website van het ABVV.

3.3. Barometer herstructureringen

Van bij het begin van de financiële crisis in het najaar van 2008 heeft het ABVV elke maand een barometer van de herstructureringen en de collectieve ontslagen gepubliceerd, om een beter zicht te hebben op de asociale tsunami die de financiële crisis heeft teweeggebracht, met de uitbreiding ervan naar de reële economie.

4. Conclusies

Er is nog werk aan de winkel, maar toch heeft het ABVV vandaag

- een moderner imago;
- duidelijker communicatiecodes ;
- meer weerklank in de pers;
- het leadership (dat niemand betwist) inzake verdediging van de koopkracht, strijd tegen fiscale fraude, afschaffing van de notionele intrestaftrek, omkadering van de bonussen, strijd tegen de precarisering van de werkgelegenheid.

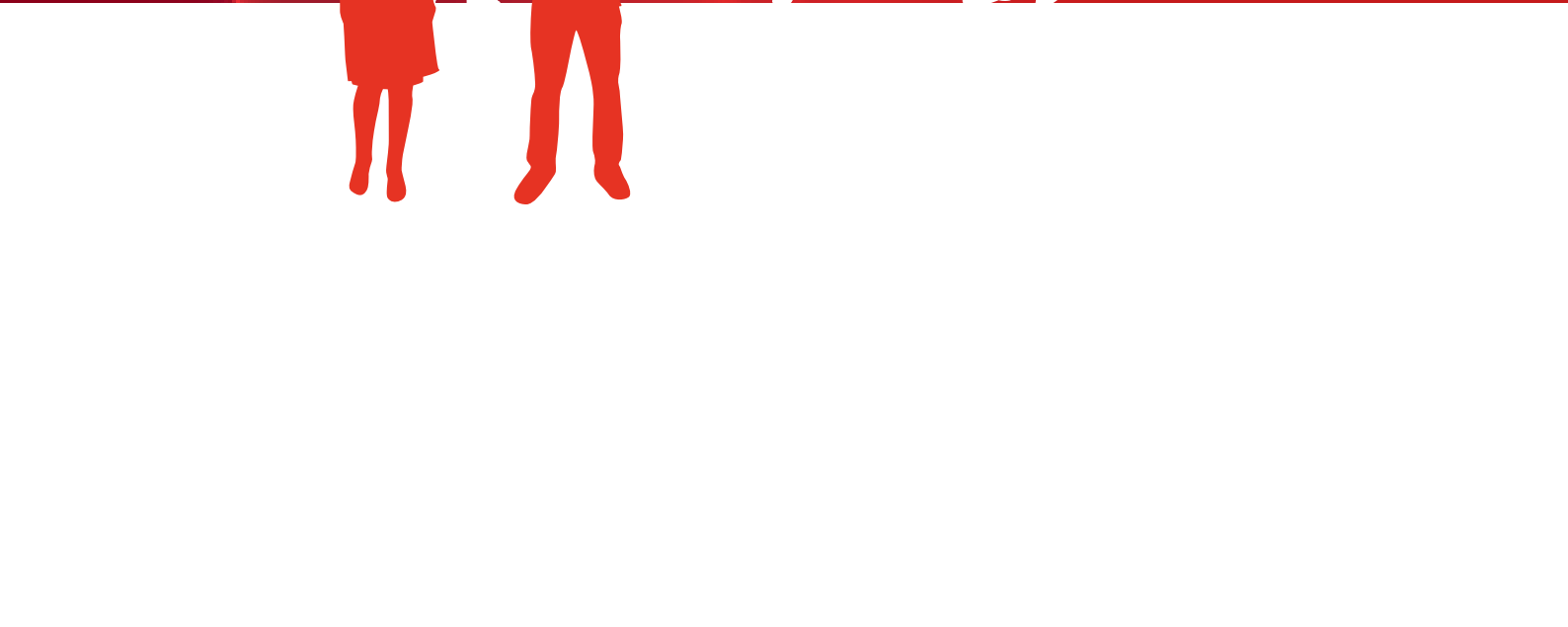
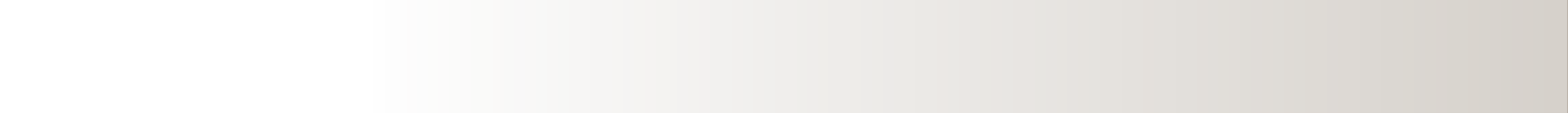
Bovendien

- heeft het ABVV aan geloofwaardigheid gewonnen in de buitenwereld, ondermeer dankzij externe studies en enquêtes;
- staat het ABVV bekend om zijn voorstellen, onze vakbond staat ervoor en gaat ervoor;
- staan de afgevaardigden en de leden centraal in het communicatiebeleid (dit heeft wellicht bijgedragen tot betere zichtbaarheid en toegankelijkheid van het ABVV bij de sociale verkiezingen);
- is de nieuwe website (in opbouw) toegankelijk voor iedereen, maar staat die uiteraard in de eerste plaats ten dienste van de afgevaardigden en de leden van het ABVV (specifiek onderdeel website voor de vakbondsafgevaardigden);
- wordt het ABVV steeds meer gepercipieerd als een progressieve kracht.

13

De diensten van het ABVV

1. *Dienst interne audit*

1.1. **Opdracht**

De Interne Audit staat in voor de boekhoudingen van het Federaal ABVV, de Federale Werkloosheidskas (inclusief de fondsen voor bestaanszekerheid voor “hout en stoffering”, “vorst en bouw”, “metaal” en “kappers”), de vzw ISVI (cfr. Internationale relaties) en de Coöperatieve Vennootschap ‘Huis der Syndicaten’, dat de gebouwen beheert.

De Interne Audit ziet toe op de naleving van de interne procedures en waakt erover dat de budgetten - zoals goedgekeurd door de Financiële Commissie – worden gerespecteerd. De dienst verzekert ook de opvolging van de bijdrage-afrekeningen en de daaraan gekoppelde ledenstatistieken.

In het kader van de rapportering aan de RVA staat de dienst in voor de consolidatie van de beheersboekhoudingen, alsook de boekhoudingen “Sociale Prestaties” (gewesten en federaal).

1.2. **Stand van zaken**

Sinds 2006 heeft de dienst een aantal personeelsswissels gekend ten gevolge van interne verschuivingen. Om de werking verder te optimaliseren werd in januari 2008 een bijkomend personeelslid aangeworven. Rekening houdende met toegekende tijdscredieten blijft het aantal voltijdse equivalenten nagenoeg ongewijzigd.

In het verleden werd dankzij een doorgedreven opvolging en beheersing van de kostenstructuur en bijkomende inspanningen van de centrales, het Federaal ABVV globaal financieel gezond gemaakt.

Teneinde ook aan inkomstzijde de nodige garanties in te bouwen, keurde de Cofi (commissie financiën) het voorstel goed om vanaf 1/1/2007 de bijdrage-afdrachten aan het Federaal ABVV om de twee jaar op basis van een vaste formule — grotendeels gebaseerd op de evolutie van de gezondheidsindex — te verhogen. De beslissing van de Cofi werd nadien op 30/6/2006 door het Federaal Comité bekrachtigd.

De diverse boekhoudingen worden jaarlijks door een revisor nagekeken. De boekhoudingen van de werkloosheidskas worden ook regelmatig gecontroleerd door de inspectiediensten van de RVA.

Daarnaast worden de beheers- en de syndicale boekhouding gecontroleerd door de Commissie van Toezicht.

Met de Commissie van Toezicht werd overeengekomen om vanaf 2008 minstens 4 keer samen te komen (zoals statutair voorzien) en vóór aanvang van een boekjaar de data alsook de agenda vast te leggen. Aldus wordt een afzonderlijke vergadering voorzien voor de bespreking van het budget, één voor de controle van de boekhoudstukken en op een derde vergadering wordt het jaarresultaat besproken en geeft de revisor toelichtingen bij het jaarrapport dat hij voor de ondenemingraad heeft opgesteld. Tot slot wordt een vergadering voorzien waarop een thema — aangebracht door de leden van de controlecommissie — door de dienst wordt uitgewerkt.

Reeds behandelde thema's zijn de manier waarop de administratietoelagen werkloosheid boekhoudkundig worden verwerkt en verdeeld, en de boekhoudkundige verwerking van de het federale aandeel in de lidgelden.

De boekhouding van de vzw ISVI wordt naast de revisorale controle jaarlijks ook nog door de inspectiediensten van de DGOS gecontroleerd.

Sinds 2004 werken zowel het Federaal ABW als de gewestelijke afdelingen met hetzelfde boekhoudpakket (LEX) geïnstalleerd op de centrale server. Het onderhoud van het pakket als- ook de "helpdesk" wordt gecoördineerd door de dienst.

Bij de aanwerving van nieuwe medewerkers in de gewesten zorgt de dienst indien nodig voor een eerste kennismaking met het boekhoudpakket.

Met het oog op een financiële ondersteuning van de gewesten, werden vanuit de beschikbare financiële informatie (evolutie lopende rekeningen Syndicaal, evolutie aantal werkloosheidsge- vallen,...) ondermeer volgende maatregelen uitgewerkt en na goedkeuring uitgevoerd;

- Vanaf 2006 ontvangen de gewesten de intrestenprovisie bovenop de administratietoelagen.
- Eénmalige one-shot ten belope van 1% van de administratietoelagen (boekjaar 2007).
- Herziening dotatie gewesten vanaf 2008 waarbij voortaan een deel van de toelagen via de werkloosheidskas worden toegekend.
- Een complexiteitstoelage bovenop de administratietoelagen (vanaf 2008).
- De trekkingsrechten in het kader van het dossier "Dispo" worden vanaf 2008 met 20% opgetrokken, dank zij bijkomende inspanningen van zowel de Centrales als de Federale werkloosheidskas.
- Voor de boekjaren 2009 en 2010 wordt het aandeel van de gewestelijke werkloosheidskas- sen in de administratietoelagen aanzienlijk verhoogd.
- Voor die gewesten die een bijstand organiseerden in de regularisatieprocedure voor men- sen zonder papieren werd een trekkingsrecht voorzien van minimum 6.000 € en maximum 12.000 € ter compensatie van de loonlasten van personeelsleden die tijdelijk voor dit dossier werden ingezet.

1.3. Knelpunten/prioriteiten

In 2010 zal werk worden gemaakt van de conversie van het boekhoudpakket, dat momen- teel onder DOS werkt, naar Windows-omgeving (Vista), en dit in samenwerking met het softwarebedrijf.

De omschakeling naar Sepa zal vanuit de dienst mee worden opgevolgd en waar nodig zal de nodige ondersteuning worden verleend.

De huidige interne procedures (aanvraagbonnen, betaalprocedures,...) zullen worden herbeke- ken en daar waar mogelijk zullen vereenvoudigingen worden voorgesteld

De lopende rekeningen met de verschillende instanties zullen verder van nabij worden opgevolgd.

De dienst zal in 2010 ook zijn bijdrage leveren om op het vlak van de aankooppolitiek (bureel- materiaal, wagenpark, meubilair,...) het ecologische en sociale aspect verder op de voor- grond te brengen.

1.4. Varia

Cijfers van de ledengemiddelden en de evolutie van het aantal werklozen.

Ledengemiddelden

Gemiddelde	2004	2005	2006	2007	2008
Brussel	170.201	171.013	174.523	176.619	178.923
Vlaams-Brabant	73.553	74.671	77.489	77.828	78.885
Antwerpen	132.917	136.712	140.811	142.646	146.739
Mech.-Kempen	75.750	76.646	79.411	79.281	78.722
West-Vlaanderen	115.495	115.144	121.321	124.285	126.729
Oost-Vlaanderen	143.905	145.435	148.654	150.582	152.099
Limburg	83.928	85.609	87.831	89.974	91.364
Brabant Wallon	30.833	32.046	33.519	34.658	35.228
Charleroi	94.795	96.532	99.695	100.724	102.420
Mons	44.817	45.964	46.944	47.458	47.914
Centre	47.978	49.697	51.185	51.155	51.657
Tournai	49.254	49.407	50.640	51.458	51.311
Mouscron	18.014	18.340	18.416	18.571	18.994
Liège	149.039	152.731	162.587	161.421	165.146
Verviers	31.442	32.459	33.069	33.498	33.769
Namur	55.063	54.983	56.810	60.547	61.112
Luxembourg	30.720	31.432	32.498	33.822	34.442
Totaal	1.347.704	1.368.821	1.415.403	1.434.527	1.455.454

AC	343.983	350.764	364.246	370.304	376.768
BBTK	343.420	357.978	365.371	373.867	382.291
T-K-D	44.012	42.175	40.562	38.719	36.905
CMB	178.482	179.155	180.459	180.914	178.943
ACOD	289.679	284.576	299.258	297.379	302.084
KADETTEN	13.733	15.452	20.678	24.989	26.760
BTB	36.645	38.094	39.476	40.144	42.312
VOEDING	97.750	100.627	105.353	108.211	109.391
Totaal	1.347.704	1.368.821	1.415.403	1.434.527	1.455.454

Overzicht aantal goedgekeurde gevallen werkloosheid en conventioneel brugpensioen

GA	2004	2005	2006	2007	2008	2009 (raming)
Antwerpen	366.303	364.582	366.887	342.029	332.784	394.088
Luxembourg	120.737	129.221	130.830	133.330	137.238	150.377
Brussel	475.469	499.513	514.257	511.661	503.267	530.213
Centre	355.769	361.812	361.528	361.577	354.797	386.592
Charleroi	386.035	393.482	398.223	392.550	386.936	425.041
Liège	601.622	613.835	617.125	613.470	609.714	653.576
Limburg	276.783	285.176	264.604	248.897	241.481	306.799
Mechelen-Kempen	207.565	205.862	198.783	189.263	187.041	219.578
Mons	192.291	199.162	199.043	198.277	196.205	203.542
Mouscron	73.600	76.747	72.974	72.476	76.255	86.029
Namur	223.379	227.932	227.826	226.108	222.686	232.345
Oost-Vlaanderen	413.559	417.269	409.038	386.564	396.197	441.332
Tournai	188.371	191.637	187.938	186.122	184.077	190.570
Verviers	133.343	138.364	139.391	142.039	141.967	153.764
Vlaams-Brabant	214.349	213.486	209.728	200.052	192.224	219.201
West-Vlaanderen	327.890	329.798	315.839	304.592	310.962	367.094
Totaal	4.557.065	4.647.878	4.614.014	4.509.007	4.473.831	4.960.141

2. De Externe Audit

De Externe Audit (die samen met de Interne Audit, de Werkloosheids- en de Informaticedienst deel uitmaakt van de dienst "Beheer en Financiën") heeft zowel een ondersteunende als een controlerende functie. Zijn optreden is gericht op de controle van de diverse boekhoudingen van de gewestelijke ABVV-afdelingen en van de geldstromen tussen de diverse geledingen, de naleving van de diverse financiële verplichtingen en de opvolging en bijsturing van het organisatorisch, administratief en financieel beheer van de gewestelijke ABVV-afdelingen. In uitvoering van artikel 57 van de ABVV-statuten is de dienst ook belast met de controle op de naleving van de fiscale, sociale en statutaire verplichtingen, en dit zowel op het vlak van de interprofessionele ABVV-afdelingen als van de Intergewestelijken en de beroepscentrales. Deze controles beogen geenszins de opportuniteit, maar wel de wettelijkheid van de geldverrichtingen.

2.1. De transparantie op financieel vlak bleef ook gedurende de afgelopen congresperiode een belangrijk aandachtspunt

In uitvoering van artikel 57 van de ABVV-statuten werden de **controles op de interne geldstromen** binnen het ABVV en op de naleving van de fiscale, sociale en statutaire verplichtingen door de diverse geledingen en instanties van het ABVV verdergezet.

De eerste controleronde werd in de loop van 2007 gefinaliseerd. Op die manier werden in totaal een 300-tal controles uitgevoerd bij de (federale en gewestelijke) beroepscentrales van het ABVV. Een tweede controleronde werd begin 2008 opgestart; tot op vandaag maakten zo'n 200 professionele geledingen het voorwerp van controle uit. Conform de procedures vastgelegd in het Protocol, afgesloten tussen het Federaal ABVV en de beroepscentrales, werden de gecontroleerde entiteiten telkens op de hoogte gesteld van de resultaten van de controles; een procedure op het vlak van de opvolging van de uitvoering van de te nemen maatregelen werd op punt gezet.

Een aantal beroepscentrales bleven verder een beroep doen op de Federale Auditdienst met het oog op de organisatie van hun boekhoudingen en het beheer van hun ledenbestand.

2.2. Ook op het vlak van de interprofessionele ABVV-afdelingen werd het beleid van controle, analyse, preventie en omkadering verdergezet:

- de beheersboekhouding U.I. (opgelegd door de RVA) van alle ABVV-afdelingen (in totaal 17 entiteiten) werd minstens semestrieel aan een controle onderworpen.
- ook de syndicale boekhoudingen en de boekhoudingen sociale prestaties,
- BZ Metaal, BZ Hout en PWA's maakten periodiek het voorwerp van controle uit.
- net zoals bij de professionele geledingen werden ook bij de gewestelijke ABVV-afdelingen periodiek controles uitgevoerd op het vlak van de naleving van de fiscale, sociale en statutaire verplichtingen;
- naast de eigenlijke controleopdracht werd tevens bijzondere aandacht besteed aan de begeleiding en ondersteuning van de boekhouders van de gewestelijke ABVV-afdelingen:
 - belangrijke inspanningen werden geleverd om de communicatie en informatiedoorstroming tussen de federale en de gewestelijke diensten Boekhouding te verbeteren. Een overlegstructuur werd opgericht. De Commissie Gewestelijke Boekhouders van het ABVV is een forum waar er intern van gedachten gewisseld wordt over bepaalde specifieke problemen m.b.t. de diverse boekhoudingen en waar nieuwe richtlijnen en procedures toegelicht worden. Zij komt in principe twee keer per jaar samen;
 - geuniformiseerde werkinstrumenten werden ter beschikking gesteld van de gewestelijke boekhouders;
 - in meerdere afdelingen waar er zich personeelsproblemen stelden in de dienst Boekhouding (vertrek, ziekte ...) werd bijstand verleend teneinde de continuïteit van de dienst te verzekeren;
 - de Externe Auditdienst wordt voortaan ook actiever betrokken bij de recrutering en aanwerving van nieuwe boekhouders; nieuwe boekhouders krijgen een basisopleiding en worden tijdens hun ingroeiperiode begeleid.
- ten behoeve van de nieuwe interprofessionele gewestelijke secretarissen werden opleidings-sessies georganiseerd op het vlak van financieel en boekhoudkundig beleid;
- de financiële gezondheid van de gewestelijke ABVV-afdelingen bleef een permanente bekommernis. De problematiek maakte het voorwerp van bespreking uit in de Commissie Gewestelijke Secretarissen. Zo werden er seminars georganiseerd op 7/8 juni 2007, 7 maart 2008, 22/23 januari 2009 en 12 oktober 2009. Deze besprekingen resulteerden in een aantal maatregelen gericht op het bevorderen van de inkomstenstructuur van de ABVV-Gewesten en van de Gewestelijke Werkloosheidskassen in het bijzonder. Bovendien werd in een aantal afdelingen, onder begeleiding van de Federale Auditdienst, een financieel herstelplan uitgewerkt en nam de Dienst deel aan diverse werkgroepen die werden opgericht in het kader van de voorbereiding van de implementatie van synergieën tussen de Werkloosheidskassen van verschillende ABVV-Gewesten (bijv. Antwerpen/Mechelen-Kempen).

3. *De federale informaticadienst*

De federale informaticadienst heeft als opdracht het beheren van alle federale databanken, gegevensstromen en informatica-infrastructuur en het up to date en performant houden van de soft- en hardware.

Op vlak van toepassingen blijft het snel en correct betalen van onze werkloze leden de topprioriteit. Voor 2009 bijv. werden een 5,7 miljoen betaalopdrachten gegeven.

3.1. **Stand van zaken**

Om de omvang van de opdrachten te kunnen blijven beheersen en verwerken werden enkele nieuwe medewerkers aangeworven en in eigen beheer tools ontwikkeld om de opvolging te doen.

De omschakeling naar nieuwe PCs onder Vista werd voltooid. In totaal gebruiken nu 2000 PCs, (zowel werkloosheidskas als IP) een identieke oplossing op zowel op hardware- als op softwarevlak. Van 2000 medewerkers gebeurt het mailbeheer via federale servers.

De evaluatie en het testen van de software, het vastleggen van standaarden en een aantal aparte deelprojecten (bijv. dynaspool) werden in nauwe samenwerking in werkgroepen met de informaticadiensten van de gewesten uitgewerkt. De opzet blijft om via kennis-opbouw zowel federaal als in de gewesten verder aan autonomie tegenover leveranciers te werken.

Een geconsolideerde databank werd technisch gerealiseerd en getest. Met de bedoeling dat iedereen deze op termijn beter kan uitbaten werden de as400s geconsolideerd.

In 2009 werden 14 as400s tot één centrale machine samengevoegd. Ook in het welslagen hiervan speelden de gewestelijke informaticadiensten een beslissende rol.

Dit alles maakte het mogelijk aan onze leden de gegevens van hun persoonlijk dossier (betalingen werkloosheid, toelaatbaarheid, edm) online via internet ter beschikking te stellen. Ook de originele website van het ABVV werd daarnaast herwerkt.

Een identieke uitwerking van consolidering is aan de gang op vlak van de windows-servers. Parallel daarmee wordt ook verder gewerkt aan een oplossing om zowel as400- als windows-infrastructuur nog verder disaster-resistent te maken.

Opvolging sociale verkiezingen was één van de prioritaire opdrachten.

Op vlak van eigen toepassing werd, naast het up-to-date houden van de toepassingen aan de in hoog tempo veranderende werkloosheidsreglementering, vooral ingezet op het verder elektronisch beschikbaar stellen van gegevens via de kruispuntbank, uitwisseling met andere instanties (mutualiteiten, fondsen voor bestaanszekerheid,...) en het aanpassen van alle programma's voor de Europese betalingen.

Als vervolg op de vernieuwing van het gehele netwerk werden de backup-up-lijnen verder geoptimaliseerd en de redundantie van de netwerkapparatuur verbeterd om een betere up-time te verzekeren.

3.2. Prioriteiten en aandachtspunten

Het implementeren van het IRIS document-management bleef een zorgenkind. De heel snelle evolutie van de zoekmogelijkheden in gewone PC-toepassingen hebben de vraag doen ontstaan of deze gratis 'ingebouwde' mogelijkheden niet beter, en ook aan de gewoontes van de gebruikers beter aangepast, zijn. Een evaluatie hiervan met de gewesten is aan de gang.

Eén van de prioriteiten blijft het uitwerken van het security-plan (documentatie en implementatie) in samenwerking met de gewesten en de dienst infosec. Daarin kadert ook het nog verder uitwerken van een degelijk backup-center.

We vonden een manier om onze traditionele toepassingen flexibel te integreren met toepassingen die onze leden via internet toegang tot hun eigen gegevens te geven. Een uitdaging ligt in het ontwikkelen, maar ook in het vinden, van nieuwe toepassingen die het ABVV voor onze leden een meerwaarde geven. Intern blijft het omschakelen naar nieuwe technologieën van de huidige en steeds evoluerende toepassingen, en het vinden van gepaste mensen, een continue zorg.

Het operationeel maken van de centrale database blijft een uitdaging voor alle partners, zowel centrales, gewesten als federaal. Hierin spelen zowel de voortdurende veranderingen die iedereen moet doorvoeren om de toepassingen aan de eigen uitdagingen en "métier" aangepast te houden een rol, alsook de complexiteit van het uitwisselen tussen een 10tal partners en het werk dat iedereen heeft om enorme databases onderling aangezuiverd en up to date te houden.

4. *De federale dienst werkloosheid*

4.1. Opdracht van de dienst

- Opvolging van de werkloosheidsreglementering en de daarmee samenhangende wetgevingen (sociale zekerheid, fiscaliteit, ...)
- Band met de federale dienst informatica (functionele analyse van de toepassingen)
- Organisatie van de regionale werkloosheidsdiensten (concept)
- Opvolging en begeleiding van de regionale diensten werkloosheid
- Ondersteuning van de regionale afdelingen ondermeer via hotline, uitgebreide opleidingen, maken van nota's en powerpoints, ...
- Opvolging interne en externe commissies (ondermeer relaties met RVA, KSZ, RSZ, financiële instellingen, Fondsen voor bestaanszekerheid, INTERUI, ...)

4.2. Regelgeving

De impact van het generatiepact van 2005 op de sector werkloosheid was groot. Dit generatiepact bevatte verschillende maatregelen en deze werden gespreid in de tijd uitgevoerd. Er is vooreerst het activerend beleid bij herstructureringen dat een geheel van maatregelen is die als doel hebben om werknemers van minimaal 45 jaar die ontslagen worden in het kader van een herstructurering een maximum aantal kansen te bieden om opnieuw werk te vinden.

Zo was er de verplichting om een tewerkstellingscel op te richten en werd er een bijzondere ontslagprocedure ingevoerd. Tevens werd er een inschakelingsvergoeding voorzien en moet de werkgever instaan voor de kosten van het outplacement.

De wetgeving inzake de brugpensioenen werd ingrijpend gewijzigd in het kader van het generatiepact.

Ingeval van werkhervatting worden de inhoudingen die normaal voorzien zijn, niet uitgevoerd. Tevens werden sinds 1 april 2006 bijdragen en inhoudingen voorzien voor de zogenaamde pseudo-brugpensioenen.

Ook werden nieuwe sancties ingevoerd voor werknemers die weigeren of niet meewerken aan maatregelen van outplacement of zich niet inschrijven in een tewerkstellingscel en werden de sancties ingeval van zwartwerk of het onjuist gebruik van controlekaarten verzwaaard. Ook in 2007 werden deze aangepast.

Er werden diverse nieuwe uitkeringen ingevoerd in 2006, namelijk de opleidings- en de stage-uitkering, evenals de vestigingsuitkering. Tevens werd de start- en de stagebonus ingevoerd.

De verplichte jaarlijkse bevestiging van de gezinstoestand werd afgeschaft en ook de verplichting voor tijdelijke werklozen om jaarlijks een C3.2 in te dienen werd afgeschaft.

De studentenarbeid kan vanaf 2006 een positief of een negatief effect hebben op de duur van de wachttijd voor schoolverlaters en er werd een controle op de verblijfplaats in België ingevoerd.

Het systeem van de startbaanovereenkomsten werd gewijzigd en het systeem van de werkuitkering voor laaggeschoolde jongeren werd ingevoerd.

Sedert 1/1/2007 kunnen oudere werknemers die onvoldoende dagen betaalde vakantie hebben, aanspraak maken op een seniorvakantie.

Een belangrijke maatregel bestaat in de verhoging van de dagloongrens op 1/1/2007. Op 1/1/2009 werd deze grens opnieuw en in belangrijke mate verhoogd waardoor het verzekeringsprincipe (men heeft recht op een percentage van het verloren loon) versterkt werd.

De verlengingen van de referteperiode en de periode waarbinnen men zijn rechten behoud werden uitgebreid in 2007, en de uitbetalingsinstellingen werden financieel geresponsabiliseerd. Ook werd de cumulatiemogelijkheid met overlevingspensioenen herzien en werd de mogelijkheid om arbeid in het buitenland in rekening te nemen beperkt tot die werknemers die nadien in België gewerkt hebben.

De controlekaart voor oudere werklozen die vrijgesteld zijn van beschikbaarheid werd afgeschaft.

Zoals bijna elk jaar werden ook de ACTIVA-maatregelen in 2007 aangepast. Het gaat over de activa-start.

In 2008 was het effect van het generatiepact voor de bruggepensioneerden merkbaar. Er kwamen een tiental verschillende soorten brugpensioen met elk hun eigen voorwaarden en kenmerken. Tevens hebben bepaalde stelsels een uitdovend karakter. De norm voor de toekomst wordt een minimumleeftijd van 58 of 60 jaar en bovendien een

aanzienlijke anciënniteit in loondienst. Tevens bestaan er nog bepaalde andere categorieën (met andere voorwaarden) en ook het systeem van de bedrijven in moeilijkheden of herstructurering blijft bestaan.

Bruggepensioneerden blijven vrijgesteld van inschrijving als werkzoekende, uitgezonderd de bedrijven in moeilijkheden/herstructurering.

In het kader van de welvaartsvastheid van de uitkeringen werden belangrijke vorderingen gemaakt. Zo werd het % voor samenwonende werknemers in de eerste periode (in etappes) opgetrokken tot 60% (op 1/1/2009) en krijgt iedereen nu 60% in de eerste periode. Ook de percentages voor de alleenstaanden (in de tweede periode) werden opgetrokken tot 53,8% (op 1/5/2009) en de forfaits werden in etappes verhoogd (laatst op 1/9/2009). Wij herhalen ook de belangrijke verhoging van het loonplafond (zie hoger).

In 2008 werd de berekeningsbasis gewijzigd en moet het loon niet noodzakelijk meer gesitueerd zijn in de laatste 6 maanden voor de aanvraag.

In het kader van de bestrijding van de werkloosheidsvallen werd het systeem van de inkomensgarantieuitkering gewijzigd vanaf 1/7/2008 waarbij de toeslag niet meer forfaitair is, maar wel gebaseerd op het aantal gewerkt uren.

In de definitie van de gezinstoestand werd het toegelaten beroepsinkomen voor de partner opgetrokken en tevens verlengd de zelfstandige arbeid niet langer de wachttijd voor schoolverlaters.

De crisis heeft toegeslagen en in dat kader werden een aantal “crisismaatregelen” genomen die in een belangrijke mate bijgedragen hebben tot het verzachten van de gevolgen van deze crisis. Zo werden de vergoedingspercentages ingeval van tijdelijke werkloosheid opgetrokken tot 65 (samenwonenden) of 75 % (gezinshoofden en alleenstaanden) en tevens werd het loonplafond opgetrokken. Dit allemaal vanaf 1/1/2009.

Bepaalde voorwaarden tot het bekomen van een anciënniteitstoeslag werden afgeschaft. Door deze voorwaarden ontliepen mensen die juist geen recht hadden op een bruggpensioen, ook de anciënniteitstoeslag.

In 2009 werd het systeem van de kinderopvangtoeslag aangepast en dit geldt ook voor de werkherlevingstoeslag (uitbreiding van toepassingsgebied tot diegene die nog geen 20 jaar arbeid hebben).

Een belangrijke nieuwigheid was de invoering van de “crisisuitkering”. Dit zijn uitkeringen voor bedienden die vergelijkbaar zijn met de uitkeringen tijdelijke werkloosheid voor arbeiders. De voorwaarden in hoofd van de werkgever zijn wel verschillend. Het moet gaan over een onderneming die getroffen is door de crisis.

Vanaf november 2009 gebruiken wij het SEPA-protocol om de betalingen van de werkloze leden uit te voeren en vanaf 11/1/2010 kunnen de uitkeringen gestort worden op eender welke rekeningnummer uit de SEPA-zone (voordien was het verplicht een Belgisch rekeningnummer).

Vanaf 1/1/2010 werd de crisispremie ingevoerd. Dit is een premie die aan ontslagen arbeiders kan betaald worden.

4.3. Informatisering van de gegevensstromen

De werking van de dienst werkloosheid werd grondig gewijzigd door het gebruik van de gegevens die wij ontvangen op een geïnformatiseerde wijze (in plaats van op papier).

Via de INTER-UI (een samenwerkingsverband van de 4 erkende uitbetalingsinstellingen die belast is met het correct doorzenden van elektronische berichten) ontvangen wij de zogenaamde ASR (aangifte sociaal risico, zoals bijvoorbeeld de C3.2, de C4).

De belangrijkste documenten werden geïnformatiseerd en er werd met de werkgevers en de sociale secretariaten afgesproken om maximaal gebruik te maken van deze elektronische berichten (i.p.v. het papier).

Sinds 1/7/2006 gebruiken wij de gegevensbank van de RSZ (DMFA) om de toelaatbaarheid te berekenen.

Ook de andere gegevens (voorbeeld van de mutualiteiten, van de RSVZ (zelfstandige activiteit,...) ontvangen wij nu op elektronische wijze.

Deze wijziging van de informatiestromen vergt een grote aanpassing, zowel van de werkmethode die wij als uitbetalingsinstelling toepassen, als voor onze medewerkers aan de loketten van de dienst werkloosheid.

Teneinde onze leden bij te staan gebruiken wij de gegevens van de ziekteperiodes (die wij ontvangen van de mutualiteiten) evenals de gegevens die wij van DIMONA ontvangen, om ongeoorloofde cumul (en dito sancties) te vermijden.

4.4. Opleiding

4.4.1. Opleiding aan de diensthoofden werkloosheid

In principe elke maand vindt er een vergadering plaats waar de diensthoofden werkloosheid van de verschillende gewesten geïnformeerd worden over de wijzigingen in de reglementering en de (geïnformatiseerde) procedures.

Tevens ontvangen zij eigen nota's en powerpoints, evenals de informatie (onderrichtingen) van de RVA. Zij geven deze informatie dan verder door in hun gewest.

4.4.2. Vorming aan polyvalente bedienden werkloosheid

De afdelingen verzorgen deze (maandelijkse) opleidingen.

Rond bepaalde thema's worden soms door federaal specifieke opleidingen verzorgd aan een beperkt aantal deelnemers per gewest (en ontvangen zij lesmateriaal). Het is dan de bedoeling dat zij verder de opleiding verstrekken in hun afdeling.

18/09/2006

ABVV-militanten vormen een menselijke ketting tussen de kabinetten van Demotte en Van Velthoven waar politieke verantwoordelijken tegelijk aan de ministers de 10.000 petitiekaartjes tegen de discriminatie van werklozen afgeven die tijdens de zomer van 2006 werden verzameld.

4.4.3. Een uitgebreide basisopleiding voor nieuwe bedienden

Sinds 2007 is het ABVV-federaal gestart met een uitgebreide opleidingsmodule voor nieuw aangeworven bedienden in de diensten werkloosheid. Deze module omvat 27 werkdagen en bestrijkt al de facetten van de werkloosheidsreglementering. De theorie wordt aangevuld door praktijkopleidingen die door de gewesten zelf gegeven worden.

Dit nieuw vormingspakket kwam geen dag te vroeg. De samenloop van de leeftijdspiramide (met vervroegde uitredingen binnen het ABVV tot gevolg) en de crisis (met een stijgende werkloosheid) hebben er immers toe geleid dat er heel wat nieuwe bedienden aangeworven werden.

Sinds 2007 tot nu hebben wij deze opleiding aangeboden aan 182 nieuwe bedienden.

Deze uitgebreide opleiding vormt een belangrijke bijdrage voor het bekomen van een kwaliteitsvolle service.

4.4.4. Helpdesk

Gewesten kunnen altijd op de federale dienst werkloosheid terecht met vragen van reglementaire aard of als zij problemen ondervinden bij het gebruik van onze geïnformatiseerde werkmethodes.

De oplossingen kunnen van individuele aard zijn of van collectieve.
Voorbeeld : een informatieve vraag krijgt een individueel antwoord.

Als blijkt dat deze vraag dikwijls voorkomt, worden initiatieven genomen om aan deze nood tegemoet te komen (zo werden er bijvoorbeeld interactieve infofiches gemaakt).

4.5. Mijn dossier werkloosheid

Vanaf 1/2/2010 stellen wij de belangrijkste informatie over hun dossier werkloosheid (voorbeeld de uitgevoerde betalingen, de stand van hun dossier uitkeringsaanvraag) elektronisch via onze website ter beschikking van onze leden.

Dit vormt een belangrijke mijlpaal in de verbetering van de service aan onze werkloze leden.

4.6. Kwaliteitszorg

De modernisering van onze werkmethodes en de noodzaak van een hoge kwaliteit heeft er toe geleid dat wij op federaal vlak een uitgebreid systeem van boordtabellen uitgewerkt hebben evenals een systeem dat toelaat om een analyse te maken van eventuele problemen in de werking.

Deze gegevens worden op periodieke basis overgemaakt aan onze lokale diensten werkloosheid. Als er zich bepaalde moeilijkheden voordoen begeleiden wij als federale dienst werkloosheid deze afdeling.

Recent zijn wij inzake boordtabellen overgegaan naar het gebruik van een Balanced ScoreCard, waarbij de cruciale factoren in de werking van de diensten werkloosheid gemeten worden en vergeleken met bepaalde afgesproken normen. Bij een overschrijding van de normen werd de nodige afspraken gemaakt die moeten leiden tot een verbetering van de situatie. Wij gebruiken hiervoor een speciale software die ook ten dienste staat van onze lokale diensten werkloosheid.

4.7. De activering van het zoekgedrag van werklozen

Sinds 1 juli 2004 werd de zogenaamde activering van het zoekgedrag van de werklozen (gefaseerd) opgestart. De RVA volgt actief de werkloze op bij zijn zoektocht naar een job. Ook de gewesten leveren de nodige inspanningen om deze begeleiding te voorzien. Vanaf juli 2006 wordt deze procedure toegepast voor al de werklozen (uitgezonderd de 50-plussers).

5. De dienst “artikel 59bis”

5.1. Artikel 59bis

De werkloosheidsreglementering voorziet dat bepaalde langdurig werklozen van hun recht op werkloosheidsuitkeringen geschorst kunnen worden.

In juli 2004 werd art. 80 (langdurige werkloosheid) geleidelijk aan vervangen door de controle op de beschikbaarheid van de werklozen: art. 59 bis. Eerst werd het nieuwe stelsel van toepassing

op de werklozen jonger dan 30 jaar. Vanaf juli 2005 werd het van toepassing op de werklozen van 30 tot 39 jaar en vanaf juli 2006 op de werklozen van 40 tot 49 jaar. In tegenstelling tot artikel 80, richt dit nieuwe artikel zich niet alleen tot de categorie samenwonenden of gehuwden, maar ook tot de alleenstaanden én de gezinshoofden.

Bovendien wordt de duur van de als abnormaal lang durende werkloosheid niet langer berekend volgens het streekgemiddelde en het geslacht. De leeftijd telt wel mee, maar in minder ruime mate dan bij art. 80.

De maximum toegestane werkloosheidsduur bedraagt:

- 15 maanden voor de - 25-jarigen
- 21 maanden vanaf 25 jaar.

Algemeen gezien, wordt een werkzoekende die de maximum toegestane werkloosheidsduur bereikt heeft, uitgenodigd voor een eerste gesprek op het gewestelijk werkloosheidsbureau om een evaluatie te maken van de inspanningen die betrokkene verricht heeft om zich op de arbeidsmarkt in te schakelen, dit gedurende de 12 maanden voorafgaand aan dit eerste onderhoud.

Wanneer de evaluatie van de inspanningen door de « facilitator » negatief uitvalt, wordt de werkloze een contract met diverse acties (meestal 4) aangeboden. Ten vroegste 4 maanden na dit 1e onderhoud komt er dan een evaluatie om te zien of de werkloze de verbintenissen die hij aanging, wel nageleefd heeft.

Wanneer de afloop van dit 2e onderhoud negatief is, wordt de betrokken werkloze een tweede contract voorgesteld dat dan geëvalueerd wordt tijdens een derde en laatste onderhoud. Ondertussen is een beperkte uitsluiting (4 maanden) op betrokken werkloze van toepassing en wordt hij dus van (een deel van) zijn werkloosheidsuitkeringen beroofd, al naargelang zijn situatie.

Pas op het einde van de cyclus (na het 3e onderhoud) kan een werkloze volledig van het recht op werkloosheidsuitkeringen uitgesloten worden.

Tegen de beslissing tot uitsluiting kan een beroep ingediend worden bij de Arbeidsrechtbank of bij de NAC (Nationale Administratieve Commissie). Er kan onmiddellijk na het 2e onderhoud een beroep ingediend worden bij de Arbeidsrechtbank, niet bij de NAC, hier kan een beroep pas ingediend worden op het einde van de cyclus (na het 3^e onderhoud).

Jaar	Aantal beslissingen na 3 ^e onderhoud
2005	113
2006	1.263
2007	3.693
2008	6.502
2009	9.589

Niet alle negatieve beslissingen geven aanleiding tot een beroep ...

5.2. De dienst “artikel 59bis”

De Federale Dienst artikel 59bis behandelt alleen de beroepen ingediend bij de NAC, de andere (bij de Arbeidsrechtbank ingediende) beroepen, behoren tot de bevoegdheid van de gewestelijke afdelingen.

Het opstellen van dossiers m.b.t. een beroep en het voorstellen van die dossiers bij de NAC is een belangrijk werk, de ABVV-gewesten dienen de beroepschriften in en stellen de dossiers op die dan aan de dienst Artikel 59bis van het Federaal ABVV overgemaakt worden.

Deze dienst verleent de leden bijstand of verdedigt ze voor de NAC.

Beroepen bij de Nationale Administratieve Commissie (NAC - CAN)

De NAC is samengesteld uit twee vertegenwoordigers van de RVA, twee werkgeversvertegenwoordigers en twee vakbondsvertegenwoordigers.

Bij de Nationale Administratieve Commissie kan een beroepschrift ingediend worden op basis van volgende motieven:

- variante 1: beperkte en totale uitsluiting (met ondertekening van 2 contracten en evaluatie van 1^e en 2^e contract);
- variante 2: volledige uitsluiting met weigering tot ondertekenen 1^e contract (onderhoud 1 negatief + weigering om contract te ondertekenen + min. 4 maanden met beperkte uitsluiting voor 2^e onderhoud (= laatste onderhoud tijdens hetwelk de werkzoekende moet bewijzen welke inspanningen hij tijdens de voorbije periode geleverd heeft — indien negatief — volledige uitsluiting — beroep mogelijk);
- variante 3: alleen volledige uitsluiting (ondertekening 2 contracten en evaluatie 2^e contract);
- variante 4: alleen beperkte uitsluiting (ondertekening 2 contracten en op voorwaarde dat er een positieve evaluatie was bij het 3^e onderhoud – evaluatie 1^e contract);
- variante 5: beperkte arbeidsgeschiktheid indien dit motief nog niet ingeroepen werd, tijdens geen enkel onderhoud (autonoom motief of cumuleerbaar met de vorige).

De meeste beroepen worden ingediend op basis van variante 3

De Commissie moet zetelen binnen de drie maanden na ontvangst van de beroepen, behalve indien de werkloze die voor een medisch onderzoek opgeroepen werd, van een uitstel geniet of wanneer de door de RVA erkende arts vastgesteld heeft dat de werkloze arbeidsongeschikt is, conform de wetgeving m.b.t. ziekte- en invaliditeitsverzekering. In dit geval is de termijn 4 maanden.

Het aantal bij de NAC ingediende beroepen is de jongste jaren gestegen, wat vanzelfsprekend te wijten is aan het feit dat art. 59bis volledig van toepassing geworden is.

Beroepen ingediend bij de NAC/CAN

Jaar	Art. 80	Art. 59bis
2005	1.321	4
2006	295	32
2007	0	72
2008	0	84
2009	0	131

Niet alle bij de NAC/CAN ingediende beroepschriften worden ten gronde behandeld. Soms worden ze “zonder voorwerp” verklaard, bijvoorbeeld wanneer de RVA-directeur om diverse redenen de verwittiging annuleert of wanneer de werkzoekende aan zijn beroep verzaakt.

De beroepschriften kunnen ook “onontvankelijk” verklaard worden, wanneer de termijn om te reageren, nl. één maand na het onderhoud, niet gerespecteerd werd; wanneer de cyclus (3 gesprekken) nog niet ten einde is; wanneer het motief dat ingeroepen werd, niet reglementair is; of bij een beroep op medische gronden zonder medisch getuigschrift met arbeidsongeschiktheid van minstens 33 %, ... In het eerste hierboven opgesomde geval, heeft de betrokken werkloze de mogelijkheid om uit te leggen waarom hij te laat is.

Wanneer een beroep ambtshalve en definitief gegrond is, wordt het evenmin onderzocht. Dit is zo wanneer een lid voor minstens 33 % blijvend arbeidsongeschikt is (vastgesteld door een door de RVA erkende geneesheer).

In alle andere gevallen wordt een beroep, na onderzoek, ofwel “gedeeltelijk gegrond”, of “volledig gegrond” of “niet gegrond” verklaard.

De hiernavolgende tabellen bevatten gegevens over de beroepschriften met positieve afloop.

% gegronde beroepschriften bij de NAC/CAN (ACV, ACLVB, ABVV en HVW)

Jaar	Aantal ingediende beroepschriften		%	
	Art. 80	Art. 59bis	Art. 80	Art. 59bis
2005	1.321	4	56	0
2006	295	32	68	18
2007	0	72	0	25
2008	0	84	0	19
2009	0	131	0	20

% gegronde beroepschriften bij de CAN/NAC voor het ABVV

Jaar	Aantal door ABVV ingediende beroepschriften		% gegronde beroepschriften verdedigd* door het ABVV	
	Art. 80	Art. 59bis	Art. 80	Art. 59bis
2005	657	1	59	0
2006	224	10	54	22
2007	0	36	0	28
2008	0	45	0	26
2009	0	69	0	49

* Niet alle leden wensen door het ABVV te worden verdedigd of bijgestaan; het resultaat van deze dossiers wordt niet in onze statistieken opgenomen.

Uit deze tabellen blijkt dat (behalve voor art. 80 in 2006) het % gegronde beroepschriften verdedigd door het ABVV hoger ligt dan het gemiddelde.

Bij ongunstige beslissing kan de werkzoekende nog altijd een beroep indienen er bij de Arbeidsrechtbank, dit in samenspraak met zijn gewestelijke afdeling of centrale.

Het is duidelijk dat de meeste beslissingen m.b.t. art. 80 in het voordeel van de werkzoekende uitvielen. Tussen 2006 en 2008, daalde dit cijfer tot 33 %, om vervolgens in 2009 opnieuw te stijgen.

De daling van het aantal gegronde dossiers (m.b.t. art. 80) kan door meerdere factoren worden verklaard, zoals:

- het feit dat de dossiers al het voorwerp uitgemaakt hebben van een negatieve beslissing, waardoor het imago wat negatiever wordt;
- het gebrek aan ervaring: bij het begin van de procedure, was het niet altijd zo vanzelfsprekend — zowel voor de gewestelijke afdelingen/centrales als voor de Federale Dienst art. 59bis — om er onmiddellijk de “verdedigbare” dossiers uit te halen;
- de leden van de NAC/CAN hebben tijd nodig gehad om zich de regelgeving m.b.t. “de dispo” eigen te maken, die is immers totaal verschillend van de regelgeving m.b.t. art. 80.

Wij geven niet op! Wij hopen dat het aantal gegronde beroepen de komende jaren nog zal stijgen, bovendien zullen we alles in het werk stellen om de onrechtvaardigheden die het nieuwe stelsel van de controle op de beschikbaarheid van de werklozen inhoudt, aan te klagen ...

6. De federale documentatiedienst

De federale documentatiedienst is verbonden aan de federale studiedienst.

Het werk tijdens de verslagperiode bestond vooral uit het samenstellen van een dagelijks, uitgebreid persoverzicht, voorafgegaan door ‘snelcopies’, zijnde een selectie van persartikels die een

snelle actie of standpunt van onze vakbond eisen.

Sinds 2005 beschikt de documentatiedienst over ScanNews, een IRIS-toepassing voor het maken van een elektronisch persoverzicht en snelcopies.

De snelcopies en het persoverzicht werden nog overzichtelijker. Het aantal gebruikers werd enorm uitgebreid:

- dienstverlening door het beantwoorden en opvolgen van mails ontvangen via de ABVV-website en het ter beschikking stellen van onze standpunten en documentatiedossiers aan studenten en vorsers;
- de samenstelling van documentatiemappen ter ondersteuning van de studiedienst;
- het archiveren van onze ledenbladen De Nieuwe Werker/Syndicats, van ECHO-ABVV en van de interne ABVV-documenten;
- het beheren van het tijdschriftenbestand van het ABVV Federaal met een regelmatige publicatie van de inhoudsopgaven.

7. *Dienst Grensarbeiders*

De arbeidsmobiliteit in Europa neemt toe. Al jaren werken ABVV-experten aan de grens, dichtbij de werknemers. Zowel aan de Belgisch-Nederlandse grens als aan de Belgisch-Duitse-Luxemburgse grens en aan de Franse grens, staan onze Eures-consulenten paraat om voor de grensarbeiders in de bres te springen. Het zijn zij die met de know-how van het terrein een antwoord proberen te zoeken op de specifieke probleemsituaties van de grensoverschrijdende werknemers.

Op federaal niveau houdt het ABVV zich voor de grensarbeiders voornamelijk bezig met de verdediging van de collectieve belangen in de Europese en ook Belgische instellingen. Ook in bilateraal overleg met buurlanden wordt getracht om zo veel mogelijk de belangen van het sociaal model en de werknemers te verdedigen.

Zoals in meerdere Europese dossiers, worden ook wat betreft de grensoverschrijdende tewerkstelling, vaak kleine maar geen onbelangrijke stappen gezet, waarbij discriminaties en obstakels weggewerkt worden.

Afschaffing van "Bijzondere Bijdrage Sociale Zekerheid" op Nederlandse invaliditeitsuitkeringen

Eindelijk! Meer dan vijf jaar duurde de strijd in dit dossier. Invalide grensarbeiders met een Nederlandse uitkering moesten tot 2009 een bijzondere bijdrage sociale zekerheid betalen. Deze bijdrage werd geïnd via de belastingsbrief en ging naar de sociale zekerheid. Door een hervorming werd op deze uitkeringen totaal onterecht de bijzondere bijdrage geïnd. Nochtans betaalden betrokkenen al bijdragen in Nederland. De dienst ABVV-grensarbeiders trok jarenlang aan de alarmbel. Met succes. In de programmawet van eind 2009 werd deze onrechtvaardigheid teniet gedaan. De diensten grensarbeid staan de betrokkenen bij voor de recuperatie uit het verleden.

Al jaren werken ABVV-experten aan de grens, dichtbij de werknemers. Zowel aan de Belgisch-Nederlandse grens als aan de Belgisch-Duitse-Luxemburgse grens en aan de Franse grens, staan onze Eures-consulenten paraat om voor de grensarbeiders in de bres te springen.

Aanpassing van het dubbel belastingverdrag tussen Frankrijk en België: een lange weg!

Sinds de komst van Didier Reynders aan het hoofd van de FOD Financiën werd er politiek voor gekozen het statuut van de grensarbeiders in het kader van de dubbele belastingverdragen af te schaffen en in de plaats daarvan over te stappen naar een belastingregime, waarbij de werknemer belastingen betaalt in het land waar de beroepsactiviteit uitgeoefend wordt. De regeling voor de grensarbeiders week inderdaad af van de regel volgens dewelke de werknemers in principe belast worden in het land waar ze werken; de grensarbeiders werden dus belast in het land waar ze wonen.

De Frans-Belgische grensarbeidersregeling is de laatste regeling van dit type dat nog in België bestond sinds de afschaffing in 2003 en 2004 van gelijkaardige regelingen met Nederland en Duitsland.

Met Frankrijk kon dat nooit geregeld worden, maar toch was het grensarbeiderstatuut het voorwerp van heel wat besprekingen tussen de twee landen. Het ABVV volgde deze bilaterale diplomatieke onderhandelingen van dichtbij, ten einde de gevolgen voor de betrokken werknemers degelijk in te schatten en desgevallend tussen te komen om hun belangen te verdedigen.

Zo is het ABVV in 2008 tussengekomen bij het kabinet van Financiën n.a.v. de verschijning van een administratief rondschrijven waarbij 3 gemeenten uit de grenszone gesloten werden. Daardoor werd een al lang bestaande situatie ineens ongedaan gemaakt en dreigden de betrokken grensarbeiders belangrijke geldsommen te verliezen. Onmiddellijk na de publicatie van het rondschrijven vroeg het ABVV een ontmoeting met het kabinet van de Belgische minister van Financiën en met ambtenaren van de belastingadministratie. Het gevolg was dat de drie gemeenten opnieuw in de grenszone opgenomen werden.

Het feuilleton van de herziening van het Frans-Belgisch verdrag werd uiteindelijk afgesloten met:

- de ondertekening van het aanhangsel bij dit verdrag van 12 december 2008
- de goedkeuring van de wet van 7 mei 2009 door het Parlement
- de inwerkingtreding van het aanhangsel op 17 december 2009
- de publicatie van de instemmingswet en het aanhangsel in het Belgisch Staatsblad van 8 januari 2010.

Door dit bijkomende protocol wordt de grensarbeidersregeling met terugwerkende kracht tot 1 januari 2007 afgeschaft voor de Belgische verblijfshouders die in Frankrijk werken. Voor de Franse verblijfshouders die in België werken, dooft de grensarbeidersregeling geleidelijk uit vanaf 1 januari 2009. De regeling blijft echter onder bepaalde voorwaarden gelden tot 2033. In het protocol worden eveneens de toepassingsvoorwaarden van de regeling voor de jaren 2003 tot 2008 nader omschreven, ten einde een regeling van de lopende geschillen mogelijk te maken. Voor het indienen van klachten om een geschil te regelen konden (en kunnen) de betrokken werknemers uiteraard terecht bij de dienst grensarbeiders van het ABVV.

Oprichting Eurometropool

Aan de Frans-belgische grens werd "Eurometropool" opgericht. Dit is een samenwerkingsverband opgericht door de Franse en Belgische Kamer van Koophandel. De bedoeling is om in een volgende fase te komen tot een soort sociaal-economische Raad, waar syndicale thema's besproken worden en waar we dus kunnen wegen op het beleid. Het komt er nu op aan toe te zien op de werkelijke oprichting van deze Raad.

8. *De “ondersteunende diensten” van het ABVV*

8.1. *Personeelsdienst*

Dankzij een goed uitgebouwd vormingsplan, dat al sinds meerdere jaren bestaat (en 3 à 4% van de loonmassa vertegenwoordigt) kunnen werknemers op elk niveau hun competenties ontwikkelen (vorming over communicatie, onderhandelings technieken, leesbare teksten schrijven, spreken in het openbaar,...) maar ook hun welzijn op het werk verbeteren (stressmanagement, tijdsbeheer, conflictbeheer, coaching,...). Om de tweetaligheid onder het personeel te bevorderen, zijn er sinds 2008 ook taalopleidingen Frans en Nederlands (ongeveer 30 weken per jaar).

8.2. Logistieke diensten

Duurzame ontwikkeling

Om ook in de ABVV-gebouwen meer zorg te dragen voor het leefmilieu werden er initiatieven genomen en zijn er investeringen gebeurd. Dankzij een betere isolatie werd de verwarmingsfactuur met 30% verminderd (in vergelijking met 2006), er worden geen plastic bekken meer gebruikt, waterfonteinen (met leidingwater) vervangen de plastic drinkwaterflessen, er hangen overal spaarlampen, bij de informatica werden de koelsystemen voor de servers gewijzigd,... In de winter 2009-2010 werd een energieaudit uitgevoerd, niet alleen om ons energieverbruik nog te verminderen, maar ook om minder afval te produceren. Er bestaat een investeringsplan om zonnepanelen en een nieuw verwarmingssysteem te installeren, om isolatiewerken uit te voeren, om regenwater op te vangen,...

Webshop

Sinds de sociale verkiezingen van 2008, staat een elektronische aankoopcentrale ter beschikking van de Centrales en de Gewestelijke Afdelingen. Behalve klassiek propagandamateriaal (petjes, ballonnen, sjerpen,...) zijn er ook andere spulletjes met ABVV-merkteken te verkrijgen (aktentasjes, anoraks, USB-sticks, zakboekjes,...). Het gamma wordt alsmaar uitgebreid, er komen regelmatig nieuwe artikels bij. Dit nieuwe systeem maakt bestellen makkelijker, ook de facturatie verloopt vlotter en bovendien is er zo opslagruimte vrijgekomen.

14

Bijlagen

Publicaties

Brochure maart 2010

Equal Pay Day 2010 Een kleine gids voor grotere loongelijkheid

Samen pakken we de loonkloof aan! Want gelijkheid realiseren is onze kerntaak. Deze praktische gids voor afgevaardigden en werkne(e)m(st)ers biedt antwoord op de vragen: Wat betekent de loonkloof tussen vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt in de praktijk? Is de loonkloof overal even groot? Hoe acties opzetten in bedrijven en organisaties? Welke organisaties geven informatie over en ondersteunen acties voor gelijke rechten tussen vrouwen en mannen?

Brochure januari 2010

Tijdscrediet, vierdagenweek, extra mogelijkheden vanaf 50 jaar

Een evenwichtige combinatie tussen je job en je privéleven is mogelijk. Je kan gebruik maken van instrumenten zoals tijdscrediet, ouderschapsverlof en een vierdagenweek. Vijftigplussers hebben nog extra mogelijkheden. Aarzel niet om deze instrumenten te gebruiken! Je hebt er recht op. Deze brochure brengt je op de hoogte van alle mogelijkheden en van de laatste aanpassingen vanaf 1 januari 2010.

Brochure mei 2009

10 vragen over cao 100

Alle bedrijven moeten samen met de vakbonden een preventief alcohol- en drugsbeleid uitwerken, stelt cao 100. Wat zijn de uitgangspunten van zo'n beleid en hoe komt het tot stand? Mag de werkgever zijn medewerkers onderwerpen aan een ademtest? Wat is de rol van de preventieadviseur? Deze brochure geeft heldere antwoorden op jouw vragen.

Brochure mei 2009

Belastinggids 2009

Ondanks de informatisering van de belastingberekening, blijft onze Belastinggids een uiterst nuttig en belangrijk werkinstrument. Onze gids geeft je immers een aantal raadgevingen waardoor je de belastingaangifte correct kan invullen, inzicht krijgt in de belastingbarema's en met kennis van zaken de belastingaftrekken kan toepassen waarop je recht hebt. We hebben in onze gids alle nieuwe maatregelen opgenomen die voortvloeien uit de laatste belastinghervorming.

Brochure maart 2009

Sociale dialoog in de overlegorganen: wat is er nieuw in 2009?

In 2009 wijzigden de taken van de vertegenwoordigende organen in bedrijven. Het comité voor preventie en bescherming op het werk en de vakbondsafvaardiging kregen er financieel-economische en sociale bevoegdheden bij, de sociale balans kreeg een nieuw kleedje aangemeten en de ondernemingsraad kan nu ook het thema innovatie op de agenda zetten. We zetten de nieuwigheden op een rij, verduidelijken en geven handige tips.

Brochure februari 2009

De crisis en hoe ze duurzaam oplossen

De werknemers zijn niet verantwoordelijk voor de financiële en economische crisis. De kiemen van de huidige catastrofe liggen in het casinokapitalisme dat het sociaal-economisch beleid van de jongste dertig jaar heeft gedomineerd. Een ander maatschappijmodel is mogelijk! Met volle overtuiging stellen we hier onze alternatieven voor.

Brochure februari 2009

Waarom betalen we belastingen? ABVV-voorstellen voor een rechtvaardiger fiscaliteit

Niemand betaalt graag belastingen. Toch willen we allemaal genieten van prima scholen en ziekenhuizen en een veilige, aangename buurt. We rekenen op voorzieningen en uitkeringen wanneer we ziek of werkloos worden. Weinig van dat alles kan zonder belastingen. In deze brochure gaan we na of de belastingsdruk omlaag kan en presenteren we onze voorstellen voor een rechtvaardiger belastingssysteem. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen, en de grootste vervuilers moeten het meeste betalen.

Brochure oktober 2008

Einde-loopbaanmenu 2009

Je bent een oudere werkloze of gepensioneerde? Of je bent met (deeltijds) brugpensioen? Of je hebt tijdskrediet of loopbaanvermindering? Wij maakten een handig overzicht van alle regels en voorwaarden.

Brochure september 2008

Tijdskrediet, vierdagenweek, extra mogelijkheden vanaf 50 jaar

Er zijn verschillende mogelijkheden om de combinatie arbeid en gezin te vereenvoudigen. Deze brochure brengt je op de hoogte.

Brochure mei 2008

Belastinggids 2008

Ondanks de informatisering van de belastingberekening, blijft onze Belastinggids een uiterst nuttig en belangrijk werkinstrument. Onze gids geeft je immers een aantal raadgevingen waardoor je de belastingaangifte correct kan invullen, inzicht krijgt in de belastingbarema's en met kennis van zaken de belastingaftrekken kan toepassen waarop je recht hebt. We bieden je met een minimum aan lectuur een maximum aan nuttige fiscale informatie.

Brochure mei 2008

Nieuw bonusstelsel: niet-recurrente resultaats- gebonden voordelen

Sinds 1 januari 2008 is de 'loonbonus' van kracht, of in officiële termen het stelsel van 'niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen'. Het laat werkgevers toe vrij goedkoop een extra premie aan hun werknemers toe te kennen. In deze brochure leggen we uit wat niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen zijn, via welke procedures ze ingevoerd kunnen worden en hoe je er in je bedrijf controle kan op houden.

Brochure april 2008

Onze kijk, hun kijk

Het ABVV en haar vakcentrales, met vele van haar lokale en (inter)gewestelijke afdelingen, steunt de inspanningen van werknemers in het Zuiden om zich te verenigen en zo een blok te vormen tegen het geglobaliseerde kapitaal. We zijn solidair met wie onderdrukt, uitgebuit en gekleineerd wordt. We stappen niet zomaar in avonturen, we proberen structureel, duurzaam en professioneel te werk te gaan. We geven je hier onze visie en werkwijze mee en stellen syndicale projecten voor met vakbonden in Latijns-Amerika, Afrika en Azië.

Brochure april 2008

Outplacement: cao 82 bis en de regelgeving sedert het Generatiepact

Sinds het Generatiepact (2005) zijn werkgevers verplicht outplacement aan te bieden aan elke ontslagen 45-plusser met 1 jaar dienst. Werknemers zijn verplicht de begeleiding aan te vragen, eraan mee te werken en in te gaan op elk werkaanbod of opleidingsvoorstel. Deze brochure schetst een zo duidelijk en volledig mogelijk beeld van de rechten en plichten van werknemers én werkgevers. We hopen zo werknemers sancties te besparen en hen deskundig te (laten) begeleiden naar een passende en boeiende job.

Brochure april 2008

Belgium: More flexibility, less security

'Flexicurity' gaat uit van een grotere flexibiliteit van de arbeidsmarkt, nodig om de nieuwe uitdagingen als gevolg van de mondialisering het hoofd te bieden, en een grotere (werk)zekerheid. Dit in oorsprong Deens concept krijgt niet overal eenzelfde invulling. Het dreigt zelfs eerder een verhaal van meer flexibiliteit zonder meer werkzekerheid voor de arbeiders te worden. Wat is het standpunt van het ABVV?

Brochures maart 2008

**Mijn eerste stappen in ...
de ondernemingsraad**

Brochure maart 2008

**Mijn eerste stappen in ...
de vakbondsafvaardiging**

Brochure maart 2008

**Mijn eerste stappen in ...
het Comité voor Preventie en
Bescherming op het Werk**

We actualiseerden de drie brochures die nieuw verkozen vakbondsafgevaardigden helpen bij hun eerste stappen in de ondernemingsraad, het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk, en de vakbondsafvaardiging.

Brochure maart 2008

Uw eindeloopbaan na het Generatiepact

De reglementering over de eindeloopbaan is zeer ingewikkeld geworden, vooral sinds het Generatiepact (2005). Deze handleiding maakt je wegwijs in de mogelijkheden om minder te werken of te stoppen met werken op het einde van de loopbaan.

Brochure maart 2008

ABVV-gids over en voor de gelijkheid van vrouwen en mannen - Gendermainstreaming in 10 sleutels

Het ABVV wil de gelijkheid tussen vrouwen en mannen bevorderen doorheen alle politieke initiatieven en activiteiten die het onderneemt, maar ook binnen zijn eigen structuur. Hoe doen we dat? En hoe kan je als syndicaal afgevaardigde ongelijkheden op de werkvloer ontdekken en wegwerken? Op welke informatie en instrumenten kan je terugvallen om de ongelijkheden aan te tonen en het ondernemingsbeleid bij te sturen? De antwoorden vind je terug in onze brochure.

Brochure maart 2008

Mijn contract... in een notedop

Bij een echte job hoort een echte arbeidsovereenkomst. Voor je zo'n contract ondertekent, ga je best na wat er exact in staat. Deze brochure helpt je daarbij. We overlopen welke arbeidsovereenkomsten er bestaan, wat er in je overeenkomst moet staan, of deze schriftelijk moet worden opgesteld, hoe je die overeenkomst kan beëindigen, ...

Brochure februari 2008

Getuigengids sociale verkiezingen 2008

Ben je getuige voor de sociale verkiezingen? Neem dan alvast een kijkje in onze handige brochure. Je leest er wie kan aangeduid worden, wat de eerste taak is van de getuigen, hoe je de stembiljetten kan controleren, enz...

Brochure februari 2008

Mijn recht op vakantie... in een notendop

Om nog zorgelozer van je vakantie te kunnen genieten, vertellen we in deze brochure op hoeveel vakantiedagen je recht hebt, wanneer je die vakantiedagen moet opnemen, hoeveel vakantie-geld je krijgt en wie je dat uitbetaalt. We geven ten slotte ook een aantal tips mee die je zelf kan toepassen in je onderneming.

Brochure februari 2008

Mijn loon... in een notendop

Je loon betalen is een essentiële verplichting van je werkgever. In deze brochure leggen we uit wat je moet verstaan onder 'loon', hoe je loon wordt vastgelegd, hoe en wanneer je loon wordt betaald, in welke mate je loon beschermd wordt door de wet tegen inhoudingen en beslag en ten slotte hoe je recht hebt op een gelijk loon voor gelijk(waardig) werk.

Brochure februari 2008

ABVV-voorstellen voor meer koopkracht en rechtvaardiger belastingen

Het ABVV formuleert een intelligente mix van voorstellen op korte termijn om dringend de stijging van de energieprijzen en de daling van de koopkracht aan te pakken. Op lange termijn stellen we een belastinghervorming voor ten voordele van de lage en middelhoge inkomens.

Brochure februari 2008

De waarheid over de notionele intrestaftrek

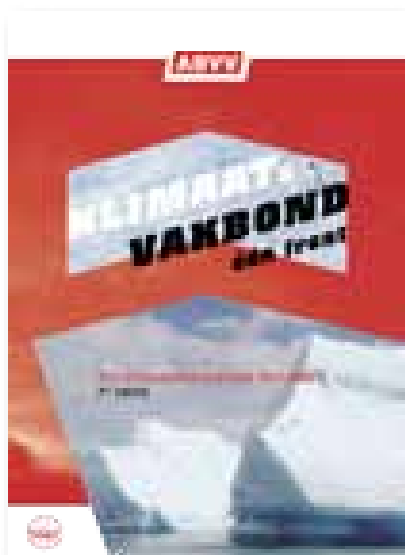
Achter de term 'notionele intrestaftrek' gaat een eenvoudig principe schuil: vennootschappen kunnen een bepaald percentage van hun risicokapitaal aftrekken van hun belastbare grondslag. Dit is aan geen enkele investering- of tewerkstellingsvoorwaarde onderworpen. De oorspronkelijke bedoelingen van de maatregel waren veelbelovend, maar de realiteit leverde iets minder fraais op. De waarheid vind je hier.

Brochure december 2007

Gids Sociale Verkiezingen 2008

Net zoals de delegees in hun bedrijf een centrale rol spelen, vormt deze gids een onmisbare schakel tussen de (toekomstige) afgevaardigden en het ABVV. We lichten de basisbegrippen toe en stippen aan wat er veranderde sinds de vorige sociale verkiezingen. We doen de bescherming van afgevaardigden uit de doeken en geven je een overzicht om de verkiezingen optimaal voor te bereiden en op te volgen.

Brochure oktober 2007

Klimaat en vakbond één front

Deze brochure geeft een samenvatting van de werking van het ABVV met betrekking tot zes domeinen: huisvesting, mobiliteit, industrie in België, Belgische overheidsinvesteringen in het buitenland, vorming en informatie als steun aan de vakbondsafgevaardigden, internationale vakbondswerking. Waar nodig wordt telkens rekening gehouden met de regionale variant (Vlaanderen, Wallonië, Brussel). De brochure is een actualisering van de klimaatbrochure uit 2005.

Brochure oktober 2007

Mijn contract in een notendop

Bij een echte job hoort een echte arbeidsovereenkomst. Voor je zo'n contract ondertekent, ga je best na wat er exact in de overeenkomst staat. Deze brochure helpt je daarbij. We overlopen welke arbeidsovereenkomsten er bestaan, wat er in je overeenkomst moet staan, of deze schriftelijk moet worden opgesteld, hoe je die overeenkomst kan beëindigen, ...

Brochure oktober 2007

Mijn loon in een notendop

Je loon betalen is een essentiële verplichting van je werkgever. In deze brochure leggen we uit wat je moet verstaan onder 'loon', hoe je loon wordt vastgelegd, hoe en wanneer je loon wordt betaald, in welke mate je loon beschermd wordt door de wet tegen inhoudingen en beslag en ten slotte hoe je recht hebt op een gelijk loon voor gelijk(waardig) werk.

ABVV EINDELOOPBAANMENU - 2008 (ontvangst, pensioen, werkloosheidsuitkering en 2007 tot 2008)				
1. Inleiding	2. Ontvangst	3. Pensioen	4. Werkloosheidsuitkering	5. Overig
6. Conclusie	7. Bijlagen	8. Index	9. Contactgegevens	10. Overige informatie

Brochure augustus 2007

Eindeloopbaanmenu 2008

Je bent een oudere werkloze of gepensioneerde? Of je bent met (deeltijds) brugpensioen? Of je hebt tijdskrediet of loopbaanvermindering? Wij maakten een handig overzicht van alle regels en voorwaarden.

Brochure juni 2007

Gids voor de mobiele Europese werknemer

Europese werknemers hebben het recht naar een andere lidstaat te bewegen om er te werken en/of werk te zoeken. Toch komt de mobiele werknemer in een vrij complex kader terecht van Europese regelgeving en vaak zeer verschillende nationale wetgevingen. In deze brochure worden de belangrijkste Europese verdragen, verordeningen en richtlijnen toegelicht en toegepast op concrete grensoverschrijdende tewerkstellingssituaties.

Brochure juni 2007

Tijdskrediet, vierdagenweek, extra mogelijkheden vanaf 50 jaar

Er zijn verschillende mogelijkheden om de combinatie arbeid en gezin te vereenvoudigen. Deze brochure brengt je op de hoogte.

Brochure juni 2007

Mijn recht op vakantie, in een notendop

Om nog zorgelozer van je vakantie te kunnen genieten, vertellen we in deze brochure op hoeveel vakantiedagen je recht hebt, wanneer je die vakantiedagen moet opnemen, hoeveel vakantiegeld je krijgt en wie je dat uitbetaalt. We geven ten slotte ook een aantal tips mee die je zelf kan toepassen in je onderneming.

Brochure mei 2007

Belastinggids 2007

Onze Belastinggids is een uiterst nuttig en belangrijk werkinstrument. Onze gids geeft je immers een aantal raadgevingen waardoor je de belastingaangifte correct kan invullen, inzicht krijgt in de belastingbarema's en met kennis van zaken de belastingaftrekken kan toepassen waarop je recht hebt.

Brochure mei 2007

Het eindeloopbaanmenu en het Generatiepact

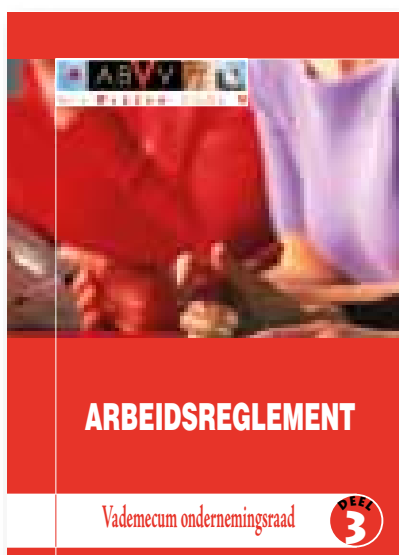
De reglementering over de eindeloopbaan is zeer ingewikkeld geworden, vooral sinds het Generatiepact (2005). Deze handleiding maakt je wegwijs in de mogelijkheden om minder te werken of te stoppen met werken op het einde van de loopbaan.

Brochure april 2007

Wat het ABVV verwacht van de volgende regering

In deze brochure lichten we toe wat we van de volgende regering verwachten: behoud en versteviging van de federale solidariteit, volwaardig werk met aantrekkelijke lonen, een sterke sociale zekerheid, betaalbare en goede gezondheidszorg voor iedereen, sociale democratie in kmo's, krachtiger openbare diensten en een rechtvaardiger fiscaliteit, samen solidair tegen de opwarming van de aarde, een sociaal Europa, een rechtvaardiger wereld.

Brochure oktober 2006

Arbeidsreglement Vademecum ondernemings- raad deel 3

Het ABVV streeft naar arbeidsreglementen die een zeker evenwicht in de onderneming creëren. Wij beogen naar gelijke rechten en plichten voor zowel werkgever als werknemer. Tegenover iedere verplichting voor de werknemers zou een werkgeversverplichting van gelijke waarde moeten staan. Deze brochure reikt heel wat tips aan die je helpen in de onderhandelingsfase van het arbeidsreglement.

Brochure oktober 2006

Tijdscrediet, vierdagenweek, extra mogelijkheden vanaf 50 jaar

Er zijn verschillende mogelijkheden om de combinatie arbeid en gezin te vereenvoudigen. Deze brochure brengt je op de hoogte.

Brochure juni 2006

Mijn recht op vakantie, in een notendop

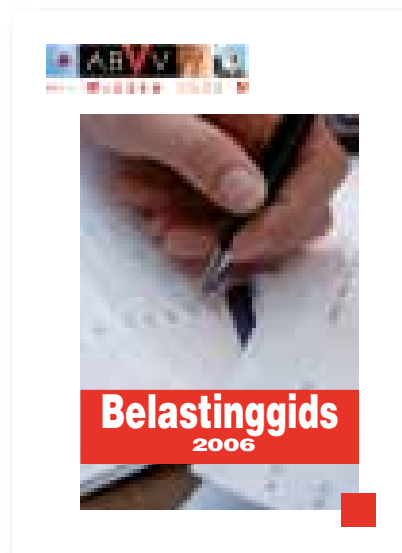
Om nog zorgelozer van je vakantie te kunnen genieten, vertellen we in deze brochure op hoeveel vakantiedagen je recht hebt, wanneer je die vakantiedagen moet opnemen, hoeveel vakantiegeld je krijgt en wie je dat uitbetaalt. We geven ten slotte ook een aantal tips mee die je zelf kan toepassen in je onderneming.

Brochure juni 2006

Het statuut van de afgevaardigde - Vademecum ondernemingsraad deel 2

In deze publicatie vertellen we meer over het statuut van (kandidaat-) personeelsafgevaardigde. Er komen twee aspecten aan bod. In het eerste deel spreken we over de rechten waarover de afgevaardigden (en vaak ook de plaatsvervangers) beschikken om hun opdracht goed uit te oefenen. In het tweede deel besteden we aandacht aan de bescherming tegen discriminatie, overplaatsing en ontslag die afgevaardigden, plaatsvervangers en niet-verkozen kandidaten genieten.

Brochure mei 2006

Belastinggids 2006

Onze Belastinggids is een uiterst nuttig en belangrijk werkinstrument. Onze gids geeft je immers een aantal raadgevingen waardoor je de belastingaangifte correct kan invullen, inzicht krijgt in de belastingbarema's en met kennis van zaken de belastingaftrekken kan toepassen waarop je recht hebt.

Brochure april 2006

Uw eindeloopbaan: wat verandert er door het Generatiepact?

In oktober 2005 keurde de regering het Generatiepact goed. Het ABVV heeft gevochten, vaak alleen tegen allen, opdat de maatregelen die de regering genomen had, niet zouden leiden tot een sociale achteruitgang voor de actieve en inactieve werknemers, ongeacht of ze jong of minder jong zijn. De resultaten van onze actie, van jouw actie, zijn niet niks! Een overzicht.

Brochure maart 2006

De ondernemingsraad: oprichting, samenstelling en werking **Vademecum ondernemingsraad deel 1**

In dit eerste deel van het nieuwe vademecum voor de ondernemingsraad lees je alles over de installatie, samenstelling en werking van de ondernemingsraad.

Brochure maart 2006

Ken de index op je duimpje

Deze brochure legt de praktische aspecten van de index en de indexering (berekeningswijze van de automatische indexering van de lonen en sociale uitkeringen) en de theoretische aspecten (geschiedenis, berekening en samenstelling van de index, gezondheidsindex, Europese dimensie, ...) zo helder mogelijk uit. We maken duidelijk hoe belangrijk de automatische index is voor het behoud van onze koopkracht.

Brochure maart 2006

Wat moet je doen als werkzoekende?

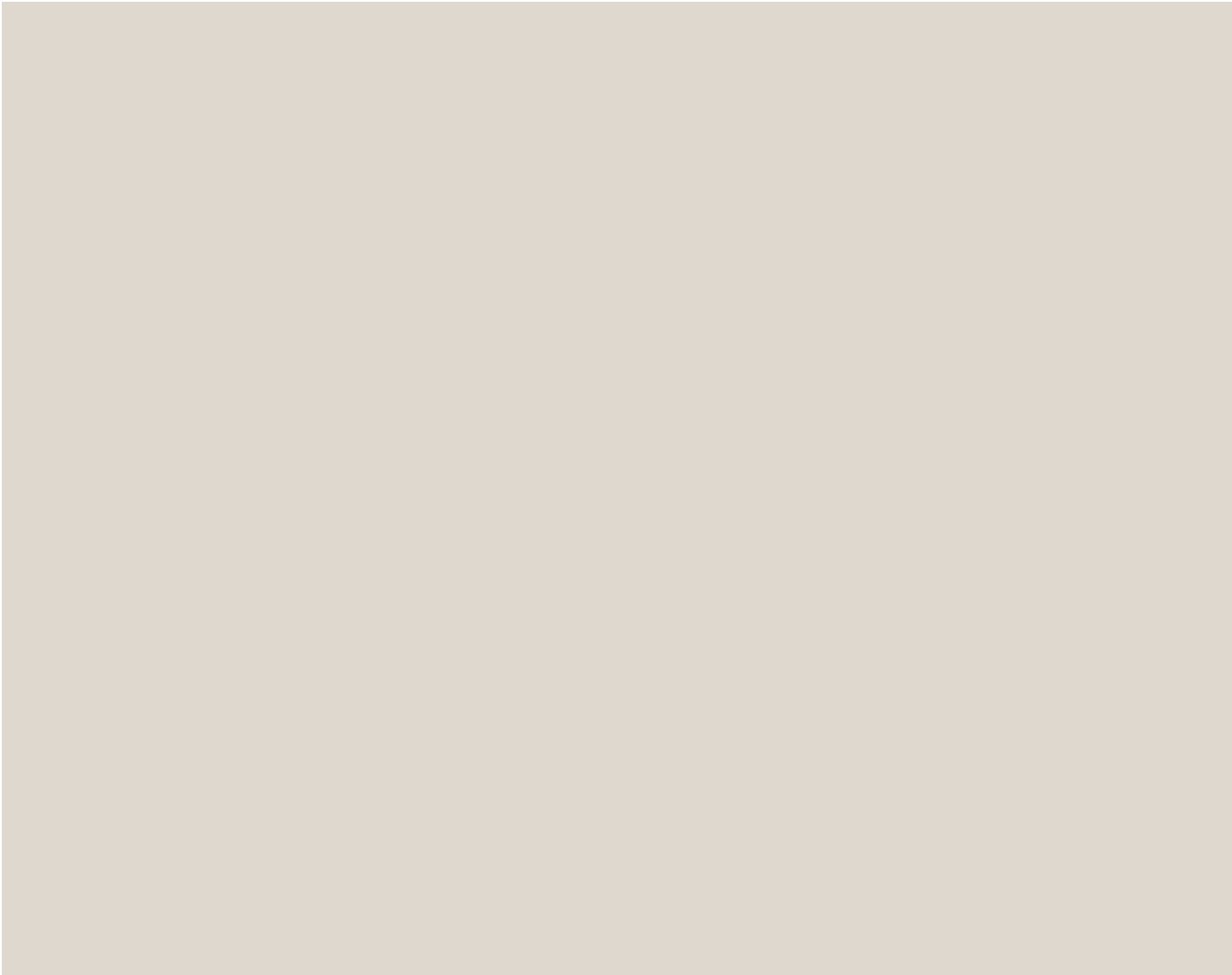
In deze brochure gaan we in op de begeleiding en controle van werklozen. Wat wordt er precies van jou, werkloze, verwacht? Waarom? Hoe pak je dit best aan en hoe reageer je wanneer de VDAB of de RVA je oproept? Natuurlijk lichten we ook toe hoe het ABVV je hierin kan ondersteunen en verdedigen.

Brochure januari 2006

Arbeid en Ouderschap: algemene regelgeving en tips

Deze brochure heeft tot doel werknemers en werkneemsters in de privé-sector, alsook overheidspersoneel in contractueel dienstverband, te informeren over de algemene regelgeving rond ouderschap en te wijzen op de nieuwigheden.

Het ABVV chronologisch

◀ 13 september 2006

*Dag van de Uitzendarbeid
– verdeling van 300.000
krantjes Interim Times*

5 oktober 2006 ▶

*ABVV militanten voeren een
symbolische actie voor het
Fonds voor Beroepsziekten
en het Fonds voor
Arbeidsongevallen om de
aandacht te vestigen op de
beperking van de cumulatie
tussen een rustpensioen en
een vergoeding in het kader
van een beroepsziekte of
arbeidsongeval.*

◀ 30 november 2006

*Een 200-tal ABVV en AC
militanten gaan langs
het VBO en het kabinet
van Van Velthoven om de
ondertekende petitie af te
geven die tijdens het najaar
van 2006 werden verzameld
met als doel de recente
maatregelen tot beperking
van het betaald educatief
verlof tegen te gaan.*

◀ 18 september 2006

ABVV militanten vormen een menselijke ketting tussen de kabinetten van Demotte en Van Velthoven waar politieke verantwoordelijken tegelijk aan de ministers de 10.000 petitiekaartjes tegen de discriminatie van werklozen afgeven die tijdens de zomer van 2006 werden verzameld

16 oktober 2006 ▶

Voor de eerste keer wordt de actie Stand Up Against Poverty georganiseerd. Overal ter wereld staan mensen recht met als doel de wereldleiders te sensibiliseren voor het uitroeien van armoede. Alle foto's worden verzameld op de website www.standagainstopoverty.org

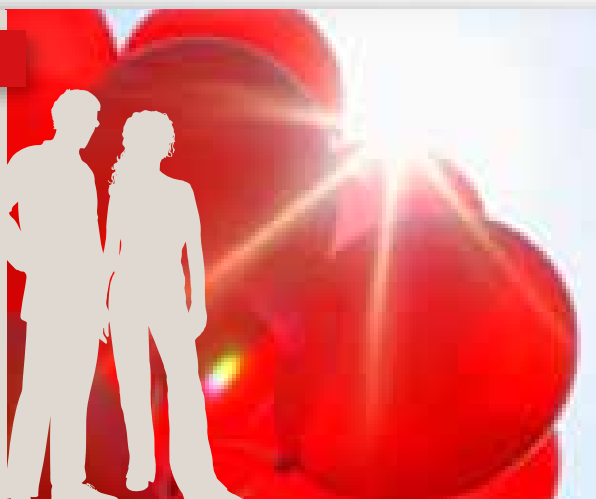
◀ 2 december 2006

Onder de slogan 'Solidariteit voor werk' organiseren de 3 vakbonden een manifestatie naar aanleiding van de situatie bij Volkswagen Vorst.

31 januari 2007

Als vervolg op de actie van 5 oktober 2006 heeft een delegatie van het ABVV een ontmoeting op het Arbitragehof. Een 80tal ABVV militanten zijn ook aanwezig.

23 maart 2007 ►

Als afsluiting van de campagne betreffende de vakbondsvertegenwoordiging in de KMO's, verzamelen een 800tal militanten van het ABVV en het ACV op de Kunstberg te Brussel. Op datzelfde moment worden de Voorzitter en de Algemeen Secretaris van de beide vakbonden ontvangen op het Parlement tijdens de laatste Ministerraad.

Mei 2007 ►

Het ABVV neemt deel aan het Congres van het EVV te Sevilla.

◀ 30 maart 2007

Startschot van de jaarlijkse campagne Equal Pay Day, waarop het ABVV – samen met Zij-Kant – actie voeren voor een gelijkstelling tussen de lonen van vrouwen en mannen. Een delegatie wordt ontvangen door de Gouverneur van de Nationale Bank.

◀ 28 april 2007

ABVV en ACV organiseren een symbolische actie op het Hortaplein aan het Zuidstation naar aanleiding van de 9e internationale herdenkingsdag voor de slachtoffers van arbeidsongevallen. Tegelijkertijd wordt een delegatie ontvangen op de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

17 juni 2007 ▶

Net zoals verschillende NGO's en het ACV, roept ook het ABVV op tot mobilisatie op 17 juni voor de opname van een rechtvaardig regularisatiebeleid in het programma van de nieuwe regering. Naar schatting 20.000 mensen nemen deel aan de manifestatie in Brussel.

20 juni 2007 ►

Naar aanleiding van de Europese Top van 21 en 22 juni te Brussel, organiseert het EVV – in gemeenschappelijk front met het ABVV, het ACV en het ACLVB – een militantenconcentratie. De bedoeling is de staatshoofden en regeringsleiders te herinneren aan de standpunten van het EVV ten gunste van het Handvest van de grondrechten. Ook talrijke buitenlandse delegaties zijn aanwezig op de actie.

juli 2007 ►

Het ABVV is opnieuw aanwezig in de publiciteitskaravaan van de Tour de France

19 september 2007 ►

Voor het derde opeenvolgende jaar wordt de Dag van de Uitzendarbeid georganiseerd. In verschillende steden wordt een 'Interim-parade' georganiseerd en worden straatnamen waar uitzendkantoren gevestigd zijn, herdoopt.

16 november 2007 ►

ABVV militanten zijn massaal aanwezig op de militantenconcentratie te Brussels Expo, waar we protesteren tegen de forse toename van de prijzen voor gas, electriciteit, huur, voedingswaren, ... en dat terwijl de ondernemingen de winsten opstapelen en de regering niets uitvoert.

9 augustus 2007 ►

Actie voor de Iraanse ambassade

◀ 9 oktober 2007

Het ABVV en de Socialistische Mutualiteiten hebben het genoeg van de avant-première van SICKO te organiseren, de film van Michael Moore die het systeem van de Amerikaanse gezondheidszorg op de korrel neemt. De première gaat door in de UGC De Brouckère te Brussel.

17 oktober 2007

Het ABVV neemt deel aan de 'Whiteband day', georganiseerd door Global Call to Action against Poverty. Overal verzamelen militanten met een wit lint rond de arm om te poseren voor groepsfoto's die op de website www.standagainstpoverity.org worden gepubliceerd.

8 december 2007

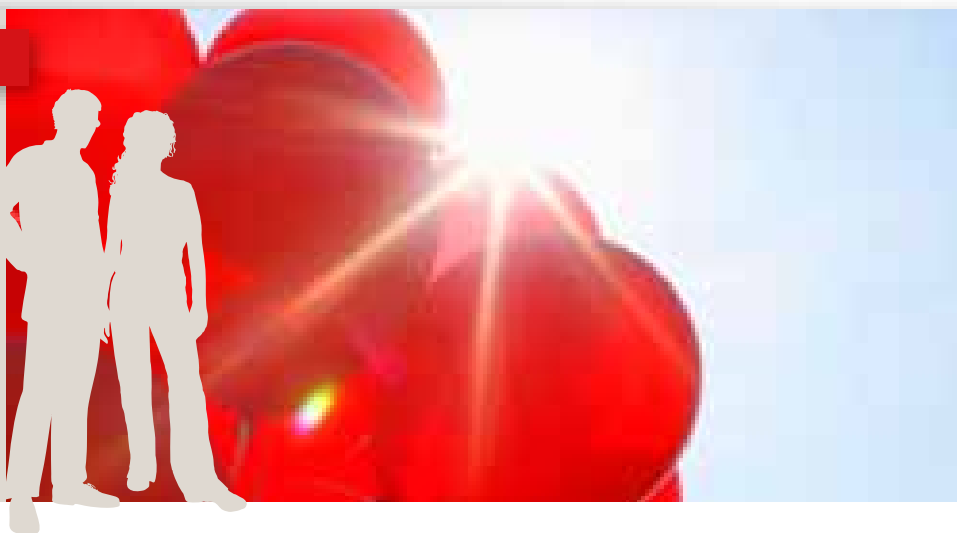
Onder het motto 'Op straat voor solidariteit en klimaat' wordt er in Brussel een optocht georganiseerd met aansluitend een 'klimaatmarkt' en klimaatconcerten. Dit naar aanleiding van de klimaatop die doorgaat op Bali.

10 december 2007

Op de internationale dag van de mensenrechten wordt er een mensenketting georganiseerd vanaf het Vossenplein in de Marollen tot aan het justitiepaleis te Brussel. Hiermee wil België haar steentje bijdragen om de politieke moorden en ontvoeringen in landen zoals Colombia en Guatemala te stoppen.

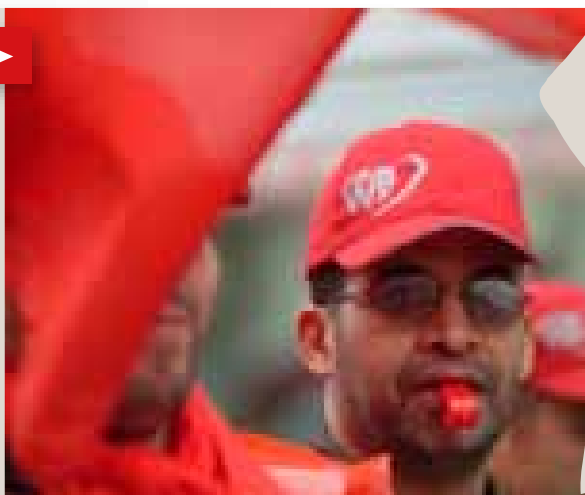
21 januari 2008

Ook in 2008 blijft het ABVV zich mobiliseren voor burgers en werknemers. In die optiek verzamelen een 350tal ABVV militanten voor de centrale zetel van Electrabel om drie dringende energiemaatregelen voor te stellen.

15 december 2007 ►

20.000 militanten van de 3 vakbonden zijn aanwezig op de manifestatie die in Brussel wordt georganiseerd voor een sterke en federale sociale zekerheid, meer koopkracht en een meer evenwichtige fiscaliteit.

31 maart 2008 ►

4e editie van de jaarlijkse Equal Pay Day.

5 april 2008

Het ABVV is met een delegatie aanwezig op de EVV manifestatie te Slovenië waar we betogen voor meer loon, meer koopkracht en meer gelijkheid.

28 april 2008

Op initiatief van het ABVV organiseert de FOD Werkgelegenheid een gemeenschappelijke vergadering met de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk en het Fonds voor arbeidsongevallen. Tijdens die tripartiete vergadering doen de Overheid en het Fonds een evaluatie van het "Farao-plan". Dit mondt uit op een voorstel m.b.t. de te nemen maatregelen om het aantal arbeidsongevallen te doen verminderen.

21 juni 2008 ►

Solidaridad con America Latina – Internationaal colloquium waar syndicalisten uit Cuba, Colombia, Peru, Nicaragua, Ecuador, Costa Rica en Venezuela getuigen over syndicale samenwerking in een geglobaliseerde wereld en over de mogelijkheden van syndicale solidariteitsprojecten.

12 april 2008 ►

Meer dan 4000 ABVV delegees en kandidaat delegees zijn op Tour & Taxis aanwezig op de Dag van de Kandidaten die georganiseerd wordt naar aanleiding van de campagne Sociale Verkiezingen. Het werd een echt familie evenement, met zowel syndicale als ludieke activiteiten.

◀ 9 tot 12 juni 2008

Van maandag tot donderdag worden er in de hoofdsteden van alle provincies manifestaties in gemeenschappelijk vakbondsfront georganiseerd om een sterk signaal aan de regering en aan de werkgevers (meer koopkracht, een meer rechtvaardige fiscaliteit, versterking van de solidariteit, ...) te geven.

29 juni 2008 ►

Het ABVV neemt deel aan de actie te Brussel om de druk op de regering te blijven houden in het kader van de regularisatie van de mensen zonder papieren.

30 juni 2008 ►

Meer dan 1000 ABVV militanten stappen in Brussel van de Financietoren naar de Petroleumfederatie om de regering te blijven herinneren aan onze eisen rond de koopkracht.

6 oktober 2008 ►

Nog steeds in het kader van de problematiek van de dalende koopkracht organiseert het ABVV in gemeenschappelijk vakbondsfront een nationale stakingsdag.

7 oktober 2008 ►

Onder de slogan 'Werknemers zijn geen gereedschap' willen vakbonden en ngo's het brede publiek confronteren met de realiteit van uitbuiting en onmenselijke werkomstandigheden.

◄ 16 december 2008

Een delegatie van een 50tal ABVV militanten neemt deel aan de Europese manifestatie te Straatsburg, waar het Europees Parlement de afzwakking van de Europese richtlijn rond de werktijd bespreekt.

9 maart 2009 ►

Samen met het ACV en het ACLVB organiseert het ABVV een actie aan de Beurs te Brussel om de werkgevers en de politici te laten weten dat de werknemers niet de schuld zijn van de crisis, maar wel het slachtoffer. Meer dan 1000 militanten tekenen present.

◀ 27 maart 2009

5e editie van de jaarlijkse Equal Pay Day.

22 april 2009 ►

De campagne Waardig Werk trekt naar de bedrijven en mobiliseert de syndicale delegaties om Waardig Werk hoog op het menu te plaatsen in hun bedrijf.

18 maart 2009 ►

Precies één jaar na de door de regering beloofde omzendbrief betreffende de regularisatie van de mensen zonder papieren, neemt het ABVV deel aan de mobilisatie aan de Beurs te Brussel om de regering te herinneren aan haar beloften van 18 maart 2008.

◀ 28 maart 2009

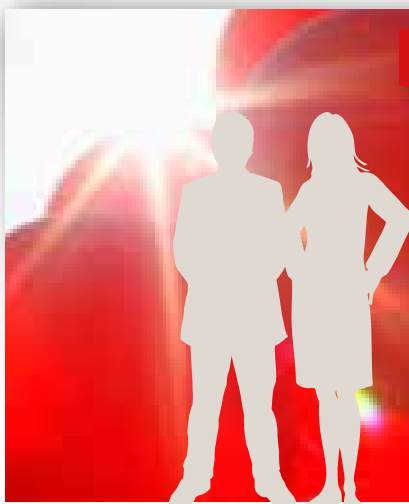
Een delegatie van 100 ABVV militanten neemt deel aan de IVV manifestatie te Londen die georganiseerd wordt naar aanleiding van de bijeenkomst van de G20.

28 april 2009 ►

Op het moment dat de Europese Ministers van Onderwijs in België samen zitten, 10 jaar na de akkoorden van Bologna, manifesteren het ABVV en het ACV samen met de verenigingen van de studenten te Brussel voor de vermindering van de studiekosten, voor gratis onderwijs in Europa en voor het respecteren van het VN-pact van New York.

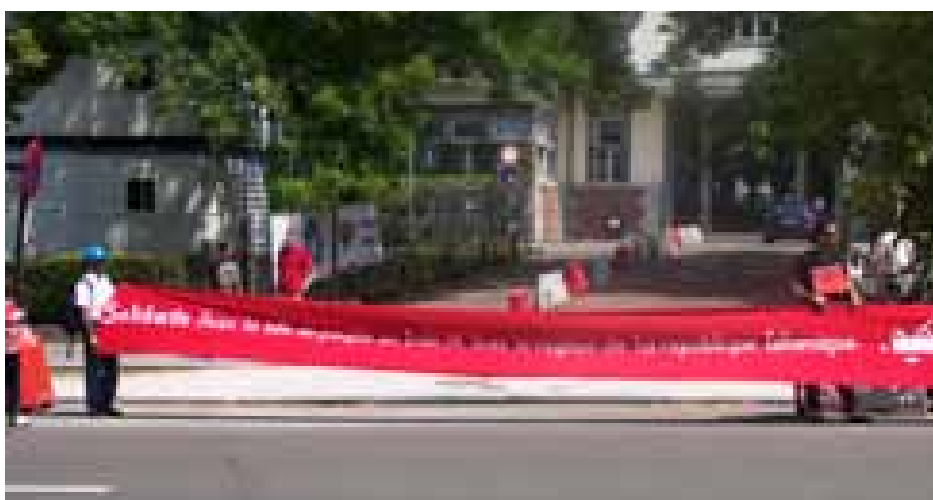
28 april 2009

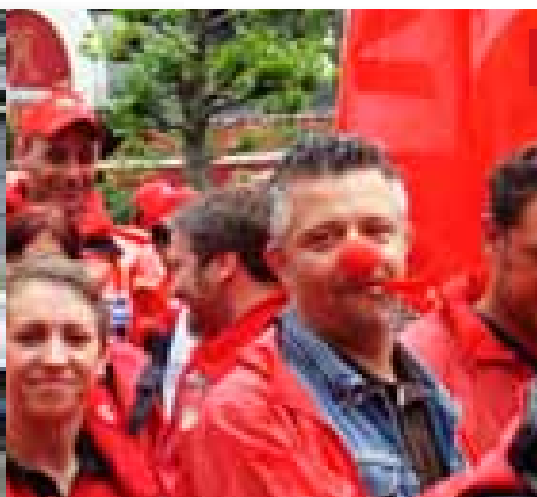
In het kader van de internationale herdenkingsdag voor de slachtoffers van arbeidsongevallen nemen het ABVV en de Algemene Centrale deel aan het bezoek van een werf voor de renovatie van sociale woningen in de streek van Charleroi waaraan de minister van Werk en Arbeid Joelle Milquet ook deelneemt. Naar aanleiding daarvan worden ook debatten georganiseerd in de 'Bois du Cazier'.

12 juni 2009 ►

500 mensen, waaronder een 200tal ABVV militanten, verzamelen voor het kabinet van Minister Turtelboom met de eis om het bestaansrecht van de mensen zonder papieren te eisen, evenals hun recht op werk.

◀ 15 mei 2009

Meer dan 30.000 mensen verzamelen in Brussel voor een Europese manifestatie onder de ordewoorden 'Fight the Crisis! Put people First!' die vooral wil herinneren dat de werknemers het slachtoffer zijn van de crisis en niet de oorzaak.

26 juni 2009 ▶

Het IVV lanceert, samen met 3 andere vakbondsinternationales, op 26 juni een wereldwijde actiedag om te ijveren voor meer rechtvaardigheid voor de Iranese werknemers. Ook in België is een ABVV delegatie aanwezig voor de Iranese ambassade om te protesteren tegen de arrestaties van syndicalisten en de voortdurende schendingen van hun rechten in dit land.

9 oktober 2009 ▶

Bijna 3000 ABVV en ACV militanten verzamelen op de site van Tour & Taxis voor een militantenconcentratie die handelt over de internationale thema's enerzijds en over onze antwoorden op de crisis en onze duidelijke boodschap aan de regering anderzijds.

4 december 2009 ►

Onder de slogan 'Wij zijn geen wegwerpzakdoeken' betogen meer dan 4000 ABVV militanten in Brussel om aan de regering de eisen van de werknemers in deze moeilijke crisisperiode te laten horen.

29 januari 2010 ►

Meer dan 30.000 mensen stappen in Brussel mee op tijdens een mars voor jobs, respect en sociale rechtvaardigheid, georganiseerd in gemeenschappelijk vakbondsfront.

5 december 2009 ►

Naar aanleiding van de top van Kopenhagen, die op 7 december van start ging, organiseert de Klimaatcoalitie – waar ook het ABVV deel van uitmaakt – een manifestatie onder de slogan 'Loop storm voor het Klimaat'.

6 maart 2010 ►

Het ABVV slaat, net zoals 5 jaar geleden, de handen in elkaar met andere rode (vrouwen) organisaties onder de benaming 'Ladies in red', en marcheren samen op de derde editie van de WereldVrouwenMars.

GEMIDDELDE 2005	AC	BBTK	T-K-D	METAAL	ACOD	KADET	BTB	VOEDING	TOTAAL
BRUSSEL	20.304	78.113	1.662	13.252	44.213	0	1.840	11.629	171.013
VLAAMS-BRABANT	22.077	18.342	703	10.899	12.648	971	2.727	6.304	74.671
ANTWERPEN	32.645	35.837	1.878	16.543	24.751	3.151	10.788	11.119	136.712
MECH. - KEMPEN	27.298	16.805	2.254	9.883	11.494	67	2.796	6.049	76.646
W-VLAANDEREN	32.738	21.043	10.430	17.141	16.388	640	4.886	11.878	115.144
Z-O VLAANDEREN	15.067	8.509	4.855	3.908	5.979	10	1.015	3.142	42.485
SCHELDELAND	28.999	21.373	7.097	14.406	16.659	2.273	3.616	8.527	102.950
LIMBURG	28.762	15.580	1.942	17.243	12.423	1.382	2.624	5.653	85.609
SUBTOTAAL	187.586	137.489	29.159	90.023	100.342	8.494	28.452	52.672	634.217
NIVELLES	11.380	13.264	206	4.754	550	0	218	1.674	32.046
CHARLEROI	19.285	27.082	829	17.785	26.085	0	1.333	4.133	96.532
MONS	11.902	12.391	262	4.426	14.204	0	258	2.521	45.964
CENTRE	16.152	13.966	785	7.315	8.295	0	428	2.756	49.697
TOURNAI	16.697	13.164	2.395	3.594	8.767	0	1.074	3.716	49.407
MOUSCRON	5.065	2.736	4.709	1.493	1.400	83	724	2.130	18.340
LIÈGE	27.416	34.999	936	28.709	44.726	3.552	2.270	10.123	152.731
VERVIERS	9.475	6.636	844	2.994	8.605	134	631	3.140	32.459
NAMUR	15.808	12.613	134	3.398	18.161	1.352	444	3.073	54.983
LUXEMBOURG	9.694	5.525	254	1.412	9.228	1.837	422	3.060	31.432
SUBTOTAAL	142.874	142.376	11.354	75.880	140.021	6.958	7.802	36.326	563.591
TOTAAL	350.764	357.978	42.175	179.155	284.576	15.452	38.094	100.627	1.368.821

GEMIDDELDE 2006	AC	BBTK	T-K-D	METAAL	ACOD	KADET	BTB	VOEDING	TOTAAL
BRUSSEL	20.813	77.198	1.615	13.066	47.495	0	1.890	12.446	174.523
VLAAMS-BRABANT	24.215	18.655	656	10.627	12.903	1.057	2.782	6.594	77.489
ANTWERPEN	33.614	36.884	1.822	16.475	25.954	3.553	11.087	11.422	140.811
MECH. - KEMPEN	27.926	17.222	2.173	10.485	11.544	1.006	2.880	6.175	79.411
W-VLAANDEREN	33.594	21.396	10.024	17.470	17.797	3.724	5.099	12.217	121.321
Z-O VLAANDEREN	15.326	8.754	4.546	3.851	6.342	623	1.006	3.294	43.742
SCHELDELAND	29.569	21.767	6.947	14.599	17.147	2.335	3.728	8.820	104.912
LIMBURG	29.294	16.286	1.870	17.784	12.764	1.123	2.806	5.904	87.831
SUBTOTAAL	193.538	140.964	28.038	91.291	104.451	13.421	29.388	54.426	655.517
BRABANT WALLON	11.542	14.176	197	4.939	650	0	240	1.775	33.519
CHARLEROI	20.509	27.896	803	18.112	26.743	0	1.366	4.266	99.695
MONS	12.173	12.695	232	4.165	14.789	0	264	2.626	46.944
CENTRE	16.771	14.550	752	7.326	8.581	0	455	2.750	51.185
TOURNAI	17.015	13.433	2.298	3.664	9.096	0	1.142	3.992	50.640
MOUSCRON	5.287	2.728	4.490	1.501	1.400	13	767	2.230	18.416
LIÈGE	30.184	36.190	954	28.303	49.396	4.120	2.437	11.003	162.587
VERVIERS	9.707	6.460	822	2.989	8.813	295	625	3.358	33.069
NAMUR	16.633	13.076	127	3.554	18.456	1.282	448	3.234	56.810
LUXEMBOURG	10.074	6.005	234	1.549	9.388	1.547	454	3.247	32.498
SUBTOTAAL	149.895	147.209	10.909	76.102	147.312	7.257	8.198	38.481	585.363
TOTAAL	364.246	365.371	40.562	180.459	299.258	20.678	39.476	105.353	1.415.403

LEDEN 2007	AC	BBTK	T-K-D	METAAL	ACOD	KADET	BTB	VOEDING	TOTAAL
BRUSSEL	20.878	77.825	1.565	13.040	47.963	0	2.118	13.230	176.619
VLAAMS-BRABANT	24.211	18.765	615	10.512	13.155	1.040	2.749	6.781	77.828
ANTWERPEN	34.466	37.068	1.753	16.578	26.233	3.824	11.134	11.590	142.646
MECH. - KEMPEN	27.563	17.677	2.069	10.452	11.243	1.184	2.835	6.258	79.281
W-VLAANDEREN	34.134	21.900	9.607	17.630	17.383	6.084	5.179	12.368	124.285
OOST-VLAANDEREN	45.580	31.102	10.944	18.495	24.342	3.098	4.721	12.300	150.582
LIMBURG	30.206	16.565	1.777	17.987	12.880	1.637	2.884	6.038	89.974
SUBTOTAAL	196.160	143.077	26.765	91.654	105.236	16.867	29.502	55.335	664.596
BRABANT WALLON	11.846	14.784	180	4.958	710	68	252	1.860	34.658
CHARLEROI	21.008	28.800	772	18.206	26.186	0	1.481	4.271	100.724
MONS	12.370	12.966	206	4.316	14.707	0	288	2.605	47.458
CENTRE	16.789	14.561	704	7.295	8.587	0	482	2.737	51.155
TOURNAI	17.220	13.670	2.194	3.648	9.395	0	1.187	4.144	51.458
MOUSCRON	5.490	2.635	4.352	1.547	1.400	13	780	2.354	18.571
LIÈGE	30.596	37.405	880	27.941	45.956	4.664	2.446	11.533	161.421
VERVIERS	9.845	6.652	755	3.066	8.615	505	632	3.428	33.498
NAMUR	17.327	15.282	124	3.708	18.872	1.414	474	3.346	60.547
LUXEMBOURG	10.775	6.210	222	1.535	9.752	1.458	502	3.368	33.822
SUBTOTAAL	153.266	152.965	10.389	76.220	144.180	8.122	8.524	39.646	593.312
TOTAAL	370.304	373.867	38.719	180.914	297.379	24.989	40.144	108.211	1.434.527

LEDEN 2008	AC	BBTK	BOEK	T-K-D	METAAL	ACOD	KADET	BTB	VOEDING	TOTAAL
BRUSSEL	21.545	79.459	0	1.444	11.677	49.488	0	2.268	13.042	178.923
VLAAMS-BRABANT	24.822	18.918	0	578	10.375	13.403	1.082	2.924	6.783	78.885
ANTWERPEN	35.443	37.698	0	1.768	16.591	27.796	4.148	11.419	11.876	146.739
MECH. - KEMPEN	27.035	18.069	0	1.984	10.555	10.763	1.104	2.946	6.266	78.722
W-VLAANDEREN	34.940	22.415	0	9.152	17.783	17.441	7.226	5.357	12.415	126.729
OOST-VLAANDEREN	46.091	31.892	0	10.290	18.416	24.894	3.196	4.955	12.365	152.099
LIMBURG	30.578	17.105		1.712	18.127	12.892	1.787	3.156	6.007	91.364
SUBTOTAAL	198.909	146.097	0	25.484	91.847	107.189	18.543	30.757	55.712	674.538
BRABANT WALLON	12.217	15.383	0	158	4.468	710	151	274	1.867	35.228
CHARLEROI	21.716	29.328	0	721	18.630	25.996	0	1.609	4.420	102.420
MONS	12.590	13.238	0	186	4.363	14.596	0	300	2.641	47.914
CENTRE	16.944	14.562	0	658	7.358	8.718	0	538	2.879	51.657
TOURNAI	17.173	14.195	0	2.064	3.626	8.506	0	1.294	4.453	51.311
MOUSCRON	5.699	2.783	0	4.272	1.608	1.400	8	788	2.436	18.994
LIÈGE	31.802	38.394	0	893	27.122	47.609	5.033	2.678	11.615	165.146
VERVIERS	9.839	6.656	0	709	3.008	8.776	497	738	3.546	33.769
NAMUR	17.380	15.744	0	114	3.750	18.979	1.252	486	3.407	61.112
LUXEMBOURG	10.954	6.452	0	202	1.486	10.117	1.276	582	3.373	34.442
SUBTOTAAL	156.314	156.735	0	9.977	75.419	145.407	8.217	9.287	40.637	601.993
TOTAAL	376.768	382.291	0	36.905	178.943	302.084	26.760	42.312	109.391	1.455.454

André VANDEN BROUCKE

Georges DEBUNNE

Ward CASSIERS

Jean GAYETOT

Alain CHENOY

Christian BINNEMANS

Alfons VAN UYTVEN

Christian NOLLEVAUX

Michel SIMON

Pierre BOSMAN

Jan VAN HOUDT

Paul ROOSEN

David LACHMAN

Thierry TONON

Jan DOCKX

Alberto LONDERO

Corine LAERMANS

Marc TROOSKENS

Dirk JANSSENS

Henri DUROISIN

Roger VERDONCK

Thibaut DE PROOST

Charlotte HAUGLUSTAINE

Boudewijn ROSSEEL

Abraham HAEGEMAN

Marcel LINCLAU

Eddy WILS

Roger DE CLERCQ

Agnes LAMOEN

Henri ANDRIS

Joseph ALLELYN

Jean GUY

Albert EYLENBOSCH

Willy WITTENBERGE

Marcel GORET

Alain WILLAIN

Marc BOURGUET